

De Charters

Dordrecht, 3 juli 2008

Dordrecht en het Rijk komen overeen dat zij zich inzetten voor een kwaliteitsimpuls van Crabbhof en Wielwijk.

namens de Staat der Nederlanden

Elio Vogelzang

Minister Elio Vogelzang
Wonen, Wijken en Integratie

VR0M • Wonen, Wijken en Integratie

Onze gezamenlijke inzet richt zich op:

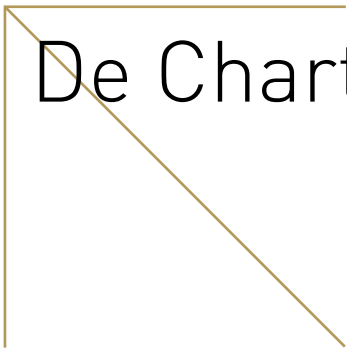
- + Wonen
- + Werken
- + Leren
- + Opgroeien
- + Samenleven
- + Veiligheid

Wij doen dit samen met de corporaties Interste

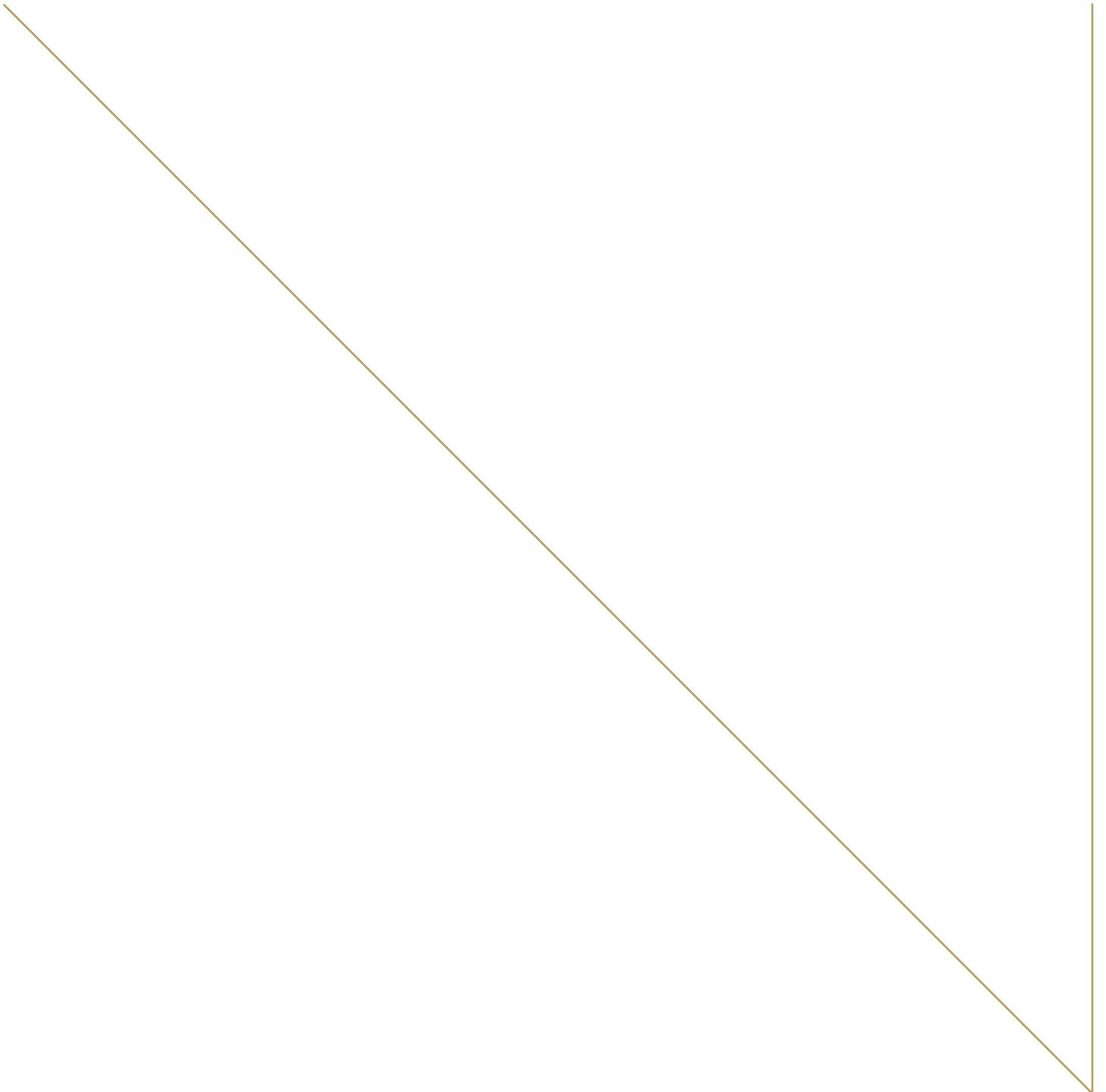
namens de gemeente Dordrecht

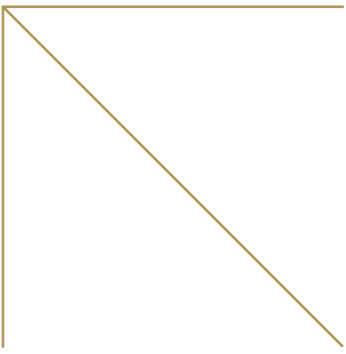
wethouder Aaike Kamsteeg
Volkshuisvesting, Welzijn en Zorg

DOR

De Charters

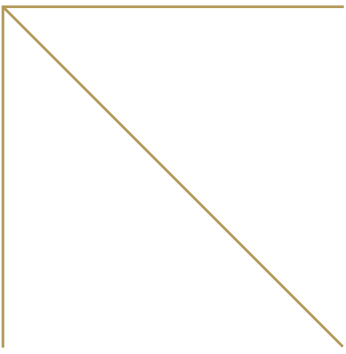

Inhoudsopgave

- 1 Alkmaar
- 2 Amersfoort
- 3 Amsterdam
- 4 Arnhem
- 5 Den Haag
- 6 Deventer
- 7 Dordrecht
- 8 Eindhoven
- 9 Enschede
- 10 Groningen
- 11 Heerlen
- 12 Leeuwarden
- 13 Maastricht
- 14 Nijmegen
- 15 Rotterdam
- 16 Schiedam
- 17 Utrecht
- 18 Zaanstad

1. CHARTER 'Overdie doet mee', ALKMAAR

Betreffende de aanpak van wijk Overdie te Alkmaar

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alkmaar, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Alkmaar, namens deze,

mr. F. H. Hansen

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie, drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

In de afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze 40 wijken weer tot vitale, woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden met alle lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te zullen doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waar langs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Een Alkmaarse aanpak

Meer vertrouwen in overheden en instanties moeten burgers het gevoel geven dat er iets gebeurt. Echter alleen vertrouwen is niet genoeg. Alkmaar wil laten zien dat zij door meer sturing, helder opdrachtgeverschap (vanuit de Stuurgroep bestaande uit bestuurders van de corporaties en de gemeente) en opdrachtnemerschap (aan instanties), de juiste competenties van medewerkers, het opbouwen van een goede ondersteunende infrastructuur (o.a. ICT toepassingen, overleggen) burgers die hun eigen 'onhebbelijke' situatie niet meer volledig zelf in de hand hebben preventief en curatief toekomst kan bieden. Participatie zal door zelfredzaamheid en emancipatie worden vergroot. Alkmaar heeft daarom in haar wijkactieplan de *wijkgerichte ketenaanpak* centraal staan.

Deze modelmatige aanpak heeft haar vertrekpunt op een drietal speerpunten: werken & activeren, leren en zorg. Uiteindelijk moet elk wijkvraagstuk kunnen worden opgelost met deze ketenaanpak. Het effect van de aanpak zal ingrijpen op alle thema's die centraal staan in het project Krachtwijken: wonen, werken, leren en opgroeien, veiligheid en integratie. In het voorliggende charter zijn ambities geformuleerd voor alle thema's. Wat betreft het thema wonen zijn dit ambities die zijn overgenomen uit het Integraal Ontwikkelings Plan (IOP) wat een looptijd heeft tot en met 2015. Dit charter heeft gezien de opgave uit het wijkactieplan geen extra ambitie geformuleerd wat betreft dit thema. Voor alle andere thema's zijn wel ambities opgeschreven. Daarbij is ook inzet vanuit stad en rijk geformuleerd. Echter de andere manier van werken om te komen tot meer samenhang en integraliteit in de wijk, staat centraal en is de belangrijkste opgave voor de stad.

Alkmaar gaat jaarlijks een werkplan opstellen met een doorkijkje naar de komende vijf jaar; het eerste jaar steeds in detail uitgewerkt. Verder zal de 0-meting in de periode 2008-2017 meerdere malen worden herhaald zodat de effecten van de ingezette maatregelen worden getoetst. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de outcome monitor zoals door het ministerie van VROM/WWI is opgezet. Bewoners worden nu al nauw betrokken bij datgene wat er in de wijk gebeurt. Circa €150.000 wordt jaarlijks op initiatief van de bewoners weggezet aan projecten. Een aantal van deze projecten vormt de basis voor de nieuwe Alkmaarse werkwijze en zullen de komende tijd op een structurele wijze worden uitgebouwd.

Specifieke afspraken voor Alkmaar¹:

Overkoepelende OUTCOME-doelstellingen, voor de hele wijk:

Alkmaar zet in op een ambitieuze wijkgerichte ketenaanpak (preventief en curatief) met als doel de participatie van de wijkbewoners te vergroten door zelfredzaamheid en emancipatie. Deze wordt ingezet in de volgorde van werken & maatschappelijk deelnemen (activeren), leren en zorg. Dit impliceert sturing en organisatie (meldpunt, zorgnetwerk, laagdrempeligheid) voor betere samenhang van de activiteiten die worden ontplooid door instanties.

Inzet stad:

- Zie bij experimenten voor de Alkmaarse wijkgerichte ketenaanpak.
- Een 0-meting op buurtniveau in 2008 voor Overdie, gericht op de doelstellingen van het wijkactieplan.
- Verhoging van het vertrouwen dat buurtbewoners hebben in de overheid en andere instanties die zich bezig houden met de wijkaanpak. De score op "gemeente heeft weinig aandacht voor de wijk" is in Overdie 15% punten lager in 2017 t.o.v. 2004 (zo'n 8% punten lager in 2011). In 2004 lag dit gemiddelde voor Alkmaar op 22%.
- Vergroten onderlinge contacten en sociaal culturele samenhang. De score "perceptie sociale kwaliteit woonomgeving" is in Overdie 12% punten hoger in 2017 (circa 6% punten hoger in 2011). Hiermee komt dit in 2017 op het Alkmaars gemiddelde in 2004: 6.1.

¹ Deze afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan dat de stad met de lokale partijen heeft afgesloten

1. Op het gebied van WONEN

a. Gezamenlijke ambitie

De ambities van Alkmaar op het gebied van wonen zijn al eerder vastgelegd in het integraal plan dat in 2003 unaniem door de gemeenteraad van Alkmaar is goedgekeurd.

- Doorbreken van de eenzijdige woningvoorraad en stimuleren van doorstroming in de wijk, door in 2015 het volgende te bereiken:
 - verhouding koop – huur: 50% - 50% (Oud-Overdie) / 40% - 60% (Nieuw-Overdie)
 - verhouding betaalbaar – duur: 70% - 30% (Oud-Overdie en Nieuw-Overdie)
- In 2007 lagen deze verhoudingen op: .
 - verhouding koop – huur: 21% - 79% (Oud Overdie) / 32% - 68% (Nieuw Overdie)
 - verhouding betaalbaar – duur: 85% - 15% (Oud en Nieuw Overdie)
- Verhogen rapportcijfer “kwaliteit woonomgeving” in Overdie in 2015 met 15% punten hoger dan in 2004 (van 6.0 naar 7.1 Alkmaars gemiddelde).

b. Inzet stad

- Integraal Ontwikkelingsplan Overdie (prestatieafspraken tussen corporaties en de gemeente sinds 2003), waarin opgaven voor onderhoud, renovatie en sloop/nieuwbouw staan geformuleerd.
- Geformuleerde doelstellingen voor duurzaamheid op wijkniveau t.a.v. energie en duurzaam bouwen (onderdelen ruimtelijke ordening, wonen en werken, openbare ruimte en verkeer), geluid, afval, water en ecologie en groen. Per project worden de ambities vertaald en afgesproken.

c. Inzet rijk

- Geen specifieke afspraken op het terrein van wonen.

2. Op het gebied van WERKEN

Gezamenlijke ambitie

- Het werkloosheidspercentage is in 2017 gelijk aan het Alkmaars gemiddelde percentage (6.8%) in 2007. Het huidige % in Overdie bedraagt 9.2%.
- De uitstroom naar werk in aanvang (2008 – 2010) is meer dan het Alkmaars gemiddeld aantal om gelijke tred te houden met de rest van de gemeente in 2017.
- Sociale activering start in 2008 en laat direct een gelijk beeld zien als de rest van de gemeente in 2017.
- Het zelfstandig ondernemerschap door mensen uit de eigen wijk is met 10 % gegroeid in 2017 ten opzichte van 2008.

Inzet stad

- Dit zal geschieden door:
 - Een extra inzet op uitstroom naar werk van zowel mensen uit de uitkering bij het UWV als bij de gemeente (d.m.v. stages, werk- en leerervaringplaatsen en structureel werk).
 - Het stimuleren van sociale/ maatschappelijke activering voor die mensen die niet meer aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Daar waar sprake is van een opeenstapeling van problemen bij gezinnen, waardoor werktrajecten vaak niet leiden tot blijvend werk, wordt eerst een effectief hulptraject ingezet. De 'focus to move' methodiek is hierbij leidend.
 - Het stimuleren en faciliteren van het zelfstandig ondernemerschap, waarbij drie ontwikkelingsrichtingen kunnen worden onderscheiden: (1) de jeugd benaderen en informeren, (2) startende ondernemers (allochtonen, microkredieten), (3) vestiging in de wijk door ruimte in de wijk aan te bieden. Het werken vanuit de keten is hierbij essentieel belang.
- Gemeente Alkmaar start in samenwerking met haar lokale partners en in overleg met de Projectorganisatie Microfinanciering in de loop van 2008 een (pilot) project .
- De gemeente zet zich in op de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject van het participatiefonds. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

Inzet rijk

- EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Alkmaar kan in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Alkmaar in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.
- SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, ondermeer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.
- Gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhulpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en innovaties op het terrein van schuldhulpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhulpverlening.

3. Op gebied van LEREN EN OPGROEIEN

Gezamenlijke ambitie

- 100 % bereik van doelgroepkinderen, uitbreiden aantal VVE groepen en aanpassen VVE-programma op de behoefte kinderen en ouders in 2017.
- Verlaging van het voortijdig schoolverlaten (volgens RMC definitie) onder jongeren tot 23 jaar met 10% in 2009, waardoor hun uitgangspositie op de arbeidsmarkt zal verbeteren. In 2008 wordt onderzocht welke ambitie voor einde 2011 en 2017 realistisch is.

Centra voor Jeugd en Gezin

- Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de buurt.

Brede scholen

- Het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de 40 krachtwijken zodat de ontwikkelingskansen van de kinderen worden vergroot. Daarbij wordt gestimuleerd, dat brede scholen samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen en doorgaande leerlijnen ontwikkelen. Ook willen we bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunstvormen en dat er voor alle leerlingen dagelijks op en rond scholen een sport- en beweegaanbod is.
- Leerkrachten en directeuren in de wijken krijgen meer gelegenheid om hun tijd te besteden aan het primaire proces. Daarom willen we op iedere basisschool in de krachtwijken een conciërge.

Sluitende aanpak 0-4 jarigen

- Er wordt gestreefd naar een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie met als doel te komen tot een sluitende aanpak.

Sport en bewegen

- Sport en bewegen is in het belang van een gezonde samenleving waaraan mensen zo lang mogelijk actief blijven meedoen. De rijksoverheid wil bereiken dat meer burgers kiezen voor een gezonde en een actieve leefstijl. Sport en bewegen – op verantwoorde wijze en in een gezonde context – maken daarvan onlosmakelijk deel uit. Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) geeft een grote impuls aan sport en bewegen in Nederland middels voorlichting & informatie (dus ook onderzoek) op het themagebied van bewegen en concrete aanbodsactiviteiten van sport en bewegen in 5 settings: sport, school, werk, wijk en zorg. Het kabinet wil sportverenigingen versterken en wel zodanig dat zij in staat zijn maatschappelijke taken uit te voeren

Inzet stad

Centrum voor Jeugd en Gezin

- In jaar 2011 wordt in Overdie een CJG gerealiseerd dat tenminste voldoet aan het basismodel CJG in het nieuw te realiseren ontmoetingscentrum aan het Geert Groteplein in Nieuw Overdie.
- Vooruitlopend wordt in 2008 een centrum in het bestaande buurthuis operationeel.
- Er wordt extra inzet via scholen en het centrum voor jeugd en gezin georganiseerd voor opvoedingondersteuning aan de bewoners van Overdie.

Brede school

- Verbeteren functioneren van de brede school in Oud-Overdie, waardoor de ouderbetrokkenheid en de binding met de buurt in positieve zin verbetert, door met het schoolbestuur afspraken te maken over: het realiseren van een ouderkamer en het project "vreedzame school".
- Realiseren van een ouderkamer in 2009 in deze school.
- Inzet van een brede school makelaar (buurt, sport en onderwijs).
- In de in 2012 verwachte nieuwbouw van deze brede school een ouderkamer, peuterspeelzaal en buurthuis onder één dak .
- Overdie heeft twee brede scholen in de wijk met een uitgebreid activiteiten aanbod van ca. 3 uur per week op gebied van sport en cultuur. Hierbij is het uitgangspunt om een doorlopende lijn te hanteren tussen binnen- en buiten schools leren.
- Alkmaar creëert een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie: Kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken.
- Alkmaar creëert een sluitende aanpak binnen een gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen.
- Onderzoek naar een betere aansluiting van de vraag naar voorzieningen in Overdie en het aanbod van de voorzieningen in Overdie.
- Ondersteuning van het Sportbureau aan (allochtone) sportclubs en zelforganisaties.

Inzet rijk

Vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW samen met de gemeenten middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.

Centra voor Jeugd en Gezin

- Het kabinet en de VNG hebben in het bestuursakkoord afspraken gemaakt over een extra inzet voor brede scholen en over het versneld realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) in of in nabijheid van de wijk. De Minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar aan Alkmaar om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken. Bij de toewijzing van deze middelen zal de gemeente Alkmaar prioriteit geven aan Overdie.

Jeugd, gezin en overlast

- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het Ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (waaronder de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Eindhoven) gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de regierol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet bekijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal naar verwachting ook in andere gemeenten inzetbaar zijn.

Sluitende aanpak 0-4 jarigen

- Het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 jarigen ondersteunen waar het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk wordt gemaakt. Het rijk zoekt in de tweede plaats naar verruiming van de regelgeving voor VVE. De werving en toeleiding kunnen nu slechts 15% zijn van het OAB-budget. Nu voor het verhogen van de doelgroep de werving en toeleiding steeds belangrijker wordt, onderzoeken we de mogelijkheden voor verruiming.
- Tenslotte de financiën: de middelen voor VVE worden verhoogd. Dit komt bij de middelen die beschikbaar zijn gesteld in het accres (DGWWI/W2008002440).
- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen *Sport en bewegen*.
- Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.

4. Op het gebied van INTEGRATIE

Gezamenlijke ambitie

Integratie houdt in dat burgers die van elders afkomstig zijn volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is, en meedoet in het maatschappelijk leven.

Toerusting

De gemeente koppelt de inburgeringsactiviteiten aan bestaande activiteiten in de wijk en buurt gericht op maatschappelijke emancipatie en sociale integratie (wijkgerichte inburgering). Van de taakstelling inburgering (GSB) zal Alkmaar een substantieel deel inzetten in Overdie.

Toenadering

Achterstandsgebieden, waar de omgang tussen groepen met verschillende culturele achtergronden problematisch is, worden samen met de bewoners uit die gebieden zelfredzaam gemaakt. In een zelfredzame buurt gaan mensen op een gezamenlijke vastgestelde wijze met elkaar om.

Toegankelijkheid

De ambitie van Alkmaar is dat migranten, met name de eerste generatie, beter gebruik maken van het aanbod van maatschappelijke instellingen. Maatschappelijke instellingen zijn toegankelijker geworden voor verschillende doelgroepen (diversiteit).

Inzet stad

Toerusting

- In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal.
- Vanaf 2009 wordt zelfstandig ondernemerschap (microkredieten) onderdeel van inburgering;
- De gemeente wenst in 2008 deel te nemen aan het innovatietraject van het Deltaplan inburgering met betrekking tot wijkgerichte inburgering en eventueel andere innovatietrajecten.
- In 2008 krijgt de persoonlijke problematiek van migranten aandacht binnen de inburgeringsprogramma's, bijvoorbeeld door maatschappelijke organisaties een rol te geven binnen het inburgeringprogramma.

Toenadering

- In de verschillende buurten van Overdie zetten we (allochtone en autochtone) intermediairs in om de omgang tussen verschillende groepen in buurten te versterken.
- In 2010 organiseert de gemeente de campagne 'zo hoort het in de wijk' gericht op de ontwikkeling van gemeenschappelijk gedeelde omgangsregels.

Toegankelijkheid

- Van 2008 tot 2010 loopt het project Steunpunt Intermediairs, dat beoogt 200-400 kansarme en kwetsbare migranten in Overdie te begeleiden naar sociale activering/hulpverlening. In 2009 wordt een plan ontwikkeld voor structurele voortzetting van dit instrument.
- Van 2008 tot 2010 is een aantal zorg- en welzijninstellingen bezig een diversiteitplan te ontwikkelen c.q. uit te voeren. In 2009 wordt een plan ontwikkeld voor structurele voortzetting van die activiteiten na 2009.
- Tussen 2008 en 2017 wordt een extra impuls gegeven aan het vrijwilligerswerk op de terreinen van sport, cultuur, bewonersparticipatie en hulpverlening van burgers.

Inzet rijk

- Er komt een participatiefonds waardoor gemeenten de rijksmiddelen voor het W-deel van de Wet werk en bijstand voor inburgering en educatie ontschot kunnen inzetten (zie ook bij werken). Alkmaar kan een beroep doen op procesmanagement van het WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken.
www.forum.nl.

5. Op het gebied van VEILIGHEID

a. Gezamenlijke ambitie

- Het verlagen van het % mensen dat 'zich onveilig voelt in de buurt' van 34% naar 29% in 2011 en naar 23% (Alkmaars gemiddelde in 2006) in 2017 (uit: Alkmaarse trends in leefbaarheid en veiligheid 2000-2006, gemeente Alkmaar).
- Vermindering van het aantal bij de politie geregistreerde misdrijven van 881 misdrijven in 2005 en 690 in 2011 en naar maximaal 620 in 2017. (uit: Overdie in beeld, september 2006, politie Noord-Holland Noord). Vermindering van het aantal geregistreerde vernielingen van 210 in 2005 naar 175 in 2011 en naar maximaal 160 in 2017 (uit: Overdie in beeld, september 2006, politie Noord-Holland Noord)
- Vermindering van het aantal geregistreerde meldingen overlast van/door jeugd van 110 in 2005 naar 90 in 2011 en maximaal 80 in 2017 (uit: Overdie in beeld, september 2006, politie Noord-Holland Noord).

b. Inzet stad

- Stimuleren bewonersinitiatief van een buurtwacht in nieuw Nieuw-Overdie. De buurtwacht, bestaande uit vaders van Marokkaanse afkomst, heeft tijdens de jaarwisseling 2007/2008 op succesvolle wijze gesurveilleerd. Bezien wordt of dit ook in andere situatie ingezet kan worden. Tevens wordt gezien of de groep verbreed kan worden en er mogelijkheden zijn voor een persoonlijk perspectief, bijvoorbeeld in de vorm van een werkgelegenheidsproject.
- Wegnemen van de ervaren overlast door (veelal allochtone) jeugd door een gerichte positieve beeldvorming en door een beter bereik van de jongeren door jongerenwerk (en/of jongeren- en sportvoorzieningen). Gewerkt wordt vanuit de methode Beke: momenteel is er alleen sprake van groepen binnen de eerste en tweede categorie.
- Het aantal stadstoezichthouders in Alkmaar stijgt van 5 fte in 2005 naar 10 fte in 2008.
- Intensivering van de aanpak van woningen met drugsgerelateerde overlast.
- De ketenaanpak van werken & activeren, leren en zorg gebruiken om de veiligheid in de wijk zowel preventief als repressief aan te pakken.
- Inzet van een extra wijkagent in Overdie.
- In Overdie wordt via projecten via bewonersinitiatieven (zie bij bewonersparticipatie) ingezet op het "elkaar kennen" in de wijk en het bewoners stimuleren leefregels met elkaar te bepalen, om daarmee ook de onveiligheidsgevoelens te verminderen.

c. Inzet rijk

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer.
- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Noord-Holland Noord krijgt in de periode 2007 – 2011 13 extra wijkagenten. In het regionaal college zal besluitvorming plaatsvinden ten aanzien van de verdeling.

6. BEWONERSPARTICIPATIE

In Overdie is reeds jaren sprake van bewonersparticipatie. Overdie heeft IPSV-gelden op grond van deze aanpak in 2003 verkregen. Bewoners hebben in afgesproken projecten eigen middelen. Projecten gebaseerd op bewonersinitiatieven gebeuren op eigen verzoek, vaak onder de vlag van de uitvoeringsorganisatie, zodat de bewoners niet belast worden met financiën en andere organisatorische kwesties en zich op de uitvoering kunnen richten.

De bewonersorganisaties worden financieel en inhoudelijk ondersteund. Bewonersorganisaties en andere sleutelfiguren uit de wijk zijn betrokken bij de probleemanalyse, het opstellen en het uitvoeren van het wijkactieplan.

Inzet stad

Doorzetten van bestaande initiatieven:

- Project 'Schoon, heel en veilig' structureel inrichten.
- Een herstart van het project "ken je bureu".
- Het wijkfilmtheater in Nieuw Overdie.
- Een aanpak met jongeren in Oud Overdie.
- Project bruggenbouwers Graalstraat en omgeving.
- Een meer structurele (financieel en organisatorisch) ondersteuning van zelforganisaties in Overdie.

Uitvoeren van nieuwe initiatieven:

- Tuinenproject gecombineerd met "groene vingers" en werkgelegenheid met als doel om bewoners hun voortuinen beter te laten onderhouden.
- Een buurtwacht in Nieuw Overdie.
- Werkgelegenheidsprojecten.

Inzet rijk

WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. De gemeente Alkmaar krijgt hiervan €100.000 in 2008.

7. EXPERIMENTEN

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet rijk specifiek voor Alkmaar

Alkmaar wil met de wijkgerichte ketenaanpak onderdeel uitmaken van het aanbod experimenteerruimte (onderwerp samenhang en integraliteit) te creëren.

Het Rijk zet zich in om, in samenwerking met diverse aan de wijkenaanpak gelieerde partijen, een *expertisecomité* op te richten. Dit comité kan Alkmaar samen met (eventuele) andere gemeenten en wijken ondersteunen in het onderzoeken, monitoren, en sterker maken van het gekozen organisatiemodel (in het geval van Alkmaar de (keten) aanpak op wijkniveau). Hierbinnen zou onder meer aandacht moeten worden besteed aan e-governance. Begin 2008 worden de potentiële partijen voor dit platform door VROM/WWI benaderd.

Inzet stad

Alkmaar zet in op een ambitieuze ketenaanpak gericht op samenhang en integraliteit.

De vorm te geven overkoepelende ketenaanpak Overdie houdt in dat we een regisserende rol aannemen in het aansturen en bewaken van alle acties en programma's die in en voor Overdie worden uitgevoerd. Belangrijk uitgangspunt: door de overkoepelende ketenaanpak weten we wat er wanneer voor wie gebeurt. Hierdoor wordt voorkomen dat verschillende soorten (hulpverlening-)organisaties langs elkaar heen werken. Ook kunnen we door de overkoepelende ketenaanpak bepaalde programma's en acties aan elkaar koppelen om voor specifieke groepen, gezinnen of individuele bewoners de beste oplossing voor de specifieke hulpvraag te bieden.

Voor de preventie willen we de in het project *Bruggenbouwers* gebruikte methodiek omvormen en uitbouwen.

De overkoepelende ketenaanpak zoals wij die voorstaan is gebaseerd op een actieve gemeente die als regisseur een voorttrekkersrol heeft en met alle partijen (gemeentelijke sectoren, corporaties, instanties, enzovoort) alle werkzaamheden nauwkeurig afstemt.

8. KENNIS

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

9. Landelijke Alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- Het rijk maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

Inzet stad

Alkmaar neemt deel aan evenementen.

10. FINANCIERING

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWIW2007092376).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 1 februari 2008 (DGWWIW2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Inzet stad

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in Overdie, dragen jaarlijks maximaal € 2,9 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken.
2. Voor de jaren 2008 t/m 2011 zullen indicatief de in de brief Rijksintensiveringen met relatie naar de Krachtwijken + aanbod overige organisaties ten behoeve van de Krachtwijken d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWIW2008002440 aangegeven middelen vanuit het rijk voor de gemeente Alkmaar beschikbaar komen via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen voor de in de brief in tabellen aangegeven doelen.
3. Voor de jaren 2008 t/m 2011 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 750.000 inzetten ten behoeve van de wijkactieplannen.

11. VOORTGANG

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
- **Democratische controle:** de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
- **Elkaar aanspreken:** de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg:**
 - Regelmatige ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij VROM.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Meten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
 - *Effectmeting.* De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
 - *Metten van acties en maatregelen.* De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
 - De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12 Overig

Mediation

- Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend op 11 februari 2008 te Alkmaar

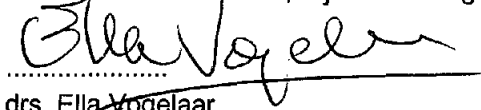
De wethouder Wonen.....

.....
mr. Henk Hansen

Alkmaar, 11 februari 2008

De minister voor wonen, wijken en integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar,

Alkmaar, 11 februari 2008

2. Charter

Betreffende de aanpak van Kruiskamp

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Amersfoort, namens deze,

Drs. J.A. Hekman, wethouder stedelijke vernieuwing

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie, drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

5. De aanpak achter de voordeur

a. Gezamenlijke ambitie

Professionals die met gezinnen werken moeten alert zijn en vroegtijdig signaleren of gezinnen hulp nodig hebben; kinderen mogen niet in de knel raken. Betere samenwerking, informatie-uitwisseling en coördinatie van hulp en zorg door en tussen instanties is cruciaal. Als meerdere organisaties bij een gezin betrokken zijn moet er 1 plan komen. Als opgroei- en opvoedingsondersteuning in de buurt niet voldoende is moet snel geïndiceerde zorg geboden kunnen worden, zorg die effectief is. Als een kindbeschermingsmaatregel nodig moet hiertoe snel maar zorgvuldig worden beslist.

Jongeren moeten geholpen worden om een startkwalificatie te halen en uitval moet worden voorkomen. Het rijk en Amersfoort gaan samen bezien op welke wijze de hulpverlening aan jongeren tussen 18 en 23 jaar verbeterd kan worden. Ongewenst situaties mogen niet voorduren. Een ieder dient zijn verantwoordelijkheid te nemen. De vrijblijvendheid is voorbij.

b. Inzet stad

- Inzet AV teams: problematiek achter de voordeur (AV teams, 'aanspreken en vooruithelpen'). We kiezen voor de inzet van een AV-team (Amersfoort Vernieuwt, maar ook Aanspreken & Vooruithelpen). Dit team gaat gedurende enkele jaren aan de slag in de buurten. Zij belt huis aan huis aan en maakt problemen bespreekbaar. Ze motiveert mensen om hulp te zoeken (bijvoorbeeld opvoedingsondersteuning bij een ouder en kind centrum), jongeren om weer naar school te gaan en werklozen om hulp te zoeken bij het vinden van werk. Zij stimuleert mensen om te gaan sporten of actief te worden in de wijk. Het AV-team helpt bewoners vooruit. Maar dit is niet vrijblijvend. Tegelijkertijd met de huisbezoeken worden mensen aangesproken op hun verantwoordelijkheid en gedrag. .
- 750 adressen in een vijftal buurten ontvangen een aankondigingsbrief en worden meerdere keren bezocht.
- Met minimaal 70% van de bewoners van deze adressen wordt een interview gehouden. Gezien de problematiek van de doelgroep zijn we tevreden als we 30% van de geïnterviewde groep kunnen motiveren en toeleiden naar hulp en/of sociaal kunnen activeren. Het gaat dan om nieuwe trajecten/activiteiten. Dit is heel breed en varieert van opvoedondersteuning, schuldhulpverlening tot deelname aan activiteiten van de SWA (stichting welzijn Amersfoort).

c. Inzet rijk

- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- Tevens wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren alsmede met een bredere kring van organisaties.

- Tenslotte is het voornemen om wettelijk vast te leggen dat de gemeente, wanneer partijen er in individuele gevallen niet in slagen een oplossing te bieden, dan wel zich onttrekken aan de afspraken, de verantwoordelijkheid krijgt partijen hierop aan te spreken. Partijen worden verplicht mee te werken aan het bieden van oplossingen.
- De minister voor Jeugd en Gezin gaat vooruitlopend op de wetgeving met partijen bestuurlijke afspraken maken om te komen tot sluitende afspraken in de geest van de voorgenomen wetgeving.
- De minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt verder alle gemeenten bij de vorming van CJG's door een uitgebreid ondersteuningstraject dat samen met de VNG wordt vormgegeven. Dit ondersteuningstraject zal bestaan uit een website, concrete handreikingen voor gemeenten op inhoudelijke thema's, het verspreiden van goede voorbeelden en (thematische) bijeenkomsten.
- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling met betrekking tot jeugdigen van 0 t/m 23 jaar op de terreinen politie en justitie, zorg en hulpverlening en onderwijs. Ook biedt de helpdesk ondersteuning waar het gaat om privacy en gegevensuitwisseling met betrekking tot huiselijk en eergerelateerd geweld en tot de aanpak van (meerderjarige) veelplegers
- Het rijk zal in overleg met de wijken hun problematiek inpassen in het kaderconvenant Veiligheid dat wordt ontwikkeld in 2008.
- Het rijk zal in samenwerking met de gemeente Amersfoort bezien op welke wijze de hulpverlening aan jongeren tussen 18 en 23 jaar verbeterd kan worden. Mede op basis hiervan zullen in overleg met VNG en IPO conclusies worden getrokken voor een landelijke aanpak waarbij zal worden aangegeven of verbetering in uitvoering volstaat dan wel dat aanpassing van wet- en regelgeving nodig is.

6. Op het gebied van veiligheid & leefomgeving

Veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie

Het rijk heeft de ambitie geformuleerd om in 2010 25 % minder criminaliteit en (jeugd)overlast ten opzichte van 2002 te realiseren. In Kruiskamp willen we in 2018 25% minder criminaliteit t.o.v. 2007 (in 2007: 574 aangiften, doelstelling 2018: 430 aangiften). In 2012 moet de criminaliteit reeds met 15% zijn afgenomen (doelstelling 2012: 488 aangiften). Het aantal meldingen van jongerenoverlast in de wijk moet in 2018 25% zijn verminderd t.o.v. het aantal in 2007 (2007: 68 meldingen, doelstelling 2018: 51 meldingen). In 2012 moet al een verbetering van 15% zichtbaar zijn (58 meldingen). Het percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de wijk daalt van 48% in 2007 naar 33% in 2018. In 2012 streven we naar een tussendoel van maximaal 40% van de bewoners die zich wel eens onveilig voelen. De beoordeling van de leefomgeving moet in 2018 met 10% zijn verbeterd. Het rapportcijfer voor de buurt moet van 6,2 in 2007 naar 6,8 in 2018 met als tussendoel 6.5 in 2012. Het cijfer voor de ervaren verloedering moet van 5.0 in 2007 zijn verbeterd naar 4.0 in 2018 met als tussendoel 4.5 in 2012..

b. Inzet stad

- 2 extra surveillanten en 2 extra toezichthouders (o.a. inzet parkeerovertradingen, alcohol- en drugsoverlast en andere overtradingen openbare ruimte, taken milieupolitie);
- Bewoners bepalen mede inzet van de extra surveillanten/toezichthouders; klankbordgroep veiligheid o.l.v. de projectleider Kruiskamp Veilig in de 2^e helft van 2008
- In Kruiskamp start een BTT team (buurt toezicht team). Het team zal gaan aanspreken en handhaven op overlastgevend gedrag in de buitenruimte en in de gemeenschappelijk ruimtes van de corporaties (portieken, galerijen en trappenhuizen).
- Groenstrook Evertsenstraat en de Van Galenstraat: Om voorziene problemen voor te zijn, worden de volgende concrete maatregelen getroffen: het realiseren van een alternatieve hangplek, extra handhaving politie en toezichthouders, extra inzet wijkspport en jongerenwerk etc. I.s.m. politie en OM een sluitende ketenaanpak van harde kern overlastgevende jeugd realiseren; start 2007.
- I.s.m. de jeugd de realisatie van 1 jongerenvoorziening in 2008.
- De aanpak van de winkelstrip Neptunusplein start in 2008.
- Screening in/om portieken op kleinschalige verbeteringen en mogelijkheid tot afspreken van leefregels.

c. Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project "Veiligheid begint bij Voorkomen".

Wijkagenten

- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Utrecht krijgt in de periode 2007 – 2011 37 extra wijkagenten.

Overlast

- Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.

Groen en leefomgeving

a. Gezamenlijke ambitie

Het is belangrijk dat kinderen in aanraking worden gebracht met natuur. Dat dient een maatschappelijk doel zoals gezondheid, maar is ook van belang voor draagvlak voor natuur onder volwassenen van de toekomst. Ook blijkt het nodig dat kinderen weer meer de oorsprong van voeding kennen en weten wat gezond eten is en wat niet. Daarom besteedt Amersfoort samen met het Nationaal Landschap Arkenheem Eemland aandacht aan educatie (en sportieve en recreatieve) activiteiten in het buitengebied. Bestaande initiatieven worden naar de wijk Kruiskamp uitgebreid. Ook worden (in deze wijk) 'oriëntatielessen natuur en bewegen' ontwikkeld om daarmee aan te haken bij de plannen (ook onder 3 in de charter) over sport en brede school. Bij de herstructurering van de wijk Kruiskamp, wordt verder aansluiting gezocht met de groenblauwe structuur waar de stad aan werkt.

b. Inzet stad

Natuurlijke inrichting van de speeltuin. Er zijn verbeteringen nodig om de speeltuin van de Speeltuinvereniging Kruiskamp natuurlijker in te richten en daarnaast om te voldoen aan de strenge regels. Dit terrein dat door een groep vrijwilligers wordt beheerd heeft een belangrijke functie in de wijk. De speeltuin wil een centrale rol spelen in het bij elkaar brengen van kinderen en volwassenen in de wijk en is partner in de ontwikkeling van de Brede School in Kruiskamp. Ondersteund door het NUSO heeft de vereniging een ambitieus herinrichtingsplan opgesteld.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de gemeente met een financiële bijdrage aan de natuurspeelplek uit het programma Groen en de stad.

7. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie

Voor het slagen van de bovenstaande ambitie in Kruiskamp is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Op dit moment geeft bijna de helft van de bewoners uit Kruiskamp aan niet gehecht te zijn aan de wijk. De ambitie is om in 2018 voor de indicatoren 'betrokkenheid bij het leefklimaat en 'gehechtheid aan de wijk' op het niveau van het Amersfoortse gemiddelde te scoren (78% en 63%). In 2012 gaan we voor 72% en 56%.

b. Inzet stad

- Organiseren van participatie en inbreng van bewoners 'op maat' door bij belangrijke projecten (herontwikkelingen, herinrichtingen etc.) overleg met de stakeholders te organiseren.
- Voortbordurend op de succesvolle 'Krachtweek' jaarlijks op een actieve en creatieve manier in de wijk met bewoners en maatschappelijke partners de voortgang en prioritering van het lopende Wijkactieplan door te nemen.
- Verder gaan met het beleid om verantwoordelijkheden en bewonersbudgetten voor leefbaarheid (ten dele) over te dragen aan de wijk (buurtbudget, inzet van extra surveillanten, inzet opbouwwerk) en/of de bestemming van budgetten (voor onderhoud, verkeersmaatregelen en sport en spelfaciliteiten) op basis van vragen uit de wijk te laten bepalen.
- De ervaring van Amersfoort op het terrein van bewonersparticipatie actief beschikbaar te stellen ten behoeve van andere steden.

c. Inzet rijk

- WWI stelt in 2008 € 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal € 10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. De gemeente Amersfoort krijgt in 2008 € 60.000,- voor de wijk Kruiskamp. Ook in 2009 komt geld voor bewonersbudgetten beschikbaar. Na besluitvorming in de Tweede Kamer zal het bedrag bekend worden.
- Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.

8. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

- Amersfoort was met het GSB-project 'Samen Buurten' al een voorloper in het land op het gebied van 'interventies achter de voordeur'. Voor Kruiskamp staat voor de komende jaren de AV-aanpak (Amersfoort Vernieuwt of Aanspreken en Vooruihelpen) in 5 kwetsbare buurten met 750 adressen geprogrammeerd. Dit is een verbreding en een intensivering (meer onderwerpen, meer partners, langduriger inzet, vanuit de gedachte dat de combinatie hulpverlening met handhaving succesvol kan zijn) t.o.v. onze eerdere ervaringen in Kruiskamp Koppel. 'Werkenderweg' zal deze vernieuwende aanpak zich moeten bewijzen en ontwikkelen. Graag willen we met andere steden en het rijk onze ervaringen bij deze inzet delen en door uitwisseling komen tot een model dat hier maar ook elders goed kan werken. Daar hebben we onze lokale partners voor nodig, maar zeker ook het rijk en de ervaringen uit andere steden.
- Amersfoort neemt tevens deel aan het experiment Bewonersinitiatieven. Op welke wijze dit vorm krijgt, moet nog uitgewerkt worden.

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie worden gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- Het rijk maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen zijn staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector
Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).
2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.
Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.
3. Gemeentemiddelen
Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Wonen, Wijken en Integratie

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in de wijken in gemeente Amersfoort, dragen in 2008 en 2009 totaal € 4.13 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken.
2. Voor de jaren 2008 t/m 2009 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 1,28 miljoen per jaar inzetten ten behoeve van de wijkactieplannen.
3. Over de jaren na 2009 is de gemeente met de corporaties in gesprek.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg:**
 - Regelmatige ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk overleg over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Evaluatie: aan het einde van de eerste tweejaarsperiode zal een evaluatie worden gepresenteerd waarin verslag wordt gedaan van de eerste periode van het 40 wijkenprogramma waarin wordt ingegaan op zowel de procesmatige elementen van de gekozen aanpak als van de bereikte concrete resultaten en de eerste contouren van de maatschappelijke effecten van het programma.
- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
 - Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen. De gemeente presenteert daarnaast ook informatie over de mate waarin en de wijze waarop wijkbewoners bij het wijkenbeleid zijn betrokken. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt de minister van WWI aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practices en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

13. Overig

- **Mediation:** Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend op 10 juli te Den Haag

De wethouder voor stedelijke vernieuwing,

drs. J. Hekman

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken zijn de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. We, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan van de gemeente Amersfoort en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Vooraf stelt de gemeente Amersfoort het volgende ten aanzien van Kruiskamp:

De afspraken hieronder betreffen onderdelen waarop additionele inzet plaatsvindt. In hoofdzaak gaat het hierbij om sociaal-maatschappelijke onderwerpen. Fysiek is de wijkverbetering van Kruiskamp al enkele jaren in uitvoering. De gemeente heeft veel geïnvesteerd in de openbare ruimte en de corporaties hebben veel geïnvesteerd in het verbeteren van de woningen. Bij de wijkbewoners en de professionele partijen in de wijk overheerst een positief vertrouwen in de toekomst van de wijk.

Wat betreft de reeds in gang gezette projecten zullen we de twee lopende herstructureringen afronden en nog twee andere herontwikkelingen langs de Van Randwijcklaan gaan oppakken. Dit alles naast het geplande renovatieprogramma (ruim 600 huurwoningen zijn gerenoveerd in 2020). Per saldo zal dit in 2020 een wijziging van de verhouding huur-koop van nu 69%-31% (2007) naar 60%-40% tot gevolg hebben.

Daarnaast zullen de corporaties buiten het kader van dit charter een aantal extra zaken oppakken voor een bedrag van in totaal € 4,47 miljoen. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

- Naast het herstructureren van wijkcentrum De Roef zal ook worden geïnvesteerd in de omgeving van De Roef. Daarbij gaat het o.a. om herinrichting van de speeltuin en omgeving.
- Het realiseren van een inpandige verbinding tussen de St. Brandaenflat en het St. Elizabeth verpleeghuis in samenwerking met de zorggroep Laak en Eemhoven. Hierdoor kunnen de complexbewoners gebruik maken van de zorgvoorzieningen.
- Aanpassing van appartementen in het complex De Linie.

Financieel voorbehoud

De gemeente Amersfoort ondertekent dit charter onder financieel voorbehoud, namelijk dat de woningcorporaties ook voor de jaren na 2010 voldoende financiële middelen beschikbaar zullen stellen. De in dit charter genoemde ambities zijn opgesteld voor een periode van 10 jaar. De financiële afspraken tussen corporatie en gemeente bestrijken vooralsnog een periode van 2 jaar. Wanneer er voor de periode na 2010 geen extra middelen van de corporaties beschikbaar zijn, kunnen de ambities niet worden waargemaakt. De gemeente maakt voorts het voorbehoud dat voor het bereiken van alle ambities extra rijksbijdragen nodig zijn in de volgende kabinetsperiodes. Daarnaast wil de gemeente Amersfoort dit charter als een dynamisch product zien. Dat betekent een tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling van het charter (mede ingegeven door de financiën). Dit houdt het charter actueel en biedt de gemeente de kans om effecten te meten en bij te sturen waar nodig. Ook kansen die voorbij komen mogen niet worden gemist.

Specifiek voor Kruiskamp spreken het rijk en de gemeente Amersfoort de volgende zaken af¹:

1. Op het gebied van wonen

a. Gezamenlijke ambitie

Rijk en gemeente hebben de ambitie om van Kruiskamp een vitale wijk te maken waar bewoners actief zijn en prettig (samen) leven. Daarbij hoort dat we naast de extra investeringen, met de hieronder beschreven extra afspraken, ook doorgaan met de fysieke verbeteringen in de wijk. Voor wonen geldt dat we een gevarieerde, kwalitatief goede voorraad willen realiseren waardoor een wooncarrière binnen de wijk mogelijk is.

b. Inzet stad

- Herstructurering van wijkcentrum De Roef. In De Roef zal onder andere een studiecentrum en een ontmoetingsplek voor jongeren worden ondergebracht. De corporaties kopen De Roef en nemen de ingrijpende verbouwing voor hun rekening. Zij hebben toegezegd om voor de maatschappelijke activiteiten (zoals het studiecentrum) een substantieel lagere huur te rekenen dan benodigd zou zijn voor een sluitende exploitatie.

¹ Deze afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen die de stad met de lokale partijen heeft afgesloten.

2. Op het gebied van werken

a. Gezamenlijke ambitie

De ambitie van Amersfoort is het aantal bijstandsontvangers in de wijk Kruiskamp terug te dringen van 6,9% (219 personen) in 2007 naar 4,2% (afname 85 personen naar 134) in 2018. In 2012 streven we naar 6,5% (afname 12 personen naar 207). Daarnaast is het streven om het aantal aanvragen voor de regeling sociale (maatschappelijke) participatie (SOPA) te laten stijgen tot 60% (percentage t.o.v. totaal aantal personen die voor de regeling in aanmerking komen) in 2012 ten opzichte van 26% in 2007 in Kruiskamp.

b. Inzet stad

- Cliënten van het UWV hetzelfde aanbod te doen als cliënten van de gemeente; hiervoor start een intensivering van de samenwerking met het UWV.
- Startende ondernemers meer kansen bieden, o.a. door microkredieten. In totaal gaan voor 2012 15 startende ondernemers uit Kruiskamp met behulp van de BBZ-regeling (Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen) een eigen bedrijf beginnen.
- De gemeente neemt deel aan een lokale pilot i.s.m. Fortis. Mensen die niet in aanmerking komen voor BBZ, maar wel starterskrediet nodig hebben, komen in aanmerking voor een microkrediet.
- Amersfoort heeft met name behoefte aan praktijkplekken voor duale inburgering en re-integratietrajecten en is deze actief aan het werven. Met Amant (grote zorgaanbieder in de regio) is reeds een lokale overeenkomst gesloten in het kader van de WMO.

c. Inzet rijk

- Het rijk hecht aan actieve deelname van CWI en UWV aan de wijkaanpak. Met CWI is de inzet van fte's afgesproken binnen de 40 wijken. Kruiskamp krijgt daarvan minimaal 0,5 fte.
- EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren.

3. Op het gebied van leren en opgroeien

a. Gezamenlijke ambitie

- Het creëren van een sluitende aanpak van voorzieningen van 0-4 jarigen vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen. Hierbij zijn de hoofddoelstellingen het bieden van opvoedondersteuning en het verminderen van taalachterstand.
- Voor Voor- en voegschoolse educatie (VVE) heeft Amersfoort op dit moment een gemeentebrede doelstelling van een bereik van 58% geformuleerd. In de Bestuurlijke afspraken Voor-en Voegschoolse Educatie (april 2008) tussen Rijk en Gemeenten is opgenomen dat gemeenten zich inspannen om op 1 augustus 2011 alle voorschoolse doelgroepkinderen te bereiken met VVE. Deze afspraken zullen door Amersfoort nog concreet worden uitgewerkt. Bij de uitwerking van de bestuurlijke afspraken in Amersfoort is deze inspanningsverplichting leidend. De 0-4 jarigen maken natuurlijk nadrukkelijk onderdeel uit van de Brede School (ABC-school), waar ook een intensieve samenwerking met de JGZ en kinderopvang een plek heeft.
- Het kabinet heeft in het beleidsprogramma de ambitie opgenomen het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters voor 2012 ten opzichte van het jaar 2002 te halveren tot 35.000. Om deze ambitie waar te maken hebben rijk, gemeente Amersfoort en de onderwijsinstellingen voor VO en MBO in juli 2008 een convenant afgesloten. In het convenant is afgesproken om in de resterende jaren tot 2012 het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters met 10% per jaar te verminderen.
- Realiseren van een Brede School in 2009 (in fysieke zin).
- De samenstelling van de basisschool is een afspiegeling van de samenstelling van de wijk.
- Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten voor alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin in de buurt.

b. Inzet stad

- Het realiseren van de ABC school in 2009. Hierin worden de volgende functies ondergebracht: basisschool, kinderopvang, peuterspeelzaal, buitenkast, consultatiebureau en welzijnswerk voor kinderen.
- Amersfoort investeert in een sluitende aanpak van voorzieningen van 0-4 jarigen. Zo is een wijksgewijze inzet van gezinsgerichte activiteiten en centrumgerichte activiteiten; bijvoorbeeld VVE in peuterspeelzalen en basisschool, individuele opvoedingsondersteuning aan ouders, opvoedcursussen en projecten als 'Op Stap' en 'Stap In'.
- Met betrekking tot de samenstelling van de basisschool worden initiatieven van ouders actief ondersteund. De gemeente stimuleert ontmoeting en uitwisseling tussen groepen door scholen te ondersteunen als ze bijvoorbeeld wereldschool willen zijn. Interculturele ontmoeting staat dan centraal. Voorlichting aan ouders wordt ondersteund en gestimuleerd door middel van de stichting Kleurrijke scholen ouderinitiatieven in Amersfoort. Omdat het in het basisonderwijs gaat om het streven naar een schoolbevolking die een afspiegeling is van de wijkbevolking, wordt aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van de ABC School.
- Pilot schooluitval; 100% van de risicojongeren wordt via huisbezoeken bezocht. Iedereen die wil, wordt in een traject geplaatst of gaat weer naar school. De pilot is er op gericht om de jongeren te helpen hun positie te verbeteren en uitval te voorkomen door de risicojongere tijdig hulp te bieden.
- Realiseren van een studiecentrum (2010) en het creëren van een tijdelijke voorziening voor de tussenliggende periode.
- In Amersfoort is reeds een Centrum voor Jeugd en Gezin gestart, Jong Centraal genaamd. Hierin werken zorg en onderwijs nadrukkelijk samen. Bekeken wordt hoe hier decentraal invulling aan wordt gegeven.

c. Inzet rijk

- Vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS, OC&W en de gemeente middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in - of ten behoeve van - meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.
- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen. Voor Amersfoort gaat het om een conciërge voor de basisschool De Vlindervallei.

4. Op het gebied van integratie

a. Gezamenlijke ambitie

Het bevorderen van de integratie in de wijk Kruiskamp, mede door het aanbieden van inburgeringstrajecten aan een ieder die dat nodig heeft. Dit vanuit de gedachte dat een betere taalvaardigheid en adequate kennis van de Nederlandse samenleving zal leiden tot betere integratie van de zogenaamde nieuw- en oudkomers. Maar ook in het besef dat integratie een *meerzijdig proces* is. In 2011 wordt 80% van de inburgeringstrajecten *duaal* uitgevoerd, onder andere gecombineerd met reïntegratietrajecten. Daarnaast zal in 2012 'teveel allochtonen/integratie' niet langer in de top 5 van 'meest genoemde buurtproblemen' in Kruiskamp staan.

b. Inzet stad

- Wij zullen over een periode van 10 jaar 700 potentieel inburgeraars benaderen en waar mogelijk een aanbod doen. Voor 2012 komt dit neer op 400 inburgeraars.
- 80% van de aangeboden inburgeringstrajecten zullen *duaal* zijn.
- Er is een aanbod inburgeren met behulp van moedertaal beschikbaar. Door gebruik te maken van de taal waarmee mensen zijn opgegroeid is het makkelijker om mensen *thuis* te laten raken in grammatica, spel- en andere regels van de taal die zij moeten leren.
- Inzet inburgeringstrajecten in combinatie met brede systeemaanpak waaronder *multi-problem aanpak (pilot)*. Ook *overige combinaties* van inburgering met andere instrumenten worden onderzocht.
- De methodiekontwikkeling hiervoor door de Hogeschool Utrecht zal in 2008 plaatsvinden en duurt ongeveer een jaar.
- In 2012 zijn 30 allochtone buddy's geworven en opgeleid. Hiernaast zullen 30 autochtone wijkbewoners, die gekoppeld worden aan de buddy, worden geworven.
- Door het actief stimuleren/faciliteren van ontmoetingen tussen bewoners in Kruiskamp zal de integratie tussen mensen/groepen worden bevorderd. In 2012 zijn 12 matchbeurzen georganiseerd, is de 'doe-mee-huiskamer' gerealiseerd, zijn 750 personen in de kwetsbare buurten door AV-teams ('aanspreken en vooruithelpen', achter de voordeur teams) bezocht en uitgenodigd voor participatieactiviteiten in Kruiskamp. Het extra opbouwwerk wordt ingezet om met de zelforganisaties de doelgroepen (m.n. Turken, Marokkanen en Antillianen/Arubanen) te activeren.

c. Inzet rijk

- Het rijk stimuleert en ondersteunt de gemeente bij het maken van afspraken met werkgevers over het beschikbaar stellen van praktijkplaatsen. Het rijk zal afspraken met werkgevers met afdelingen/locaties in Amersfoort doorgeleiden naar de gemeente. Ook afspraken met vakbonden en branches vallen hieronder.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van het rijk bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering. Een vaste procesmanager is gemiddeld een dag in de week beschikbaar voor Amersfoort voor ondersteuning van beleidsvoering en uitvoering van inburgering. Daaronder valt ook de wijkgerichte inburgering.

3. Charter

Betreft de aanpak van de vijf wijken:

- **Wijk Amsterdam Noord**, met de buurten Nieuwendam-Noord, Oud Noord (Vogelbuurt/Van der Pekbuurt) en De Banne in stadsdeel Amsterdam Noord
- **Wijk West binnen de ring**, met de buurten in stadsdeel Bos en Lommer en in het noordelijk deel van stadsdeel De Baarsjes;
- **Wijk Westelijke Tuinsteden**, met de buurten Slotermeer Noord-Oost en Slotermeer Zuid-West in stadsdeel Geuzenveld/ Slotermeer; Overtoomse Veld in stadsdeel Slotervaart en Osdorp Midden in stadsdeel Osdorp;
- **Wijk Amsterdam Oost**, met de Transvaalbuurt in stadsdeel Oost/Watergraafsmeer en de Indische buurt in stadsdeel Zeeburg;
- **Wijk Amsterdam Zuidoost**, met de EGK-buurt in stadsdeel Amsterdam Zuidoost.

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Amsterdam, namens hen, maar onder voorbehoud van goedkeuring door de Gemeenteraad

De wethouder van Volkshuisvesting
Tjeerd Herrerna

mede namens het Bestuurlijk Team Grotestedenbeleid/Wijkaanpak:

de voorzitter van stadsdeel Amsterdam Zuidoost,
Elvira Sweet,

de voorzitter van stadsdeel Osdorp,
Marjo Teulings

de portefeuillehouder wijkaanpak van stadsdeel Zeeburg,
Fatima Elatik

de voorzitter van stadsdeel Oost/Watergraafsmeer
Martin Verbeet

de voorzitter van stadsdeel Amsterdam Noord
Rob Post

de voorzitter van stadsdeel Slotervaart,
Ahmed Marcouch

de voorzitter van stadsdeel Geuzenveld/Slotermeer
Robin de Bood

de voorzitter van stadsdeel Bos en Lommer
Jeroen Broeders

de portefeuillehouder wijkaanpak van stadsdeel De Baarsjes
Ab Cherribi

Wonen, Wijken en Integratie

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
drs. Ella Vogelaar

mede namens:

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen jaren is hard gewerkt om de problemen in de aandachtswijken te verminderen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil maken.

Met de ondertekening van dit charter leggen wij, ondertekenaars namens rijk en gemeente, de volgende gezamenlijke missie vast voor de Amsterdamse Wijk aanpak:

Alle buurten halen straks het 'Normaal Amsterdams Peil' (NAP), de gemiddelde waarden in de stad op de thema's van de wijk aanpak.

Hierbij vinden wij het gezien de risico's en nadelen van de negatieve uitschieters zaak dit doel zo snel mogelijk te bereiken in de in 2007 aangewezen wijken en buurten. De mensen in de buurten moeten (weer) in zichzelf, in elkaar en in hun buurt kunnen geloven, en trots zijn op hun buurt en hun buuren. Amsterdam concretiseert de doelstellingen over de te bereiken resultaten in de wijk aanpak en de hierbij betrokken thema's aan de hand van de nulmeting die in 2007 is uitgevoerd (De staat van de aandachtswijken O+S oktober 2007), zodat smart doelstellingen ontstaan. Deze worden voor 1 januari 2009 in overleg met het rijk opgenomen in het charter.

Onze focus ligt op de 17 buurten van de Amsterdamse wijk aanpak en op het investeren in de mensen die daar wonen. Voor deze buurten gaat het om het op peil brengen van het basisniveau van leefbaarheid, veiligheid, voorzieningen, stedelijke vernieuwing en buurteconomie, en voor de bewoners om participatie in de aanpak, het 'erbij horen en meedoen', versterking van het pedagogisch klimaat, sociale herovering (waar nodig achter de voordeur) en sociale stijging (= werken en meedoen).

Belangrijke derde programmalijn in de Amsterdamse wijk aanpak is 'krachtige uitvoering'. Wij willen met elkaar de omslag van beleid naar uitvoering maken. Dit gebeurt onder meer door de inzet van de beste mensen in de buurt om kansen en problemen van onderop aan te pakken, direct vanuit de behoeften en inzichten van de bewoners en werkers in de buurt.

Wij onderschrijven de noodzaak van extra investeringen en maatregelen naast voortzetting en versterking van succesvolle lopende programma's. De Amsterdamse wijk aanpak is nadrukkelijk een extra investering in de buurten om de dominante problematiek versneld en geïntensiveerd aan te pakken boven op de middelen die rijk en gemeente in hun reguliere investeringsprogramma's inzetten voor aanpak van de bovenmaatse specifiek grootstedelijke opgave.

Wij gaan de komende 10 jaar samen aan de slag om de missie van de Amsterdamse wijk aanpak te realiseren. Met dit charter verklaren wij, Amsterdam en rijk, dat we er samen, als bondgenoten alles aan zullen doen om de ambities te realiseren die in dit charter en de uitvoeringsplannen van gemeente en stadsdelen zijn neergelegd. We spreken onszelf en elkaar aan op het

Wonen, Wijken en Integratie

inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Wijkaanpak is werk in uitvoering en vraagt een lange adem.

De ambities en doelstellingen voor de komende twee jaar zijn uitgewerkt in de Buurtuitvoeringsprogramma's en het Amsterdams Uitvoeringsprogramma. Het charter verwijst daarom expliciet naar deze programma's. Ze zijn tot stand gekomen in overleg met bewoners en partners, zoals corporaties, maatschappelijke organisaties, schoolbesturen en bedrijfsleven. De basis voor de vitale coalities op rijks-, stedelijk en buurniveau en hun buurtuitvoeringsplannen werd gevormd door vastgestelde buurtactieplannen van de stadsdelen Amsterdam Noord (*Amsterdam Noord*); Bos en Lommer en De Baarsjes (*West binnen de ring*); Geuzenveld/Slotermeer; Slotervaart en Osdorp (*Westelijke Tuinsteden*); Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg (*Amsterdam Oost*) en Amsterdam Zuidoost (*Amsterdam Zuidoost*). Samen met de nota Krachtige Mensen, Krachtige Buurten, Krachtige Uitvoering vormen de buurtactieplannen het fundament van de Amsterdamse wijkaanpak.

Op basis van dit fundament bouwen wij dóór aan de wijkaanpak. Elke twee jaar werkt Amsterdam de plannen concreet uit in buurtuitvoeringsprogramma's en het gezamenlijke uitvoeringsprogramma voor de volgende periode.

Ook het charter stellen wij bij wanneer blijkt dat de missie vraagt om andere oplossingen.

1. Vitale coalities

Amsterdam en het rijk als partners

Amsterdam en het rijk hebben elkaar nodig voor de wijkaanpak, en sluiten daarom een vitale coalitie. Amsterdam en het rijk streven naar een inspirerende vorm van samenwerking. We spreken een flexibele vorm van overleg af, waarin we de voortgang van de wijkaanpak en de noodzakelijke randvoorwaarden kunnen bespreken. Daarbij zullen Amsterdam en het rijk regelmatig vanuit concrete casussen expertise en capaciteit inzetten om tot creatieve oplossingen te komen voor problemen die zich voordoen en daarmee de ruimtes opzoeken binnen de bestaande wet- en regelgeving. We zetten op versterking van de uitvoering door ontschotting van middelen. Indien nodig zal ook worden gekeken naar de mogelijkheid tot verruiming van regelgeving.

Bewoners als partner

Gezamenlijke ambitie

Zowel bij het vaststellen van doelstellingen op buurt en/of wijkniveau als bij uitvoering en de beoordeling van de voortgang worden bewoners en ondernemers betrokken. Bij bewonersparticipatie is er extra aandacht voor moeilijk bereikbare groepen, jongeren en bewoners met beperkingen.

Inzet Amsterdam

- Amsterdam zal structureel en duurzaam in gesprek gaan of blijven met de bewoners van en ondernemers in de wijken. Deze andere manier van communicatie (agendavormend in plaats van reactief) moet in Amsterdam de komende jaren een duidelijke plaats krijgen. De bestaande infrastructuur en de bewonersorganisaties in Amsterdam gaan een belangrijke rol vervullen in deze te maken slag; daarbij zullen de coalitiepartners in de buurten juist ook inzetten op nieuwe manieren om initiatieven en participatie van bewoners en gebruikers te genereren.
- Amsterdam zal binnen projecten (groen, schoon, heel, veilig en prettig samenleven) gericht geld vrijmaken voor de actieve participatie (ontwerpateliers, meebeheren, buurtbudgetten, bewonersprojecten, empowerment).
- Amsterdam zal bewoners- en andere organisaties de ruimte bieden om zelf met initiatieven te komen binnen het proces van de wijkaanpak (experimenteerruimte).
- Amsterdam streeft er naar bij het uiteindelijke financiële beeld 10% van het gemeentelijk budget voor de wijkaanpak vrij te spelen ten behoeve van bewonersondersteuning en/of bewonersinitiatieven.

Inzet rijk

- Het rijk stelt in 2008 € 2,9 miljoen beschikbaar voor bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven. In 2009 zal afhankelijk van besluitvorming in de Tweede Kamer minimaal een vergelijkbaar bedrag beschikbaar komen.

Andere partners

Gezamenlijke ambitie

Ruimte bieden aan organisaties op buurt, wijk en stedelijk niveau om medeverantwoordelijkheid te dragen voor de wijkaanpak.

Inzet Amsterdam

- Ontwikkelen van coalities op buurtniveau, ter uitvoering van de buurtuitvoeringsprogramma's
- Aanstellen en opleiden van programmamanagers/ stadsmariniers en uitvoeringsorganisaties voor de Buurtuitvoeringsprogramma's.

- Ontwikkelen van gezamenlijke sturing van stad, stadsdelen en corporaties voor gemeenschappelijke onderdelen in de uitvoering.
- Verder ontwikkelen en benutten van de coalitie met de Hogeschool van Amsterdam/Universiteit van Amsterdam (HvA/UvA).

Inzet rijk

- Het rijk (WWI) faciliteert een landelijke alliantie die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. Het betreft partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven die een bijdrage willen leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Het rijk vormt met deze organisaties een landelijke alliantie waarmee zij afspraken maakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot) activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar organiseert het rijk (WWI) een landelijk evenement voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport biedt het rijk (WWI) ondersteuning aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen.
- Het rijk (WWI) legt ook een verbinding naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. Het rijk zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.

Experimenten

Amsterdam en het rijk zullen onderstaande experimenten in nauwe samenwerking verder uitwerken en uitvoeren. Ze maken deel uit van het programma van het rijk om experimenteerruimte te creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken waarmee op bepaalde terreinen de voor de uitvoering benodigde doorbraken worden geforceerd.

1. *Samenhang en integraliteit*

Amsterdam wil in een pilot ervaring opdoen met het realiseren van een sluitende aanpak voor de leeftijdsgroep 0-4 jaar. Uitgangspunt is een geïntegreerde basisvoorziening, waarin kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en voorscholen samenwerken aan ontwikkelingsstimulering van jonge kinderen. Door de combinatie van voorschoolse educatie en opvang wil Amsterdam segregatie tegengaan.

Er is interesse vanuit Bos en Lommer en Zuidoost om deel te nemen aan het experiment. De definitieve keuze voor de deelname vanuit de wijken zal worden gemaakt bij uitwerking van het experiment.

2. *Bewoners*

Amsterdam wil samen met het rijk experimenten starten om bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven te bevorderen.

De experimenten zijn onderdeel van het gezamenlijke uitvoeringsprogramma en worden uitgevoerd in alle wijken van de wijkaanpak.

3. *Slagkracht in de wijk*

Amsterdam neemt deel aan het experiment vanuit het gezamenlijke uitvoeringsprogramma. Het experiment wordt uitgevoerd in alle wijken van de wijkaanpak. De Amsterdamse deelname betreft de "krachtige uitvoering". Een effectieve wijkaanpak staat of valt met het vermogen om slagkracht te organiseren. De problemen in deze wijken zijn zo complex, dat oplossingen vanuit de vertrouwde kokers niet meer volstaan. De zwaarste problemen vragen om de beste mensen in de wijken en vitale lokale coalities.

4. *Slagkracht achter de voordeur*

Amsterdam neemt deel aan het experiment vanuit het gezamenlijke uitvoeringsprogramma. De 'Achter de voordeuraanpak' wordt uitgevoerd in alle wijken van de wijkaanpak. Amsterdam draagt expertise bij vanuit het ontwikkelingstraject van de 'Achter de voordeuraanpak' in alle stadsdelen. Deze aanpak richt zich op het bereiken van niet-zelfredzame huishoudens door de inzet van bewonersadviseurs. Doel is het zekerstellen dat die huishoudens krijgen waar ze recht op hebben en sociale stijging kunnen

doormaken. Volgens diverse onderzoeken bereiken de Amsterdamse bewonersadviseurs inwoners die ondanks meervoudige problemen, geen gebruik kunnen en/of willen maken van de reguliere instanties voor zorg en dienstverlening. Het belang van Amsterdam is de ontwikkeling van de onderdelen doorzettingsmacht (drang en dwang) en het opheffen van belemmeringen bij gegevensuitwisseling tussen hulpverleners op grond van reglementen (ook van uitvoerende instanties zelf) over privacybescherming.

5. *Opheffen bureaucratistische structuren*

Amsterdam en het rijk zullen nader overleg voeren over de verdere uitwerking van dit experiment en de Amsterdamse deelname hieraan. Doelstellingen zijn het verminderen van de regeldruk voor overheden, ondernemers en burgers, en het aanbrengen van een verschuiving bij de aanpak van problemen van incidentele projecten naar structurele effectieve oplossingen. Zie ook paragraaf 2.3., werkgelegenheid en ondernemerschap.

6. *De gezonde wijk*

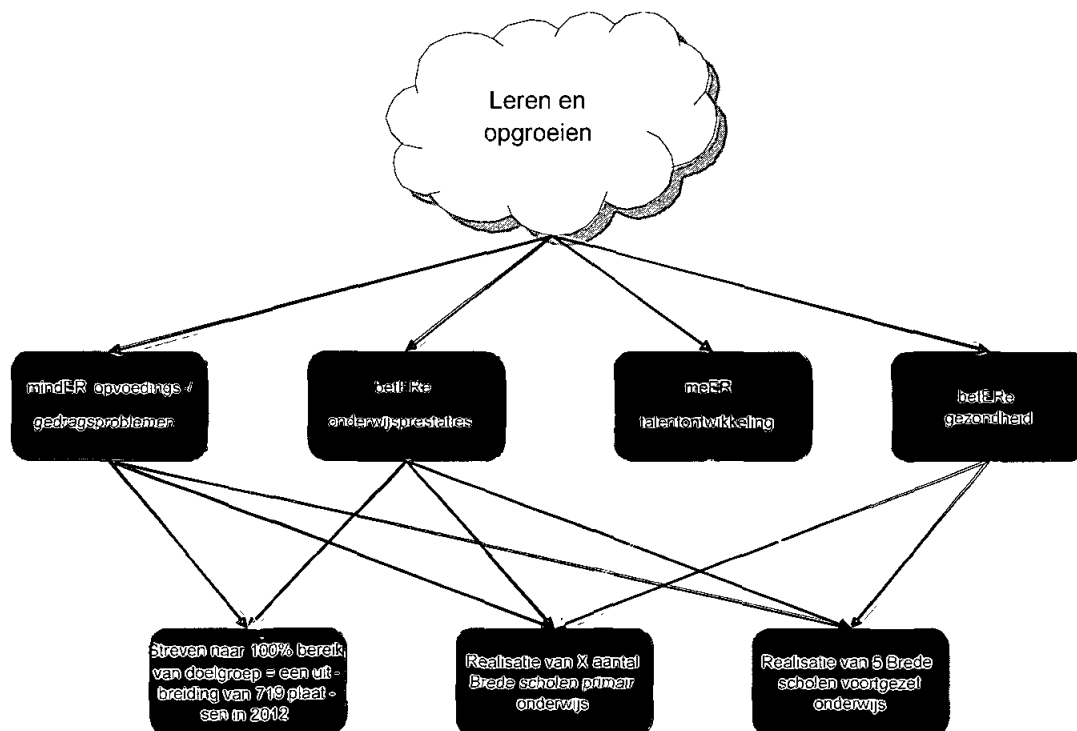
Amsterdam zal in overleg met de ministeries VROM/WWI en VWS een voorstel doen voor uitwerking van het experiment de gezonde wijk. De gezonde wijk is een concept waarbij via een integrale aanpak gericht op leefomgeving, geïntegreerde eerstelijnszorg en preventieprogramma's mensen gestimuleerd worden zo gezond mogelijk te leven. Onderdeel daarvan is dat de wijk zo ingericht wordt dat dagelijkse beweging vanzelfsprekend is. De aanpak heeft als doel de gezondheidsverschillen tussen de Amsterdamse wijken te verkleinen. Geuzenveld/Slotermeer heeft interesse om deel te nemen aan het experiment. De definitieve keuze voor de deelname vanuit de wijken zal worden gemaakt bij uitwerking van het experiment.

2. De gezamenlijke ambities per thema

2.1 Leren en opgroeien (pedagogisch klimaat)

Gezamenlijke ambitie

Kinderen groeien gezond en veilig op, vanuit een solide basis. Ze doen mee, horen erbij, worden in staat gesteld zich optimaal te ontplooiën, met zelfredzaamheid als resultaat. We willen het pedagogisch klimaat in de gekozen wijken aanzienlijk verbeteren. We investeren zeer intensief in kinderen en hun ouders. We willen alle doelgroepkinderen in de krachtwijken een plaats op de Voorschool bieden. We streven naar 100% bereik van de doelgroep. De omvang van de doelgroep in de buurten van de wijkaanpak is geschat op 2.876 doelgroepeuters van 2,5 en 3 jaar. Het gaat om een uitbreiding van maximaal 719 plaatsen (25% extra) in 2012. Alle scholen bieden kwalitatief goed en uitdagend onderwijs. Leerkrachten en schooldirecteuren krijgen meer gelegenheid om hun tijd te besteden aan het onderwijs. De onderwijsprestaties in relatie tot talent en arbeidsmarkt worden beter. Het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten neemt drastisch af. Jongeren tot 23 jaar zitten op school of in een leer-/werktraject. We bieden alle kinderen en jongeren toegang tot een goed aanbod van naschoolse activiteiten gericht op brede talentontwikkeling (sport/cultuur). Ouders worden ondersteund bij de opvoeding en aangesproken op verantwoordelijkheid. Daarnaast is een effectieve doorzettingsmacht nodig van de gemeentelijke overheid naar gezinnen en naar ketenpartners die hun rol naar kinderen (nog) niet of onvoldoende waarmaken. Preventie van uitval in de jeugdketen is een belangrijke doelstelling.

Inzet Amsterdam

- Amsterdam concretiseert de lopende afspraken met de schoolbesturen in Jong Amsterdam en convenanten voortijdig schoolverlaten/zeer zwakke scholen. Hierover vindt overleg met het rijk plaats. De Onderwijsinspectie zal voor zover dit past binnen haar wettelijke taken en bevoegdheden, of nadere afspraken in convenanten, jaarlijks op de gemaakte afspraken tussen de schoolbesturen, rijk (OCW) en de gemeente Amsterdam toezien. Het

Wonen, Wijken en Integratie

(OCW) en Amsterdam gaan in overleg over de mogelijkheden van sancties bij het niet nakomen van de afspraken.

- Amsterdam werkt aan de herijking van het sociaal domein - met het accent op jeugd - met als doel het effectiever gebruiken van de aanzienlijke bedragen die worden geïnvesteerd in het sociale domein teneinde een samenhangend antwoord te geven op de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken in de stad. De veranderingen vormen een wezenlijk element in het gezamenlijke uitvoeringsprogramma en worden met voorrang geïmplementeerd in alle wijken van de wijkaanpak.
- Uiterlijk in 2011 zijn in alle stadsdelen Ouderkindcentra gerealiseerd. (Amsterdamse invulling Centra voor Jeugd en Gezin). Inzet is ook om waar nodig in aanvulling op het standaardpakket opgroei- en opvoedaanbod extra te investeren in de krachtwijken.
- Amsterdam investeert aanzienlijk in de realisatie van basisvoorwaarden waaraan voldaan moet zijn om kinderen/jongeren volwaardig te laten opgroeien en voorbereiden op volwassenheid (basis op orde).
- Amsterdam sluit een convenant met de schoolbesturen primair onderwijs, waarin overeengekomen wordt dat in 2010, naar het oordeel van de Onderwijsinspectie, er geen (zeer) zwakke basisscholen meer zijn in Amsterdam.
- Amsterdam zet zich in, dat kinderen van ouders in trajecten inburgering of scholing, participatie via het recht op kinderopvang voorschoolse educatie krijgen (ook als ouders uitvalten of tussentijds op aansluiting trajecten wachten).
- Amsterdam versterkt de leerplicht- en RMC-functie om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te verminderen.
- Amsterdam intensiveert het traject Stadsregio Amsterdam over de aanpak van multiprobleemgezinnen. De aandacht gaat naar ernstig overlastgevende multiprobleemgezinnen en is gericht op het tegengaan van de overlast, iedereen naar school en opvoedondersteuning.
- Amsterdam zal de doelstellingen van het sportplan met voorrang uitvoeren in de krachtwijken. Focus ligt op naschoolse sportactiviteiten (inzet combinatiefuncties), sporttraject risicjongeren, bewegen/overgewicht en inrichting speelruimten.
- Extra inspanningen voor het realiseren van brede scholen primair en voortgezet onderwijs voor de populatie uit de 17 buurten. De wijkarrangementen primair onderwijs worden op termijn uitgebreid tot een vrijetijdsaanbod voor alle kinderen van 4-12 jaar.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter wordt vastgelegd welke afspraken worden gemaakt over de maatschappelijke stage en de relatie gezondheid en wijkaanpak.

Inzet rijk

- Het rijk wil, evenals Amsterdam, komen tot afrekenbare prestatieafspraken met de betrokken schoolbesturen. De Onderwijsinspectie zal, voor zover dit past binnen haar wettelijke taken en bevoegdheden, of nadere afspraken in convenanten, jaarlijks op de gemaakte afspraken tussen de schoolbesturen, rijk (OCW) en Amsterdam toezien. Het rijk (OCW) en Amsterdam gaan in overleg over de mogelijkheden van sancties bij het niet nakomen van de afspraken.
- Het rijk (SZW, OCW, VWS, J&G, WWI) ondersteunt Amsterdam bij de herijking van het sociaal domein, zowel om de resultaten elders te kunnen toepassen als om te bevorderen dat structurele financiële (rijks)middelen worden gebruikt voor bewezen, effectieve interventies in het sociaal domein.
- Het rijk zal een actieve rol vervullen bij het oplossen van knelpunten gedurende het proces om de Ouderkindcentra in Amsterdam versneld te realiseren.
- Het ministerie van OCW zal met Amsterdam genoemde opgaven, zoals praktisch/ervaringsgericht onderwijs voor specifieke doelgroepen (b.v. vakcolleges), mogelijkheden de doorstroom naar hogere onderwijsniveaus te bevorderen (2^e kans/maatregelen zittenblijven en afstroom en stapelen onderwijs) bespreken en samen zoeken naar oplossingen.
- Het rijk heeft in het convenant 'Leerkracht van Nederland' met de sociale partners afspraken gemaakt over een betere beloning van leraren. Voor de leerkrachten primair onderwijs zijn landelijke afspraken gemaakt. Het rijk biedt de scholen voor voortgezet en middelbaar

beroepsonderwijs in Amsterdam (met de andere G4 steden en Almere) extra geld om meer leraren hoger te kunnen belonen, zowel in verband met de extra zware maatschappelijke taken van scholen – vooral als ze gelieerd zijn aan de leerlingenpopulatie uit de krachtwijken – als om te voorkomen het lerarentekort zich de komende jaren hier sterker dan elders doet gelden.

- Het rijk stimuleert door middel van een impuls combinatiefuncties op brede scholen voor cultuur en sport en zet zich in voor het oplossen van o.a. de CAO-problemen die momenteel dergelijke combinatiefuncties belemmeren. Hiertoe heeft het rijk een Taskforce opgericht die inmiddels gerapporteerd heeft over de belemmeringen en mogelijke oplossingen, en van het rijk een vervolgoopdracht zal krijgen om zo de implementatie van de gegeven adviezen te faciliteren.
- Het rijk biedt vmbo-scholen en bve-instellingen de ruimte om te experimenteren met één programmatisch geïntegreerd traject van de bovenbouw vmbo van de basisberoepsgerichte leerweg tot en met het mbo-niveau 2. Het rijk legt de criteria vast in een ministeriële regeling.
- Het rijk (WWI, J&G, BZK) ondersteunt de gemeenten bij (o.a.) de wijkaanpak met de *helpdesk privacy* en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling. Dit is van belang voor de uitvoering van de buurtuitvoeringsprogramma's op gebied van jeugd en gezin, maar ook bij de aanpak achter de voordeur (2.2) en het onderdeel veiligheid (2.5).
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter zal duidelijkheid zijn over de wettelijke verankering van het basismodel Centra Jeugd en Gezin (CJG). Om de regierol van de gemeente te versterken zal de minister voor Jeugd en Gezin in de wet de verplichting van gemeenten vastleggen om sluitende afspraken te maken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren en de jeugdketen in den brede. De afspraken die partijen verplicht worden te maken betreffen onder andere de coördinatie van zorg en het oplossen van mogelijke knelpunten in de coördinatie. De gemeente kan partijen aanspreken op het nakomen van de deze afspraken.
- De minister voor Jeugd en Gezin is voornemens in het wetsvoorstel Centra Jeugd en Gezin op te nemen dat het "Integraal toezicht jeugd" (ITJ) toezicht houdt op de sluitende afspraken die gemeenten ingevolge het wetsvoorstel moeten maken met partijen in de jeugdketen. Hoe het ITJ precies wordt ingericht is op dit moment onderwerp van gesprek. Het wetsvoorstel gaat voor de zomer in consultatie.
- Het rijk zal –conform de voornemens in het actieplan Overlast en Verloedering – het gemeentebestuur doorzettingsmacht verschaffen in die individuele gevallen waar de betrokken instanties niet slagen in een gezamenlijk hulptraject, zodat doorzettingsmacht naar die instanties nodig is.
- Het rijk heeft m.b.t. doorzettingsmacht richting gezinnen advies gevraagd aan de Raad van State. De vragen aan de Raad van State spitsen zich toe op een verkenning van de juridische mogelijkheden om opvoedingsondersteuning door burgemeesters dwingend op te kunnen leggen.
- Het rijk stelt in 2008 en 2009 jaarlijks € 1,7 miljoen extra beschikbaar, voor de uitbreiding van de Voorschool in de krachtwijken.
- Het rijk draagt bij in de kosten voor conciërges (aan schoolbesturen).
- Het rijk stelt extra middelen ter beschikking voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin. Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- Het rijk zal vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' middelen ter beschikking stellen voor combinatiefuncties.
- Het rijk zal door middel van een stimuleringsarrangement brede scholen primair onderwijs middelen beschikbaar stellen om de realisatie van multifunctionele onderwijsgebouwen in samenwerking met private partijen (zoals woningcorporaties en kinderopvangorganisaties) een stimulans te geven. De aanvraagprocedure wordt in 2008 bekend gemaakt.
- Bij de invoering van de nieuwe gewichtenregeling in het basisonderwijs wordt nog een completerend criterium geïntroduceerd. Dit criterium, gebaseerd op impulsgebieden, gebieden met relatief veel inwoners met een laag inkomen, zorgt ervoor dat de beleidsmatige

Wonen, Wijken en Integratie

effecten van de nieuwe gewichtenregeling voor de scholen in de G4 in totaal niet negatief zijn. Over de uitwerking van dit plan krijgen de scholen en gemeenten binnenkort informatie. In januari 2009 krijgen de scholen bericht of ze in een impulsgebied liggen. Dan kunnen ze bepalen wat de financiële effecten van de nieuwe regeling op middellange termijn zijn.

Experimenten

- Amsterdam ontwikkelt, ondersteund door OCW, een (vervolg-)experiment op het gebied van ontschotting op een brede school/Community Center. Dit sluit aan op het convenant ten behoeve van de realisatie van drie Community-Centers in Slotervaart dat op 17 januari 2008 is door bewindslieden uit het kabinet en Amsterdamse bestuurders is ondertekend. In het vervollexperiment wordt gebruik gemaakt van de opgedane ervaring op het gebied van samenwerking met partners in de wereld van welzijn, zorg, cultuur of sport.
- Amsterdam wil een pilot realiseren voor jongeren tussen 23-27 jaar door vooruitlopend op leerwerkplicht de RMC registratie en trajectbegeleiding mogelijk te maken voor de leeftijdsgroep > 23 jaar. Amsterdam bespreekt met het rijk (SZW, OCW) de mogelijkheden en de specifieke rol van het rijk bij de ondersteuning van de pilot.

2.2 Integratie en participatie (meedoen en sociale stijging)

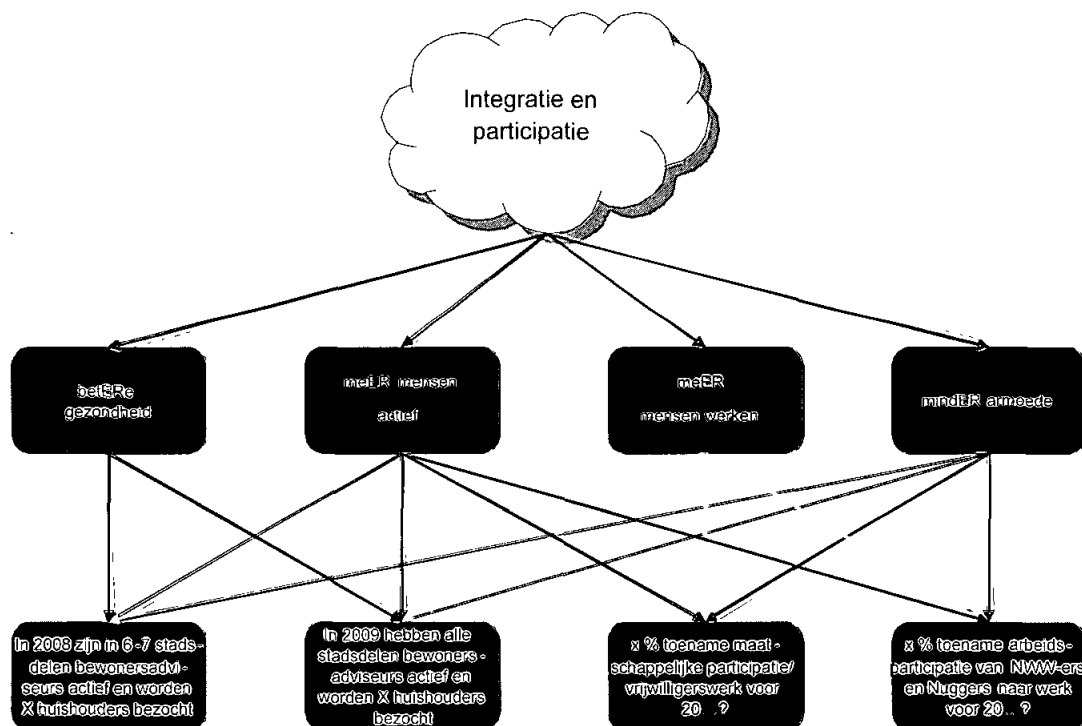
Gezamenlijke ambitie

Integreren is erbij horen en meedoen. Voor iedereen is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is, en meedoet in het maatschappelijk leven. Van doorslaggevend belang voor de wijkaanpak is het (weer) zelfredzaam maken van inwoners die niet kunnen of willen meedoen. Persoons- en gezinsgericht maatwerk moet hen de kansen – en prikkels - bieden om zich te ontwikkelen tot geëmancipeerde deelnemers aan de samenleving. Hoofddoel is sociale stijging. Inburgering, scholing - vooral taal - en werk zijn hiervoor de ingrediënten. Andere maatschappelijke effecten die hiermee worden beoogd, zijn het verminderen van armoede, ten gunste ook van de koopkracht en wijkeconomie, en het verhogen van de arbeidsparticipatie, van groot belang ook voor de economie in de regio. De integrale inzet op de onderkant van de arbeidsmarkt moet onafhankelijk zijn van de vraag onder welk uitkeringsregiem de betreffende inwoners vallen.

Inburgering is een samenspel van taaltrajecten, (specifieke) inburgeringcursussen en trajecten gericht op arbeidsparticipatie en maatschappelijke participatie. Het perspectief is een aanbod voor alle inburgeringskandidaten van zg. duale inburgeringsprogramma's. In de wijkaanpak zal een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de toename van het aanbod van deze duale programma's.

Integreren is een tweezijdig proces van immigrant en ontvangende samenleving. Oude en nieuwe Amsterdammers maken samen de stad en de wijk. Daarom zal er intensief worden ingezet op programma's om duurzame sociale verbindingen tussen de verschillende etnische identiteiten te maken.

Amsterdam onderschrijft het belang van de kabinetsdoelstelling om tot meer duale inburgeringsprogramma's te komen. In de wijkaanpak zal een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de toename van het aanbod van deze duale programma's. Het streven is om daarbij aan te sluiten bij de kabinetsdoelstelling om tot 80% duale programma's in 2011 te komen.

Inzet Amsterdam

- De inzet van Amsterdam is primair gericht op toename van de deelname aan taal- en inburgeringstrajecten. Daarbij wil de gemeente al zo veel mogelijk verbindingen leggen tussen inburgering en participatie en dus een groot deel van de inburgeringsprogramma's een duaal karakter geven. Amsterdam werkt aan een nieuw beleidsplan waarin de doelstellingen worden bepaald in relatie tot aanpak en middelen.
- Door kandidaat-inburgeraars in de 17 buurten te helpen met taal, inburgering en participatie wil Amsterdam niet alleen hun persoonlijke ontwikkelingsbelang dienen maar ook een impuls geven aan de verbetering van de buurten.
- Amsterdam doet mee aan het voorbereidingstraject van het Participatiebudget.
- Amsterdam past waar nodig de eigen werkwijze aan om de mogelijkheden van het Participatiebudget maximaal te benutten.
- Amsterdam zet maximaal in op de toeleiding van specifieke doelgroepen (jongeren, vrouwen en inburgeraars) naar de arbeidsmarkt.
- Amsterdam ontwikkelt in alle stadsdelen van de wijkaanpak de 'Achter de voordeuraanpak', waarbij via de inzet van bewonersadviseurs niet-zelfredzame huishoudens worden bereikt om zeker te stellen dat die huishoudens krijgen waar ze recht op hebben en sociale stijging kunnen doormaken. (zie ook het rijksexperiment "Slagkracht achter de voordeur", paragraaf 1, experiment nummer 4).
- In aansluiting op de ambities en doelstellingen in de hoofdlijnennota Kunst en Cultuur en het Sportplan biedt Amsterdam extra mogelijkheden binnen de buurtuitvoeringsprogramma's voor sportieve en culturele activiteiten ter bevordering van meedoen.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter zal Amsterdam haar inzet vastleggen op het punt van ontwikkeling en realisering van opstaptrajecten (taal en ouderbetrokkenheid op school) die dienen als voorloper op de specifieke inburgeringstrajecten. Ook zal Amsterdam dan haar inzet vastleggen op het punt van aanbod van duale inburgeringsprogramma's.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter zal Amsterdam bovendien aangeven welke acties vanuit buurtuitvoeringsprogramma's worden ondernomen op het terrein van integratie, waaronder vrouwen met een andere etnische achtergrond.

Inzet rijk

- Inrichting van een ontschot en gedereguleerd Participatiebudget met bundeling van middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie per 1 januari 2009, op een wijze die de steden genoeg ruimte biedt voor eigen beleidsvoering en integrale flexibele maatwerktrajecten voor de zeer gevarieerde doelgroep die geholpen is met educatie, inburgering en/of re-integratie. Hierbij wordt ook preventieve inzet mogelijk gemaakt.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhulpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en schuldhulpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhulpverlening.
- Het kabinet neemt diverse generieke (fiscale) maatregelen om te zorgen voor meer financiële prikkels om het arbeidsaanbod te verhogen. Zo heeft het kabinet het voornemen om de huidige arbeidskorting om te zetten in een inkomensafhankelijke arbeidskorting. Daardoor wordt het voor mensen aan de onderkant van het loongebouw financieel aantrekkelijker om te gaan werken.

- Het rijk is bereid om in overleg met Ingrado mee te denken over de mogelijkheden om de eventuele belemmeringen weg te nemen voor een snelle en succesvolle toeleiding naar werk voor jongeren onder de 18 jaar waarvoor op dat moment leren geen optie is.
- Het rijk (WWI) stelt een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar ter voorbereiding van het Participatiebudget, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.
- Het rijk (WWI) faciliteert de realisatie van duale inburgeringsprogramma's door middel van de participatiebonus.

Experimenten

- Amsterdam ontwikkelt een pilot voor hoogopgeleide inburgeraars in Amsterdam Zuidoost. De pilot biedt duale trajecten voor 50-100 hbo/wo opgeleide inburgeraars in samenwerking met werkgevers. Kern van de pilot is de combinatie van een taaltraject, werk en/of hogere scholing en nazorg coaching op de werkvloer. Het rijk (WWI) draagt hieraan bij door de inzet van expertise en capaciteit.
- Amsterdam ontwikkelt een methodiek voor wijkgerichte inburgering in Bos en Lommer. In relatie tot sociale activering/vrijwilligerswerk wordt geëxperimenteerd met de mogelijkheden om de inburgering ook in te zetten als instrument om de buurten te verbeteren. Het rijk (WWI) draagt hieraan bij door de inzet van expertise en capaciteit.
- Amsterdam neemt deel aan het innovatietraject inburgering en ondernemerschap.
- Op gebied van toeleiding naar arbeidsparticipatie werken de ketenpartners Dienst Werk en Inkomen (DWI), Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) en Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekering (UWV) samen met stadsdelen, thans Zeeburg en Oost/Watergraafsmeer, aan een experiment dat moet uitmonden in een best practice op gebied van integraal vraaggericht maatwerk dat zich uitstrekt tot de terreinen hulp, zorg, scholing en de wijze van inzet van middelen. Het rijk (SZW) ondersteunt het experiment met expertise. Als uit het experiment blijkt, dat medewerking van het rijk nodig is voor het wegnemen van belemmeringen, dan komt dit terug bij een volgende aanpassing van het charter.
- Er is een groep leerlingen die nog geen startkwalificatie hebben bereikt en waarbij sprake is van meervoudige problematiek die niet enkel door het reguliere onderwijs opgelost kan worden. Om te voorkomen dat dit leidt tot schooluitval en ongekwalificeerde arbeid wil Amsterdam het onderwijs daarbij helpen o.a. door extra begeleiding te bieden en alternatieve leeromgevingen met een bedrijfsmatige uitstraling aan te bieden. Het rijk brengt in kaart wat de belangrijkste problemen zijn die mbo-instellingen ondervinden bij het succesvol kunnen opleiden van jongeren die meer begeleiding nodig hebben om succesvol en met een diploma de school af te kunnen sluiten. Amsterdam zet in op een preventieve aanpak die schooluitval voorkomt. SZW en OCW bieden helderheid over de (wettelijke) condities waaronder complementaire inzet van OCW-middelen en W-middelen mogelijk is op het snijvlak van dreigende schooluitval en toeleiding naar de arbeidsmarkt. Als tegen de grenzen van wet- en regelgeving wordt aangelopen treedt Amsterdam in overleg met WWI. Indien noodzakelijk treedt WWI in overleg met de andere betrokken departementen.

2.3 Werkgelegenheid en ondernemerschap (buurteconomie)

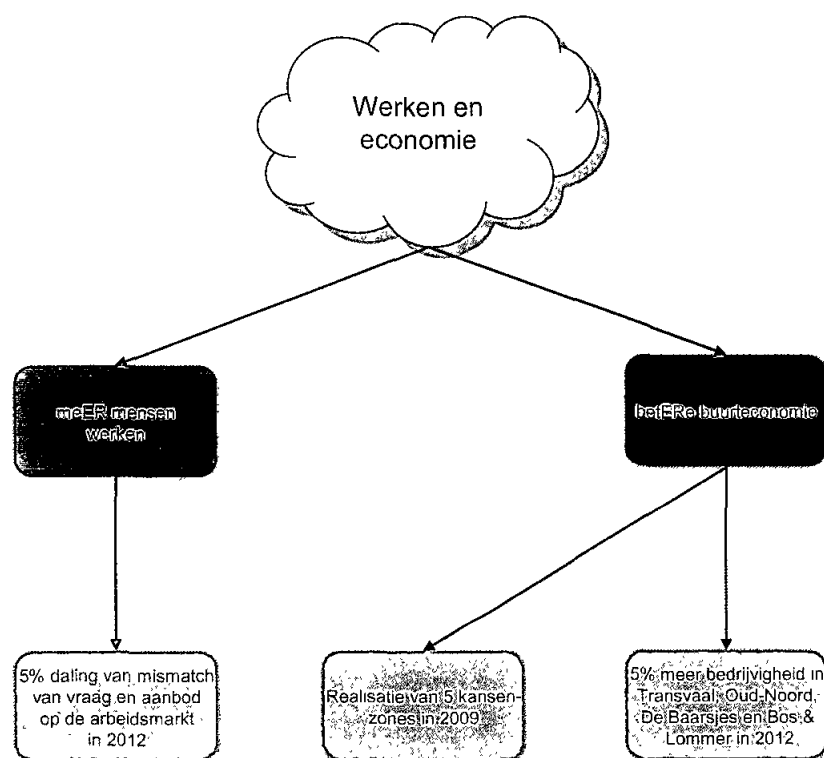
Gezamenlijke ambitie

Het economisch potentieel in de 17 buurten kan en moet veel beter worden benut. Wij willen dat meer mensen aan het werk komen en we willen de buurteconomie versterken. Om te zorgen dat meer mensen aan het werk komen, is het nodig de drempel voor arbeidsdeelname van niet-werkenden te verlagen. Dit geldt bijvoorbeeld voor moeders met kinderen die in deeltijd kunnen gaan werken. Er is een groot verborgen arbeidspotentieel dat wij willen aanboren. Ook het stimuleren van ondernemerschap, ook in de buurt, kan meer mensen aan het werk helpen.

Het versterken van de buurteconomie is nodig voor de levendigheid en identiteit en daarmee de aantrekkelijkheid van de buurten. Een vitale middenstand en bedrijvigheid in een buurt is een belangrijke factor bij de bestrijding van de negatieve spiraal. Dit vereist het vasthouden van ondernemers in de buurt, zorgen voor een aansprekende branchering en het bieden van gunstige condities voor starters, onder meer door de beschikbaarheid van microkredieten.

De invoering van kansenzones is een belangrijk element in de wijkaanpak. Kansenzones leveren zowel een bijdrage aan 'meer mensen aan het werk' als aan 'versterken van de buurteconomie'.

Het rijk en de gemeente willen een aantrekkelijk, regelarm en veilig(er) ondernemersklimaat bieden.

Inzet Amsterdam

- De gemeente ontwikkelt samen met bedrijfsleven strategieën voor verhoging van de arbeidsparticipatie en vergroting van de instroom van niet-werkenden.
- De gemeente verbetert de coördinatie en samenwerking tussen dienstverleners om de vereiste condities te scheppen voor gevestigde en startende ondernemers.
- Amsterdam voert in 2008 en 2009 vijf à zes kansenzones in. Belangrijk instrument daarbij is de Amsterdamse Investeringsregeling voor Ondernemers in Kansenzones t.b.v. investeringen in nieuw- en verbouw en in duurzame bedrijfsmiddelen.
- De gemeente bevordert het veilig ondernemersklimaat in de wijk door extra ondersteuning van ondernemers in risicovolle buurten, en door de inzet van de Amsterdamse Stimuleringsregeling Veilig Ondernemen.

- Amsterdam streeft naar een daling van 5% van de mismatch van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in 2012.
- Amsterdam streeft naar een toename van de bedrijvigheid in de Transvaalbuurt, Oud-Noord, De Baarsjes en Bos en Lommer met 5% in 2012.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter is duidelijk wat de inzet van Amsterdam zal zijn op het terrein van microkredieten. Amsterdam verkent thans de invulling van een Microkredietenfonds in samenwerking met Rabobank Amsterdam. Dit fonds krijgt een stadsbrede dekking met speciale aandacht voor de Wijkaanpakbuurten. De vier bestaande Ondernemershuizen krijgen een prominente rol binnen dit fonds in de vorm van intake, begeleiding of nazorg. Rijk en gemeente stemmen nader af met als doel dat ondernemers voor microkredieten met slechts één loket te maken krijgen.

Inzet rijk

- Het rijk bevordert verhoging van de arbeidsparticipatie door verschillende financiële instrumenten en aanpassing van de regelgeving; zie 2.2.
- Het rijk (EZ) stimuleert ondernemerschap op diverse wijzen. Het rijk voert overleg met de gemeente over mogelijke ontschotting van middelen en herijking van regelgeving rond ondernemerschap
- Het rijk (EZ) levert, waar nodig, ondersteuning aan de invoering van kansenzones en voert hierover overleg met de gemeente,
- Het rijk (EZ) biedt een subsidiemogelijkheid voor ondernemerssteunpunten, in samenwerking met de Kamer van Koophandel.
- Ten behoeve van veilig ondernemen verhoogt het rijk de subsidie voor procesbegeleiding voor een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) aan het Hoofd Bedrijfschap Detailhandel, zodat extra inspanning mogelijk is. Hetzelfde geldt voor Keurmerk Veilig Uitgaan (KVU's); daarbij ligt de uitvoering bij Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Tevens ontwikkelt het rijk (EZ) een subsidieregeling om kleine bedrijven te stimuleren preventieve veiligheidsmaatregelen te nemen en zal de mogelijkheden bezien voor ondersteuning van de subsidieregeling Veilig Ondernemen van Amsterdam.
- Het rijk (EZ) zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan deze ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan pilotprojecten in dit programma. Er zal naar worden gestreefd om de Amsterdamse en de landelijke instrumenten zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.

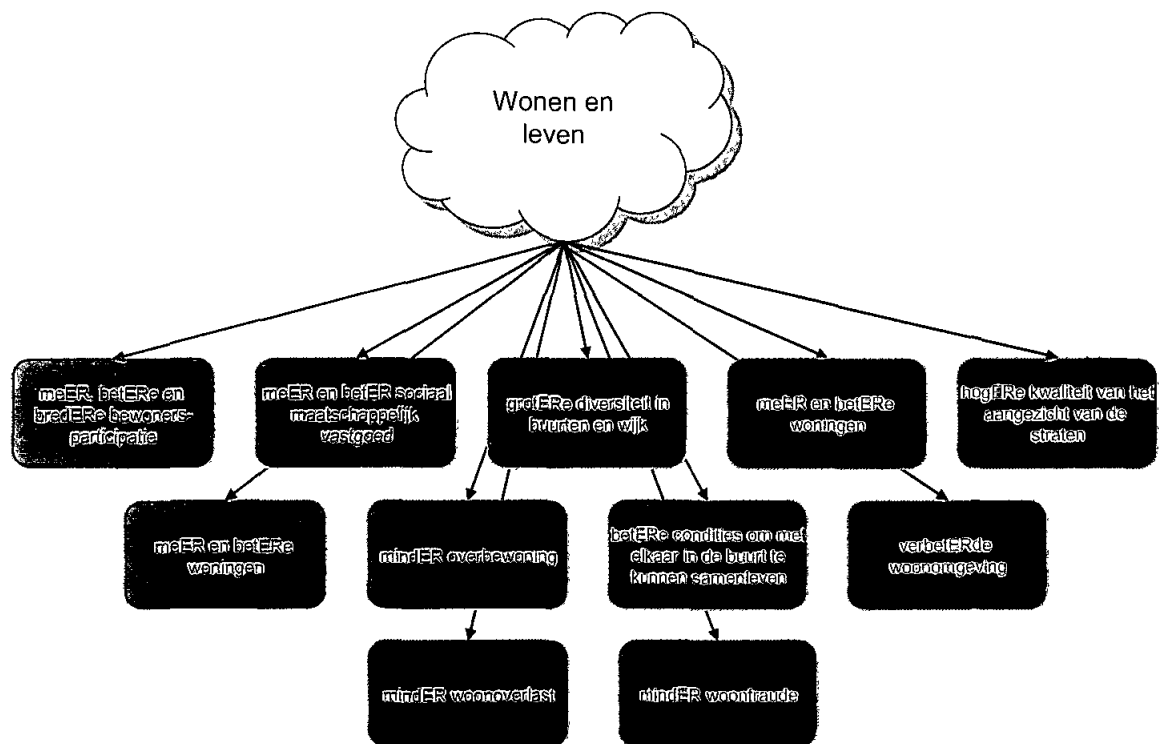
Experimenten

- Samen met de Regiegroep regeldruk bedrijven van het rijk zal de gemeente bekijken welke belemmerende regels (gemeentelijk of landelijk) voor ondernemers weggenomen kunnen worden. Dit heeft ook een relatie met het rijksexperiment "Opheffen bureaucratische structuren" (paragraaf 1, experiment nummer 5).
- Amsterdam en het rijk zullen overleggen over de opzet van experimenten met kansenzones op basis van verschillende combinaties van maatregelen toegesneden op de specifieke kansen en omstandigheden in afzonderlijke kansenzones. Te concretiseren bij een volgende aanpassing van het charter.

2.4 Woningen en sociaal-maatschappelijke voorzieningen van hoge kwaliteit en uitnodigende openbare ruimte

Gezamenlijke ambitie

De ambitie is om van Amsterdam een ongedeelde stad te maken. Concreet betekent dit dat Amsterdam streeft naar een brede toegankelijkheid van woningen in alle delen van de stad en het prettig en in harmonie samen wonen en leven in alle wijken en buurten. Door middel van het differentiëren van de woningvoorraad, het stimuleren van sociale contacten en medeverantwoordelijkheid en het kritisch blijven volgen van de uitwerking van de woonruimteverdelingsregels poogt de overheid in samenspraak en in samenwerking met betrokken partijen, waaronder de corporatiesector, continu aan een zo optimaal mogelijk instrumentarium te werken waarmee de doelstelling van de ongedeelde stad invulling krijgt. De wijkaanpak is in deze zin een aanvulling op het bestaande instrumentarium en moet worden gezien als een kop op het stedelijke vernieuwingsprogramma. Vrijwel alle buurten in de wijkaanpak hebben een forse stedelijke vernieuwingsopgave in uitvoering of staan op het punt van beginnen. Deze opgave gaat onverminderd door (bijvoorbeeld in Nieuw West zal het percentage sociale huurwoningen worden teruggebracht naar 45% in 2015) maar zal meer dan tot nu toe op de buurt en de buurtbewoners zelf worden gericht. De wijken bieden sociaal-maatschappelijke voorzieningen van hoge kwaliteit en een uitnodigende openbare ruimte.

Inzet Amsterdam:

- Amsterdam zal waar mogelijk flexibel omgaan met toewijzingscriteria binnen de kaders van de huisvestingswet (inkomensgrenzen/woonduur) zodat meer mensen een positieve keuze voor een krachtwijk kunnen maken.
- Amsterdam maakt maximaal gebruik van de beschikbare instrumenten om overbewoning en de daarmee samenhangende woonoverlast en sociale problemen tegen te gaan.
- Amsterdam levert een samenhangend pakket van eigentijdse, hoogwaardige en tegelijkertijd laagdrempelige voorzieningen. Een overzicht van maatschappelijk vastgoed geeft wat er vernieuwd moet worden en wat er extra nodig is en dat (pro)-actief inspeelt op de maatschappelijke voorzieningen en veranderende vragen en behoeften uit de samenleving.

- Amsterdam intensificeert de inzet op leefbaarheid (schoon, heel en veilig) en prettig samenleven. In 2009 is in elke buurt van de wijk aanpak het basisniveau voor leefbaarheid geformuleerd en geoperationaliseerd. Amsterdam streeft ernaar dat de bewoners de leefbaarheid in 2009 met minimaal 0,2 punten hoger waarderen t.o.v. 2007 (WiA leefbaarheidsmonitor).
- Amsterdam streeft ernaar dat het rapportcijfer voor wonen en de woonomgeving in 2009 minimaal 0,2 punten hoger ligt t.o.v. 2007 (Wonen in Amsterdam WiA leefbaarheidsmonitor).
- Amsterdam levert samen met de corporaties een verhoogde inzet op de realisatie van accommodaties voor maatschappelijke voorzieningen.
- Amsterdam richt 3% van de openbare ruimte in als speelruimte (12-) en hangplekken (12+). Amsterdam verbetert 28 speelruimtes in de krachtwijken.
- Extra investeringen ten behoeve van aantrekkelijke multifunctionele onderwijsgebouwen.
- Amsterdam stimuleert dat woningcorporaties en andere betrokken partijen gezamenlijk woon-leer-werk projecten voor kwetsbare jongeren opzetten teneinde te voorkomen dat kwetsbare jongeren uitvallen op het gebied van huisvesting, onderwijs en/of werk. Amsterdam streeft naar de realisatie van 305 woon-leer-werkplekken in de stad in 2011.
- Uitwerking van de Business Case 'Vitaal Groen' rondom de Sloterplas teneinde tot een breed gedragen stadsbrede aanpak te komen voor groen en water.
- Amsterdam ontwikkelt vier postzegelparken in buurten van de wijk aanpak.

Inzet rijk:

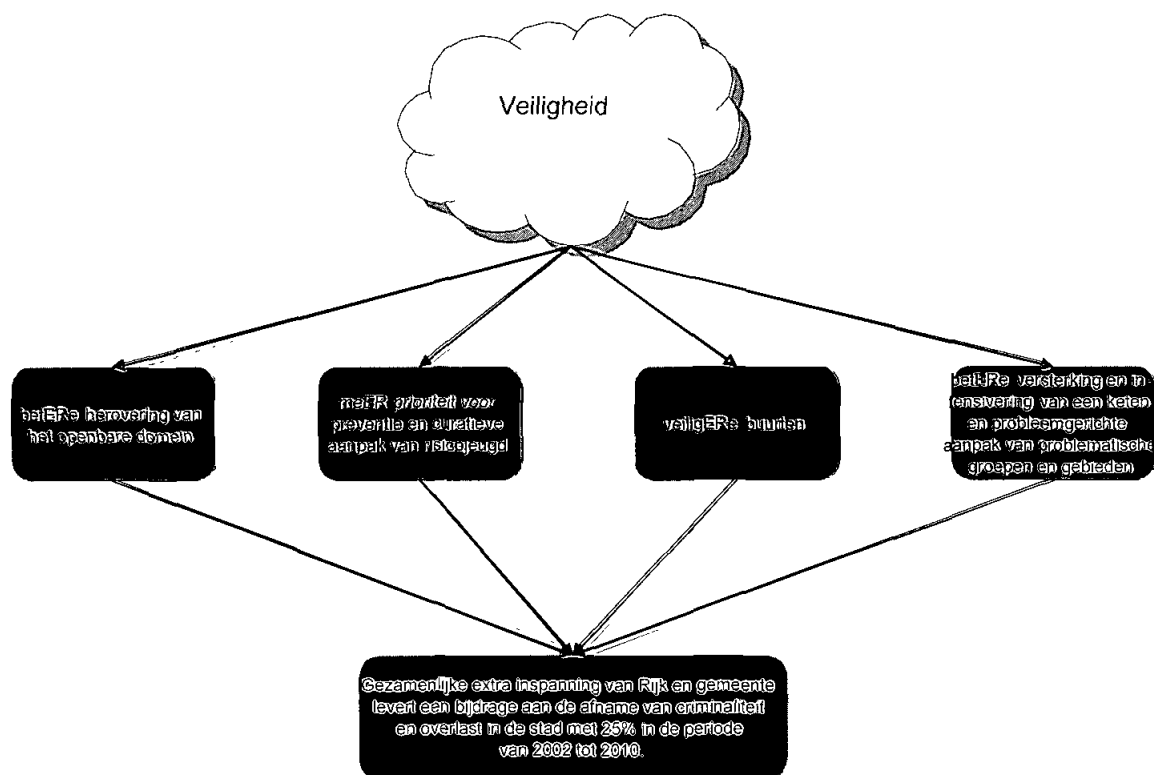
- Het rijk (WWI) zal, daar waar dat aan de orde is, gebruik maken van de mogelijkheden die binnen haar domein liggen (art. 80 Woningwet- aanwijzingsbevoegdheid). Daarnaast zullen, waar aan de orde en in samenspraak met de gemeente en de stadsregio Amsterdam, maatregelen worden bezien om in een vroege fase van het plannings- en bouwproces drang uit te oefenen op het realiseren van sociale woningbouw in randgemeenten met tekort aan woningen voor lagere inkomensgroepen. De afspraken die centrum- en randgemeenten hierover in stadsregionaal verband hebben gemaakt, vormen hierbij het kader.
- Het rijk (WWI) streeft naar invoering van een bestuurlijke boete voor onrechtmatige bewoning per begin 2009.
- Het rijk (WWI) is bereid met Amsterdam te overleggen om tot oplossingen te komen met betrekking tot de problematiek rond overbewoning en de ontwikkeling van woon-leer-werkprojecten in het geval dat het de stad niet lukt de ambities te realiseren binnen de bestaande en de aangekondigde nieuwe wet- en regelgeving.
- Het rijk levert een financiële bijdrage aan de groene kwaliteit van de buurten uit het impulsprogramma Groen en de stad. In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.

2.5 Veilige buurten

Gezamenlijke ambitie

De gezamenlijke extra inspanning door rijk en gemeente voor de wijkaanpak levert een bijdrage aan de afname van criminaliteit en overlast in de stad met 25% in de periode van 2002 tot 2010. De wijkaanpak is van groot belang voor de veiligheid in de stad omdat de 17 buurten een ongunstige trend laten zien in de ontwikkeling van overlastgevend en crimineel gedrag. Daarnaast ligt er een direct belang voor de buurten zelf want daar zijn veel plekken waar bewoners zich niet (altijd) veilig voelen. De ambitie hier is het heroveren van het openbare domein, en zowel subjectief als objectief een toename van de veiligheid.

De bijbehorende gezamenlijke ambitie ten aanzien van de uitvoering is versterking en intensivering van een ketengerichte en probleemgerichte aanpak van problematische groepen en gebieden. De preventieve en curatieve aanpak van risicojeugd krijgt prioriteit.

Inzet Amsterdam

- De gemeente levert een extra bijdrage aan de veiligheid in alle buurten van de wijkaanpak.
- Amsterdam intensificeert de aanpak van multiprobleemgezinnen en breidt deze uit.
- Amsterdam zet extra in op de aanpak van overlast en verloedering in het publieke domein door intensivering en uitbreiding van toezicht op straat. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de inzet van Straatcoaches, Buurt Veiligheid Teams en Vliegende Brigades.
- De gemeente zet in op verdere afname van jeugdcriminaliteit door:
 - Hulp- en recidivebeperkende trajecten meer met dwang en drang te combineren;
 - Consequente handhaving en een Lik-op-stuk-beleid, waaronder kortere trajecten tussen aanhouding en maatregel of straf (zie tevens de benodigde inzet van het rijk bij 3^e en 4^e bullit)
- Amsterdam zet extra in op de preventieve aanpak risicojeugd in de wijken. Dit krijgt vorm door inhoudelijke en instrumentele ondersteuning van de jeugdnetwerken 12+ van de stadsdelen: uniformering van de aanpak, implementatie van het registratiesysteem JN12+ en ontwikkeling van de verwijsindex Matchpoint.

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de stad door uitvoering van de beleidsmaatregelen uit het project "Veiligheid begint bij voorkomen"

- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelstelsel in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van het aantal wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het rijk heeft met de korpsen afgesproken dat het regionaal college, bij het bepalen van prioriteiten op voordracht van de regionale driehoek, specifieke aandacht zal besteden aan de 40 WWI-wijken. Het korps Amsterdam-Amstelland krijgt in de periode 2007-2011 65 extra wijkagenten.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen te komen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
- Het rijk (Justitie) zet zich met de gemeente in voor versnelling van de doorlooptijden in de interventieketen jeugd.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.
- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbaivandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.
- Het rijk voert vanaf 2008 het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.
- BZK onderzoekt in samenwerking met Justitie en gemeenten de noodzaak en de mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob) te laten vallen. Overweging is dat de gemeenten met de Wet Bibob een extra instrument in handen hebben om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen.

Experimenten

- Amsterdam experimenteert in Slotervaart met de 8 tot 8 aanpak. Jongeren en ouders worden intensief begeleid, hetgeen moet leiden tot minder schooluitval, betere kansen op de arbeidsmarkt en het voorkomen van crimineel gedrag. Na evaluatie bekijkt Amsterdam of deze aanpak naar andere buurten met vergelijkbare problematiek kan worden uitgebreid. Het rijk levert expertise en capaciteit en neemt vanuit de ministeries van BZK, Justitie J&G en SZW deel aan de denktank die creatief meedenkt met de pilot.
- Pilot West. In deze pilot in Amsterdam West werken gemeente en rijk samen met als doel om de doorlooptijden in de jeugdstrafrechtketen terug te dringen. De mogelijkheden liggen bij effectiever gebruik van de beschikbare capaciteit en in de taak- en bevoegdheidsverdeling van betrokken instanties, kinderrechtshouders, raad voor de kindbescherming, jeugdzorg en reclassering; en ook bij het toezicht op de naleving van gemaakte afspraken in hulp-, re-socialisatie- en recidivebeperkende trajecten.

3. Proces, werkwijze, omgangsvormen

3.1 Kennisdelen en monitoren

Ambitie

De overheden willen vooral de vinger aan de pols houden, weten wat er actueel en lokaal speelt in de buurten.

Een andere ambitie is de ontwikkeling en validering van best practices. Bij de uitvoering is dringend behoefte aan meer goed vastgelegde en op effectiviteit getoetste methoden en projecten. Uitgangspunt is een optimale uitwisseling van kennis en ervaringen tussen stadsdelen, steden, rijk, onderzoeksinstituten, corporaties en andere partners in de wijkaanpak.

Inzet Amsterdam

- De gemeente zorgt -- primair voor de Gemeenteraad - voor jaarlijkse verslaglegging van inzet en resultaten bij de realisering van het stedelijke en de buurtuitvoeringsplannen en de daarmee te bereiken maatschappelijke effecten. De gemeente maakt hierbij maximaal gebruik van bestaande monitors en de informatie die zij in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelt. De gemeente presenteert daarnaast ook informatie over buurtspecifieke ontwikkelingen van meer kwalitatieve aard inclusief de mate waarin en de wijze waarop wijkbewoners bij het wijkenbeleid zijn betrokken.
- Amsterdam monitort de ontwikkelingen in de 17 buurten in samenhang met de brede gemeentelijke monitor *De Staat van de Stad*. Jaarlijks voert de gemeente een quick scan uit die de stand van zaken in de buurten laat zien. Eens per twee jaar wordt de quick scan aangevuld met een verdiepingsonderzoek op basis van *De Staat van de Stad*. Een onderdeel hiervan is de leefsituatie-index per buurt (SLI): een maat die het algemene welzijnsniveau van bewoners weergeeft. In 2010 zal het verdiepingsonderzoek *De staat van de aandachtswijken* gereed zijn, zodat een eerste vergelijking gemaakt kan worden met de nulmeting van 2007.
- Amsterdam zal voor 1 januari 2009 op basis van *De staat van de stad* c.q. de buurtuitwerking hiervan in *De staat van de aandachtswijken* (O+S oktober 2007) het NAP operationaliseren. In relatie tot de ER-doelen vanuit het Doelinspanningennetwerk behorend bij het Amsterdamse Uitvoeringsprogramma zal Amsterdam een beperkt aantal smart doelstellingen formuleren op buurtcombinatieniveau. Deze smart doelstellingen worden in overleg met het rijk (WWI) opgenomen in het charter.
- De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt door het rijk (WWI) voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken (LSA). Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
- Amsterdam zet zich actief in voor het delen van kennis, het doen van experimenten voor het ontwikkelen van betere methoden, de verspreiding van best practices naar de stadsdelen en andere steden van de wijkaanpak.

Inzet rijk

- Het rijk (WWI) biedt ondersteuning bij het formuleren van de smart doelstellingen die voor 1 januari 2009 worden opgenomen in het charter.
- Het rijk heeft een goed georganiseerd en vraaggericht werkend consortium van kenniscentra met één digitaal loket voor de wijkenaanpak en een gezamenlijke helpdesk tot standgebracht. Het consortium zorgt voor borging en ontsluiting van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn.

- Het rijk volgt de ontwikkelingen in alle wijken van de wijkaanpak via een jaarlijkse outcomemonitor. De outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen op de terreinen Wonen, Werken, Leren, Integreren en Veiligheid globaal in kaart. Aan de hand van deze informatie kan vergeleken worden hoe de situatie in de verschillende krachtwijken in het land zich ontwikkelt in relatie tot de beoogde maatschappelijke effecten (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.

3.2. Financiering

Ambitie

Mensen in de buurten, corporaties, overheden en andere partners gaan de buurtuitvoeringsprogramma's en het gezamenlijke Amsterdamse uitvoeringsprogramma realiseren door financiële bijdragen van:

1. corporaties;
2. de rijksoverheid;
3. de gemeentelijke overheid, zowel de stedelijke als de stadsdeelbesturen;
4. derden.

De gezamenlijke financiering betreft de omvang van de bijdragen, de doelen waarvoor de gelden beschikbaar komen en de wijze waarop deze beschikbaar gesteld worden, alsmede de verantwoordingsvormen. Doel is ook dat de gelden tijdig, zoals geraamd binnen de uitvoeringsprogramma's, beschikbaar komen.

Het gaat in alle gevallen om extra middelen, die beschikbaar gesteld worden in het kader van de wijkaanpak.

Tegen de achtergrond van lopende besluitvorming over verschillende geldstromen leggen rijk en gemeente de volgende procesafspraken in het charter vast:

In het najaar van 2008 overleggen de partijen over de consequenties van de besluitvorming in het kabinet en de Tweede Kamer over het vervolg van het beleid voor de grote steden en de stedelijke vernieuwing en de verdeling van de daaraan verbonden geldstromen die van belang zijn voor de wijkaanpak. Het charter zal worden aangepast aan de veranderde financiële omstandigheden. Dit geldt ook indien zich andere substantiële wijzigingen voordoen op het financiële vlak. Het is de intentie van beide partijen om de consequenties tot een minimum te beperken.

Inzet Amsterdam

- Met ingang van de begroting 2008 stelt de gemeente reeds de eerste middelen beschikbaar voor de wijkaanpak. De gemeente maakt in het eerste jaar de (start van) verschillende onderdelen van het programma financieel mogelijk, o.a. de achter de voordeuraanpak. Bovendien realiseert Amsterdam de benodigde uitvoerings- en programmaorganisatie.
- De gemeente richt zich bij de totstandkoming van de gemeentebegroting 2009 ook nadrukkelijk op aanvullende bijdragen voor de wijkaanpak, voor zover de gemeente (stad en betrokken stadsdelen) dat tot hun takenpakket/verantwoordelijkheid rekenen.
- De gemeente maakt zich sterk om budgetten die gezamenlijk met de corporaties tot besteding gebracht worden (stimuleringsfonds volkshuisvesting) ook substantieel in te zetten voor de wijkaanpak.
- De gemeente ziet er op toe dat jaarlijks maximaal 10% van het stedelijke budget beschikbaar komt voor bewonersondersteuning en/of bewonersinitiatieven.
- De gemeente geeft jaarlijks samen met de corporaties inzicht in de voortgang van de inzet van de corporatiebijdragen van (gemiddeld € 64,5 miljoen per jaar).

Inzet rijk

- Op verzoek van de gemeente kan de minister ondersteuning verlenen om het onderhandelingsproces tussen gemeente en corporatie te versoepelen in geval van meningsverschillen over de uitvoering van de buurtuitvoeringsprogramma's (BUP's). Deze ondersteuning kan bestaan uit:

- Informatieverstrekking en advisering over de extra rijksintensivering die in de rijksbegroting ter beschikking staan van gemeenten en andere partijen in de wijkeaanpak
- Informatieverstrekking en advisering over op welke activiteiten in de buurtuitvoeringsprogramma's onder welke condities corporaties een inzet plegen binnen de kaders van het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) en het afsprakenkader dat WWI bij brief d.d. 29 oktober 2007 aan Amsterdam heeft toegezonden. Dit kan ook betrekking hebben op de afgesproken inzet van de woningcorporaties van gemiddeld € 64,5 miljoen per jaar.
- Het rijk creëert bij de verdeling van de verschillende budgetten meedoen, leren en opgroeien, veiligheid en wonen expliciet extra ruimte voor projecten en doelgroep aanpak die volgens rijk en gemeenten cruciaal zijn voor het welslagen van de wijkaanpak. De Krachtwijken nemen een belangrijke plaats in het gemeentelijk en rijksbeleid. Waar mogelijk en van toepassing zullen beleidsprioriteiten voorrang krijgen in deze wijken. In de integrale (financiële) afwegingen hebben de gemeente en het rijk aandacht voor de bijzondere problematiek van de Krachtwijken.

Geldstromen

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Amsterdamse wijkaanpak staan vier geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376). Voor de gemeente Amsterdam betreft de indicatieve additionele inzet € 64,4 miljoen per jaar (€ 644 miljoen over 10 jaar). De Amsterdamse corporaties zullen in de periode 2008-2009 indicatief een bedrag van € 257,7 miljoen investeren in de Amsterdamse wijkaanpak. Dit geld wordt o.a. ingezet op wonen, bedrijfsomroerend goed, sociaal maatschappelijk onroerend goed en leefbaarheidsprojecten.

2. Delen van extra rijksmiddelen voor departementaal facetbeleid t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkeaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. In de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Voor de periode 2008 en 2009 hebben de gemeente Amsterdam (Stad en Stadsdelen) het voornemen om indicatief € 76,2 miljoen in te zetten voor de dekking van de Buurtuitvoeringsplannen en het gezamenlijke Amsterdamse Uitvoeringsprogramma. Op diverse onderwerpen draagt de gemeente indirect maar substantieel bij aan de financiering. Voorbeelden zijn het budget stadsmariniers en de middelen voor 2008 voor voortzetting van de 'achter de voordeur aanpak'; vastgelegd in het collegebesluit van 1 april 2008. Andere voorbeelden zijn het sportplan 2009-2012 waarvan de gemeentelijke investeringen in onderwijs, veiligheid, armoedebeleid, arbeidsparticipatie; de middelen van deze programma's slaan voor een groot deel neer in de Krachtwijken, omdat daar de doelgroepen oververtegenwoordigd zijn. In de begroting 2008 is voor ruim

€ 400 miljoen ingezet op onderwerpen die in lijn zijn met de thema's uit het krachtwijkactieplan van WWI.

4. Extra middelen ministerie VROM/WWI t.b.v. de brede wijkenaanpak

Voorts heeft de minister aangekondigd dat er landelijk een bedrag van euro 300 miljoen beschikbaar gesteld wordt voor de wijkenaanpak. € 157 miljoen komt daarbij ter beschikking van gemeenten ten behoeve van hun activiteiten in de wijkenaanpak. Deze 157 miljoen zal in 2008, 2009 en 2010 uitgekeerd worden. Daarnaast komt nog € 55 miljoen ter beschikking voor bewonersinitiatieven in de 40 aandachtswijken. Deze budgetten worden in 2008, 2009, 2010 en 2011 uitgekeerd. Amsterdam gaat ervan uit een proportioneel aandeel van deze budgetten toegewezen te krijgen (zie de brief DGWWI/W2008051471).

NB. In het charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Het charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

3.3 Voortgang en omgangsvormen

Ambitie

Wij, rijk en gemeente, houden elkaar en onszelf op de hoogte van de voortgang van de wijkaanpak, de actuele ontwikkeling van de problematiek. Wij spreken elkaar aan op de bereikte resultaten, op de geleverde inzet en op de inzet die nodig zal zijn om de gezamenlijke ambities te realiseren.

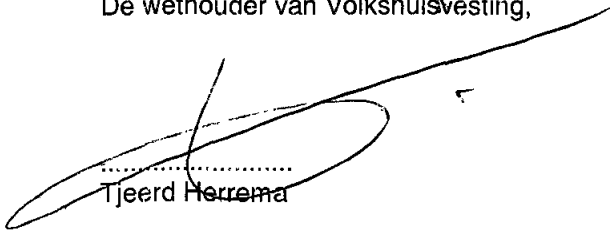
Procesafspraken

- De reguliere vormen van verantwoording en controle vormen een stevige basis waaraan alleen iets wordt toegevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
- De gemeente doet in het kader van de democratische controle jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
- Amsterdam en het rijk hebben jaarlijks bestuurlijk overleg over de voortgang en tweejaarlijks over de herziening/ actualisering. Op de agenda staan in ieder geval de voortgang en de in het charter vermelde punten waarbij aanpassingen van het charter aan de orde (kunnen) zijn. Indien beide partijen akkoord zijn, kan het charter worden aangepast. Daarnaast is er regelmatig ambtelijk overleg, onder meer ter voorbereiding van het bestuurlijk overleg. Hierbij is de accountmanager bij VROM/WWI het eerste aanspreekpunt voor Amsterdam. De accountmanager coördineert de inzet van andere departementen.
- Gemeenten en rijk zullen bij de eerstvolgende aanpassing van het charter bepalen hoe een visitatie (externe tussentijdse evaluatie) zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- Het charter geldt vanaf 20 juni 2008 tot en met 31 december 2017, met inachtnaam van - indien nodig - tweejaarlijkse updates waarvan de eerste in 2010 zal plaatsvinden. Voor januari 2009 zal Amsterdam in overleg met het rijk een aanvulling leveren ten aanzien van de geformuleerde smart doelstellingen.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Amsterdam op... *20 juni 2008*

De wethouder van Volkshuisvesting,

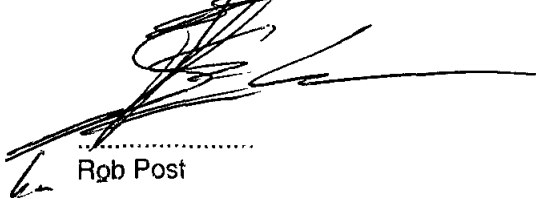
.....
Tjeerd Herrema

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

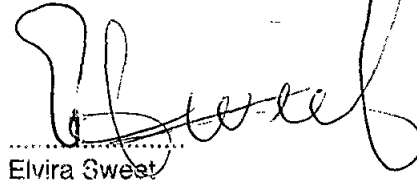
.....
Ella Vogelaar

Wijk Amsterdam Noord,

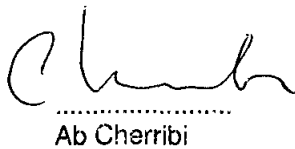
.....
Rob Post

Wijk Amsterdam Zuidoost,

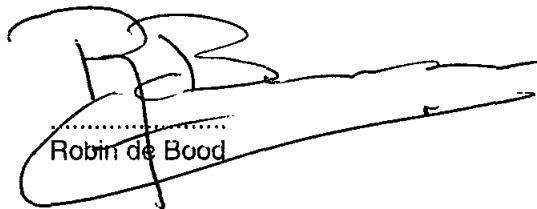
.....
Elvira Sweet

Wijk West binnen de Ring,

.....
Ab Cherribi

Wijk Westelijke Tuinsteden,

.....
Robin de Bood

Wijk Amsterdam Oost,

.....
Fatima Elatik

Charter

Betreffende de aanpak van de Arnhemse krachtwijken Klarendal, Het Arnhemse Broek, Presikhaaf en Malburgen

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Arnhem, in deze vertegenwoordigd door:

Sander van Bodegraven wethouder van Ruimtelijke Ordening
en Barth van Eeten coördinerend wethouder wijken

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkstra

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woningvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 4 Arnhemse wijken (onderdeel van de 40 wijken) er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Specifiek voor de Arnhemse krachtwijken Klarendal, Het Arnhemse Broek, Presikhaaf en Malburgen spreken we de volgende zaken af:

Nb: In dit charter hanteren wij voor de duidelijkheid consequent de term *krachtwijken*

1. Op het gebied van wonen

Gezamenlijke ambitie

In de vier krachtwijken wordt een evenwichtige woningvoorraad gerealiseerd met de mogelijkheid om wooncarrière te maken. Streefbeeld is een verhouding huur, - koopwoningen van 50/50. De openbare ruimte draagt bij aan het prettig kunnen wonen, leren en recreëren in de wijk.

Inzet stad

Uitvoering van de Wijkactieplannen waaronder:

- De fysieke herstructurering in Presikhaaf en Malburgen wordt met kracht doorgezet; de neerwaartse spiraal in de beheergebieden wordt omgebogen.
- Gemeente maakt afspraken met de corporaties over beheer en onderhoud van de woningen in de krachtwijken.
- De gemeente werkt aan een evenwichtiger kwalitatieve opbouw van de woningvoorraad: dat betekent ombuigen van contingenten woningen van sociale huur naar koop. Wat betreft nieuwe woningen gelden de volgende aantallen:
 - o Malburgen: 3285 nieuwe woningen (planning gereed 2012), waarvan 602 gerealiseerd.
 - o Presikhaaf: 2017 (2013) nieuwe woningen.
 - o Klarendal: 49 nieuwe woningen (2012), waarvan 9 gerealiseerd.
 - o Voor het 'Arnhemse Broek': staan 1100 nieuwe woningen gepland, behorend bij het plan 'Centrum Oost' (2014).
- Gemeente brengt de openbare ruimte op basisniveau en zorgt voor goed beheer ervan. Onder andere betekent dit: verwijderen van illegale bijplaatsingen van grofvuil, het verwijderen van zwerfvuil en het strikt toezien en handhaven hierop.
- Verbetering van de groene openbare ruimte in de wijken Malburgen en Presikhaaf draagt bij aan het prettig wonen, leren en recreëren in deze wijken. Vergroting van de leefbaarheid, verbetering van de milieukwaliteit en het realiseren van extra groene speelgelegenheid zijn doelen uit de wijkactieplannen Malburgen en Presikhaaf die aansluiten op het 'Programma Groen en de stad' van het Ministerie van LNV. Arnhem wil groen inzetten voor het halen van deze doelen uit de WAP's.

Inzet rijk

Wettelijke regeling VVE

De minister van Justitie en de minister voor WWI werken een conceptwetsvoorstel "machtigingsmodel" uit waarmee de gemeente in bepaalde gevallen de mogelijkheid krijgt – na machtiging van de kantonrechter – besluitvorming binnen de vereniging van eigenaren te beïnvloeden. Naar aanleiding van een bespreking met praktijkmensen en deskundigen wordt onderzocht of uitbreiding van het model langs publiekrechtelijke weg noodzakelijk/wenselijk is. De ministers van Justitie en voor WWI zullen een spoedige behandeling van het wetsvoorstel door de Eerste en Tweede Kamer bepleiten wanneer dat wordt ingediend.

Tevens zal de minister voor WWI een indicatieve richtlijn opstellen ten aanzien van de gewenste omvang van het reservefonds van een VVE. Deze richtlijn kan een handvat zijn voor partijen om te beoordelen of de fondsvorming adequaat is.

Groen in de leefomgeving

Wanneer een stad/wijk in het wijkactieplan aangeeft 'groen' te willen inzetten om de leefbaarheid te vergroten, vanwege de positieve effecten van groen op de luchtkwaliteit en de gezondheid, maar ook bijv. als middel om elkaar te ontmoeten (denk aan volkstuinten), dan kan LNV op de volgende manier bijdragen:

- De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
- Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (denk bijv. aan het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof).
- Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
- Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.

Zwerfafval

Voor de aanpak van zwerfafval is voor heel Nederland 48 miljoen euro beschikbaar via het Impulsprogramma Zwerfafval. Een belangrijk onderdeel hiervan is een subsidieregeling voor gemeenten en overige beheerders, waarbinnen 16 miljoen euro in drie tranches beschikbaar wordt gesteld. Nieuwe aanvragen kunnen vanaf 1 april 2008 worden ingediend. Naast subsidie biedt SenterNovem kennis, ervaring en de mogelijkheid om gezamenlijk met gemeenten projecten te ontwikkelen voor de aanpak van zwerfafval in krachtwijken.

Arnhem wil in Klarendal, Presikhaaf, het Arnhemse Broek en Malburgen/Immerloo zwerfafval aanpakken en kan hiervoor vanaf 1 april 2008 een subsidieaanvraag indienen.

Ondersteuning door VROM inspectie

De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van de wijkactieplannen. Toezicht en handhaving zullen veelal onmisbare elementen zijn bij de realisatie van de plannen. De VROM-Inspectie is bereid om de regievoerende gemeente te ondersteunen bij toezicht en handhaving op het terrein van de VROM-Inspectie. Deze ondersteuning zal zich vooral richten op verbetering (effectiever, efficiënter) van de uitvoering. Voorts zal de VROM-Inspectie over eventuele toezichtonderzoeken, die zij vanuit haar onafhankelijke positie in deze wijken moet uitvoeren, steeds vooraf bespreken met de gemeente, zodat deze haar regierol kan blijven vervullen.

Nationale Hypotheek Garantie (NHG) voor ondernemers

De minister voor WWI zal in overleg met de VNG, Economische Zaken en Rotterdam de mogelijkheden van NHG voor ondernemers onderzoeken. De mogelijkheden om dit te onderzoeken zijn mede afhankelijk van de toekomstige positie van de NHG en de gesprekken die met de VNG lopen over de positie van de achtervang van gemeenten en rijk bij de NHG.

2. Op het gebied van werken

Gezamenlijke ambitie

Rijk en gemeente Arnhem hebben de ambitie om extra mensen aan de slag te krijgen. Uitgangspunt is dat werk hét middel is om te participeren in de maatschappij. Het gaat dan om regulier werk (eventueel met plaatsingsubsidie) en participeren met behoud van uitkering. Ook zetten we ons in om de werkgelegenheid en het ondernemerschap in de krachtwijken te behouden en te versterken.

De gemeente Arnhem heeft in de Wijkactieplannen opgenomen dat per wijk het aantal bijstandsklanten met in totaal 30% (Voor de stad 20 %, voor de krachtwijken een extra inspanning tot 30%) zal verminderen. De exacte aantallen per wijk zijn in de WAP's weergegeven.

Inzet stad:

De gemeente Arnhem voert samen met de gemeente Leeuwarden het experiment participatiecoaches uit. In dat kader worden de komende twee jaar per krachtwijk 2 participatiecoaches ingezet plus een overall projectleider, die als taak krijgen om wijkbewoners middels één op één contacten weer te motiveren tot en toe te leiden naar scholing, werk en andere relevante dagbestedingen.

Daarmee en daarnaast werkt de gemeente aan het realiseren van participatiecentra en klussendiensten.

Gemeente Arnhem wil het aantal startende (allochtone) ondernemers vergroten met 5% en behouden voor de wijken.

Microfinanciering

De gemeente Arnhem maakt, waar nodig, gebruik van de mogelijkheden tot het verkrijgen van microkredieten die Start Smart en Ondernemer in de Wijk bieden.

Bedrijfsgerichte gebiedsverbetering (BGV)

De gemeente Arnhem heeft de ambitie om samen met ondernemers en bewoners het ondernemingsklimaat en de publieksvriendelijkheid van diverse bedrijventerreinen en winkelgebieden/strips (zie de WAPs) te vergroten.

Kanszone(regeling)

Gemeente Arnhem overweegt om in meerdere wijken, waaronder de vier krachtwijken, kanszones in te richten.

Branchering

Gemeente Arnhem wil haar brancheringsbeleid in de wijk Klarendal (Klarendal modekwartier) voortzetten om specifieke bedrijvigheid aan te trekken.

Participatiebudget

De gemeente stemt in met deelname en medewerking van de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die samen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

Armoede/schuldhelpverlening: Onder andere in samenwerking met de corporaties en de hulpverlening realiseert de gemeente (vormen van) schuldhelpverlening en wordt gechecked of burgers wel in voldoende mate gebruik maken van de beschikbare voorzieningen (voorzieningencheck).

Inzet rijk

Microfinanciering

EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren.

Bedrijfsgerichte gebiedsverbetering (BGV)

EZ ontwikkelt een wetsvoorstel "Experimenten BGV-zones". Dit voorstel zal naar verwachting in de tweede helft van 2008 van kracht worden. Deze nieuwe wet maakt het voor ondernemers mogelijk om te experimenteren met gebiedsverbeteringen. Als de meerderheid van de ondernemers in een gebied dat wil kan de gemeente een lokale heffing instellen om gebiedsverbeteringsplannen uit te voeren. De ondernemers bepalen welke maatregelen ze nemen en voeren deze uit. De maatregelen zijn aanvullend op de gemeentelijke dienstverlening, EZ zal hierbij de krachtwijken, waar nodig en waar mogelijk, gericht faciliteren met informatie en tools.

Kansenzone(regeling)

EZ faciliteert de gemeente bij haar afweging om een kansenzone(regeling) tot stand te brengen en in welke passende vorm. Dit gebeurt door middel van het verspreiden van het rapport met de tussenevaluatie van de Ondernemersregeling Kansenzones Rotterdam (OKR) en het aansluitend organiseren van een verdiepingsbijeenkomst tussen gemeenten. Onder verwijzing naar het afsprakenkader tussen WWI en Aedes kunnen woningcorporaties hier een rol bij vervullen.

Branchering

Het rijk (EZ, VROM, BZK) wil de gemeente faciliteren om branchering toe te passen door kennisuitwisseling rondom de bestaande wettelijke en niet-wettelijke instrumenten (zoals bijv. Straatmanagers). Daartoe zal, zo mogelijk in samenwerking met Nicis en gemeenten, voorjaar 2008 een kennisbijeenkomst gehouden worden, waarbij de vraag centraal staat: Hoe succesvol brancheren?

Inzet CWI en UWV

SZW hecht aan actieve deelname van CWI en UWV aan de wijkenaanpak. Met de CWI is de inzet van fte's afgesproken binnen de veertig wijken.

Het verspreiden van goede voorbeelden op het terrein van werken, in elk geval via de praktijkvoorbeelden uit het advies 'De Wijk Inc.' van de Raad voor Werk en Inkomen en via de uitgebreide projectinventarisatie die de RWI op verzoek van de minister voor WWI door Nicis heeft laten uitvoeren (www.rwi.nl/wijk). Deze voorbeelden vormen een aanvulling op de reguliere praktijkvoorbeelden op het terrein van werken (zoals de projectenbank IPW op het gemeenteloket van SZW).

Participatiebudget :

SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt de gemeente deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiebudget. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiebudget, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.

SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).

Armoede/schuldhelpverlening:

Gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhelpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhelpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en innovaties op het terrein van schuldhelpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhelpverlening.

3. Op gebied van leren en opgroeien

Gezamenlijke ambitie

Opvoeden en opgroeien

Realiseren van optimale ontwikkelkansen voor kinderen en wijkbewoners in de prachtwijken; Terugdringen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (zie ook brede scholen). Goed opgroeien, vergt een stimulerende, kindvriendelijke en ook een veilige leefomgeving. Een kindvriendelijke leefomgeving begint met een goede woning maar betekent ook veilige wandel- en fietspaden, een schone en veilige buitenruimte, met accommodaties waarin vrijetijds-activiteiten worden aangeboden, met een aanbod aan sport, cultuur en groen binnen ieders bereik.

Centra voor Jeugd en Gezin

Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de buurt. In het basismodel CJG worden diverse functies van opvoed- en gezinsondersteuning gebundeld. Het betreft in ieder geval het preventieve jeugdbeleid (de 5 functies uit prestatievelid 2 van de Wmo) en de jeugdgezondheidszorg. Het gaat daarbij niet alleen om bundeling van bestaande taken, maar waar nodig moet vanuit het CJG direct opvoed- en gezinsondersteuning geboden worden. In het CJG moet ook de schakel naar de geïndiceerde jeugdzorg en naar de Zorg- en Adviesteams (ZAT) geregeld zijn. De vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin vindt plaats onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Landelijke verwijsindex risicojongeren

Het tijdig en integraal aanpakken van (beginnende) opgroei- en opvoedingsproblemen begint met een goede signalering. Een voorwaarde hierbij is het gedegen uitwisselen en overdragen van informatie tussen hulpverleners. Om dit te ondersteunen is de ontwikkeling van de verwijsindex risicojongeren essentieel. De verwijsindex risicojongeren brengt instellingen uit de verschillende sectoren die risico's bij een jeugdige signaleren bij elkaar. Zo kunnen hulpverleners eenvoudig en in een vroegtijdig stadium contact met elkaar opnemen voor betere hulp aan de jongere.

Versterking Welzijnssector

Het rijk en de gemeente hebben de ambitie de welzijnssector in de krachtwijken te versterken. Concrete doelstelling daarbij is dat de inzet van welzijnsinstellingen beter zal aansluiten op de vraag van bewoners en dat welzijnsinstellingen beter samenwerken met andere (hulpverlenende) organisaties. Daartoe spreken het rijk en de individuele gemeenten af dat de lokale vraag met betrekking tot de welzijnssector wordt geïnventariseerd en dat op basis daarvan wordt besloten tot een ondersteuningsaanbod dat daarop past. Het rijk zal hiervoor primair de beschikbare kennisinfrastructuur inzetten die hiervoor extra middelen ontvangt.

Brede scholen

- Het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de 40 krachtwijken zodat de ontwikkelingskansen van de kinderen worden vergroot. Daarbij wordt gestimuleerd, dat brede scholen samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen en doorgaande leerlijnen ontwikkelen. Ook willen we bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunstvormen en dat er voor alle leerlingen dagelijks op en rond scholen een sport- en beweegaanbod is.

- Conciërges: De ambitie is dat leerkrachten en directeuren in de wijken meer gelegenheid krijgen om hun tijd te besteden aan het primaire proces. Daarom willen we op iedere basisschool in de krachtwijken een conciërge.
- Sluitende aanpak 0-4 jarigen: Het streven naar een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie. Kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken. Naast verhoging van bereik streven we ook naar een verhoging van de kwaliteit (zoals bijvoorbeeld het aanbieden van 4 dagdelen VVE, waarbij er sprake is van twee leidsters op een groep van 15 kinderen). Tenslotte streven we naar een sluitende aanpak binnen een gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen.

Concrete outcome doelstellingen:

- T.a.v. VVE: De VNG heeft begin april een akkoord gesloten met OCW, waarin is afgesproken dat in 2012 alle doelgroepkinderen VVE krijgen. Ook de Gemeente Arnhem streeft ernaar dit bereik te realiseren.
- T.a.v. taalachterstand: Tot nu toe is nog geen valide instrument gevonden om de reductie van taalachterstanden te meten. Staatssecretaris Dijkema heeft echter wel uitgesproken dat er nu zoveel middelen zijn ingezet dat er in 2012 ten opzichte van 2002 40 % reductie van taalachterstanden moet zijn bereikt. De Gemeente Arnhem wil dit streefgetal als uitgangspunt hanteren.

Combinatiefuncties:

Het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de 40 krachtwijken. Daarbij wordt gestimuleerd, dat brede scholen samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen. Het kabinet wil sportverenigingen versterken en wel zodanig dat zij in staat zijn maatschappelijke taken uit te voeren.

Sport en beweegstimulering, kunst en cultuur:

Sport en bewegen is in het belang van een gezonde samenleving waaraan mensen zo lang mogelijk actief blijven meedoen. De rijksoverheid wil bereiken dat meer burgers kiezen voor een gezonde en een actieve leefstijl. Sport en bewegen – op verantwoorde wijze en in een gezonde context – maken daarvan onlosmakelijk deel uit. Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) geeft een grote impuls aan sport en bewegen in Nederland via voorlichting en informatie (dus ook onderzoek) op het themagebied van bewegen en concrete aanbodsactiviteiten van sport en bewegen in 5 settings: sport, school, werk, wijk en zorg. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (www.nisb.nl), één van de partners in de Landelijke Alliantie Wijkanaanpak, coördineert dit actieplan.

Inzet stad

Opvoeden en opgroeien

- Realiseren van 4 nieuwe Multifunctionele centra als kloppend hart van de vier Prachtwijken van Arnhem met een breed educatief aanbod.
- Vermindering aantal VSV-ers en verhoging van het aantal leerlingen met startkwalificatie:
- Een reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters in Klarendal van 7,0% in het schooljaar 2005 – 2006 naar 5,25% in het schooljaar 2011-2012.
- Een reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters in Presikhaaf van 7,9% in het schooljaar 2005 – 2006 naar 5,9% in het schooljaar 2011-2012.
- Een reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters in Het Arnhemse Broek van 7,8% in het schooljaar 2005 – 2006 naar 5,9% in het schooljaar 2011-2012.
- Een reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters in Malburgen/Immerloo van 8,6% in het schooljaar 2005 – 2006 naar 6,5% in het schooljaar 2011-2012.
- Preventieve aanpak schoolverzuim.
- Alle krachtwijken worden gescreend op kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan speelmogelijkheden en middelen. Ook het 'leren' spelen krijgt zowel voor kinderen als hun ouders, aandacht.
- Het is van belang dat jongeren kunnen meepraten over hun eigen woon- en leefomgeving.
- Waar nog niet (volledig) gerealiseerd, organiseert de gemeente uiterlijk juli 09 een (nadere)vorm van inspraak voor jongeren onder andere gericht op een kindvriendelijke woon- en leefomgeving.

Centra voor Jeugd en Gezin

- De gemeente Arnhem realiseert in de komende 4 jaar in de krachtwijken een samenhangend en kwalitatief optimaal functionerend aanbod aan CJG-functies in één of meerdere fysieke omgevingen die hulp en advies voor de krachtwijkbewoners optimaal bereikbaar maken.
- Middels inzet vanuit CJG's organiseren van extra inzet voor opvoedingondersteuning.

Landelijke verwijzindex risicojongeren

- De gemeente Arnhem start in 2008 als voorbereiding op het CJG de voorbereidingen op de verwijzindex.

Versterking Welzijnssector

- Gemeentelijke sturing van welzijnsinstellingen in kaart brengen en indien nodig sturingsvorm aanpassen.
- Competenties van de welzijnsinstellingen, die de gemeente nodig heeft om beleid te realiseren, in kaart brengen.

Brede scholen

- De stad realiseert naast de al bestaande, 4 nieuwe brede scholen in de wijk met een uitgebreid (breed educatief) additioneel activiteiten aanbod op gebied van o.a. sport, cultuur, veiligheid, sociale omgeving, natuur, etc. Hierbij is het uitgangspunt om een doorlopende lijn te hanteren tussen binnen- en buiten schools leren.
- De stad creëert een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie: Kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken.

- De stad creëert een sluitende aanpak binnen een gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen, ook wordt gezien op welke wijze de ouders van de kinderen kunnen worden betrokken, en kunnen worden ondersteund door middel van een aanbod taal- en opvoedondersteuning.
- Conciërges Het streven van de gemeente Arnhem is op alle basisscholen in de krachtwijken volwaardige conciërges aan te stellen. Rijk en gemeente voeren komend half jaar overleg over de wijze van bekostiging hiervan.

Sport en beweegstimulering, kunst en cultuur:

- Sportparticipatie verhogen met 5% (in 4 jaar).
- Bevorderen gezondheid (bestrijding overgewicht).
- Via de reguliere contactmomenten in de JGZ, tijdens ieder schooljaar, worden alle Arnhemse kinderen met overgewicht uit groep 2 (5-6 jarigen) en groep 7 (10-11 jarigen) van het basisonderwijs en uit de 2e klassen (13-14 jarigen) van het voortgezet onderwijs opgespoord.
- Aan 80% van de opgespoorde Arnhemse kinderen met overgewicht uit de groepen 2 en 7 BO en tweede klas VO wordt een gezondheidsinterventie aangeboden.
- De gemeente Arnhem zal in alle vier de krachtwijken een Cruyffcourt of Krajicek-veld realiseren.
- Wijkbewoners activeren en toeleiden naar kunst en cultuur.

Inzet rijk

Opvoeden en opgroeien

- De fysieke realisering van MFC's laat onverlet dat de samenwerking binnen die MFC's te wensen overlaat. Een (tijdelijke) werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van Gemeente, OC&W en schoolbesturen brengt dit probleem in kaart en doet voorstellen voor oplossingen.
- Het rijk zal de wijze waarop gemeenten omgaan met speelruimte door onderzoek monitoren om zo de voortgang bij gemeenten te meten.
- De minister voor Jeugd en Gezin reikt in 2008 een prijs uit voor de gemeente die het beste initiatief heeft op het gebied van jongerenparticipatie. Om jongerenparticipatie in gemeenten te stimuleren wordt verder een indicator ontwikkeld waarmee vergelijking tussen gemeenten mogelijk is.

Centra voor Jeugd en Gezin

- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (brief 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- Tevens wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren evenals met een bredere kring van organisaties.
- Tenslotte is het voornemen om wettelijk vast te leggen dat de gemeente, wanneer partijen er in individuele gevallen niet in slagen een oplossing te bieden, dan wel zich onttrekken aan de afspraken, de verantwoordelijkheid krijgt partijen hierop aan te spreken. Partijen worden verplicht mee te werken aan het bieden van oplossingen.
- De minister voor Jeugd en Gezin gaat vooruitlopend op de wetgeving met partijen bestuurlijke afspraken maken om te komen tot sluitende afspraken in de geest van de voorgenomen wetgeving.
- De minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt verder alle gemeenten bij de vorming van CJG's door een uitgebreid ondersteuningstraject dat samen met de VNG wordt vormgegeven. Dit ondersteuningstraject zal bestaan uit een website, concrete handreikingen voor gemeenten op inhoudelijke thema's, het verspreiden van goede voorbeelden en (thematische) bijeenkomsten.

Landelijke verwijsindex risicjongeren

- De verwijsindex risicjongeren komt in 2009 beschikbaar en wordt wettelijk verankerd.
- Het voornemen is om gemeenten te verplichten aan te sluiten op de Verwijsindex om zo te komen tot een landelijke dekking van het systeem. Alle meldende instanties kunnen dan aansluiten.
- Om hulpverleners aan te zetten tot melden zal in de wet een meldrecht voor de verwijsindex worden opgenomen voor hulpverleners.

Versterking Welzijnssector

- Ondersteunen van gemeenten bij de aansturing van het welzijnswerk.
- Ondersteuningscapaciteit vanuit Movisie.
- Onderzoek van interventies op hun effectiviteit, vervolgens scholingsaanbod aan welzijnswerkers op het gebied van bewezen interventies.
- (Bij)scholingsaanbod voor hulpverleners/welzijnswerkers op het gebied van interdisciplinaire samenwerking en andere algemene competenties waaraan behoefte is in de krachtwijken.

Brede scholen

- Het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 ondersteunen waar het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk wordt gemaakt. Goede voorbeelden kunnen hier besproken worden, maar ook knelpunten of problemen kunnen hier aan de orde komen waarbij constructief zal worden gezocht naar oplossingen.
- De middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen extra voor VVE beschikbaar vanuit OCW. Deze middelen staan specifiek beschreven in de brief van 1 februari 2008 van MWWI (DGWWI/W2008002440).

Combinatiefuncties

Vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OC&W middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het bijbehorende financieringsvoorstel en het aantal combinatiefuncties. Of Met deelnemende gemeenten zal worden afgesproken dat zij, conform het Bestuursakkoord 'Samen aan de slag' van het rijk met de VNG¹, het accres inzetten voor de impuls brede scholen, sport en cultuur én vanaf het tweede jaar de rijksbijdrage met eigen middelen matchen.

Sport en beweegstimulering, kunst en cultuur:

- Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.
- Afspraken met de alliantie om de Cruyffcourt/Krajicek-velden te realiseren in de Arnhemse Prachtwijken.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 800 B, nr. 17

4. Op het gebied van integratie

Gezamenlijke ambitie

Integratie houdt in dat burgers die van elders afkomstig zijn volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is, en meedoet in het maatschappelijke leven.

Rijk en gemeente Arnhem willen een tweeledig doel bereiken: enerzijds het inburgeren (wettelijke plicht) en anderzijds de ontmoeting (sociale cohesie) in de krachtwijken tussen allochtoon en autochtoon, tussen oud en jong en tussen nieuwe bewoners en huidige bewoners.

Inzet stad

In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal. Aantallen: 2007: 330, 2008: 820, 2009: 830 waarvan 50% vrouwen. De gemeente heeft zich als allereerste doel gesteld om deze ambities te halen.

- De gemeente neemt deel aan een van de innovatietrajecten van het Deltaplan inburgering
- Van 2008 t/m 2011 worden er in alle wijken programma's gerealiseerd genaamd (Klarendal, het Arnhemse Broek, Malburgen, Presikhaaf) Ontmoet, ter bevordering van vanzelfsprekende ontmoeting tussen de verschillende etnische identiteiten in de wijk, maar ook om oud/jong, oude wijkbewoners/nieuwe wijkbewoners in contact te brengen met elkaar.

Inzet rijk

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken.

5. Op het gebied van veiligheid

Gezamenlijke ambitie:

Het verminderen van criminaliteit en overlast in risicogebieden en in de woonomgeving mede door een gebiedsgerichte aanpak.

De gemeente Arnhem onderschrijft de landelijke doelstelling van het kabinet en de lijn van het bestuursakkoord VNG - rijk om een reductie na te streven van criminaliteit en overlast met 25% in 2010 ten opzichte van 2002. (Dit overigens wel met in achtneming van de in dit verband in het kader van GSB III gemaakte afspraken'.) Gezien het feit dat Arnhem een meer dan gemiddelde veiligheidsproblematiek kent en bovendien vier krachtwijken telt, willen wij alles op alles zetten om de ambitie van 25 % zo dicht mogelijk te benaderen. Wij doen dat door onder andere de volgende inzet:

Inzet stad

1) Veilige Woon- en Leefomgeving

Doelstellingen: De komende jaren gaat de gemeente extra inzetten op terugdringen van overlast en onveiligheid op gebiedsniveau en de aanpak van risicojeugd. De integrale handhaving van diverse overlast(situaties) wordt versterkt. Voor de wijkenaanpak zijn m.n. de volgende items van belang:

Afdeling Toezicht en Preventie

Het aantal medewerkers van de afdeling Toezicht en Preventie (met een tweejarig contract, werkzaam in een opleidingstraject "Beveiliging" op basis van de Wet Werk en Bijstand) zal worden uitgebreid tot ca. 30. Deze medewerkers zullen specifiek worden ingezet om juist op die tijdstippen daar aanwezig te zijn waar dit het meest zinvol is.

Wijkpreventieteams

Bij de aanpak van overlast is het van belang dat er op straat voldoende toezicht is (en daarop volgend handhaving). De verschillende toezichthouders worden samengebracht in wijkpreventieteams, waardoor een betere afstemming is gewaarborgd en effectiever en nauwer kan worden samengewerkt.

Aanpak overlastgevende (multiproblem)gezinnen

Bij problemen "achter de voordeur" vindt outreachende bemoeizorg plaats. In het Arnhemse Broek is de methode van de integrale handhaving als experiment ingevoerd om de handhaving- en de zorgketen nauw op elkaar te laten aansluiten in het terugdringen van overlastgevende gezinnen. Deze methode zal worden toegepast in alle krachtwijken.

Aanpak 'leegstaande panden'

In de buurt Het Broek wordt een pilot "leegstand woningen" uitgevoerd. Beoogd effect is het verhogen van de leefbaarheid in de wijk door het opsporen van onregelmatigheden in het gebruik van panden en maatschappelijk ongewenste situaties.

De politie, handhaving fysieke ruimte, handhaving werk en inkomen, leerplichtwet, de afdeling burgerzaken en de afdeling Toezicht en Preventie werken hier nauw met elkaar samen. Na de pilot-periode zal de aanpak in zowel de andere krachtwijken als stadsbreed worden ingevoerd.

Huiselijk Geweld

Ter versterking van de succesvolle integrale aanpak van de afgelopen jaren wordt de komende tijd specifiek onder meer aandacht besteed aan:

- Structurele inzet van de "methodiek van de begeleide terugkeer".
- Realisering van 25 plaatsen woonbegeleiding voor vrouwen met kinderen.
- Deskundigheidsbevordering van beroepskrachten en professionals.
- Uitbreiding wijkgerichte aanpak van huiselijk geweld (bijv. de Malburgse aanpak).

Eergerelateerd geweld:

Op basis van de opgedane ervaringen met de aanpak huiselijk geweld wordt ingezet op het eerder signaleren van eergerelateerd geweld door voorlichting gericht op de doelgroep (uit de taboesfeer halen van het onderwerp en het meldingsvertrouwen verhogen) en deskundigheidsbevordering bij politie, hulpverleningsinstellingen, scholen, welzijnswerk e.d. zodat eergerelateerde misdrijven eerder worden aangepakt.

Aanpak 12-minners

De aanpak van de 12 minners richt zich de komende jaren onder meer op het volgende:

- De politie intensiveert haar bijdrage aan het vroegtijdig signaleren van en adviseren over risicojeugd.
- Vroegsignalering in het basisonderwijs wordt versterkt (actiepunten uit de conceptnota Opgroeien in Arnhem).
- De jeugdzorgketen vanuit de ervaringen van het project "Zet in op 12 min" wordt versterkt.

2) Fietsendiefstal

Primair is de burger zelf verantwoordelijk voor het beveiligen tegen fietsendiefstal. De politie heeft een belangrijke uitvoerende taak in het opsporen van de daders. De gemeente heeft een preventieve (faciliterende) en stimulerende rol. Extra preventieve maatregelen zullen samen met de politie worden onderzocht om het aantal fietsendiefstallen terug te dringen.

3) Overige veiligheidsmaatregelen

- Intensief beheer van openbare ruimte afgestemd op wat wijksgewijs nodig is. (zie ook wonen)
- Bewoners formuleren (afrekenbaar) top 5 van veiligheids/overlastpunten, die gerealiseerd worden.
- Indien nodig zet de gemeente particuliere beveiligers in.
- De gemeente draagt zorg voor de aanpak van enge plekken.

Inzet rijk:

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

Onveiligheidsgevoelens

In opdracht van het ministerie BZK zal naar voorbeeld van de Fear of Crime toolkit van de Britse Home Office een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.

Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit

Gemeenten hebben door middel van de Wet BIBOB een extra instrument in handen om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen. Bij ernstig gevaar van misbruik kan een gemeente een vergunning of subsidie weigeren of intrekken. BZK onderzoekt i.s.m. Justitie de noodzaak en mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de wet Bibob te laten vallen. Vanaf begin 2008 voert het rijk het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.

Overlast

- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (waaronder de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Eindhoven) gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de regierol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet kijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal ook in andere gemeenten inzetbaar zijn.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer.
- Het rijk streeft ernaar het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 in te dienen bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte in de tweede helft van 2008 in werking treedt.

Privacy

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

Wijkagenten

Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionale college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Gelderland Midden krijgt in de periode 2007 – 2011 17 extra wijkagenten.

6. Bewonersparticipatie

Gezamenlijke ambitie:

Voor het slagen van de bovenstaande ambitie in de wijken is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Daarom optimale bewonersparticipatie.

Inzet stad:

Op creatieve manieren er voor zorgen dat bewoners mee doen. De gemeente Arnhem zet haar beleid op het gebied van de wijkplatforms (de officieel georganiseerde vorm van bewonersparticipatie) voort, werkt aan het betrekken van bevolkingsgroepen als allochtonen, ouderen, jongeren, etc en zet voortgaand budget in ter stimulering van bewonersinitiatieven. Daarnaast is Arnhem geïnteresseerd in de rijksexperimenten in het kader van bewonersparticipatie in de wijk.

Inzet rijk:

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal €10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. De gemeente Arnhem krijgt in 2008 530.000 euro
- Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.

7. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt, aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

- Gemeente Arnhem heeft kenbaar gemaakt deel te willen nemen aan experimenten 4 en 5.
- Toepassen systematiek van integrale handhaving/hulpverlening in de vier wijken.
- Aanpak en hulpverlening aan 60 overlastgevende gezinnen.
- Versterken basisaanbod hulpverlening, m.n. om multiproblem gezinnen hulp te bieden.

8. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplegen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI zorgt voor een gezamenlijke helpdesk, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Inzet stad

De gemeente Arnhem verzoekt het ministerie om prudent om te gaan met het organiseren van het beschikbaar stellen van kennis en deze in verhouding te brengen met de door de gemeente uitgesproken behoefte, mede op basis van de ervaring die in de gemeente tot nu toe met kennisvergaring is opgedaan.

9. Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijke middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

Inzet stad:

De gemeente Arnhem 'screent' de wijkactieplannen en de ambities op tekorten en tekortkomingen die middels een aanbod door een van de partners van de landelijke alliantie in te vullen zijn. Deze partners zullen met een duidelijke vraag om ondersteuning worden benaderd.

10. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

Dat betekent dat de gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in de wijken in de gemeente Arnhem, jaarlijks €14,9 miljoen bij aan de wijkaanpak bijdragen conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken. De nadere specificering van deze bedragen per corporatie is als volgt:

Woningcorporatie	Volkshuisvesting:	9,4 miljoen
	Vivare :	4,3 miljoen
	Portaal:	1,2 miljoen

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zal de gemeente, inclusief investeringen, uit eigen middelen ten minste 200 miljoen euro inzetten ten behoeve van de wijken. De precieze omvang van de additionele inzet in het kader van de wijkactieplannen wordt later maar uiterlijk 1 juli 2008, in overleg met de betrokken partners, vastgesteld.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Deze charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

11. Voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing charter:**
 - Regelmatige ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een *accountmanager* bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoording- en begrotingscyclus verzamelen.
Bewonersparticipatie. De gemeente laat zien dat en hoe bewonersparticipatie wordt georganiseerd.
Kennisdelen: Over en weer worden best practices en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12. Specifieke toevoeging Arnhem

Geitenkamp krachtwijk

De gemeente Arnhem kent vijf zogeheten ontwikkelwijken, waarvan er vier aangewezen zijn als toekomstige krachtwijk. Arnhem heeft besloten om ook de vijfde ontwikkelwijk (Geitenkamp) te benaderen als ware het een krachtwijk. Dit om een eenduidig en consistent beleid voor de eigen ontwikkelwijken neer te zetten. De kosten hiervan worden door de gemeente, provincie dan wel elders gegeneerd.

Organisatie

Niet alleen de wijk en haar bewoners moeten veranderen. Ook de (ambtelijke) organisatie en de medewerkers zullen onconventioneel moeten denken en handelen om wijken tot krachtwijken te maken. De gemeente Arnhem kiest ervoor om binnen relevante diensten ambtenaren aan te wijzen die de dienstverlening aan wijkbewoners op maat moeten optimaliseren.

'Organisatorische drukte'

De gemeente Arnhem wil waken voor een overkill aan aandacht voor flankerende inzet op velerlei gebied zoals inzet van kennis (instituten), inzet coaches, regisseurs, etc. Hiertoe verleidt de veelheid aan onderwerpen, doelen en ambities ons al snel.

Menskracht en middelen dienen ten goede te komen aan het directe welzijn van de wijkbewoners in hun directe leefomgeving. De gemeente Arnhem formuleert daarom bij deze de ambitie om door middel van een sterke en uitgekiende centrale regie de inzet van flankerende menskracht en middelen tot het uiterste minimum te beperken en roept de rijksoverheid op hetzelfde te doen.

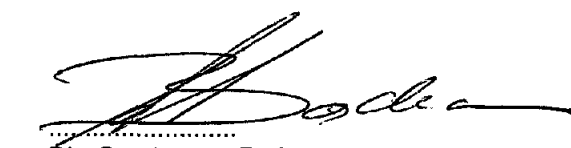

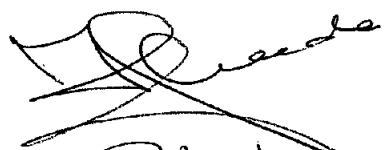
13. Overig

- Mediation Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavinginstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

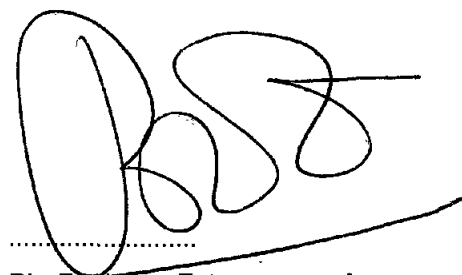
Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Arnhem, op 31 mei 2008

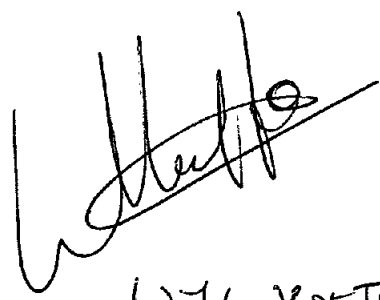
De wethouder van Ruimtelijke Ordening

Dhr Sander van Bodegraven
Arnhem, datum 31/5/2008

R. de Weeda

De coördinerend wethouder wijken

Dhr Barth van Eeten
Arnhem, datum 31/5/08

W. G. Koetters

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

dts. Ella Vogelaar,
Arnhem, datum 31-5-2008

Gemeente Den Haag

Wonen, Wijken en Integratie

5. Charter Krachtwijken Den Haag

Den Haag, 10 juli 2008

Inhoudsopgave

Deel I	Voorbehouden	4
	Preambule	6
	De vijf Haagse pijlers	8
Deel II	De pijlers en de rol van de wijkbewoners	
	Pijler 1 Schoon, heel en veilig	10
	Pijler 2 Onderwijzen en ontplooiën: van 's morgens vroeg tot 's avonds laat	15
	Pijler 2 Gezondheid en sport	17
	Pijler 3 Problemen achter de voordeur: één coach per gezin	19
	Pijler 4 Werk, inburgering en wijkeconomie	20
	Pijler 5 Wonen: een gedifferentieerd aanbod	23
	Bewonersparticipatie	24
Deel III	Organisatie van de uitvoering	25
	Financiering	27
	Kennis en Voortgang	29
	Controle & Verantwoording - Overleg & Ondertekening	31
Bijlage	Raamovereenkomst Investeringsprogramma Krachtwijken Den Haag d.d. 17 april 2008	

Gemeente Den Haag

Wonen, Wijken en Integratie

Charter

Betreffende de aanpak van Den Haag Zuidwest, Schilderswijk, Transvaal en Stationsbuurt/Rivierenbuurt

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag, namens deze

wethouder van Bouwen en Wonen,
drs. J.M. Norder,

wethouder van Onderwijs, Jeugd en Sport,
drs. S. Dekker,

wethouder Sociale zaken, Werkgelegenheid en Economie,
H.P.M. Kool,

wethouder van Welzijn, Volksgezondheid en Emancipatie,
H.P.G. van Alphen

handelend als bestuursorgaan van de gemeente Den Haag,

en

minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
mevrouw drs. E. Vogelaar,

mede namens
minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
mevrouw dr. G. ter Horst,

staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerck,

minister voor Jeugd en Gezin,
mr. A. Rouvoet,

minister van Justitie,
dr. E.M.H. Hirsch Ballin,

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Mevrouw G. Verburg,

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. R.H.A. Plasterk,

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart,

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Mevrouw S.A.M. Dijkema,

Gemeente Den Haag

Wonen, Wijken en Integratie

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
mr. J.P.H. Donner,

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
de heer A. Aboutaleb,

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
dr. A. Klink,

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Voorbehouden

Partijen, te weten het rijk en de gemeente Den Haag, maken bij de ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst de volgende voorbehouden:

- Passendheid van de uitvoering van deze overeenkomst en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma binnen de Nederlandse en Europese wet- en regelgeving.
- Het rijk maakt het voorbehoud van aanvaarding door het parlement van de begrotingswetten en van de vaststelling door het parlement van *benodigde wet- en regelgeving*.
- De gemeente maakt het voorbehoud dat voor het bereiken van alle ambities extra bijdragen nodig zijn. Hierbij wordt verwezen naar de afspraken tussen gemeente en het rijk zoals uitgewerkt in de preambule op pagina 6 en 7 van dit charter. De snelheid van realisatie hiervan, zowel aan de gemeentelijke maar ook aan de rijkskant, is van doorslaggevende betekenis voor de realisatie van de Haagse plannen.
- De gemeente Den Haag maakt het voorbehoud van vaststelling van dit charter in de gemeenteraad en van de gemeentebegroting voor de jaren 2009 e.v. Tevens wordt verwezen naar de voorbehouden zoals opgenomen in de raamovereenkomst tussen gemeente en de betrokken Haagse corporaties.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar heeft de gemeente Den Haag met steun van het rijk hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. Wijken waar de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd, maar waar een cumulatie van fysieke, sociale en economische problemen deze nog steeds te veel op achterstand zet. Den Haag wil samen met partners in de wijken zoals woningbouwcorporaties, maatschappelijke instellingen, bedrijven en bewoners een stevige impuls geven aan het oplossen van de meest dominante problemen in deze wijken. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn te veel huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Gemeenschappelijk kenmerk van de krachtwijken is dat de problematiek vaak tweemaal zo sterk is als gemiddeld in Den Haag. Feitelijk is het contrast nog groter omdat het stedelijke gemiddelde ook beïnvloed wordt door de krachtwijken zelf (115.592 inwoners van de 474.082). De bewoners voelen zich vaker onveilig (in Transvaal bijvoorbeeld 42% tegenover 25% in Den Haag gemiddeld). De bewoners zijn vaker werkloos, er komt veel meer armoede voor, de schooluitval is hoog en er zijn veel meer achterstandsl leerlingen. (Zo kregen in Transvaal van de 180 leerlingen in groep acht er slechts 31 een advies voor HAVO/VWO.) Verder spelen er problemen als gevolg van overbewoning en illegale (onder)huur, drugspanden en een kleine groep hardnekkige overlastgevende gezinnen. En, last but not least, het moet schoon, heel en veilig!

Daarom heeft het kabinet vier wijken in Den Haag aangewezen waar gemeente, corporaties en andere partijen samen met het rijk de komende tien jaar aan de slag gaan. Gezamenlijk willen de ondertekenaars van dit convenant deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving.

Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende tien jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen. En waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode heeft de gemeente Den Haag in nauwe samenwerking met lokale partijen vier wijkactieplannen opgesteld. In de kern is de ambitie om de achterstanden terug te dringen naar het gemiddelde niveau van Den Haag.

Dit charter is gebaseerd op de wijkactieplannen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld, de Raamovereenkomst die Den Haag met de corporaties Staedion, Haag Wonen en Vestia heeft afgesloten en op de inzet van het rijk zoals die onder meer in de brief van minister Vogelaar van 1 februari 2008 is vastgelegd (kenmerk DGWWI/W2008002440).

Gemeente en rijk onderschrijven dat de bovenstaande ambities voor de Schilderswijk, Transvaal, Stationsbuurt/Rivierenbuurt en Den Haag Zuidwest de gemeenschappelijke basis vormen voor dit charter. Wanneer er interpretatieverschillen zijn tussen dit charter en de raamovereenkomst is wat betreft de inzet van de gemeente de raamovereenkomst leidend.

Partijen onderschrijven de noodzaak van extra investeringen en maatregelen naast voortzetting en versterking van succesvolle lopende programma's. De Haagse wijkaanpak is nadrukkelijk een extra investering in de buurten om de dominante problematiek versneld en geïntensiveerd aan te pakken (zie het hoofdstuk over de financiering). Deze investeringen komen bovenop de middelen die rijk en gemeente in hun reguliere investeringsprogramma's thans inzetten voor aanpak van de bovenmaatse specifiek grootstedelijke opgave.

In het kader van de wijkaanpak zal er bijzondere projectsteun ter beschikking komen voor de corporaties die een overeenkomst met de gemeente gesloten hebben over de uitvoering van de wijkactieplannen. Het

Centraal Fonds Volkshuisvesting zal deze projectsteun gaan verstrekken. De daarvoor noodzakelijke juridische voorwaarden zal het rijk op zeer korte termijn realiseren.

Partijen overleggen over de consequenties van (toekomstige) besluitvorming in het kabinet en de Tweede Kamer over het vervolg van het beleid voor de grote steden, de stedelijke vernieuwing en de geldstromen die van belang zijn voor de wijkaanpak.

Het programma is conform afspraak een 10 jaar durend programma. De langjarige maatschappelijke ambities van de wijkactieplannen zijn leidend. In de raamovereenkomst tussen de gemeente en de corporaties is dan ook een 10-jarige financiering afgesproken. Ook de minister van WWI heeft corporatiemiddelen voor dezelfde periode aangekondigd. Recent is er door de minister een bijdrage van € 25 mln. toegezegd (kenmerk brief: WWI/W2008051471). Dit geld wordt uitgekeerd in 2008, 2009 en 2010. Gemeente en rijk maken voor de resterende periode in de aanloop naar het volgend kabinet voorstellen over de follow up. In aanvulling hierop spreken rijk en gemeente eveneens af dat partijen gezamenlijke inspanningen plegen om te zoeken naar cofinanciering voor business cases waar nog nadere financiële afronding noodzakelijk is.

Daarnaast spreken gemeente en rijk af dat zij binnen één jaar gezamenlijk de behoefte aan nieuwbouw en grootstedelijke vernieuwing onderzoeken. Dit moet leiden tot een nieuwe visie, inclusief behoefteeraming, op de toekomst van het grootstedelijk beleid. Beide partijen zullen de uitkomsten van deze gezamenlijke actie serieus nemen.

Met deze verklaring spreken wij, gemeente Den Haag en het rijk, ons uit om als bondgenoten in de vier Haagse wijken ons maximaal in te spannen om de hiervoor geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

Het rijk onderschrijft de ambities van de gemeente voor de krachtwijken en zet zich in om deze ambities mede te realiseren. In de kern komen deze neer op het terugdringen van de bestaande achterstanden tot het Haagse gemiddelde.

De ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Uitgangspunt daarbij is dat de maatregelen structurele doorwerking hebben. Geen projectencarrousel meer!

Het programma zal gedurende de looptijd van dit charter gefaseerd worden uitgevoerd en zal een dynamisch karakter hebben. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities. Een periode van tien jaar is niet geheel van tevoren dicht te spijkeren. Dat laat onverlet dat rijk en de gemeente zich samen blijven inspannen om de maatschappelijke doelen te bereiken.

Verder spreekt het rijk de bereidheid uit om mee te helpen bij het zoeken naar oplossingen wanneer zich praktische knelpunten voordoen. Gezamenlijk zullen partijen kijken wat er kan binnen de bestaande kaders van beleid en regelgeving, of het mogelijk is experimenten op te zetten en dat kan in het uiterste geval betekenen dat, indien mogelijk, regelgeving wordt aangepast. Rijk en gemeente zullen daarover bestuurlijk overleg voeren indien één van beiden dit wenst.

Partijen gaan de komende 10 jaar samen aan de slag om de missie van de Haagse wijkaanpak te realiseren. Met dit charter verklaren zij dat zij er samen, als bondgenoten alles aan zullen doen om de ambities te realiseren die in dit charter en de uitvoeringsplannen van de gemeente zijn neergelegd. Zij spreken zichzelf en elkaar aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Wijkaanpak is werk in uitvoering en vraagt een lange adem.

De vijf Haagse Pijlers

Eén van de eerste acties bij de start van het project Krachtwijken (medio 2007) was het inventariseren van de specifieke problemen vanuit het perspectief van bewoners en (maatschappelijke) organisaties in de krachtwijken. Uit deze wijkgesprekken kwamen gemeenschappelijke thema's naar voren die in vijf pijlers zijn uitgewerkt:

- een schone, hele en veilige wijk
- jongeren en gezondheid
- de aanpak van multiprobleemgezinnen
- werk, inburgering en wijk economie
- leefbaar wonen en een gedifferentieerd woningaanbod.

De vijf pijlers bleken gemeenschappelijk voor de Haagse krachtwijken te zijn en vormen de basis voor het maatregelenpakket.

Niet iedere wijk is hetzelfde. In de Stationsbuurt wonen bijvoorbeeld relatief meer jongeren en een hoger opgeleide beroepsbevolking (ten opzichte van de andere krachtwijken). In Transvaal is meer sprake van ondernemerschap. De maatregelen sluiten aan bij dit 'DNA' van de wijken. De in dit charter vastgelegde afspraken zijn verdeeld over de genoemde vijf pijlers. Voor iedere pijler streeft de gemeente naar sterke coalities met maatschappelijke partners. De afspraken met de corporaties zijn hierop gebaseerd en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen de gemeente Den Haag en het rijk voor de krachtwijken sluiten aan bij de afspraken die tussen rijk en VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Het moet schoner!

Pijler 1 Een schone, hele en veilige wijk

Algemeen gedeeld wordt dat het schoner moet in de krachtwijken. Het is er vuil en vies. Dat hebben niet alleen de minister en de bewoners geroepen maar wordt door alle partijen in de wijken erkend. Er wordt ingezet op schonere wijken. Deze inzet is heel beeld en imago bepalend en randvoorwaardelijk bij de aanpak op andere terreinen.

En het moet veiliger

Pijler 1 Een schone, hele en veilige wijk

Kern van de krachtwijkenaanpak is het transformeren van deze wijken tot concurrerende woon-, werk-, verblijfs- en investeringsmilieus. Noodzakelijke voorwaarde daarvoor is veiligheid. Criminaliteit en overlast komen in de krachtwijken meer voor dan in de rest van de stad. Om de krachtwijken veiliger te maken en te houden is extra inzet nodig. Er worden daartoe op drie niveaus acties ondernomen: jongeren hebben meer te doen in de wijk en er wordt meer perspectief geboden op scholing en werk, de problemen achter de voordeur worden aangepakt en er wordt ingezet op een vangnet van repressieve maatregelen.

Perspectief voor kinderen en jongeren

Pijler 2 Jongeren en gezondheid

De jeugd heeft de toekomst....is de toekomst van onze stad. Daarom moeten we investeren om te voorkomen dat zij al op jonge leeftijd achterstanden oplopen op allerlei gebied met gevolgen voor hun verdere opleidingsmogelijkheden, arbeidsmarktparticipatie, etc. In alle gesprekken hebben bewoners en andere kenners van de wijk, zoals schooldirecteuren, welzijnswerkers en corporaties, op deze wijkjongeren gewezen. In de vier Haagse krachtwijken wil de gemeente zorgen dat jongeren van 's morgens vroeg tot 's avonds onderwijs krijgen, sporten, aan cultuur doen. En ook omgekeerd: jongeren betrokken worden bij klussen in en rondom de school. Het is van belang de jongeren in de leeftijd van 2 tot rond 18 jaar te onderwijzen maar ook op te voeden. Het gaat erom hen het best denkbare perspectief op de arbeidsmarkt en op een bestendige toekomst te geven. Dit doen we door te investeren in de levensloop van mensen: van jongs af aan willen we voorkomen dat we mensen 'kwijt raken'. Hoe eerder dit gebeurt, hoe effectiever en ook hoe lager de maatschappelijke kosten (later) zijn. Daarom investeren we bijvoorbeeld in een stevig jeugdprogramma, zeven dagen in de week van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Dit betekent een enorme

opgave omdat het dwars door alle beleidskokers heen gaat. Maar alle partijen zijn van mening dat deze pijler zeer bepalend zal zijn. Dat leidt tot minder schooluitval, meer startkwalificaties, een betere aansluiting op de arbeidsmarkt en tot minder onveiligheid.

Een gezond lichaam in een gezonde wijk

Over het algemeen zijn bewoners uit de krachtwijken vaker ziek en leven korter. Een intensieve aanpak wordt ingezet om gezonder te leven en meer te bewegen. Hiervan maken deel uit: Bewegen op recept, meer sporten, een gezondheidsmakelaar en controles en verbeteringen van de binnenmilieus van woningen.

Pijler 2 Jongeren en gezondheid

Aanpak achter de voordeur

Binnen gezinnen kunnen een veelvoud aan problemen spelen (criminele ouders of gezinsleden, werkloosheid, schulden, spijbelgedrag, normvervaging, verwaarlozing van de kinderen, misbruik, kinderen die hun heil op straat zoeken, slechte woonomstandigheden, gezondheidsproblemen en een aversie tegen hulpverleningsland). Ondersteuning in de gezinnen zelf is voor deze gevallen de beste en soms de nog enig begaanbare oplossing. Daarom ontwikkelt de gemeente met de corporaties en andere partijen een integrale aanpak achter de voordeur waarbij een gezin uiteindelijk slechts met één hulp-aanspreekpunt te maken krijgt.

Pijler 3 De aanpak van multiprobleemgezinnen

Door economische impuls de bodem van de kaartenbakken in zicht en wijk economie

Het beste perspectief na onderwijs is natuurlijk het uitzicht op een baan. Het hebben van werk. Daarvoor is meer werkgelegenheid nodig en jongeren moeten de aansluiting op de arbeidsmarkt vinden. Hiervoor moet enerzijds geïnvesteerd worden in de mensen zelf, onder andere via huisbezoeken aan mensen die het meest verwijderd zijn van de arbeidsmarkt. Anderzijds is het belangrijk dat in de stad en in de wijk voldoende geschikte werkgelegenheid aanwezig is. Daarbij is de koppeling met het onderwijs onmisbaar. Daarom gaan partners vanuit het bedrijfsleven, onderwijs, maatschappelijke organisaties, gemeente en rijksoverheid (als grootste werkgever in Den Haag) samen concrete afspraken maken voor een beter woon- en werkklimaat in de Haagse krachtwijken. Zij gaan daarvoor structureel samenwerken aan onderwijs, werk, ondernemen en de leefomgeving.

Pijler 4 Werk, inburgering

Wonen

Onderwijs, sociaal maatschappelijke ontplooiingsmogelijkheden en het hebben van werk leidt tot kansen voor sociale stijging. Het is zaak de sociale stijgers in de wijk vast te houden door het bieden van voldoende differentiatie binnen het woningaanbod, maar ook om als wijk zo aantrekkelijk te zijn dat nieuwe bewoners van buiten de wijk worden aangetrokken die al goed op de sociale ladder staan. Daarvoor is het noodzakelijk een deel van de woningvoorraad te herstructureren.

Pijler 5 Leefbaar wonen en een gedifferentieerd woningaanbod

Vervolgens zijn de pijlers nader uitgewerkt in de vorm van business cases en zijn de onderhandelingen met de Haagse corporaties gevoerd. Dit resulteerde in de Raamovereenkomst Investeringsprogramma Krachtwijken (met als onderlegger de set van business cases) waarin de inzet van gemeente en corporaties is vastgelegd.

PIJLER 1 Schoon, Heel en Veilig

Gezamenlijke ambitie

- Na een intensief proces met de bewoners en gebruikers van de wijken kwam het thema schoon als hoogste prioriteit naar voren. De rommel op straat moet weg. Het gevoel van onveiligheid is de afgelopen jaren – dankzij een stevige aanpak van criminaliteit en overlast – gedaald. Desondanks is het aandeel bewoners dat zich in zijn eigen wijk wel eens of vaak onveilig voelt ruim boven het stedelijke gemiddelde. In 2011 moeten leefbaarheid en veiligheid in de Haagse krachtwijken op het stedelijk gemiddelde liggen. Dat gebeurt in aanvulling op het herstructureringsprogramma door een aanpak op de thema's **Schoon & Heel** en op **Veilig & Handhaving**. Zo worden de wijken weer schoon en prettig om te spelen, wandelen, wonen, ondernemen en voelen bewoners zich veilig in hun eigen wijk.

Thema Schoon & Heel

Het ijkpunt is: Vaak last hebben van de rommel op straat

Den Haag	42%
Schilderswijk	63%
Transvaal	62%
Stationsbuurt	58%
Zuidwest	52%

De vier wijken scoren in vier jaar significant beter en komen in tien jaar op het gemiddelde van Den Haag 2007.

Gezamenlijke ambitie

- De ambitie is de leefomgeving schoon te houden, geen zwerfvuil meer in de straat te hebben, vuilafvoer ondergronds te laten plaatsvinden en goed onderhoud van de openbare ruimte.

Inzet gemeente

- Binnen vier jaar zijn er in de krachtwijken bijna 2300 ondergrondse containers geplaatst. Hierdoor verdwijnt het huisvuil uit de straat. T.b.v. schoon zet de gemeente 50 extra ooevaarsbanen in.
- Binnen één jaar worden de straten van gevel tot gevel integraal geveegd en illegaal geplaatst zwerfvuil verwijderd.
- Er is een centrale regiekamer voor meldingen en diverse partners werken aan de gedragsverandering van bewoners.
- Verder draagt de gemeente bij door op kosten van de corporaties groenstroken die in eigendom van de corporaties zijn, te onderhouden.
- De gemeente is voornemens om voor de financiering van de plannen een beroep te doen op een Europese subsidieregeling; t.w. LIFE+ (Het LIFE+ programma biedt subsidiemogelijkheden voor communicatie/informatiecampagnes rond milieuvraagstukken, waaronder de Krachtwijkenplannen rond beïnvloeding van burger/consumentengedrag t.a.v. afval.)

Inzet rijk

- Om de aanpak van zwerfafval te intensiveren hebben bedrijfsleven en rijksoverheid en VNG gezamenlijk het initiatief genomen voor het Impulsprogramma Zwerfafval. Zie www.samenwerkenaaneenschonernederland.nl. Dit programma biedt subsidiemogelijkheden voor projecten die bedoeld zijn om beheer en bestrijding van zwerfafval te verbeteren. De laatste subsidietranche loopt in januari 2009, hiervoor is € 3 mln. beschikbaar.

Den Haag heeft een subsidieaanvraag ingediend voor een basisproject en komt in aanmerking voor een subsidie van maximaal € 30.000. Verder heeft Den Haag een aanvraag voor een vervolgsubsidie voor een plusproject (tot maximaal € 120.000) ingediend. Deze aanvraag is nog in behandeling.

Thema Veilig & Handhaving

De ijkpunten zijn:

- Mate van overlast (0=gunstig 10=ongunstig) (cijfers 2007)

Den Haag	3,0
Schilderswijk	4,4
Transvaal	3,9
Stationsbuurt	3,5
Zuidwest	2,9

De vier wijken scoren in vier jaar significant beter en komen in tien jaar op het gemiddelde van Den Haag 2007.

- Het gevoel van onveiligheid in de eigen buurt (% dat zich (wel eens) onveilig voelt) (cijfers 2007)

Den Haag	25 %
Schilderswijk	49 %
Transvaal	42 %
Stationsbuurt	36 %
Zuidwest	32 %

De ambitie is dat de vier wijken de komende jaren aanzienlijk dichterbij het Haags gemiddelde te liggen.

- De gemeente zal bijdragen aan de kabinetsdoelstelling zoals afgesproken in het bestuursakkoord om de criminaliteit en overlast te verminderen met 25% in 2010 t.o.v. 2002.

Gemeente en rijk spreken af dat zij in onderling overleg treden teneinde de veiligheidsambities nader te concretiseren; dit loopt mee bij de monitoring en bijstelling van de veiligheidsnota Den Haag Veilig 2. Deze concretisering is gereed per 1 januari 2009.

Gezamenlijke ambitie

- Criminaliteit en overlast komen in de krachtwijken meer voor dan in de rest van de stad. Voor een zeer groot deel ligt de oorzaak bij *veelplegers en doorstromers* die in deze wijken wonen en bij *groepen jongeren*. Voor deze groepen nemen wij maatregelen om zo de ambitie te realiseren om het percentage bewoners dat zich onveilig voelt in de eigen wijk op het stedelijk gemiddelde te brengen. Verder verminderen wij dit onveiligheidsgevoel door bewoners een actieve rol te geven in de leefbaarheid van hun eigen woonomgeving.
- Bedrijfsruimten en woningen zijn beveiligd tegen *braak, diefstal en vandalisme* en er is een daling in het aantal woninginbraken, fietsdiefstallen, diefstallen uit auto, straatroof en zakkenrollerij.
- Aparte aandacht vraagt de integrale aanpak van alle *vormen van illegaliteit* die verbonden zijn aan wonen zoals onrechtmatige bewoning, uitkeringsfraude, huisjesmelkers en hypotheekfraude. Rijk en gemeente zetten zich gezamenlijk in om alle vormen van woonfraude te bestrijden. Ambitie daarbij is te komen tot een sluitende keten.

Inzet gemeente

- Op dit moment zijn er 13 hinderlijke en 16 overlastgevende of criminele groepen actief. Samen bestaan ze uit ongeveer 1500 jongeren. Het aantal hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen in de krachtwijken wordt in tien jaar drastisch teruggebracht; ambitie is halvering. Tevens is de ambitie dat er over tien jaar geen jeugdgroepen meer actief zijn in de krachtwijken, die voldoen aan het criterium crimineel.

- Voor uit detentie terugkerende (jonge) Hagenaars wordt een sluitende aanpak en nazorg gerealiseerd. Voor de krachtwijken geldt dat binnen vier jaar directe nazorg op maat is georganiseerd voor alle veelplegers en doorstromers uit detentie (die langer dan zes weken vast hebben gezeten). Voor de krachtwijken geldt over tien jaar: voor elke Hagenaar die uit detentie komt, is tijdig vastgesteld of nazorg noodzakelijk is en is een programma op maat beschikbaar. Over vier jaar komen er geen *veelplegers en doorstromers* (die langer dan zes weken vast hebben gezeten) meer uit detentie naar de krachtwijken zonder direct nazorg op maat is georganiseerd. Over tien jaar verlaat geen Hagenaar meer detentie naar de krachtwijken zonder dat tijdig is vastgesteld of nazorg noodzakelijk is en een programma op maat beschikbaar is (dus ook de groep gedetineerden die niet onder de categorie veelpleger en doorstromers vallen).
- Over vier jaar zijn in alle krachtwijken projecten waarin bewoners actief participeren en meebeslissen over wijkveiligheidsvraagstukken. Over tien jaar hebben de projecten een vaste status gekregen. Jongeren zijn hierbij een bijzondere doelgroep.
- Over vier jaar is de helft van alle corporatiewoningen in de krachtwijken beveiligd op het niveau van het Keurmerk Veilig Wonen en binnen tien jaar voldoet het gehele corporatiebezit aan deze norm.
- Over vier jaar zijn in de krachtwijken vier bedrijventerreinen/winkelstraten gecertificeerd volgens het Keurmerk Veilig Ondernemen. Over tien jaar voldoen acht bedrijventerreinen/winkelstraten hieraan.
- Er worden in de krachtwijken sluitende samenwerkingsverbanden geëffectueerd tussen de ketenpartners op het gebied van veiligheid. Daarmee wordt tenminste voldaan aan de ambities die zijn geformuleerd voor de veiligheidshuizen.
- Politie Haaglanden zal in drie tranches twaalf van de extra wijkagenten inzetten in de krachtwijken.
- Met de provincies zijn bekostigingsafspraken gemaakt om te kunnen voorzien in een voldoende aanbod van jeugdreclassering.
- Illegaliteit verbonden aan wonen wordt aangepakt met interdisciplinaire teams bestaande uit inspecteurs van de diensten SZW, Burgerzaken, Stedelijke Ontwikkeling en Stadsbeheer die de volgende acties in samenwerking met de corporaties gaan uitvoeren:
 - controle van de particuliere woningvoorraad;
 - uitbreiding van het *Meld- en Steunpunt Woonoverlast* voor de krachtwijken en inzet als back office voor de regiekamer;
 - een gezamenlijke pilot met de ondertekenaars van de Raamovereenkomst voor een digitale schouw van zo'n 250 woningen per wijk, waarbij naar schatting per wijk voor zo'n 50 woningen een nadere gezamenlijke en integrale handhavingsactie wordt uitgevoerd;
 - evaluatie van deze pilot, zodat de meerwaarde van deze aanpak kan worden vastgesteld.

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project "Veiligheid begint bij Voorkomen".

Wijkagenten

Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Haaglanden krijgt in de periode 2007 – 2011 48 extra wijkagenten.

Overlast

- In de aanpak van Veiligheid en Handhaving is een keten die effectief en efficiënt functioneert. doorslaggevend voor het succes. Het rijk en gemeente blijven in gesprek teneinde de gemeente in staat te stellen een regisserende rol te vervullen, inclusief de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Hierbij wordt onder meer gebruik gemaakt van het experiment 'slagkracht in de wijk'.

- Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
- Het rijk (Justitie) zet zich met de gemeente in voor versnelling van de doorlooptijden in de interventieketen jeugd.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
Partijen treden nader in overleg over de wijze waarop de verplichte nazorg van gedetineerde jeugdigen, alsmede het scholings- en trainingsprogramma wordt vormgegeven. Het Verantwoordelijkheidskader Nazorg Jeugd is hierbij leidend.
- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.
- Ten behoeve van veilig ondernemen verhoogt het rijk de subsidie voor procesbegeleiding voor een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO), zodat extra inspanning mogelijk is. Tevens ontwikkelt het rijk (EZ) een subsidieregeling om kleine bedrijven te stimuleren preventieve veiligheidsmaatregelen te nemen.

Privacy

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling. Daarnaast zet het rijk zich in om een verminderde administratieve last te bevorderen.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

Ontwikkeling toolkit onveiligheidsgevoelens

In opdracht van het ministerie van BZK wordt door het CCV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid) een toolkit ontwikkeld die de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens bevat. De toolkit geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.

Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit

Gemeenten hebben door middel van de Wet BIBOB een extra instrument in handen om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen. Bij ernstig gevaar van misbruik kan een gemeente een vergunning of subsidie weigeren of intrekken. BZK onderzoekt i.s.m. Justitie de noodzaak en mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de wet Bibob te laten vallen. Vanaf 2008 voert het rijk het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.

Illegaliteit verbonden aan wonen

- Het rijk streeft naar invoering van een bestuurlijke boete voor onrechtmatige bewoning per begin 2009
- Sinds 2003 bestaat er een landelijk dekkend netwerk van interventieteams dat sociale en fiscale fraude en illegaliteit aanpakt. In de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) is afgesproken dat de inzet van interventieteams een bijdrage kan leveren aan de krachtwijkenaanpak. Den Haag participeert actief in dit netwerk.

Gemeente Den Haag

Wonen, Wijken en Integratie

- Bij handhavingsacties zet de gemeente integrale teams in. Het rijk en gemeente zullen samen onderzoeken hoe deze teams het best kunnen functioneren en zullen zich inspannen om eventuele problemen op te lossen. WWI levert hiervoor een projectleider. Het rijk beziet de mogelijkheden om zich aan te sluiten bij deze integrale handhavingsteams. Te denken valt hierbij aan de volgende rijksinstellingen: rijksbelastingdienst, arbeidsinspectie, IND, voedsel- en warenautoriteit en de IB-groep.

PIJLER 2 **Onderwijzen en Ontplooiën:** **van 's morgens vroeg tot 's avonds laat**

Het ijkpunt is:	Voortijdig schoolverlaters (aangemeld bij RMC peiljaar 2005)
Den Haag	8,3 % van de leerplichtigen verlaat voortijdig de school
Schilderswijk	9,3 % van de leerplichtigen verlaat voortijdig de school
Transvaal	16,4 % van de leerplichtigen verlaat voortijdig de school
Stationsbuurt	12,1 % van de leerplichtigen verlaat voortijdig de school
Zuidwest	9,3 % van de leerplichtigen verlaat voortijdig de school

De vier wijken scoren in vier jaar significant beter en komen in tien jaar op het gemiddelde van Den Haag 2005.

Gezamenlijke ambitie

- Met de 30.000 jongeren die in de krachtwijken wonen, gaan we een intensief traject aan totdat ze hun 'bestemming' bereikt hebben en een opleiding volgen of een baan hebben. We gaan de levensloop van deze jongeren positief beïnvloeden door hen een uitgebreid jongerenprogramma aan te bieden waarmee we ze 'vasthouden' (begeleiden en stimuleren) totdat ze hun plek in de maatschappij hebben gevonden. Zeven dagen per week, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, worden activiteiten georganiseerd waarmee ze hun kansen in de maatschappij vergroten. Dit vertaalt zich in de realisatie van *brede scholen* met een aantrekkelijk arrangement. Daarbij worden de functies van school, cultuur, sport, welzijn en zorg samengebracht. De scholen gaan het leerkansenprofiel invoeren waarbij de leertijd met zes uur per week verlengd wordt. De brede scholen richten zich niet alleen op jongeren in de wijk maar functioneren als *multifunctionele centra* met ruime openingstijden waar programma's worden aangeboden voor alle bewoners. Deze centra vormen zo de spil in de wijk voor jongeren, ouders en andere wijkbewoners. Daarnaast wordt in elk stadsdeel waar een krachtwijk is, een *Centrum voor Jeugd en Gezin* gerealiseerd waar jongeren en ouders terecht kunnen met vragen over opvoeden en opgroeien. Deze centra zijn uiterlijk vanaf 2011 in iedere Haagse krachtwijk aanwezig.
- Binnen vier jaar zijn probleem- en zorgjongeren in de krachtwijken in beeld bij hulpverlenings- en zorginstanties en wordt passende begeleiding geboden.
- Binnen tien jaar liggen de cijfers voor taalachterstanden, deelname aan kinderopvang en buitenschoolsopvang, schooluitval en de doorstroming naar het voortgezet onderwijs op het stedelijk gemiddelde en in 2009 zal in de prachtwijken een dekkend aanbod van voor- en voerschoolse educatie gerealiseerd zijn.
- Het streven is om in 2011 een voerschools aanbod te kunnen doen aan alle kinderen in Den Haag die dat op grond van de door de gemeente gehanteerde criteria nodig hebben. De voerschoolse plaatsen voldoen aan hoge kwaliteitseisen; er wordt vanuit gegaan dat er voerschoolse plaatsen van vier dagdelen worden aangeboden, waarbij wordt gewerkt met twee leidsters op een groep of een gunstige leidster-kind-ratio en er wordt gewerkt met bewezen effectieve methoden. Als hiervan wordt afgeweken worden plaatsen van een gelijk kwaliteitsniveau aangeboden.

Inzet gemeente

- In de Raamovereenkomst is afgesproken dat de corporaties tenminste zes à acht multifunctionele centra in de categorie primair onderwijs (3x Zuidwest, 1x Schilderswijk, 1x Transvaal en 1x Stationsbuurt) en ten minste drie Centra voor Jeugd en Gezin (1x Zuidwest, 2x verzorgingsgebied stadsdeel Centrum) in de krachtwijken realiseren, eventueel gecombineerd. De gemeente brengt - onder bepaalde voorwaarden - grond en maatschappelijk vastgoed in van de instellingen die samen een brede

buurtschool vormen.

- De gemeente maakt in overleg met de schoolbesturen afspraken over de prioritering van VSV-projecten in de wijk.
- In de Schilderswijk wordt een 12+ voorzieningencluster gerealiseerd; in dit samenwerkingsverband is het voortgezet onderwijs een belangrijke partner.
- Na 2010 draagt Vestia bij aan de bouw van een school voor HAVO/WVO (zie (top)sportlocatie onder *Gezondheid en Sport*).
- De gemeente maakt gebruik van de door het rijk aangeboden co-financieringsmogelijkheden ten aanzien van conciërges.
- De gemeente zet zich in om instrumenten voor de aansturing van het welzijnswerk te ontwikkelen; bewoners worden nadrukkelijk betrokken bij de invulling van het welzijnswerk.

Inzet rijk

- Het rijk ondersteunt deze ambities door middelen in te zetten voor VVE, conciërges, combinatie-functies in multifunctionele centra, huisvestingskosten voor brede scholen, maatschappelijke stages, Centra voor Jeugd en Gezin en extra opvoedingsondersteuning en de voeding aan het accres van het gemeentefonds.
- Het rijk ondersteunt het ontwikkelen van instrumenten voor de aansturing van het welzijnswerk, zoals het delen van bewezen interventies en scholing van welzijnswerkers op interdisciplinaire samenwerking.
- Staatssecretaris Van Bijsterveld adopteert het Johan de Witt college dat zal uitgroeien tot een voorzieningencluster voor de Schilderswijk.

PIJLER 2 Gezondheid en Sport

Het ijkpunt is: Bewoners beoordelen hun gezondheid met gemiddelde rapportcijfer of % hoger dan een 7 van Den Haag in 2007 (Veiligheidsmonitor Den Haag 2007 blz. 122).

	rapportcijfer	% hoger dan een 7
Den Haag	7,6	83
Schilderswijk	7,4	77
Transvaal	7,2	70
Stationsbuurt	7,6	81
Zuidwest	7,4	82

De vier wijken komen op het gemiddelde rapportcijfer van Den Haag danwel op het percentage personen dat in Den Haag zijn gezondheid met een 7 of hoger beoordeelt.

Gezamenlijke ambitie

- Binnen tien jaar zijn bewoners uit de krachtwijken minder vaak ziek en nemen meer verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid dan nu het geval is. Dat blijkt uit de beoordeling van de eigen gezondheid. Het percentage personen in Den Haag dat zijn eigen gezondheid met een 7 of hoger beoordeelt, is 83%. In de krachtwijken is dat gemiddeld 77%. De ambitie is het percentage van 77% in de komende tien jaar tenminste te verhogen naar het huidige Haags gemiddelde van 83%.
- De gezondheid van bewoners wordt bevorderd door maatregelen die een gezonde, actieve leefstijl, een gezonde leefomgeving, sport en toegankelijke (zorg-)voorzieningen stimuleren. Juist in deze wijken is het van belang dat de maatregelen laagdrempelig zijn en aansluiten bij de culturele verschillen. Uit voortdurende samenspraak met bewoners en professionals uit de krachtwijken blijken de urgente actiepunten in deze wijken:
 - *Gezond en actief leven*
Een individuele, op de persoon toegesneden benadering en gerichte verwijzing is noodzakelijk voor een succesvolle aanpak van de gezondheidsachterstand. Dit vraagt om nieuwe arrangementen voor preventie in de wijk, gericht op vroegsignalering en activering. Het gaat dan om vernieuwende samenwerking tussen eerstelijnszorg, GGD, STIOM, welzijn, sport, onderwijs en corporaties.
 - *Gezonde leefomgeving*
We maken de leefomgeving gezonder: zowel binnen (kwaliteit van onze woningen en scholen: het binnenmilieu) als buiten (de lucht die we inademen, de tuin waarin wij spitten, de straat waar we op spelen en fietsen). Het inrichten en beheren van (semi-)publieke ruimten speelt daarin een belangrijke rol.
 - *Sport*
Sport draagt bij aan plezier/well-being, zelfwaardering en gezondheid. En daarmee ook aan sociale cohesie, leefbaarheid, volksgezondheid en integratie. Van belang zijn de aanwezigheid van de fysieke sportvoorzieningen en de aanwezigheid van organisaties die kwalitatief hoogwaardige en enthousiasmerende sportactiviteiten bieden.
 - *Toegankelijke zorg en voorzieningen*
Voor iedere burger is toegang tot gezondheidszorg van belang. Daarvoor is het sluiten van een zorgverzekering een voorwaarde. Nog niet iedere wijkbewoner heeft ook daadwerkelijk een zorgverzekering afgesloten.
- Om de komende tien jaar de gezondheidssituatie en de resultaten van de aanpak op bovenstaande maatregelen in de krachtwijken te volgen, is de ambitie in te zetten op een brede en wijkgerichte gezondheidsanalyse –en monitoring waarin alle gezondheidsinformatie van betrokken partners (o.a. gemeente, GGD, zorgverzekeraars, eerstelijnszorg) wordt samengebracht.

Inzet gemeente

Om deze ambitie te realiseren voert Den Haag het experiment 'Gezonde wijk' uit:

- Om de gezondheid in de wijken te verbeteren is een programmatische samenwerking tussen bewoners, publieke en private partijen nodig. Den Haag richt zich daarbij enerzijds op de ontwikkeling van een bestuurlijk/strategisch samenwerkingsverband op lokaal-plus niveau ('Gezond Geweten'). Anderzijds richten wij ons op het versterken van de 'kernnetwerken' in de krachtwijken ten behoeve van het ten uitvoer brengen van de maatregelen om gezondheid te verbeteren. Belangrijk instrument hierbij is een gezondheidsmakelaar die met behulp van actiebudget gezondheidsproblemen in de wijk koppelt aan de instrumenten van het lokale bestuur.
- De gemeente realiseert een campagne om de collectieve zorgverzekering, die op haar initiatief mogelijk is gemaakt, onder de aandacht van de wijkbewoners te brengen. De gemeente zoekt in overleg met de preferente zorgverzekeraars in Den Haag tevens naar vernieuwende mogelijkheden preventie in zorgverzekeringspakketten aan te bieden aan Haagse krachtwijkbewoners.
- De kwaliteit van de sportinfrastructuur (in brede zin) in de krachtwijken wordt binnen de stedenbouwkundige beperkingen verbeterd door:
 - ruimte rond scholen en pleinen maximaal toe te rusten voor sportbeoefening;
 - te werken met een professionele organisatie die adequate sportactiviteiten kan coördineren en realiseren in samenwerking met buurtbewoners, naschoolse opvang en diverse jongerengroepen (zie ook het programma *Onderwijzen en ontplooiën*: combinatiefuncties).
- Het gemeentelijk programma concretiseert zich door programma's op het gebied van: de aanleg van sporttuinen, het aanpassen van gymzalen, het faciliteren van de activiteiten en de coördinatie bij sporttuinen en de 'opgepluste' gymzalen, het aangaan van samenwerkingsverbanden tussen scholen waarin een naschools sportaanbod wordt georganiseerd, de ondersteuning van belangrijke sportaanbieders en op wijkniveau inhuur van sterke sportverenigingen als dienstverlener op locatie.
- Voor Zuidwest heeft Den Haag ambitieuze plannen voor het realiseren van een (top) sportonderwijscomplex op de oude ADO-locatie. Deze accommodatie biedt onderdak aan sportonderwijs en sportactiviteiten voor zowel middelbaar, hoger beroeps als universitair onderwijs. Bij de ontwikkeling van de plannen zijn o.a. het NOC*NSF, de TU-Delft en de VU-Amsterdam nauw betrokken. De plannen voor deze toonaangevende accommodatie hebben effecten voor de krachtwijkbewoners: aansluiting met de sportprogrammering in de wijk en tevens als instituut waar topsporters fungeren als rolmodellen voor de Haagse jeugd.

Inzet rijk

Het rijk faciliteert het experiment 'Gezonde wijk' van de gemeente Den Haag.

- De bewindspersonen van VWS en WWI zullen met de gemeente Den Haag nagaan hoe zij de gemeente op de in hun recente brief (PG/OGZ 2845377) genoemde punten kunnen bijstaan in de Haagse aanpak van gezondheidsachterstanden. Deze punten zullen in overleg verder uitgewerkt worden en aansluiten bij de afspraken die de G4 en het rijk in het kader van het Nationaal Plan van Aanpak Sociaal-Economische Gezondheidsverschillen (SEGV) maken.
- Het rijk zal samen met de gemeente de mogelijkheden onderzoeken om extra financiële middelen te realiseren vanuit (nationale) gezondheidsfondsen, zorgverzekeraars, nationale onderzoeksfondsen en projectfinanciering. Ook zal bezien worden of cofinanciering vanuit Europese fondsen mogelijk is.
- Het rijk en de gemeente spreken af dat zij gezamenlijk naar een oplossing zullen zoeken voor het dekkingsvraagstuk van het (top)sport-onderwijscomplex.

PIJLER 3 Problemen achter de Voordeur: één coach per gezin

Gezamenlijke ambitie

- Gezinnen die overlast veroorzaken of zich asociaal gedragen worden aangepakt. Ouders worden geholpen met de problemen die zij hebben (werkloosheid, schulden, normvervaging, verwaarlozing en gezondheidsproblemen). Het jongerenprogramma zal een gedeelte van de gezinsproblemen kunnen ondervangen door de kinderen uit deze gezinnen intensief te begeleiden maar er zullen altijd gezinnen overblijven waar een extra interventie noodzakelijk is. Het uiteindelijke resultaat zal zijn dat de situatie in *multiprobleemgezinnen* normaliseert en dat reguliere partijen de zorg weer kunnen oppakken. De betrokken gezinnen hebben allemaal een hulptraject doorlopen. Over vier jaar zijn deze gezinnen in een traject om uit de gevarenzone en overlast te komen.
- Naast deze multiprobleemgezinnen zullen de komende vier jaar 1400 (deels overlastgevende) gezinnen geholpen worden met hun hulpvraag waarbij samenwerking tussen de diverse instanties gestimuleerd wordt.

Inzet gemeente

- Gemeente gaat VIG-coaches (Vroegtijdige Interventie Gezinnen), CJG-coaches (Centrum Jeugd en Gezin) en zorgregelaars die zich op armoedebestrijding richten, inzetten om de multiprobleemgezinnen een beter sociaal maatschappelijk perspectief te geven.
- Gemeente en corporatie streven naar één vast aanspreekpunt per (probleem)gezin. Om dat te realiseren willen zij de bestaande huisbezoeken van de verschillende organisaties op een slimme manier aan elkaar verbinden. Hierbij spelen de corporaties (afdekken eerste signaleringsring), gezinscoach/CJG, de jeugdregisseur, het Haags Risicosignaleringssysteem, GGD en de hulpverleningsinstanties een belangrijke rol.
- Den Haag wil deelnemen aan het experiment 'Slagkracht achter de voordeur'.

Inzet rijk

- Het rijk biedt financiering voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin en het aanbod van gezins- en opvoedingsondersteuning.
- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- Kern is dat de keten effectief en efficiënt moet kunnen functioneren. Het rijk zal de gemeente in staat stellen een regisserende rol te vervullen, inclusief de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden (zie ook *Organisatie van de uitvoering*, de 'ontstoppers'). Er wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren alsmede met een bredere kring van organisaties in de jeugdketen. De afspraken die partijen verplicht worden te maken betreffen onder andere de coördinatie van zorg en het oplossen van mogelijke knelpunten in de coördinatie. De gemeente kan partijen aanspreken op het nakomen van deze afspraken.
- Vanuit het rijk wordt samen met de partijen uit 'Opvoeden in de Buurt', waaronder de gemeente Den Haag, gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om het doorzettingsvermogen van gemeenten concreet handen en voeten te geven.
- Den Haag neemt deel aan het experiment 'Slagkracht achter de voordeur'

PIJLER 4 Werk, Inburgering en Wijkeconomie

De ijkpunten zijn: In 2010 is van alle inburgeringstrajecten 80% dual. In 2008 en 2009 is de ambitie om 1200 gecombineerde trajecten, 600 per jaar, te realiseren.

De vier wijken hebben dezelfde streefwaarde. Ijkpunten op het gebied van werkgelegenheidsbevordering, bevordering arbeidsparticipatie en vermindering werkloosheid, zullen nader ontwikkeld worden en worden bij de eerstvolgende herziening van dit charter in overleg opgenomen.

Gezamenlijke ambitie

- Uiteindelijk gaat het om werk, werk, werk. De economische impuls die samen met het bedrijfsleven tot stand wordt gebracht, richt zich op zowel de bewoners van de krachtwijken (als toekomstige werknemer en als toekomstige ondernemer), op verbetering van het investeringsklimaat en op de koopkracht in de wijk.
- Integratie (ook wel genoemd: burgerschap) houdt in dat alle inwoners volwaardig meetellen en meedoen. Werk is het integratie-element bij uitstek waarmee we bruggen slaan en (allochtone) vrouwen een actieve rol in de samenleving geven. Integreren en inburgeren betekent ook meedoen aan de samenleving. Bij burgerschap gaat het niet alleen om het leren van de taal maar ook om een goede plek te krijgen in die samenleving. Om dit te bevorderen zetten wij in op het versterken van sociale netwerken, het stimuleren van bewonersinitiatieven en het versterken van de binding tussen bewoners onderling en bewoners en hun buurt; zie verder het hoofdstuk 'bewonersparticipatie'.
- De ruimte om te ondernemen in de krachtwijken is schaars. De bedrijventerreinen in de krachtwijken krijgen een impuls en worden plekken waar werk is voor bewoners.
- De werkloosheid in de krachtwijken moet in 10 jaar op het Haagse gemiddelde (van 2008) zijn gebracht. Werk in loondienst en zelfstandig ondernemerschap zijn beide wegen die leiden naar het zelfstandig kunnen voorzien in het levensonderhoud.

Inzet gemeente

- Op de op 21 april gehouden participatietop hebben gemeente, het rijk, het bedrijfsleven, onderwijs en werkgeversorganisaties een pact gesloten dat ertoe moeten leiden dat de komende tien jaar de werkgelegenheid en de arbeidsparticipatie in de krachtwijken op peil worden gebracht. 90 ondernemers en de diensten DSO/EZ en SZW gaan het arbeidspotentieel van de groep jongeren (totaal 30.000) in de krachtwijken benutten en matchen met (openstaande) arbeidsplaatsen.
- De dienst SZW hanteert een intensieve benadering van bijstandsgerechtigden om hen (weer) aan het werk te krijgen. Zij zal hiermee doorgaan en daarbij de komende jaren extra re-integratietrajecten en gesubsidieerde arbeid inzetten. Afhankelijk van de ruimte en ontwikkeling van het gemeentelijk WWB-deel gaan we jaarlijks (2008-2012) 1100 personen uit het zittende WWB bestand in traject plaatsen en 500 nieuwe klanten worden in traject genomen; voor hen stellen we jaarlijks 630 Ooievaarsbanen beschikbaar; ook voor werkzoekende zonder uitkering (vnl. jongeren) stellen we trajecten beschikbaar en tot slot komen voor WW-ers en arbeidsongeschikten 200 à 300 trajecten beschikbaar. De gemeente realiseert deze inspanning door herallocatie van de winst uit het I-deel t/m 2011. Voor continuering van deze lokale mogelijkheden (na 2011) wil de gemeente Den Haag inzetten op een hernieuwde meerjarenafpraak in het dan af te sluiten bestuursakkoord. Tevens is daarin het op peil houden van het W-deel WWB na 2011 belangrijk voor de gemeente Den Haag.
- In de vier Haagse krachtwijken zullen twee Ondernemershuizen worden gerealiseerd; één voor de Schilderswijk/Transvaal/Stationsbuurt-Rivierenbuurt en één voor Den Haag Zuidwest. In de Ondernemershuizen zullen faciliteiten aanwezig zijn voor pre-starters, starters en gevestigde ondernemers.

- Met de corporaties is overeen gekomen dat zij elf bedrijfsverzamelgebouwen realiseren met daarin ruimte voor 1.000 arbeidsplaatsen (3x Transvaal, 2x Schilderswijk, 2x Stationsbuurt en 4x Zuidwest).
- Met microkredieten wordt het zelfstandig ondernemerschap in de krachtwijken gestimuleerd. Daarbij zal tevens sprake zijn van doelgroepenbeleid (vrouwen en allochtonen).
- Met het instrument Bedrijfsgerichte Gebiedsverbetering streeft de gemeente Den Haag ernaar om meer dan in het verleden ondernemers te organiseren en hen mede verantwoordelijk te maken voor het beheer van de openbare ruimte en het organiseren van gezamenlijke activiteiten.
- De gemeente onderzoekt de wenselijkheid om door middel van een leefmilieuverordening ongewenste branchering in winkelstraten tegen te gaan. Daarbij zullen ook de nieuwe mogelijkheden van de nieuwe wet Ruimtelijke Ordening en het Besluit Ruimtelijke Ordening worden betrokken.
- De bedrijventerreinen in de krachtwijken (Uitenhagestraat in Transvaal en ZKD in Den Haag Zuidwest) worden gerevitaliseerd en behouden hun functie van bedrijventerrein. Met de ondernemers in Zuidwest wordt al samengewerkt bij het opknappen van het bedrijventerrein en de provincie Zuid-Holland geeft hierbij een financiële bijdrage.
- In Transvaal wordt een multicultureel Leisure Centre ontwikkeld passend bij het DNA van de wijk. Door de aanpak van de Haagse Markt, de Paul Krugerlaan en het Multicultureel Leisure Centre ontstaat een driehoek voor lage-, midden- en hogere inkomens.
- Ook plannen die genoemd zijn bij andere pijlers zoals het topsportcentrum Zuiderpark, Urban Center, Leyweg/Haga Ziekenhuis hebben positieve werkgelegenheidseffecten voor de bewoners in de krachtwijken.
- De inburgering in Den Haag moet meer inspirerend. Hierdoor wordt het door inburgeraars niet meer ervaren als een plicht maar als een kans. De kwaliteit moet daarvoor omhoog en er moet een groter accent op participatie komen. Het college gaat uit van 2000 inburgeringstrajecten per jaar in de krachtwijken waarvan in 2010 80% duale trajecten zijn (incl. een maatschappelijke stage bij een school of een non-profit organisatie). Dit sluit aan bij de ambitie zoals geformuleerd in het Deltaplan Inburgering.
- De wijkactieplannen bevatten een groot aantal maatregelen om ontmoeting en sociale cohesie tussen de verschillende groepen bewoners van een wijk te versterken. Daarnaast worden specifieke maatregelen uitgevoerd om de integratie en burgerschap te bevorderen van groepen die van elders komen.

Inzet rijk

- De staatssecretaris van EZ adopteert de krachtwijk Transvaal.
- Het rijk toont een blijvende betrokkenheid bij de bevordering van wijkconomie en met de inspanningen om voor ondernemers de regeldruk vanuit rijk en decentrale overheden te verminderen.
- Het rijk (EZ) stimuleert ondernemerschap op diverse wijzen. Het rijk voert overleg met de gemeente over mogelijke ontschotting van middelen en herijking van regelgeving rond ondernemerschap, het levert -waar nodig- ondersteuning aan de invoering van kanszones en voert hierover overleg met de gemeente. Het rijk (EZ) biedt een subsidiemogelijkheid voor ondernemerssteunpunten, in samenwerking met de Kamer van Koophandel, zoals beschreven in de Tweede Kamerbrief over wijkconomie.
- Het rijk (EZ) zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan deze ondernemers. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan pilotprojecten in dit programma. Gestreefd wordt om de Haagse en de landelijke instrumenten zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.
- Om de re-integratiedoelstellingen te bereiken werkt de gemeente intensief samen met het UWV en het CWI. Het rijk zal zich inspannen de effectieve ketensamenwerking te stimuleren door:
 - er voor te zorgen dat CWI en UWV hun medewerkers op lokaal niveau voldoende ruimte krijgen voor effectieve samenwerking met de gemeente;
 - samen te werken bij het zoeken naar oplossingen wanneer zich praktische knelpunten voordoen in de ketensamenwerking.
- Het kabinet neemt diverse generieke (fiscale) maatregelen om te zorgen voor meer financiële

prikkels om het arbeidsaanbod te verhogen. Zo heeft het kabinet het voornemen om de huidige arbeidskorting om te zetten in een inkomensafhankelijke arbeidskorting. Daardoor wordt het voor mensen aan de onderkant van het loonebouw financieel aantrekkelijker om te gaan werken.

- Het rijk bevordert verhoging van de arbeidsparticipatie door verschillende financiële instrumenten en aanpassing van de regelgeving
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering

PIJLER 5 Wonen: een gedifferentieerd aanbod

Het ijkpunt is: Het algemeen oordeel eigen buurt in 2007 (Veiligheidsmonitor Den Haag)

Den Haag	7,1
Schilderswijk	5,8
Transvaal	5,9
Stationsbuurt	6,8
Zuidwest	6,7

De vier wijken scoren in vier jaar significant beter en komen in tien jaar op het gemiddelde van Den Haag 2007.

Gezamenlijke ambitie

- Voor een grote stad is het streven de verscheidenheid, vitaliteit en duurzaamheid van de woningvoorraad te vergroten en zo te komen tot een gevarieerde stad waar geen grote concentraties van armoede voorkomen. Het vergroten van de differentiatie van het woningaanbod biedt voorts betere mogelijkheden voor integratie in vergelijking tot eenzijdig samengestelde wijken.
- Voor de krachtwijken betekent dit dat de ambitie is om door het bieden van voldoende differentiatie in het woningaanbod sociale stijgers in de wijk vast te houden en een aantrekkelijk woningaanbod te bieden dat ook nieuwe bewoners van buiten de wijk aantrekt. Voor alle bewoners dient een prettig woon- en leefklimaat te worden geboden.
Een wijk met een gedifferentieerd woningaanbod voor mensen met een kleine en een grotere beurs. Het gaat om een leefbare wijk waar bewoners trots zijn om er te wonen.

Inzet gemeente

- De transformatie van de vier krachtwijken wordt door de gemeente, de corporaties en andere partijen met kracht voortgezet, wat leidt tot:
 - de herstructurering van circa 6.000 woningen (sloop/nieuwbouw/renovatie) in de krachtwijken met een terugbouwpercentage van 80% (is 4.800 woningen) in de periode 2010 t/m 2014;
 - van de terug te bouwen woningen worden 1.440 woningen in het sociale segment gerealiseerd (zijnde 30% per stadsdeel);
 - evaluatie en herijking van de sloop-nieuwbouwplannen na 2010 in centrale vernieuwingsgebieden, mede op basis van het recent gewijzigde rijksbeleid rond (de financiën van) de volkshuisvesting en in de aanloop naar de discussie rondom ISV3. Dit leidt, uiterlijk eind 2008, tot nieuwe afspraken over de vernieuwing van de woningvoorraad in de krachtwijken voor de periode 2010 t/m 2017;
 - in de Schilderswijk zal voornamelijk de openbare ruimte worden aangepakt, om die reden is daar vooralsnog geen herstructureringsprogramma opgenomen;
 - bij nieuwbouw- en herstructureringsplannen is het van belang voldoende speelruimte te realiseren, waarbij rekening wordt gehouden met de landelijke richtlijn van 3 % aan openbare speelruimte, de demografische opbouw en de aanwezige informele speelruimte (zoals parken, bossen, plantsoenen of strand, etc.).
- Voor de krachtwijken wordt door de gemeente als onderdeel van een bredere stedelijke vernieuwingsaanpak rekening gehouden met een ISV/BLS-bijdrage van circa € 195 mln. ter uitvoering van de plannen in de periode t/m 2017.

Bewonersparticipatie

Gezamenlijke ambitie

- *Bewoners zijn nadrukkelijk betrokken geweest bij de planvorming van de wijkactieplannen. Nu de wijkactieplannen in de uitvoeringsfase komen, is het belangrijk de betrokkenheid van bewoners te continueren. Succes van de krachtwijken hangt juist af van de participatie van de wijkbewoners. Niet alleen denken bewoners mee, ze dóén ook mee.*
- In pijler 4 is aangegeven dat werk het integratie-element bij uitstek is. Om daarnaast de integratie, de burgerschap, verder te bevorderen zetten wij in op het versterken van sociale netwerken, het stimuleren van bewonersinitiatieven en het versterken van de binding tussen bewoners onderling en bewoners en hun buurt
- De huidige vormen van bewonersparticipatie moeten worden uitgebreid met nieuwe werkwijzen die aansluiten bij de grote culturele diversiteit van bewoners in de wijken.

Inzet gemeente

- Ontwikkeling en uitvoering van een plan van aanpak per krachtwijk en ontwikkelen van instrumenten ter bevordering van burgerinitiatieven (bijv. vouchers, social airmiles) inclusief gemeentelijke budgetten hiervoor. De business cases worden voorzien van een aparte paragraaf hoe bewoners en partners (anders dan de corporaties) bij de uitwerking van deze business cases worden betrokken.
- Er wordt aansluiting gezocht bij de informele netwerken in de krachtwijken. Inhoudelijk zal ook nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de noodzakelijke uitbreiding van de huidige vormen van bewonersparticipatie die aansluiten bij de grote culturele diversiteit en bewoners in de wijken met daarbij specifieke aandacht voor jongeren en vrouwengroepen in de wijk.
- Bewoners dragen zelf ideeën aan voor verbetering van de wijk en dragen bij aan de uitvoering van de plannen. Daarnaast worden ze gevraagd om de voortgang te beoordelen.
- De wijkenteams beschikken over een flexibel budget waarmee wordt ingespeeld op veelal kleinschalige initiatieven van bewoners en partnerorganisaties.

Inzet rijk

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) Kan de gemeente een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum (www.forum.nl) kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken.

Organisatie van de uitvoering

Gezamenlijke ambitie

Den Haag staat voor een opgave waar meer steden mee worstelen. De wijkactieplannen zijn opgesteld vanuit de wijken en daarom integraal. Dit betekent veelal dat partijen de oplossingen 'door de kokers heen' moeten organiseren. Dit vereist sterke samenwerking en afstemming en ook soms tot een aanpassing van de huidige werkwijze en organisatie. Doorzettingsmacht en regie zijn daarbij sleutelbegrippen maar ook: praktisch handelen en creatieve, soms onconventionele oplossingen zoeken. De uitvoering van de wijkactieplannen vraagt om een langdurige en intensieve samenwerking en inzet tussen lokale partijen. Daarbij is ook de medewerking van het rijk onmisbaar.

In de betrokken hoofdstukken wordt verder uitgewerkt welke bewindslieden welke programma's of projecten adopteren.

Inzet gemeente

De gemeente biedt de krachtwijken een VIP-benadering: bewoners en ondernemers krijgen korte lijnen naar de ambtelijke en bestuurlijke top op het stadhuis en hoge urgentie voor uitvoering van de plannen.

Knelpunten hierbij moeten snel worden opgelost.

Het College van B&W heeft daarom besloten om een bestuurlijke stuurgroep van vier wethouders in te stellen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de voorbereiding en uitvoering van de plannen, onverlet de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van portefeuillehouders.

Onder leiding van de gemeentesecretaris fungeert een directeurenberaad. Iedere krachtwijk is geadopteerd door één van de directeuren. De directeuren fungeren als ontstoppers voor de wijkteams: zij zijn primair verantwoordelijk voor het versnellen van besluitvorming en oplossen van knelpunten waarvoor de wijkteams geen oplossing kunnen bieden.

In iedere wijk fungeert een multidisciplinair samengesteld wijkteam dat verantwoordelijk is voor de regie op het uitvoeringsproces. Zij bewaken de voortgang en de kwaliteit en sluiten coalities met partijen in of buiten de wijk. Bij knelpunten kunnen deze teams direct een beroep doen op de ontstoppers: door met deze 'loop' te werken, kunnen problemen snel worden opgepakt.

De uitvoering van het programma is niet alleen een zaak van gemeente en corporaties: het maatschappelijk middenveld speelt een belangrijke rol. Leden vanuit dit veld hebben zich verenigd in *Forum Den Haag* en ook zij hebben de rol van ontstoppers.

Den Haag wil haar aanpak graag toetsen aan die van anderen. Op de volgende thema's wil Den Haag meedoen aan experimenten:

- integrale organisatie en doorzettingsmacht
- bewonersparticipatie
- aanpak achter de voordeur

Inzet rijk

Behalve formele medewerking van het rijk (wetgeving, budget) is ook medewerking nodig om doorzettingskracht te organiseren. Dat kan door het inzetten van netwerken en het mobiliseren van kennis en deskundigheid om obstakels van welke aard dan ook (verkokering!) te slechten. Een effectieve samenwerking geeft ook inspiratie en energie voor alle betrokkenen.

Daarom zullen enkele bewindslieden projecten of programma's uit de Raamovereenkomst 'adopter'. Zij zullen op basis van een gedeelde probleemanalyse en een gedeeld gevoel van urgentie voor de oplossing

Gemeente Den Haag

Wonen, Wijken en Integratie

ervan, de betrokkenen adviseren en zo nodig zelf ook interveniëren. Daarbij blijft het uitgangspunt dat de wijkactieplannen, de raamovereenkomst met de corporaties en dit charter leidend zijn voor de inhoud van de maatregelen.

Het rijk zal op rijksniveau *ontstoppers* op directeursniveau aanwijzen, vergelijkbaar met de stedelijke ontstoppers van de gemeente en van het maatschappelijk middenveld in Den Haag, *Forum Den Haag*. Deze ontstoppers beschikken over de netwerken, het gezag en de doorzettingsmacht binnen de eigen kolom waardoor zij voor versnelling en/of anderszins voor oplossingen kunnen zorgen. De rijksontstopper beschikt over agenderingsbevoegdheid ten einde de belemmeringen voortkomend uit rijksregelgeving op te lossen (vergelijk de vitale coalities en de wet Stad en milieu). De rijksontstopper kan ook de andere (lokale) partijen aanspreken.

Financiering

De gemeente Den Haag heeft een concrete overeenkomst met de corporaties met een investeringsbedrag van € 2,7 mld. in 10 jaar tijd. Voor de goede orde: het gaat om nieuwe en additionele plannen.

Dit grootschalige programma bestaat uit 5 pijlers en 70 business cases. De pijlers zijn:

- een schone, hele en veilige wijk
- jongeren en gezondheid
- de aanpak van multiprobleemgezinnen
- werk, inburgering en wijk economie
- leefbaar wonen en een gedifferentieerd woningaanbod

Elk van de business cases geeft in detail de ambities, de doelen, wie het gaat doen en wie het gaat betalen.

In onderstaand schema worden op hoofdlijnen en indicatief de financiële kengetallen weergegeven:

Wijk	Totale investeringen (x miljoen)	Waarvan onrendabel (x miljoen)
Schilderswijk	€ 157	€ 68
Stationsbuurt	€ 256	€ 75
Zuidwest	€ 1393	€ 242
Transvaal	€ 670	€ 175
Krachtwijkbreed	€ 261	€ 176
Totaal	€ 2737	€ 736
Verdeling fysiek – sociaal-economisch	60 % fysiek 40 % sociaal-economisch	45 % fysiek 55 % sociaal-economisch

De financiering van het onrendabele deel van de plannen berust op drie pijlers; te weten de corporaties, de gemeente en het rijk.

In de raamovereenkomst met de corporaties is afgesproken dat de corporaties circa € 301 mln. onrendabel investeren in de periode 2008 t/m 2017.

De gemeente investeert voor dezelfde periode € 112 mln ¹

Bij de uitwerking van de plannen is rekening gehouden met aanvullende rijksbijdragen; t.w. ISV/BLS (de gemeente gaat vanaf 2009 uit van € 195 mln. inzet ten behoeve van de uitvoering van de Krachtwijken in de periode t/m 2017); en ca. € 12 mln. per jaar voor de krachtwijkplannen.

Inzet van het rijk

Om de realisatie van deze doelstellingen te versnellen is de minister voor WWI met AEDES een

¹ bij de voorbereiding van de gemeentelijke begroting 2009 e.v. is dit bedrag –technisch- aangepast tot € 105 mln. (saldering van een geprognosticeerde batenpost van € 7 mln. op het terrein van werk en inkomen).

onderhandelaarsakkoord overeengekomen over een extra financiële bijdrage van landelijk € 250 miljoen per jaar. Van dit bedrag is de taakstelling van de Haagse woningcorporaties bepaald op € 28,8 miljoen per jaar. Voorts heeft de minister voor WWI aangekondigd dat er landelijk een bedrag van € 300 miljoen beschikbaar gesteld zal worden voor de wijkenaanpak. € 157 miljoen daarvan komt ter beschikking van gemeenten ten behoeve van activiteiten in de 40 wijken. Daarnaast komt € 60 miljoen ter beschikking voor bewonersinitiatieven in de 40 aandachtswijken. Deze budgetten worden in 2009, 2010 en 2011 uitgekeerd. (zie de brief DGWWI/W2008051471). Met deze middelen kan een krachtige start gemaakt worden voor de uitvoering van het programma.

Bovendien kennen we intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). In de brieven van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) zijn de extra geldstromen aangegeven, die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten. De middelen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen, worden in die brieven eveneens genoemd. De exacte aanwending van deze middelen is (binnen geldende regelgeving) een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

Afspraken rijk en gemeente

De gemeente realiseert zich dat het rijk nog geen zekerheid kan bieden over de rijksbijdrage Krachtwijken gedurende de gehele looptijd (t/m 2017) van het krachtwijkprogramma.

De in dit charter geformuleerde ambities zijn onlosmakelijk verbonden aan voldoende extra financiering, Om die reden zijn in dit charter hierover de volgende procesafspraken gemaakt tussen het rijk en de gemeente:

- Het programma is conform afspraak een 10 jaar durend programma. De langjarige maatschappelijke ambities van de wijkactieplannen zijn leidend. In de raamovereenkomst tussen de gemeente en de corporaties is dan ook een 10-jarige financiering afgesproken. Ook de minister van WWI heeft *corporatiemiddelen voor dezelfde periode aangekondigd*. Recent is er door de minister een bijdrage van € 25 mln. toegezegd, dit geld wordt uitgekeerd in 2008, 2009 en 2010. Gemeente en rijk maken voor de resterende periode in de aanloop naar het volgend kabinet voorstellen over de follow up.
- In aanvulling hierop spreken rijk en gemeente af dat partijen gezamenlijke inspanningen plegen om te zoeken naar cofinanciering voor business cases waar nog nadere financiële afronding noodzakelijk is.
- Daarnaast spreken gemeente en rijk af dat zij binnen één jaar gezamenlijk de behoefte aan nieuwbouw en grootstedelijke vernieuwing onderzoeken. Dit moet leiden tot een nieuwe visie, inclusief behoefferaming, op de toekomst van het grootstedelijk beleid. Beide partijen zullen de uitkomsten van deze gezamenlijke actie serieus nemen.

Met deze afspraken spreken partijen hun vertrouwen uit dat de ambities zoals opgenomen in dit charter met succes worden gerealiseerd.

Kennis en Voortgang

Gezamenlijke ambitie

Het rijk en Den Haag willen een kennisaanbod en –uitwisseling vanuit verscheidene kenniscentra die het brede terrein van de wijkaanpak bestrijken zowel wat betreft de inhoud als de organisatie en aanpak van de uitvoering. Daar horen ook experimenten bij.

Inzet rijk

WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten. WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen, waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden en waar best practices staan beschreven. WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen. WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Inzet gemeente Den Haag

De gemeente Den Haag draagt financieel bij aan verschillende kenniscentra zoals NICIS en KEI en maakt daar op een veelheid van manieren gebruik van, bijvoorbeeld door het medeorganiseren van congressen en het laten verzorgen van een masterclass voor de wijkteams. Den Haag wil met andere steden in binnen- en buitenland best practices en kennis uitwisselen.

Monitoring

Effectmeting

De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkeld en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik).

Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS (zie ijkpunten zoals deze in de pijlers genoemd zijn).

Den Haag kent haar eigen outcome- en outputmeting die maatgevend zijn voor het gemeentelijke beleid. Daarvoor onderhoudt de gemeente het voortgangsoverzicht "IJKPUNTEN", de krachtwijkpanels en het Spiegelonderzoek. Dit zijn de monitorinstrumenten die de gemeente hanteert om output en outcome te meten.

Metten van acties en maatregelen

De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties, zie daarvoor de bijgevoegde Raamovereenkomst Investeringsprogramma krachtwijken Den Haag. Hierbij kan, voor dat deel van de prestaties die gefinancierd worden met gemeentelijke middelen, gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoording- en begrotingscyclus verzamelen.

Gemeente Den Haag

Wonen, Wijken en Integratie

Bewonersparticipatie.

De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

Controle & Verantwoording - Overleg

Controle en verantwoording

De middelen die via dit charter worden ingezet, worden door iedere partner verantwoord door middel van zijn reguliere vormen van controle en verantwoording. Voor de gemeente betekent dit verantwoording via de jaarlijkse gemeenterekening en het gemeentelijk jaarverslag. Bij verantwoording van rijksbijdragen past de gemeente de bestaande SISA-methodiek toe.

Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.

Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar aan op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, op de bereikte resultaten.

Overleg en aanpassing van het charter

Regelmatig *ambtelijk overleg*. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.

Jaarlijks een *bestuurlijk gesprek* over de voortgang tenzij signalen uit het ontstoppersteam al eerder aanleiding geven tot overleg. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.

Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.

Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.

Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Gemeente Den Haag

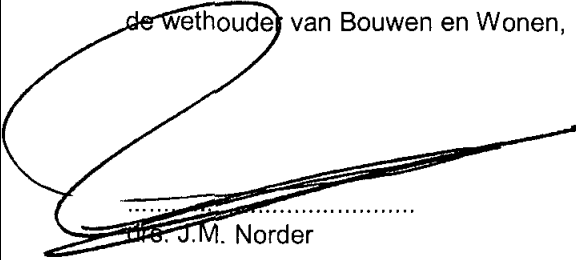
Wonen, Wijken en Integratie

Ondertekening

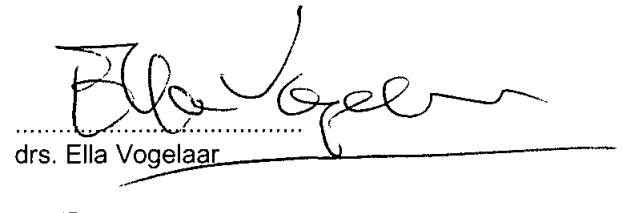
Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Den Haag op...10-7-2008

de wethouder van Bouwen en Wonen,

de minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

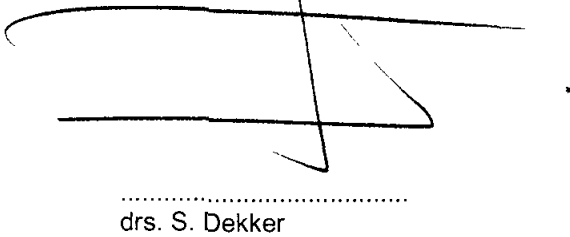
.....
dr. J.M. Norder

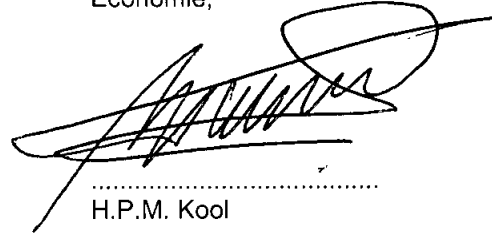
.....
drs. Ella Vogelaar

de wethouder van Onderwijs, Jeugd en Sport ,

de wethouder Sociale zaken, Werkgelegenheid en
Economie,

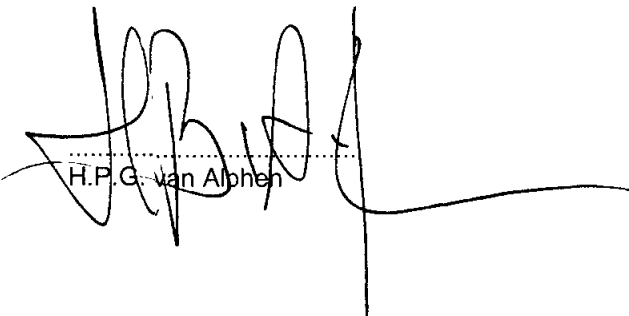

.....
drs. S. Dekker

.....
H.P.M. Kool

de wethouder van Welzijn, Volksgezondheid en Emancipatie,

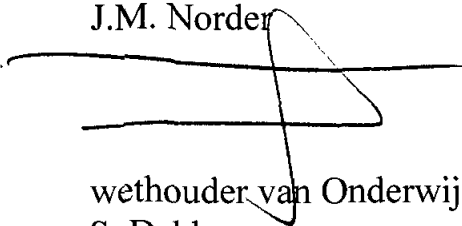
.....
H.P.G. van Alphen

Raamovereenkomst Krachtwijken Den Haag

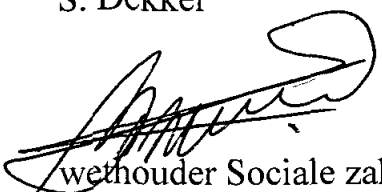
Ondergetekenden bekrachtigen via deze ondertekening het gesloten akkoord tussen gemeente Den Haag en de corporaties Haag Wonen, Staedion en Vestia over de aanpak van de vier Haagse krachtwijken, zoals vastgelegd in de **Raamovereenkomst Investeringsprogramma Krachtwijken Den Haag** (d.d. 17 april 2008).

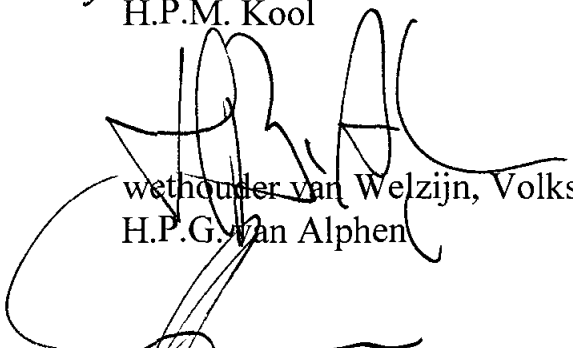
wethouder van Bouwen en Wonen
J.M. Norder

wethouder van Onderwijs, Jeugd en Sport
S. Dekker

wethouder Sociale zaken, Werkgelegenheid en Economie
H.P.M. Kool

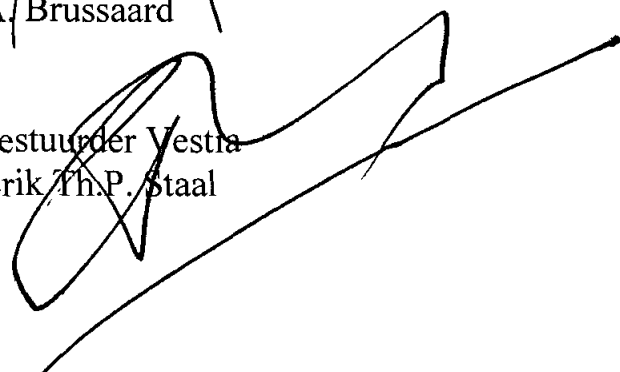
wethouder van Welzijn, Volksgezondheid en Emancipatie
H.P.G. van Alphen

directeur Haag Wonen
A. Busser

directeur financiën & automatisering Staedion
A. Brussaard

bestuurder Vestra
Erik Th.P. Staal

Den Haag, datum 10 juli 2008

6. CHARTER DEVENTER

Betreffende de aanpak van de Rivierenwijk op basis van het Wijkactieplan Rivierenwijk, vastgesteld door B&W op 25 september 2007 (ondertekend door 9 partners) voor de periode 2008 t/m 2017.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Deventer, namens deze,

De wethouder voor Ruimtelijke ordening, Volkshuisvesting, Herstructurering, Onderwijs, Jeugd- en kinderbeleid

Mr. Ina Adema

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie, drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

In de afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze 40 wijken weer tot vitale, woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden met alle lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te zullen doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waar langs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Ambities en resultaten

De gezamenlijke ambitie van kabinet en Deventer heeft betrekking op een periode van 10 jaar (2008 t/m 2017). De stad geeft daarbij aan wat het tussenresultaat zal zijn in 2011. De inzet van de stad heeft betrekking op de concrete resultaten die aan het eind van de kabinetsperiode 2011 moeten zijn bereikt. Het flankerende beleid van het kabinet heeft eveneens betrekking op die periode.

In dit charter zijn inburgering en veiligheid als thema's niet opgenomen. Voor veiligheid geldt dat dit thema niet wordt gezien als dominante problematiek van de Rivierenwijk en daarom zijn hierover in het WAP ook geen acties opgenomen met betrekking tot de veiligheid. Overigens bevat het Sociaal Programma Rivierenwijk wel een deelprogramma De Veilige Wijk. Hierin zijn maatregelen op het gebied van de veiligheid opgenomen. Over inburgering zijn onlangs al prestatieafspraken gemaakt in het kader van het convenant grotestedenbeleid. Voor de toepassing van dat beleid in de Rivierenwijk geldt dat alle inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefteigen in de Rivierenwijk in het cohort inburgering van 2007 en 2008 opnemen. Dit betekent dat aan alle inburgeraars in de Rivierenwijk in 2007/resp.2008 een inburgeringsvoorziening wordt aangeboden. Deventer werkt momenteel al met duale trajecten inburgering en re-integratie. Mede door de deelname aan de voortrajecten Participatiefonds zal, om te beginnen in de Rivierenwijk, de samenhang tussen informele activering én trajecten in het kader van re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie verder worden versterkt.

1. Samen naar school

a. Gezamenlijke ambitie

- Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin in de buurt dat in 2008 van start zal gaan. Hiertoe maakt de gemeente afspraken met betrokken instellingen.
- Er wordt gestreefd naar een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie met als doel te komen tot een sluitende aanpak.
- De ambitie is dat leerkrachten en directeuren in de wijken meer gelegenheid krijgen om hun tijd te besteden aan het primaire proces. Daarom willen we op iedere basisschool in de krachtwijken een conciërge.
- Het Kabinetsbeleid is gericht op het tegengaan van segregatie in het onderwijs. Deventer wil in de Rivierenwijk een brede school realiseren en bereiken dat de schoolpopulatie van het basisonderwijs in de Rivierenwijk een afspiegeling is van de wijkbevolking. Op dit moment gaat circa 50% (exclusief speciaal onderwijs) van de kinderen uit de Rivierenwijk niet in de wijk naar school. Bij de start van het nieuwe wijkvoorzieningscentrum in 2010 zal 75% van de leerplichtige kinderen uit de Rivierenwijk naar basisscholen in de Rivierenwijk gaan. In 2017 zal dit percentage zijn opgelopen naar 90%.

b. Inzet stad

Een brede wijkcampagne van bewoners en wijkpartijen die ouders stimuleert om hun kinderen (weer) in de eigen wijk op de basisschool te doen.

Streven naar realisering van een Wijkvoorzieningscentrum (WVC) in 2009 bestaande o.a.

- een Brede Basisschool waarin de drie huidige onderwijslocaties zijn opgenomen;
- een Kindercentrum waarin de voorzieningen voor peuterspeelzaalwerk, voor- en voorschoolse educatie (VVE), opvoedingsondersteuning en kinderopvang zijn geïntegreerd;
- een Centrum voor Jeugd en Gezin, inclusief invoering digitaal signaleringsinstrument. Het Centrum voor Jeugd en Gezin start in 2008.
- Het streven van de gemeente Deventer is op alle basisscholen in de wijk volwaardige conciërges aan te stellen. Rijk en gemeente voeren komend half jaar overleg over de wijze van bekostiging hiervan.
- Deventer neemt deel aan een landelijke pilot waarin wordt nagegaan welke instrumenten het meest effectief zijn om segregatie in het basisonderwijs daadwerkelijk te voorkomen door te komen tot meer gemengde scholen. De steden maken onderling afspraken over de thema's en zullen informatie uitwisselen. In de pilots zullen in ieder geval de volgende elementen aan de orde komen: voorlichting aan ouders, ondersteuning initiatieven van ouders, afspraken over aannamebeleid, afspraken over op te nemen quota per school en monitoring van de resultaten.

c. Inzet rijk

- Het kabinet en de VNG hebben in het bestuursakkoord afspraken gemaakt over een extra inzet voor brede scholen en over het versneld realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) in of in nabijheid van de wijk. De Minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar aan Deventer om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken. Bij de toewijzing van deze middelen zal de gemeente Deventer prioriteit geven aan de Rivierenwijk.
- Vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW samen met de gemeenten middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.
- Ook de middelen voor VVE vanuit OCW worden verhoogd. Dit komt bovenop de middelen die beschikbaar zijn gesteld in het accres (zie brief DGWWI/W2007103016 en DGWWI/W2008002440).
- OCW zal gedurende drie jaar, €50.000 per jaar zal bijdragen in de kosten van de pilot segregatie in het onderwijs

2. Aanval op de schooluitval

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet heeft de ambitie om het aantal voortijdig schoolverlaters voor 2012 te halveren tot 35.000 nieuwe schoolverlaters per jaar. Deventer wil in 2011 hebben bereikt dat iedere jongere in de Rivierenwijk in de leeftijd 18 t/m 23 jaar naar school gaat of aan het werk is. Vanaf 2011 verlaat geen jongere de school meer zonder startkwalificatie. Het kabinet heeft het voornemen om te komen tot een werkleerplicht voor jongeren tot 27 jaar. Jongeren onder de 27 jaar kunnen geen beroep meer doen op de bijstand, maar moeten werken, leren of een combinatie hiervan. De gemeente Deventer zal aansluiten op de uitwerking van de werkleerplicht door het kabinet, zoals verwoord in de beleidsnota van 21 december 2007.

b. Inzet stad

Alle 239 jongeren in de leeftijd 18-23 jaar zonder startkwalificatie die niet bij een onderwijsinstelling zijn ingeschreven krijgen intensieve individuele begeleiding en zitten eind 2009 op school of zijn aan het werk (de curatieve aanpak).

Alle kinderen die in de Rivierenwijk naar school gaan, doen vanaf groep 8 van de basisschool tot en met klas 4 van het voortgezet onderwijs mee aan het programma voor studiebegeleiding en bijles vanuit de vertrouwde omgeving van de eigen wijk (de preventieve aanpak). In totaal gaat het om circa 250 kinderen.

c. Inzet rijk

Het kabinet en de VNG hebben in het bestuursakkoord afspraken gemaakt dat rijk en gemeenten zich zullen inspannen om het landelijk aantal voortijdig schoolverlaters te verminderen. Hiertoe heeft het kabinet additionele middelen toegeedeeld aan de gemeente Deventer middels het accres gemeentefonds, (zie brief DGWWIW/2007103016 en DGWWIW/2008002440).

3. Activering, scholing, werk

a. Gezamenlijke ambitie

Deventer wil in 2011 hebben bereikt dat 500 Rivierenwijkers waarvan er 52 daadwerkelijk aan het werk zijn – werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden een sterkere positie op de arbeidsmarkt hebben verworven en dat zij en hun gezinnen daardoor op langere termijn minder kwetsbaar zijn in termen van werk, inkomen en menselijke waardigheid. Deze positieversterking blijkt uit verworven competenties vastgelegd in competentieverklaringen volgens EVC-model (Eerder Verworven Competenties). In 2017 hebben deze Rivierenwijkers hun sterkere positie omgezet in een baan. In het bestuurlijk overleg wordt deze doelstelling besproken om te bezien of er meer Rivierenwijkers aan de slag kunnen.

b. Inzet stad

400 Rivierenwijkers (200 uitkeringsgerechtigden en 200 niet-uitkeringsgerechtigden) hebben minimaal drie basiscompetenties verworven, die de afstand tot scholing en werkervaring overbruggen dan wel verkleinen. Deze drie basiscompetenties zijn: 1. omgaan met structuur; 2. het nakomen van afspraken; 3. het kunnen werken onder begeleiding. Zo wordt de afstand tot verdere scholing en werkervaring overbrugd en de afstand tot de arbeidsmarkt gehalveerd (met 50%).

160 Rivierenwijkers (80 niet-uitkeringsgerechtigden en 80 uitkeringsgerechtigden) hebben minimaal drie *vervolgcompetenties* verworven die de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt overbruggen dan wel verkleinen. Deze drie vervolgcompetenties zijn: 1. verantwoordelijkheid nemen; 2. samenwerken met anderen; 3. kennis en vaardigheden van het werkkterrein.

Indien de deelnemers aan deze trajecten niet of niet voldoende beschikken over de Nederlandse Taal zal samenhang worden aangebracht met trajecten in het kader van het Inburgeringsbeleid.

Deventer zal ook deelnemen aan het project voorbereidingstraject Participatiefonds. De gemeente stemt in met deelname en medewerking van de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

c. Inzet rijk

Het kabinet streeft naar een verhoging van de arbeidsparticipatie. Het kabinet heeft voor deze verhoging van de arbeidsparticipatie maatregelen in gang gezet en ook extra geld beschikbaar gesteld (zie brief DGWWI/W2007103016 en DGWWI/W2008002440). Een deel van de maatregelen en middelen komt ten goede aan de bewoners van de wijken.

SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.

SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar vanuit WWI, ondermeer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.

4. Wijkeconomie

a. Gezamenlijke ambitie

Het vergroten van de mogelijkheden van ondernemerschap in de wijken is een belangrijke prioriteit van het kabinet. Deventer wil de economische vitaliteit van de economie in de Rivierenwijk verbeteren. Dit door bevordering van nieuw ondernemerschap (starters), kwaliteitsverbetering van bestaand ondernemerschap en te zorgen voor de juiste randvoorwaarden waarin ondernemerschap binnen de wijken optimaal gedijt. De ondernemersquote in Rivierenwijk stijgt van 1,3 in 2007 naar het stedelijke gemiddelde van 2,8 voor woonwijken in 2017 (Deventer gemiddelde ex Centrum en Bergweide). Dit komt overeen met een stijging van 59 ondernemingen naar 130 ondernemingen.

Daarnaast zal in 2011 het aantal werklozen (uitkeringsgerechtigden of werkzoekenden) uit de Rivierenwijk dat via sloop- en nieuwbouwactiviteiten of andere activiteiten in het kader van de herstructurering aan het werk komt 20 bedragen. In 2017 komen er hier nog eens 20 bij.

b. Inzet stad

Het aantal ondernemingen in de Rivierenwijk stijgt van 59 in 2006 (met 152 banen) naar 100 in 2011 (met 250 banen). Hiertoe zal in Deventer door een consortium van partners een Ondernemershuis worden opgericht die pré-starters en ondernemers uit de wijk zal ondersteunen bij de opzet en professionalisering van hun onderneming. Individuele begeleiding vormt de kern van de aanpak.

De stad zorgt er voor dat de woningcorporatie Rentree afspraken maakt met sloop- en bouwbedrijven – en waar mogelijk met andere bedrijven – over het inschakelen van werklozen uit de wijk bij de sloop- en bouwactiviteiten in het kader van herstructurering.

Deventer heeft de ambitie om ondernemerschap in de wijk te stimuleren en microfinanciering voor ondernemers te faciliteren. Hiertoe start zij in samenwerking met haar lokale partners in overleg met de Projectdirectie voor microfinanciering een pilot in de loop van 2008.

c. Inzet rijk

EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren.

5. Rivierenwijk beweegt

a. Gezamenlijke ambitie

- Sport en bewegen is in het belang van een gezonde samenleving waaraan mensen zo lang mogelijk actief blijven meedoen. De rijksoverheid wil bereiken dat meer burgers kiezen voor een gezonde en een actieve leefstijl. Sport en bewegen – op verantwoorde wijze en in een gezonde context – maken daarvan onlosmakelijk deel uit. Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) geeft een grote impuls aan sport en bewegen in Nederland via voorlichting en informatie (dus ook onderzoek) op het themagebied van bewegen en concrete aanbodsactiviteiten van sport en bewegen in 5 settings: sport, school, werk, wijk en zorg.
- Het kabinet wil sportverenigingen versterken en wel zodanig dat zij in staat zijn maatschappelijke taken uit te voeren.
- Deventer wil bereiken dat kinderen, jongeren en volwassenen uit de Rivierenwijk *wekelijks* bewegen of sporten. Het aantal Rivierenwijkers (kinderen, jongeren en volwassenen) dat wekelijks sport of beweegt stijgt van 63% naar een streefpercentage van 100% (behalve voor hen die hiertoe niet in staat zijn) in 2011 en dit niveau wordt op langere termijn (2017) gehandhaafd. Op langere termijn moet dit leiden tot een gezondere leefstijl, minder overgewicht en een grotere participatie.

b. Inzet stad

In het WAP staat uitgebreid beschreven welke acties de gemeente hiervoor gaat ondernemen. Er komt o.a. een breed opgezet sport- en bewegingsprogramma voor autochtone en allochtone bewoners (Rivierenwijk beweegt) en twee sportverenigingen zetten zich gericht in voor de Rivierenwijk en zijn hiertoe een structurele verbinding aangegaan met lopende wijkinitiatieven en instellingen. Onderdeel hiervan is ook de ambitie om een Cruyff Court in de wijk te realiseren

c. Inzet rijk

Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.

De gemeente Deventer is bereid deel te nemen aan het experiment gezonde wijk. In de eerste helft van 2008 zal het ministerie van VWS en WWI samen met de gemeente Deventer hiertoe een voorstel uitwerken.

6. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet streeft er naar dat bewoners nadrukkelijk betrokken zijn bij de probleemanalyse en bij het opstellen en uitvoeren van het wijkactieplan. Deventer heeft de bewonerskopgroep betrokken bij de probleemanalyse en bij de opstelling van het wijkactieplan. De bewonerskopgroep heeft het wijkactieplan meeondertekend. De bewonerskopgroep blijft tijdens de looptijd van dit charter de gesprekspartner van gemeente en wooncorporatie voor de uitvoering van het wijkactieplan.

b. Inzet stad

Gemeente en wooncorporatie voeren regelmatig overleg met de bewonerskopgroep over de uitvoering van het wijkactieplan. Het jaarlijkse verslag over de voortgang wordt met de kopgroep besproken. De kopgroep krijgt een belangrijke rol bij de tussentijdse evaluatie.

De kopgroep wordt uitgenodigd om voor elk onderdeel van het wijkactieplan een 'gangmakerij' van bewoners samen te stellen die met de betrokken uitvoerende organisatie(s) meedenkt over de uitwerking en uitvoering van het wijkactieplan en die zelf ideeën, wensen e.d. ontwikkelt en inbrengt.

In het kader van de Deventer Wijkaanpak beschikken de bewoners van de Rivierenwijk over een structureel wijkbudget voor bewonersinitiatieven, dat naar eigen inzicht kan worden besteed. Deventer zal dit beleid tijdens de looptijd van het charter continueren. Deventer participeert in het project "Vertrouwen in de buurt" van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV) teneinde de werkwijze van de wijkaanpak i.r.t. het concept van 'vertrouwen in de buurt' te evalueren en beschrijven.

c. Inzet rijk

Het kabinet heeft in het Actieplan Krachtwijken aangegeven dat burgers nadrukkelijk betrokken moeten zijn bij het opstellen en uitvoeren van de wijkactieplannen. Bewonersbetrokkenheid is cruciaal voor het slagen van de wijkaanpak. WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan krijgt de gemeente Deventer in 2008 €70.000.

7. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratistische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

De gemeente Deventer doet graag mee aan experimenten die de slagkracht achter de voordeur vergroten. Het gaat daarbij om zowel 'signalering in de frontlijn' als om 'krachtige gezinscoaches in relatie tot de veelheid aan hulpverleners'.

8. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

9. Landelijke Alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- Het rijk maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

10. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie extra geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector
Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWWI/W2007092376).
2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.
Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede a
an lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.
3. Gemeentemiddelen
Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. Wooncorporatie Rentree draagt gedurende de periode 2008 t/m 2017 jaarlijks € 2,8 miljoen bij aan de wijkaanpak. Voor de periode 2008 t/m 2011 is deze bijdrage conform de in het Wijkactieplan Rivierenwijk 2008 t/m 2011 opgenomen afspraken. In 2011 wordt het Wijkactieplan geëvalueerd en wordt een nieuw actieplan opgesteld voor periode 2012 t/m 2017 voor de nog resterende opgaven in de Rivierenwijk en/of andere wijken waarin wooncorporatie Rentree een aanmerkelijke woningpositie heeft
2. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zullen indicatief de in de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) aangegeven middelen vanuit het rijk voor de gemeente Deventer beschikbaar komen via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen voor de in de tabel aangegeven doelen.
3. Voor de jaren 2008 t/m 2011 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 1 miljoen inzetten ten behoeve van de wijkactieplannen.

11. Verantwoording, dialoog en kennisdelen

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: De gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij VROM.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van de charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan de charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
 - Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
 - Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
 - De gemeenten presenteren in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12 Overig

- Mediation Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in ...voud ondertekend op te

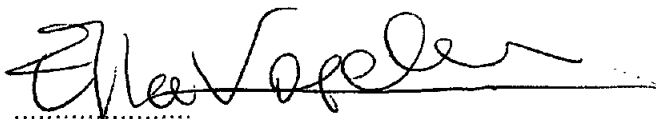
De wethouder van Deventer

Mr. Ina Adema

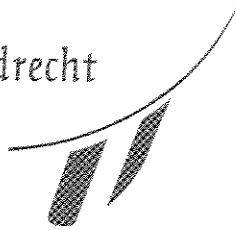
Plaats... *Deventer* datum *4/2/08*

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Eila Vogelaar,

Plaats... *Den Haag* datum *4-2-2008*

7. Charter

Betreffende de aanpak van de wijk Wielwijk/Crabbehof

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Dordrecht, namens deze,

De wethouder van Volkshuisvesting, Zorg en Welzijn

Dhr A.T. Kamsteeg

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

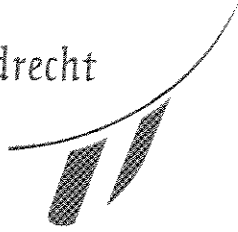
Staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkma

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

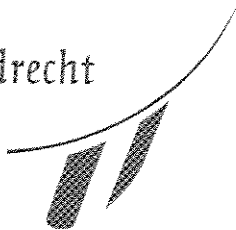
minister van Verkeer en Waterstaat
Ir. C.M.P.S. Eurlings

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

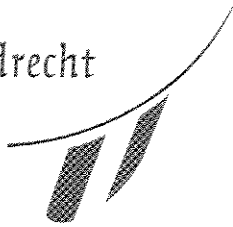
De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Dordrecht, Wielwijk en Crabbehof

Het rijk heeft in Dordrecht de twee wijken Wielwijk en Crabbehof aangewezen om in de komende jaren uit te groeien van aandachtswijk naar krachtwijk. Deze aanwijzing stelt de gemeente en de samenwerkende partijen in staat om met extra daadkracht en snelheid de herstructureringsplannen die voor beide wijken zijn ontwikkeld, uit te voeren.

Het bredere kader: Dordrecht-West

Wielwijk en Crabbehof maken, samen met de wijken Oud Krispijn en Nieuw Krispijn, onderdeel uit van Dordrecht-West. In heel Dordrecht-West staat de leefbaarheid onder druk door een concentratie van lage inkomens gecombineerd met hoge werkloosheid, lage scholing, een lage sociale cohesie, criminaliteit en onveiligheid. Om het tij te keren is op 21 oktober 2004 door de corporaties en de gemeente Dordrecht het document "Dordrecht-West op Stoom" ondertekend. Een belangrijke doelstelling hierin is het tegengaan van de selectieve uitstroom van hogere inkomens en instroom van lage inkomens en de verbetering van de leefbaarheid in Dordrecht-West.

Om de problemen in Dordrecht-West structureel aan te pakken, is het nodig de kwaliteit van de woningvoorraad te verbeteren en te zorgen voor een divers aanbod aan woonmilieus. Tegelijkertijd dient een aanpak te worden ontwikkeld om de leefbaarheid te verbeteren en de kansen voor mensen uit de wijken te vergroten. De herstructurering moet naast fysieke ingrepen ook een sociale springplank bieden aan de huidige bewoners om hun situatie te verbeteren. In Oud Krispijn is rond 2000 gestart met de uitvoering van een omvangrijk fysiek en sociaal vernieuwingsplan, een aanpak waarvan de resultaten duidelijk merkbaar zijn. Nu zijn de overige wijken in Dordrecht-West aan de beurt, waarbij dezelfde aanpak wordt gevolgd.

Doelstellingen op Dordrecht-West niveau

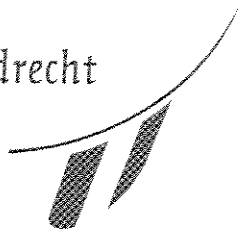
De centrale doelstellingen zijn de volgende:

1. Tegengaan van de selectieve uitstroom van hogere inkomens en instroom van lagere inkomens in de wijken van Dordrecht-West. In 2003 had 54 % van de inwoners van Dordrecht-West een laag inkomen, in 2015 moet dit gedaald zijn tot 40 %.
2. Zorgen dat in elke wijk de leefbaarheid op peil is en er sprake is van een schone, hele en veilige woonsituatie met bijbehorend voorzieningenniveau.

Ambitie en fasering

Voor Wielwijk wordt gelijktijdig gestart met de uitvoering van een fysiek en sociaal programma (vanaf 2007). De ambitie is om door dit programma te bereiken dat Wielwijk in 2017 een aantrekkelijke wijk met diverse woonmilieus is geworden. In cijfers betekent dit dat Wielwijk in 2017 in de monitor Leefbaarheid en Veiligheid een gemiddelde plaats inneemt. Op dit moment hebben Wielwijk en Crabbehof de laagste scores van heel Dordrecht.

Voor Crabbehof zal het zwaartepunt van de fysieke ingrepen liggen na 2015, tot die tijd wordt ingezet met een zeer stevig sociaal programma. Voor Crabbehof willen we in 2017 bereiken dat de scores uit de monitor Leefbaarheid en Veiligheid op een niveau tussen het huidige en het Dordtse gemiddelde liggen.

Specifiek voor wijk Wielwijk/Crabbehof spreken we af de volgende zaken af:

1. Op het gebied van wonen

Gezamenlijke ambitie

- Wielwijk en Crabbehof dienen een gevarieerder en kwalitatief hoogwaardiger woningaanbod te krijgen om daarmee een meer gevarieerde wijkbevolking aan te trekken. Nu bestaat het grootste deel van de woningvoorraad uit goedkope, kleine portiek-etagewoningen in de huursector. De huidige verhouding tussen koop en huur is in Wielwijk 10/90, in Crabbehof 25/75. Door het fysieke programma in Wielwijk zal het aantal sociale huurwoningen dalen van 2658 in 2000 tot 1422 woningen in 2017. Dit is een afname van 1236 woningen in de sociale huursector. Vervangende nieuwbouw vindt hoofdzakelijk in de koopsector plaats.
- We willen van Wielwijk en Crabbehof duurzame wijken maken waar een prettig en gezond leefklimaat heerst door het beperken van de doorstroom van (goederen) verkeer, het bevorderen van de groenvoorzieningen, het verbeteren van de luchtkwaliteit, het verminderen van de geluidsoverlast en een Energie Prestatie Label (EPL) norm van 6.0 in 2025.
- In 2017 is er in beide wijken geen sprake meer van overschrijdingen van de normen van luchtkwaliteit of geluidsniveau in de buitenruimte.
- Externe veiligheid: het terugbrengen van het gevaarsniveau in de wijk Crabbehof naar -¼ van de oriëntatiewaarde groepsrisico in 2017.

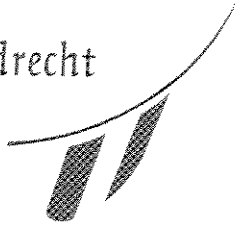
Inzet stad

Woningbouw

- In Wielwijk worden tot 2015 ca. 200 sociale huurwoningen verkocht en ruim 850 sociale huurwoningen gesloopt. Hiervoor worden ca. 780 woningen teruggebouwd, waarvan het merendeel koopwoningen. Een flink deel van de te slopen woningen bestaat uit portiek-etagewoningen, de nieuwbouw zal voor een groot deel bestaan uit eengezinswoningen. Het park wordt verder de wijk ingetrokken.
- In Crabbehof zullen ca. 180 huurwoningen worden verkocht en is sloop voorzien van ruim 350 huurwoningen. Op de slooplocaties en twee ontwikkellocaties staat nieuwbouw van ruim 460 woningen gepland. Daarnaast wordt het bestaande verzorging- en verpleeghuis vernieuwt. In de spoorstrook staat een ontwikkeling naar recreatiegebied gepland. In de Foyer (Colijnstraat) worden de mogelijkheden voor starters op de woningmarkt uitgebreid door het aanbieden van woonproducten op maat.

Verkeer

Wielwijk: aanpassing van de doorgaande verkeersroutes en gedeeltelijk verleggen naar de rand van de wijk vanaf 2009.

Milieu, energie en groen

- Er wordt onderzocht op welke manier alternatieve bronnen van energievoorziening en energiebesparing kunnen worden ingezet. Voor bestaande woningen wordt momenteel geïnventariseerd welke maatregelen genomen kunnen worden om energiestaat te verbeteren.
- Bij de inrichting van de woonomgeving zal nadrukkelijk worden gelet op de natuuraspecten en de waterkwaliteit.
- Het door sloop vrijgekomen terrein naast de A-16 in 2008/2009 duurzaam inrichten, waarbij ingezet wordt op participatie van verschillende doelgroepen in de wijk. Doel is te komen tot een gebied dat door verschillende groepen gebruikt kan worden voor allerlei activiteiten op het vlak van sport, recreatie, ontmoeting, kunst en cultuur etc. Van belang hierbij is echter ook het milieu, daarom wordt gedacht aan een proef met beplanting om een positief effect op de luchtkwaliteit te bereiken. Hierbij wordt aangesloten op het impulsprogramma Groen in de stad van het ministerie van LNV.

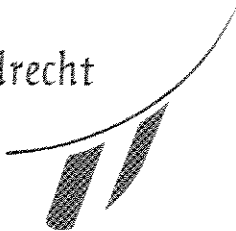
Duurzaamheid

Partners in de wijk willen Wielwijk op een duurzame wijze vernieuwen, zowel op sociaal als fysiek vlak. Duurzaamheid kent in Wielwijk vele kanten, energie, klimaat, water, groen, materiaalgebruik, inrichting woonomgeving, verkeer en vervoer, natuur, etc. Om die duurzaamheid op de lange termijn te bereiken wil Wielwijk graag nu in kaart brengen welke maatregelen er in welke samenhang met elkaar genomen kunnen worden om van Wielwijk een duurzame herstructureringswijk te maken. Het resultaat zou moeten zijn om tot een pakket van maatregelen te komen met betrekking tot duurzame (fysieke) wijkontwikkeling. Hiervan zouden ook andere wijken in een soortgelijke situatie kunnen profiteren. Graag willen we in samenwerking met LNV en VROM en andere deskundige partijen binnen en buiten de stad hiervoor een experiment starten.

Inzet rijk

Luchtkwaliteit en geluid

- In het kader van de verbetering van de luchtkwaliteit in het gebied langs de A16, waarin de wijken Wielwijk en Crabbehof zijn gelegen, wordt de samenwerking in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) voortgezet en geïntensiveerd.
- Het rijk neemt maatregelen om de lucht schoner te krijgen zoals het stimuleren van roetfilters, snelheidsverlaging op snelwegen en belasting op aanschaf auto's gedifferentieerd naar milieubelasting.
- Het ministerie van V&W zet zich in om alle overschrijdingen van de normen op het gebied van luchtkwaliteit op het hoofdwegennet op te lossen (inclusief financiering) in het kader van het NSL. Dit geldt dus ook voor mogelijke overschrijdingen langs de A16 bij Dordrecht. Aangezien het in veel gevallen gaat om plaatsen van schermen zal daar ook de geluidssanering bij worden meegenomen.

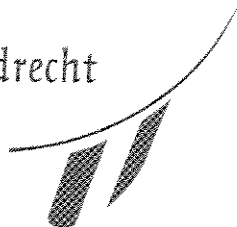

Externe veiligheid

- Crabbehof: Het rijk ontwikkelt samen met provincies, gemeenten en vervoerders en producenten van gevaarlijke stoffen het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. De ambitie is om het Basisnet zo vorm te geven dat er wordt voldaan aan de norm voor het plaatsgebonden risico en dat overschrijdingen van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico worden voorkomen of verminderd. Het rijk zal ervoor zorgdragen dat bij de vaststelling van het Basisnet Spoor de toekomstige contour voor het plaatsgebonden risico (10-6) van het gedeelte van het spoortracé Kijfhoek-Lage Zwaluwe dat langs Crabbehof loopt op maximaal 30 meter komt te liggen.
- Het ministerie van Verkeer en Waterstaat zet zich in om veranderingen in vervoersstromen via de Drechtsteden (als gevolg van regulering van transport bij de ingebruikname van de Betuweroute) in beginsel risiconutraal uit te voeren ten opzichte van de situatie 2004. Dit wil zeggen dat de afname van het transport van LPG vanuit Rotterdam naar Duitsland via de Drechtsteden en de (mogelijke) toename van LPG transport vanuit Vlissingen naar de Betuweroute per saldo niet mogen leiden tot een toename van het groepsrisico ten opzichte van de situatie 2004.
- Het ministerie van Verkeer en Waterstaat maakt met BP, Shell, DSM, Sabic en VNPI op de korte termijn afspraken die inhouden dat deze bedrijven vooruitlopend op de ontwikkeling van het Basisnet Spoor al op vrijwillige basis LPG zodanig te vervoeren dat het risico op een warme BLEVE substantieel wordt verminderd en zij zoveel mogelijk gebruik gaan maken van de Betuweroute.
- Het ministerie van Verkeer en Waterstaat zet zich er samen met alle andere partners in het Basisnet proces voor in om bij de vormgeving van het Basisnet Spoor de mogelijkheden te betrekken om eventuele na routing lokaal resterende veiligheidsknelpunten op te lossen door langzamer te rijden, instellen van tijdsvensters, op extra plaatsen ATBvv aan te brengen, e.d.
- Uit de rijksbrede EV-middelen voor veiligheidsmaatregelen aan het spoor zal het ministerie van Verkeer en Waterstaat € 5 mln. reserveren voor extra invoering van o.a. ATBvv op de meest risicovolle stationslocaties die vooral langs de Brabantroute liggen.

Milieu, energie en groen

- LNV en VROM bieden ondersteuning bij verdere uitwerking van ideeën op het vlak van duurzaamheid, energie, natuur en milieu.
- De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
- Specifieke onderzoeksvragen bijv. over het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof kunnen worden gesteld aan de helpdesk van Alterra.
- Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
- Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.

2. Op het gebied van werken

Gezamenlijke ambitie

Wielwijk en Crabbehof hebben het grootste aandeel werklozen van Dordrecht (resp. 17.7% en 11.6%), het laagste gemiddelde inkomen en de meeste uitkeringen. In 2017 is de werkloosheid en het aantal uitkeringsgerechtigden in Wielwijk/Crabbehof gelijk aan het stedelijk gemiddelde. In 2011 is het aandeel huishoudens met een midden of hoog inkomen t.o.v. 2007 gemiddeld gestegen met 6% en in 2017 met gemiddeld 12% (ambities Dordrecht West).

Wielwijk

- Middels werkmakelaar 1 (werk als dagbesteding) zijn vóór 2011 45 mensen aan het werk geholpen.
- Middels werkmakelaar 2 (voor jongeren, vakantiewerk/bijbaan) zijn vóór 2011 120 jongeren aan het werk geholpen.
- In 2011 is het percentage werklozen in Wielwijk gedaald van 17.7% (2005) naar 8%, in 2017 is dit gelijk het stedelijk gemiddelde.
- In 2011 is het percentage uitkeringsgerechtigden gedaald van 13.7% (2005) naar 8%. In 2017 is dit gelijk het stedelijk gemiddelde.

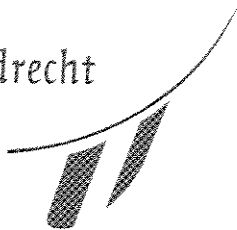
Crabbehof/Zuidhoven

- In 2011 is het percentage werklozen in Crabbehof/Zuidhoven gedaald van 11.6% (2006) naar 6.4%, in 2017 ligt dit percentage precies gemiddeld tussen het percentage in 2006 en het stedelijk gemiddelde in 2017 in.
- In 2011 is het percentage uitkeringsgerechtigden gedaald van 7.7% (2006) naar 6%, in 2017 ligt dit percentage precies gemiddeld tussen het percentage in 2006 en het stedelijk gemiddelde in 2017 in.

Inzet stad

Beide wijken

- Werkloosheidsbestrijding door het inzetten van een werkmakelaar die bewoners op weg helpt naar een (betaalde) baan en/of een opleiding of stageplek.
- Inzet van een kansenmakelaar die bewoners helpt bij het opzetten van een eigen initiatief, bijvoorbeeld een naaiatelier of cateringbedrijf. Bestaande initiatieven zoals de buurtmoestuin, fietsenwerkplaats en kledingruilbeurs, worden met raad en daad bijgestaan en waar mogelijk uitgebreid.
- Stimuleren van bedrijvigheid door ontwikkeling van nieuwe bedrijfsruimte en woon-werkunits te ontwikkelen.
- De ontwikkeling van een kansenzone: een locatie waar al deze initiatieven onderdak kunnen vinden. Ook wordt er een tweedehands bouwmarkt (met materialen uit de sloop) opgezet en een klussendienst.
- Het ontwikkelen van bedrijvigheid in de diverse plinten, het opzetten van leerwerkplaatsen en het opzetten van een vrouwenwerkplaats.
- De gemeente stemt in met deelname en medewerking van de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente

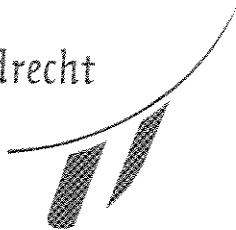

projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

- De gemeente overweegt in samenspraak met de Projectorganisatie Microfinanciering in de loop van 2008 een project te starten.

Inzet rijk

- EZ ontwikkelt een wetsvoorstel "Experimenten BGV-zones". Dit voorstel zal naar verwachting in de tweede helft van 2008 van kracht worden. Deze nieuwe wet maakt het voor ondernemers mogelijk om te experimenteren met gebiedsverbeteringen. Als de meerderheid van de ondernemers in een gebied dat wil kan de gemeente een lokale heffing instellen om gebiedsverbeteringsplannen uit te voeren. De ondernemers bepalen welke maatregelen ze nemen en voeren deze uit. De maatregelen zijn aanvullend op de gemeentelijke dienstverlening, EZ zal hierbij de krachtwijken, waar nodig en waar mogelijk, gericht faciliteren met informatie en tools.
- EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.
- EZ faciliteert de gemeente bij haar afweging om een kanszone(regeling) tot stand te brengen en in welke passende vorm. Dit gebeurt door middel van het verspreiden van het rapport met de tussenevaluatie van de Ondernemersregeling Kansenzones Rotterdam (OKR) en het aansluitend organiseren van een verdiepingsbijeenkomst tussen gemeenten. Onder verwijzing naar het afsprakenkader tussen WWI en Aedes kunnen woningcorporaties hier een rol bij vervullen.
- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Dordrecht in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiebudget. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiebudget, zodat zij, zodra dit budget feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.
- SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- Het verspreiden van goede voorbeelden op het terrein van werken, in elk geval via de praktijkvoorbeelden uit het advies 'De Wijk Inc.' van de Raad voor Werk en Inkomen en via de uitgebreide projectinventarisatie die de RWI op verzoek van de Minister voor WWI door Nicis heeft laten uitvoeren (www.rwi.nl/wijk). Deze voorbeelden vormen een aanvulling op de reguliere praktijkvoorbeelden op het terrein van werken zoals de projectenbank IPW op het gemeenteloket van SZW.

3. Op gebied van leren en opgroeien

Gezamenlijke ambitie

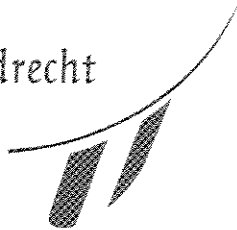
- Terugbrengen van het aantal kinderen op de basisscholen in Wielwijk en Crabbehof met taal en ontwikkelachterstand naar het stedelijk gemiddelde in 2017.
- Verhogen van deelname van kinderen uit beide wijken aan voorzieningen als muziekonderwijs, aan sportactiviteiten en lidmaatschap van clubs en verenigingen naar het stedelijk gemiddelde in 2017
- Verlagen van het aantal jongeren uit Wielwijk en Crabbehof zonder startkwalificatie naar het stedelijk gemiddelde in 2017.
- Het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur. Daarbij wordt gestimuleerd, dat brede scholen samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen.
- Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de buurt. In het basismodel CJG worden diverse functies van opvoed- en gezinsondersteuning gebundeld.
- Een krachtwijk is kindvriendelijk. Goed opgroeien vergt een stimulerende, kindvriendelijke en ook een veilige leefomgeving. Een kindvriendelijke leefomgeving begint met een goede woning maar betekent ook veilige wandel- en fietspaden, een schone en veilige buitenruimte, met accommodaties waarin vrijetijdsactiviteiten worden aangeboden, met een aanbod aan sport, cultuur en groen binnen ieders bereik.
- De ambitie is dat leerkrachten en directeuren in de wijken meer gelegenheid krijgen om hun tijd te besteden aan het primaire proces. Daarom willen we op iedere basisschool in de krachtwijken een conciërge.

Wielwijk

- Tevredenheid voorzieningen: 'Jongeren die vinden dat er niet genoeg te doen is in de buurt' daalt van 58% in 2003 naar 48% in 2011. In 2017 is dit gelijk aan het stedelijk gemiddelde.
- 'Aandeel jongeren met een bijbaan' stijgt van 22% in 2003 naar 38% in 2011. In 2017 is dit gelijk aan het stedelijk gemiddelde.
- 'Aandeel jongeren dat zich vaak of af en toe verveelt' daalt van 66% in 2003 naar 51% in 2011. In 2017 is dit gelijk aan het stedelijk gemiddelde.
- Score sociale samenhang is gestegen van 5,3 in 2005 naar 5,9 in 2011 en is in 2017 gelijk aan het stedelijk gemiddelde.

Crabbehof

- Tevredenheid voorzieningen: het percentage 'Jongeren die vinden dat er niet genoeg te doen is in de buurt' daalt van 59% in 2003 naar 54% in 2011 en in 2017 ligt dit percentage precies gemiddeld tussen het percentage in 2006 en het stedelijk gemiddelde in 2017 in.
- Het 'aandeel jongeren met een bijbaan' stijgt van 33% in 2003 naar 38% in 2011 en in 2017 ligt dit percentage precies gemiddeld tussen het percentage in 2006 en het stedelijk gemiddelde in 2017 in.

- Het 'Aandeel jongeren dat zich vaak of af en toe verveelt' daalt van 59% in 2003 naar 49% in 2011 en in 2017 ligt dit percentage precies gemiddeld tussen het percentage in 2006 en het stedelijk gemiddelde in 2017 in.
- Score sociale samenhang is gestegen van 4,7 in 2007 naar 4,9 in 2011 en in 2017 ligt dit percentage precies gemiddeld tussen het percentage in 2007 en het stedelijk gemiddelde in 2017 in.

Inzet stad

Beide wijken

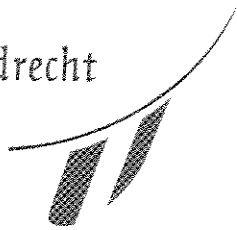
- Creëren van stageplekken in de wijken in nauwe samenspraak met de diverse onderwijsaanbieders uit de stad. Realisatie van stageplekken en leer/werkplekken voor werkzaamheden in de sloop, de nieuwbouw, renovatie, het onderhoud en beheer van de wijk en in de sociaal/economische programma's.
- In de herstructurering wordt bijzonder veel aandacht besteed aan een gezonde, veilige en kindvriendelijke woonomgeving, met voldoende gelegenheid voor sport, spelen en ontwikkeling. Bewoners (inclusief jongeren en kinderen) worden hierbij actief betrokken.

Wielwijk

- Nieuwbouw van twee basisscholen, een nieuw buurthuis, een consultatiebureau plus (CJG), een kinderdagverblijf en voor- en naschoolse opvang wordt gerealiseerd op één locatie, waarmee een multifunctionele plek ontstaat waar kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. De bouw start in 2008.
- Op beide scholen loopt al een brede school programma, via het speerpunt jong zullen de activiteiten verder uitgebreid worden.
- Nieuwbouw voor een derde basisschool staat voor 2010 op het programma.
- Opzetten en uitvoeren van een activiteiten programma voor de jeugd 0-12 jaar, vanaf 3^e kwartaal 2007.
- Opzetten van een BOS-project in 2008.
- Opzetten en uitvoeren van het project Buiten spelen Binnen spelen vanaf medio 2007.
- Oprichten van een Platform voor jongeren in 2008/2009.
- Opzetten en uitvoeren van een activiteiten programma voor jongeren van 13-23 jaar, in overleg met het jongerenplatform (2008/2009).
- Opzetten van een Klusdienst/sleutelgarage in 2008.
- Opzetten van een Sloopbedrijf / Tweedehands bouwmarkt i.s.m. het onderwijs in 2008.

Crabbehof

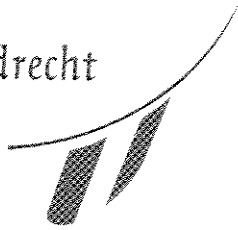
- Opzet van een speciale leerwerkplaats voor opleiding in catering en horeca in het Foyergebied (2008/2009).
- Brede school programma loopt en wordt verder uitgebreid en aangevuld wordt met o.a. sport en spel, activiteiten gericht op persoonlijke ontwikkeling en kunst en cultuur. De programma's op de scholen worden uitgevoerd in samenwerking met sport en recreatie, de bibliotheek, sportverenigingen, welzijnorganisaties etc. (2008/2009).
- Voortzetting van het 'BOS-project' i.s.m. de scholen en GGD.
- Opzetten en uitvoeren van het project Doe ff gezond, een integrale aanpak met sport, spel en gezonde voeding (2008/2009).

- Uitbreiding recreatieve activiteiten voor jeugd en jongeren, in samenwerking met o.a. kunst en cultuur makelaar, jongerenwerk, sportclubs etc. (2008/2009).

Inzet rijk

- Vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OC&W middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het bijbehorende financieringsvoorstel en het aantal combinatiefuncties.
- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte. per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen.
- Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (www.nisb.nl), één van de partners in de Alliantie Sport, coördineert de inzet van het NASB. Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1 (één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.
- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (zie brief 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.

4. Op het gebied van integratie

Gezamenlijke ambitie

Integratie houdt in dat burgers die van elders afkomstig zijn volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is, en meedoet in het maatschappelijk leven. In 2017 willen we dat de bevolking van Wielwijk en Crabbehof beter in staat is op een zelfstandige manier deel te nemen aan de samenleving, onder meer door een betere beheersing van de Nederlandse taal, hetgeen onder andere bereikt kan worden via duale inburgeringstrajecten voor zowel de inburgeringsplichtigen als -behoefigen.

Wielwijk

- Score sociale samenhang is gestegen van 5,3 in 2005 naar 5,9 in 2011.
- Aandeel van de bevolking dat zich het afgelopen jaar actief heeft ingezet om de eigen buurt te verbeteren' van 18% in 2005 naar 22% in 2011.

De ambitie in Wielwijk is om in 2017 alle indicatoren minstens op het niveau van het stedelijk gemiddelde te hebben.

Crabbehof

- Score sociale samenhang is gestegen van 4,7 in 2007 naar 4,9 in 2011.
- Het percentage 'actieve inzet' stijgt van 11% in 2007 naar 14% in 2011.
- Armoede: Het aandeel inwoners uit Crabbehof/Zuidhoven dat aangeeft vaak geldzorgen te hebben was in 2005 25%, dit tegenover 18% in Dordrecht als geheel. In 2011 geeft 22 % van de inwoners van Crabbehof/Zuidhoven aan vaak geldzorgen te hebben.
- Gezondheid: Het aandeel inwoners uit Crabbehof/Zuidhoven dat de eigen gezondheid matig/slecht vindt was in 2005 26%, dit tegenover 15% in Dordrecht als geheel. In 2011 geeft 22% van de inwoners van Crabbehof/Zuidhoven aan de eigen gezondheid matig/slecht te vinden.

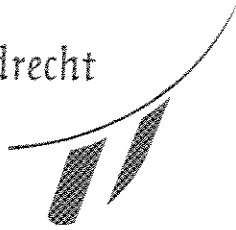
De ambitie in Crabbehof is om in 2017 alle indicatoren op een niveau precies gemiddeld tussen de huidige score/percentage en het stedelijk gemiddelde in 2017 in te hebben.

Inzet stad

Opzetten en uitvoeren (2007/2008) van allerlei projecten en activiteiten om het contact tussen verschillende bevolkingsgroepen bij elkaar te brengen (autochtoon/allochtoon, jong/oud). Sportactiviteiten, kunst en cultuur, spelen en bewonersinitiatieven bieden hiervoor de handvaten. Voorbeelden hiervan zijn: wijktheater, sparen voor kunst, buurtmoestuin, groentekraam, straatterrassen, naaiatelier.

In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal.

De gemeente wil alle inburgeringsplichtigen en -behoefigen een inburgeringstraject aanbieden, waarbij bijzondere aandacht is voor de grote Antilliaanse gemeenschap in Crabbehof en Wielwijk. De gemeente streeft ernaar om inburgering te verbinden met andere instrumenten die gericht zijn op participatie in de (lokale) samenleving.

Wielwijk

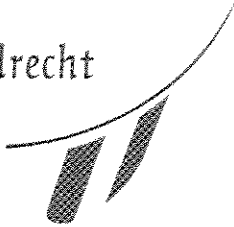
- Project Achter de voordeur: door huisbezoek worden bewoners gestimuleerd en geholpen om problemen op te lossen, kansen te aan te grijpen en deel te nemen aan de samenleving: jaarlijks zullen minimaal 250 huishoudens worden bezocht en problemen opgelost of er wordt gewerkt aan de oplossing. Bij minimaal 60 % van de bezochte huishoudens is de voorzieningencheck uitgevoerd waarmee wordt beoordeeld of er wellicht geen gebruik wordt gemaakt van voorzieningen waar men wel recht op heeft (bv. huur- en zorgtoeslagen, bijzondere bijstand, kwijtschelding lokale belastingen). In 2007 is een pilot van achter de voordeur uitgevoerd. Na evaluatie is besloten dit project verder over Wielwijk uit te rollen (2008 e.v.)

Crabbehof

- Start in 2008 van het project kansen voor bewoners, waar initiatieven van bewoners actief worden ondersteund.
- Start in 2008 van het project Achter de Voordeur (zie Wielwijk).

Inzet rijk

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van het rijk bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken. www.forum.nl.
- WWI stelt expertise beschikbaar voor de verdere vormgeving van het inburgeringsbeleid in Dordrecht.

5. Op het gebied van veiligheid

Gezamenlijke ambitie

In de wijken Wielwijk en Crabbefhof daalt de veiligheidsbeleving ondanks de verbeterende werkelijke veiligheidssituatie. Het rapportcijfer veiligheid (beleving van de bewoners) ligt op het laagste niveau van Dordrecht. Voor Wielwijk lag het rapportcijfer veiligheid in 2007 op 6,4, voor Crabbefhof/Zuidhoven op 6,2. Het stedelijk gemiddelde lag in 2007 op 6,9. Ambitie is dit tij te keren. Voor de veiligheidscijfers wordt gebruik gemaakt van de monitor leefbaarheid en veiligheid, en waar mogelijk en beschikbaar worden de cijfers op buurtniveau gebruikt (dwz. Wielwijk zonder Dordtse Hout en Crabbefhof zonder Zuidhoven).

Wielwijk

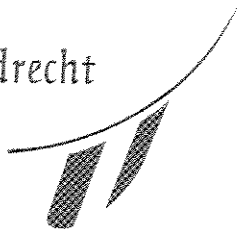
- Indicatorscore oordeel over de buurt stijgt van 6,2 in 2005 (stedelijk gem. is 7,6), naar 6,5 in 2011.
- Rapportcijfer leefbaarheid stijgt van 6,5 in 2005 (stedelijk gem. is 6,9), naar 6,9 in 2011.
- Rapportcijfer woonomgeving 6,3 in 2005 (stedelijk gem. is 7,0) naar 6,5 in 2011.
- Rapportcijfer veiligheid in de buurt stijgt van 6,1 in 2005 (stedelijk gem. is 6,7) naar 6,4 in 2011.
- Score sociale samenhang is gestegen van 5,3 in 2005 (stedelijk gemid. is 6,1), naar 5,9 in 2011.
- De ambitie in Wielwijk is om in 2017 alle indicatoren minstens op het niveau van het stedelijk gemiddelde te hebben.

Crabbefhof

- De indicatorscore 'oordeel over de buurt' stijgt van een 5,9 in 2007 (stedelijk gemiddelde is 7,5) naar een 6,2 in 2011.
- Het rapportcijfer 'leefbaarheid in de buurt' stijgt van een 6,2 in 2007 (stedelijk gemiddelde is 7,0) naar een 6,5 in 2011.
- Het rapportcijfer 'veiligheid in de buurt' stijgt van een 5,9 in 2007 (stedelijk gemiddelde is 6,9) naar een 6,2 in 2011.
- Score sociale samenhang is gestegen van 4,7 in 2007 (stedelijk gemiddelde is 6,0) naar 4,9 in 2011.
- De ambitie in Crabbefhof is om in 2017 alle indicatoren op een niveau precies gemiddeld tussen de huidige score/percentage en het stedelijk gemiddelde in 2017 in te hebben.

Inzet stad

- Thema Schoon, heel en veilig is door bewoners met hoge prioriteit aangewezen.
- Ruimte voor eigen initiatieven van bewoners (bewonersbudget).
- Maatregelen om de leefsituatie voor, tijdens en na de sloop veilig te houden door gemeente en corporaties. Hierbij gaat het om bijvoorbeeld extra beveiliging, kunst op dichtgetimmerde panden of aan sloophekken, extra verlichting, tijdelijke inrichting van door sloop braakliggende terreinen etc.. Alle maatregelen worden genomen in nauw overleg met huurderscommissies en omwonenden.
- Het beperken van overlast door jongeren, onder andere door het opzetten van vadergroepen en het bieden van activiteiten.

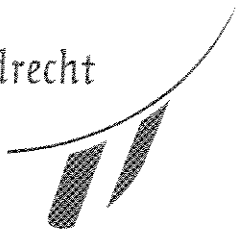

- Activiteiten gericht op ontmoeting en elkaar kennen.
- Inzet op duidelijke regels en afspraken in portieken op straat en op pleinen en de handhaving daarvan. Bij klachten en overlast kan buurtbemiddeling worden ingezet.

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelstelsel in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Zuid-Holland-Zuid krijgt in de periode 2007 – 2011 12 extra wijkagenten.
- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het Ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (waaronder de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Eindhoven) gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de regierol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet bekijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal naar verwachting ook in andere gemeenten inzetbaar zijn.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte in de tweede helft van 2008 in werking treedt.
- In opdracht van het Ministerie BZK zal een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.
- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

6. Bewonersparticipatie

Gezamenlijke ambitie

Voor het slagen van de bovenstaande ambities in Wielwijk en Crabbehof is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Daarom willen we werken aan optimale bewonersparticipatie.

Wielwijk

- Indicatorscore oordeel over de buurt stijgt van 6.2 in 2005 naar 6.5 in 2011.
- Aandeel van de bevolking dat zich het afgelopen jaar actief heeft ingezet om de eigen buurt te verbeteren' van 18% in 2005 naar 22% in 2011.
- Het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt is gestegen van 63% in 2005 naar 77% in 2011.
- Score sociale samenhang is gestegen van 5,3 in 2005 naar 5,9 in 2011.

De ambitie in Wielwijk is om in 2017 alle indicatoren minstens op het niveau van het stedelijk gemiddelde te hebben.

Crabbehof

- Score sociale samenhang is gestegen van 4,7 in 2007 naar 4,9 in 2011.
- 'Aandeel van de bevolking dat zich het afgelopen jaar actief heeft ingezet om de eigen buurt te verbeteren' van 11% in 2005 naar 14% in 2011.
- De indicatorscore 'oordeel over de buurt' stijgt van een 5,9 in 2007 naar een 6,2 in 2011.
- Het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt is gestegen van 66% in 2007 naar 73% in 2011.

De ambitie in Crabbehof is om in 2017 alle indicatoren op een niveau precies gemiddeld tussen de huidige score/percentage en het stedelijk gemiddelde in 2017 in te hebben.

Inzet stad

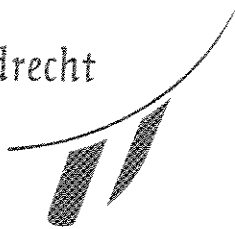
Op creatieve manieren er voor zorgen dat bewoners mee doen. Bij het visieontwikkelingsproces is veel aandacht besteed aan het betrekken en informeren van bewoners. Dit wordt de komende jaren voortgezet, omdat alleen door de betrokkenheid van de verschillende partijen aanpak succes gegarandeerd is. De communicatie over de planvorming en de uitvoering hiervan levert een positieve bijdrage aan het imago van Wielwijk en Crabbehof.

Beoogd resultaat Wielwijk:

- Een goed functionerende klankbordgroep Wielwijk (vanaf 2007). Door middel van deze klankbordgroep worden bewoners actief betrokken bij alle maatregelen en activiteiten die in het WAP zijn opgenomen.
- Een uitgevoerd jaarplan (vanaf 2008) met participatieactiviteiten.
- Communicatieplan (vanaf 2008) met uitvoering van activiteiten zoals website, nieuwsbrief, inloop/bewonersavonden, infolijn.
- Uitvoering imago-onderzoek Wielwijk (2009).

Beoogd resultaat Crabbehof:

- Een goed functionerende klankbordgroep Crabbehof (2008).

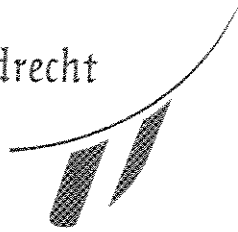
- Een uitgevoerd jaarplan met participatieactiviteiten (2008 e.v.).
- Communicatieplan (vanaf 2008) met uitvoering activiteiten website, nieuwsbrief, inloop/bewonersavonden, infolijn.

Bewonersbudget Wielwijk en Crabbehof.

Er is een budget beschikbaar voor bewoners om projecten uit te financieren en er komt een 'Kansenwinkel' in de wijk als motor voor innovatieve ideeën en als ontmoeting- en informatiepunt. Door de betrokkenheid en de actieve inzet van de bewoners te verhogen wordt een vitale, leefbare buurt verkregen.

Inzet rijk

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal €10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken, hiervan ontvangt de gemeente Dordrecht voor 2008 €190.000,- (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.

7. Experimenten

Inzet rijk

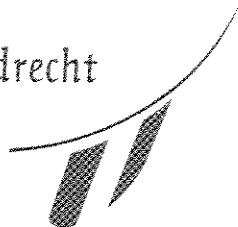
Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

Gemeente Dordrecht heeft kenbaar gemaakt deel te willen nemen aan één of meerdere van bovengenoemde experimenten, maar wacht met haar keuze tot de experimenten verder uitgewerkt zijn.

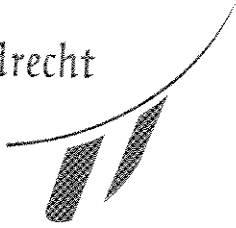
8. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

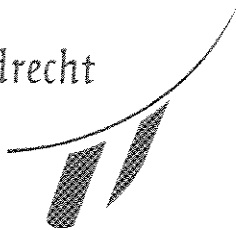
9. Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijke middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

10. Financiering

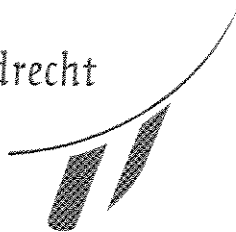
Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector
Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).
2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.
Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.
3. Gemeentemiddelen
Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

Wielwijk

1. De woningcorporatie Woonbron, werkzaam in de wijk Wielwijk in Dordrecht, draagt in totaal t/m 2018 € 31,5 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken. Naast deze € 31,5 miljoen investeert Woonbron buiten het WAP om nog circa € 3,5 miljoen additioneel in het project Admiraalsplein. Woonbron zou

mogelijk in de toekomst extra kosten moeten maken als uitverhuizing binnen de wijk een probleem gaat opleveren en (sociale) koopwoningen tijdelijk omgezet moeten worden in huurwoningen (een investering van maximaal € 7,5 miljoen). In onderstaande tabel is de inzet voor Wielwijk nader gespecificeerd.

Extra Investerings Wielwijk	Gemeente Dordrecht	Woonbron	Totaal
Fysiek Wonen/tijdelijk beheer	1,4	25,6	27,0
Fysiek Admiraalsplein	*	5,5	5,5
Maatschappelijk vastgoed		5,0	5,0
Openbare ruimte	19,4	2,0	21,3
Plankosten en EPL	2,9	4,3	7,2
Te kort Sociaal programma	2,0	8,0	10,0
Totale kosten**	25,7	50,4	76,1
Opbrengsten	11,2	19,0	25,2
Totaal	14,5	31,5	46,0

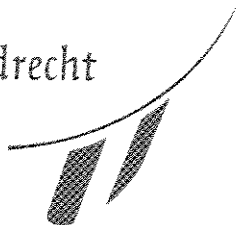
* Buit het WAP om investeert de gemeente nog additioneel € 3,5 miljoen in het Admiraalsplein project.

** De gemeente Dordrecht heeft naast de genoemde investering in bovenstaand schema al € 3,9 miljoen voor het lopende sociaal programma toegezegd en Woonbron draagt hier € 0,4 miljoen aan bij.

Crabbehof

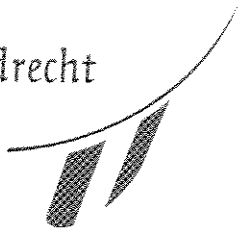
2. De gezamenlijke woningcorporaties (Woonbron, Progez en Interstede), werkzaam in de wijk Crabbehof in Dordrecht, dragen in totaal t/m 2018 € 13,3 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken. In onderstaande tabel is de inzet voor Crabbehof nader gespecificeerd.

Extra Investerings Crabbehof	Gemeente Dordrecht	Woonbron	Interstede/ Progez	Gezamenlijke Corporaties	totaal
Openbare ruimte	2,5				2,5
Fysiek (woningen)		2,5	0,82		3,32
Sociaal Programma	5,1			10	15,1
Totaal	7,6	2,5	0,82	10	20,92

3. Ten behoeve van het geven van inzicht van de rijksintensiveringen met relatie naar de Krachtwijken over de jaren 2008 t/m 2011 is een brief gestuurd (d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWI/W2008002440). In de brief is indicatief aangegeven welke middelen vanuit het rijk voor de gemeente Dordrecht beschikbaar komen, via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen.
4. In Wielwijk en Crabbehof investeert de gemeente Dordrecht naast het WAP programma nog circa € 24 miljoen tot en met 2009. Het betreft investeringen in integratieprogramma's, bestrijding vroegtijdig schoolverlaten, voor- en vroegschoolse educatie, personeel brede school, sluitende aanpak jeugd/opvoedingsondersteuning, jongerenvoorzieningen, veiligheid, wijkeconomie, etc.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

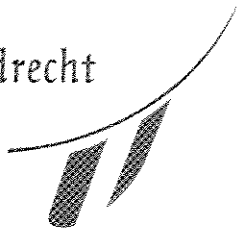
11. Overleg en voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.

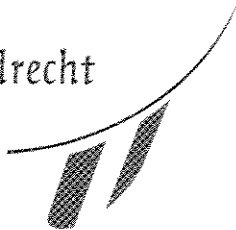
- **Overleg en aanpassing van het charter:**
 - Regelmatische ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast. Aanleidingen voor aanpassingen kunnen bijvoorbeeld zijn veranderde financiële omstandigheden.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.

- **Meten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
Meten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoording- en begrotingscyclus verzamelen.
 De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar

schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

- o Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12. Overig

Mediation

Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavinginstrumentarium.

- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Dordrecht op.....3.1.7.12008

De wethouder van Dordrecht,

.....
Drs. A.T. Kamsteeg

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
Drs. Ella Vogelaar

8. Charter

Betreffende de aanpak van wijken de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West te Eindhoven

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eindhoven, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Eindhoven, namens deze,

De wethouder van Wonen en Ruimte,

Drs. M. Fiers

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie, drs. E. Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

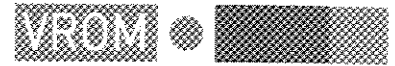
minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

gemeente Eindhoven

Wonen, Wijken en Integratie

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

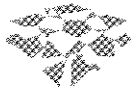
minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Overwegingen

Wij, rijk en gemeente, constateren gezamenlijk dat extra inzet noodzakelijk is in een aantal wijken, die structureel achterblijven bij de rest van de stad. Het rijk heeft in het kader van haar project "Van Aandachtswijk naar Krachtwijk" de Eindhovense wijken de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West aangewezen als Krachtwijk.

Het is de ambitie om deze wijken tot vitale, woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en waarin mensen betrokken zijn bij de samenleving. Al vele jaren werken wij met fysieke en sociale ingrepen aan deze wijken. Deze wijken hebben grote sociaal-economische achterstanden en het is niet realistisch om te denken dat over 10 jaar deze wijken in zijn geheel geen achterstanden meer kennen. Echter, het streven is uiteraard dat op het niveau van de individuele bewoners problemen en achterstanden substantieel verbeteren.

In onze aanpak staat daarom, naast verbetering van kwaliteit van de woonomgeving, de verbetering van de sociaal-economische positie van individuele bewoners van deze wijken centraal. We richten ons op een slimme, selectieve en gecoördineerde veranderstrategie, waarmee de kloof tussen kansarmen en kansrijken kan worden verkleind en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief kan worden aangepakt.

De drie wijkactieplannen, zoals die in nauwe samenspraak met de betrokkenen in de wijken zijn opgesteld vormen de basis van onze aanpak. De wijkactieplannen beschrijven, naast een analyse van de vraagstukken in de wijk, de beoogde oplossingsrichtingen om deze sociale stijging te realiseren. Rijk en gemeente hebben een belangrijke rol in het realiseren van de wijkactieplannen. Een geïntensiveerd, gecoördineerd en op maat gesneden optreden van beide overheden is hierbij een noodzakelijke randvoorwaarde.

Met dit charter leggen wij, rijk en gemeente, onze afspraken inzake dit optreden vast. Tevens spreken we de inzet af die ieder gaat leveren om deze gezamenlijke ambities te kunnen realiseren. Uitgangspunt van onze aanpak is het leveren van een extra (en waar nodig onconventionele) inzet om het verschil te kunnen maken in deze wijken.

De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in het kader van het Grotestedenbeleid. De afspraken in dit charter sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

De afspraken in dit charter gelden in principe voor 10 jaar. Dit geldt met name voor de ambities die we met elkaar afspraken. We verbinden ons om deze afgesproken maatschappelijke doelen te bereiken. Deze doelen zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties moeten worden aangepast. Echter, wij erkennen dat de omstandigheden tijdens de looptijd van het charter kunnen wijzigen. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek om tijdig hierop in te kunnen spelen.

Als een instrument niet effectief blijkt, zoeken we naar andere, wel effectieve middelen. De middelen zijn dus minder onwrikbaar dan de doelen.

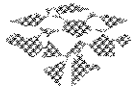
Afspraken

Onze concrete inzet heeft betrekking op de doorbraakthema's in de drie Wijkactieplannen. Aan deze inzet liggen een aantal afspraken ten grondslag die betrekking hebben op de wijze waarop wij met elkaar de komende jaren aan de slag willen gaan:

1. De Eindhovense aanpak van Krachtwijken kenmerkt zich door aandacht voor de sociale stijging van de individuele bewoner in de wijk en zijn of haar specifieke talenten, beperkingen en vragen. Dit vergt een houding waarbij maatwerk en vernieuwende samenwerkingsvormen tussen organisaties voorop staan: de bewoner centraal. Wij, rijk en gemeente, spreken daarom af dat wij en de organisaties waar wij direct of indirect invloed op hebben, zullen werken vanuit een integrale en persoongerichte werkwijze. Wij spreken af dat institutionele logica geen obstakel zal zijn bij het realiseren van de ambities in de wijken. Wij zullen verder onze en de aan ons gelieerde organisaties actief stimuleren om zich pro-actief op te stellen in het realiseren van vernieuwende samenwerkingsvormen.
2. Rijk en gemeente zijn ervan overtuigd dat wij in de uitvoering van de wijkactieplannen nog vele vraagstukken tegen zullen komen, waarbij de gemeente een concreet beroep op het rijk zal moeten doen. Wij spreken af dat het rijk een meldpunt zal faciliteren waar gemeenten (betrokken bij de krachtwijken) terecht kunnen wanneer de samenwerking hapert en/of wanneer tegen problemen aangelopen wordt die op rijksniveau opgelost moeten worden door bijvoorbeeld beleidswijziging, het bieden van experimenteerruimte en in uiterst geval waar noodzakelijk en mogelijk regelgeving aan te passen. Vragen van gemeenten betreffende problemen rond de Krachtwijken worden binnen het rijk met voorrang afgehandeld. Waar nodig zal snel ambtelijk en/of bestuurlijk overleg georganiseerd worden. Om maximaal transparant naar elkaar en naar de bewoners te zijn, zullen alle bij dit meldpunt binnenvallende vragen en reacties van het rijk toegankelijk worden gemaakt voor betrokken partijen. Daarnaast spreken we een protocol voor afhandeling af waarin werkafspraken worden gemaakt over zaken reactietermijnen op vragen van gemeente etc.
3. Het rijk (WWI) zal een vraaggericht kennisaanbod bieden, vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken. Hierdoor worden de steden op adequate wijze ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en vindt er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaats binnen en tussen de steden en waar nodig tussen de wijken onderling.

Hiertoe zal het rijk (WWI) het volgende organiseren:

- o WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn/haar aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- o WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.

- o WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun kennisvragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
 - o WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van bijeenkomsten, cursussen en excursies.
4. Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert de inzet van deze landelijke alliantie in de krachtwijken door:
- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
 - Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
 - Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
 - WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
 - WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.
5. De Krachtwijken nemen een belangrijke plaats in het gemeentelijk en rijksbeleid. Waar mogelijk en van toepassing zullen beleidsprioriteiten voorrang krijgen in deze wijken. In de integrale (financiële) afwegingen hebben de gemeente en het rijk aandacht voor de bijzondere rol van de Krachtwijken.
6. De gemeente Eindhoven blijft zich met kracht inzetten voor alle bestuurlijk aangewezen gebieden in Eindhoven (naast Krachtwijken zijn dit de Integrale wijkvernieuwingsgebieden en de actiegebieden) en zoekt naar een zinvolle balans en optimale onderlinge beïnvloeding. Geleerde lessen uit de Krachtwijken zet Eindhoven in, in de andere gebieden en andersom en vraagt het rijk hiervoor steun en ruimte.

Onze ambities en inzet

Op de doorbreekthema's van de Wijkactieplannen van de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West maken we de volgende concrete afspraken met betrekking tot de te realiseren ambities en ons beider inzet daarin:

1. Op het gebied van de bestrijding van werkeloosheid in de Bennekel en Doornakkers

Gezamenlijke ambitie

Iedereen die wil en kan werken, moet ook een baan kunnen krijgen. Vrijblijvendheid om niet te werken, moet verdwijnen. Wij willen een sluitende aanpak realiseren, gebaseerd op maatwerk met in acht name van talenten en beperkingen.

De ambitie is dat het % NWWers (niet werkend werkzoekenden):

- Over 4 jaar naar het stedelijk gemiddelde van 2011 convergeert.
- Over 10 jaar naar het stedelijk gemiddelde van 2017 convergeert.

Het % NWWers op stedelijk niveau gemeten op 1 januari 2007 is 6,2. Het % NWWers in de Bennekel en Doornakkers is respectievelijk 9,2 en 9,8.

Bijzondere aandacht is er voor integratiegerelateerde vraagstukken, zoals taalachterstanden en/of cultuurgebonden elementen die integratie op de arbeidsmarkt bemoeilijken.

Inzet rijk

- Het rijk (SZW, OCW en WWI) streeft naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1-1-2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Eindhoven deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. Dit traject is erop gericht Eindhoven organisatorisch en beleidsmatig voor te bereiden op de komst van het participatiefonds zodat Eindhoven, zodra het fonds feitelijk tot stand is gebracht van start kan met de inzet van het fonds voor het bevorderen van duurzame participatie. SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- Het rijk (SZW en WWI) zal na doorlichting van het bestand samen met de gemeente Eindhoven monitoren welke problemen over blijven na gebruik van alle mogelijke instrumenten om mensen aan regulier werk te helpen.
- Het rijk hecht aan actieve deelname van CWI en UWV aan de wijkaanpak. Met CWI is de inzet van fte's afgesproken binnen de 40 wijken.

2. Op het gebied van de aanpak van problemen achter de voordeur in de drie wijken

Gezamenlijke ambitie

Mensen in staat stellen mee te doen en zelfstandig te functioneren in de samenleving, alsmede het voorkomen van sociaal isolement.

Voortbouwend op dat wat al gerealiseerd is in de wijken, een sluitende aanpak realiseren voor het signaleren, prioriteren en opvolgen van (complexe en veelal een cumulatie van) problemen van bewoners, waarbij niemand tussen wal en schip valt en waarbij de behoefte van de bewoner centraal staat in plaats van de organisatieloga.

De ambitie is:

- Het aandeel mensen dat sociaal is geïsoleerd convergeert over 4 jaar naar het stedelijk gemiddelde van 2011 en over 10 jaar naar het stedelijk gemiddelde van 2017.
- Daarnaast een convergentie van het gemiddeld inkomen in de wijk naar het stedelijk gemiddelde van 2011 over 4 jaar en naar het stedelijk gemiddelde van 2017 over 10 jaar.

In 2006 is het aandeel mensen dat sterk geïsoleerd is in Eindhoven 6 procent. In de wijken Doornakkers, de Bennekel en Woensel-West is dat respectievelijk 4, 12 en 15%

In 2004 is het gemiddeld inkomen per inwoner in Eindhoven 12.500 euro. In de wijken Doornakkers, de Bennekel en Woensel-West is dat respectievelijk 10.200; 10.200 en 9.800 euro.

Bijzondere aandacht is er voor integratiegerelateerde vraagstukken, zoals de wijze waarop de allochtone doelgroep optimaal benaderd en bediend kan worden.

Inzet gemeente Eindhoven

De gemeente Eindhoven zal het voortouw nemen voor realisatie van de volgende zaken:

- Het introduceren van buurtmaatschappelijke werkers ter versterking van de signaleringsfunctie in de wijk.
- Op wijkniveau een sluitend netwerk organiseren met maximale informatie-uitwisseling, inclusief sluitende afspraken over opvolging naar analogie van het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis: de ontwikkeling van de zorgcirkel.
- Investeren in "empowerment" van de bewoners van de Krachtwijken.
- Investeren in straataanpakken, buurtontmoeting en het "zien en gezien" worden in de wijk.
- Inzet op administratieve lastenverlichting voor de kwetsbare groepen voor zover dit binnen de competentie van de gemeentelijke organisaties of haar lokale partners valt.
- Verdere uitbouw van het gebiedsgericht werken door de gemeentelijke organisatie, waarbij dit met voorrang in de Krachtwijken zal gebeuren.

Inzet rijk

- De komende periode zullen rijk en gemeente in gesprek komen over de mogelijkheden om armoedeval waar werklozen die een baan vinden (in sommige gevallen) mee te maken krijgen, te verminderen of te voorkomen. Rijk en gemeente zullen gezamenlijk (eventuele) knelpunten op deze onderwerpen benoemen, gezamenlijk mogelijke oplossingen identificeren en zich inzetten om deze oplossing te realiseren.

3. Op het gebied van het bieden van perspectief aan jongeren in de Bennekel

Gezamenlijke ambitie

- Iedere jongere tot 23 jaar in 2011 in beeld is, en school zit of aan het werk is. Jongeren ontplooiën hun talenten optimaal.
- Deelname aan voor- en vroegschoolse opvang in de krachtwijken is nu 70% bereik van de doelgroeppeerlingen. De extra inzet van de gemeente voor de komende vier jaren is gericht op een bereik van 100% van de doelgroep.

Inzet gemeente Eindhoven

- Het voorkomen van een achterstand bij de start van de schoolcarrière (met name door taalachterstanden) door het vergroten van de participatie aan voor- en vroegschoolse opvang en het actief betrekken van ouders bij de school.
- Het voorkomen van een valse start van het werkzame bestaan ofwel door gebrek aan startkwalificaties, ofwel door een justitiële voorgeschiedenis. Met name voor dit laatste wordt ingezet op het vroegtijdig signaleren en voorkomen van afglijden.
- Het realiseren van een breed aanbod van ontmoeting en activiteiten om maximale ontplooiing te faciliteren. Realisatie van een multifunctionele jongerenruimte met activiteitenprogrammering, bij voorkeur als onderdeel van een bredere wijkfunctie.
- Heroriëntatie op het jongerenwerk in de Bennekel.
- Prioriteit bij het Veiligheidshuis voor jeugdcriminaliteit, met name in de Bennekel.

Inzet rijk

- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- Het rijk heeft het voornemen wettelijk vast te leggen dat gemeenten en de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren, alsmede een bredere kring van organisaties, sluitende afspraken moeten maken. Daarnaast heeft het rijk het voornemen om wettelijk vast te leggen dat de gemeente, wanneer partijen er in individuele gevallen niet in slagen een oplossing te bieden, dan wel zich onttrekken aan de afspraken, de verantwoordelijkheid krijgt partijen hierop aan te spreken. Partijen worden verplicht mee te werken aan het bieden van oplossingen.
- Het rijk zet zich in voor verruiming van de regelgeving voor VVE (voor- en vroegschoolse educatie). De werving en toeleiding kan nu slechts 15% zijn van het "Onderwijs achterstandenbeleid budget". Nu voor het verhogen van het doelgroepbereik de werving en toeleiding steeds belangrijker wordt, onderzoekt het rijk de mogelijkheden voor verruiming.

4. Op het gebied van gezondheid in Doornakkers

Gezamenlijke ambitie

Het structureel verbeteren van de gezondheid van de bewoners van Doornakkers door voorlichting en een toegesneden aanbod van gezondheidsbevorderende activiteiten. De ambitie is convergentie naar het stedelijk gemiddelde van 2011 over 4 jaar, en naar het stedelijk gemiddelde van 2017 over 10 jaar van de volgende indicatoren:

- Het aandeel mensen dat de eigen gezondheid als matig of slecht ervaart. In 2005 is dat voor de stad Eindhoven 14% en voor Doornakkers 19%.
- Het % mensen dat minder dan 5x per week ontbijt. In 2005 is dat voor Eindhoven 23% en voor Doornakkers 25%.
- Het rijk en de gemeente hebben de ambitie te komen tot minder grote verschillen in levensverwachting op basis van sociaal-economische achtergronden.

Inzet gemeente Eindhoven

- Continueren van "Gezond in de Buurt".
- Realiseren van een laagdrempelige "Gezondheidswinkel".
- Stimuleren van sport, mede als integratiemotor.
- Gerichte voorlichting over gezond eten met een laag inkomen.

Inzet rijk

- Het rijk start met een aantal gemeenten experimenten in individuele wijken op het gebied van gezondheidszorg, inrichting openbare ruimte en stedelijke ontwikkeling (samenhang Fysiek en Sociaal). De gemeente Eindhoven is bereid deel te nemen aan het experiment gezonde wijk. De gemeente Eindhoven werkt hiertoe (in de eerste helft van 2008), in overleg met het ministerie van VWS en WWI, een voorstel uit.
- Aanvullend hierop zullen rijk en gemeente indien noodzakelijk in gesprek komen over: inzet convenant overgewicht, gezonde voeding stimuleren, mede in relatie tot integratie.

5. Op het gebied van ondernemerschap in Woensel-West

Gezamenlijke ambitie

Het creëren van een vruchtbaar ondernemersklimaat in Woensel-West, alsmede het tegengaan van "ongewenst ondernemerschap".

De ambities zijn:

- In 2011 is het aantal ondernemers in de wijk vergroot t.o.v. 2007. In 2017 is het aantal ondernemers wederom vergroot.
- In 2011 is het aantal starters in de wijk vergroot t.o.v. 2011. In 2017 is het aantal starters wederom vergroot.

Inzet gemeente Eindhoven

- Realiseren van flexibele en betaalbare (kleinschalige) bedrijfsruimten (inclusief atelierruimte).
- In samenwerking met Brainport versterken van ondernemersnetwerken/coaching en mentoring, etc.
- Aanpak van ongewenst ondernemerschap.
- Investeren in imagoverbetering Woensel-West.
- Mogelijk de introductie van een kanszone.
- Mogelijkheid wordt onderzocht of branchering kan worden toegepast om ongewenste vormen van bedrijvigheid te weren uit de wijk of juist gewenste bedrijvigheid aan te trekken.
- De gemeente Eindhoven start in samenspraak met het Kenniscentrum Microfinanciering in de loop van 2008 een pilot microfinanciering.

Inzet rijk

EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Eindhoven kan in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.

6. Op het gebied van het benutten van de SPIL in Woensel-West

Gezamenlijke ambitie

Het realiseren van het brede SPIL-centrum in Woensel-West en het versterken van de gebruikswaarde van het centrum als kloppend hart van de wijk. We streven ernaar dat de schoolpopulatie een afspiegeling van de wijk is.

Inzet gemeente Eindhoven

- Realiseren van het fysieke SPIL-centrum.
- Zorgdragen voor adequaat beheer van het centrum.
- Committeren van relevante partijen om bij te dragen aan de brede programmering van het centrum.
- Borgen van het open karakter van het centrum.
- Deelnemen aan een landelijke pilot waarin wordt nagegaan welke instrumenten het meest effectief zijn om segregatie in het basisonderwijs daadwerkelijk te voorkomen door te komen tot meer gemengde scholen. Samen met andere steden worden onderling afspraken gemaakt over de thema's en wordt informatie uitgewisseld. In ieder geval komen de volgende elementen aan de orde: voorlichting aan ouders, ondersteuning initiatieven van ouders, afspraken over aannamebeleid, afspraken over op te nemen quota per school en monitoring van de resultaten.

Inzet rijk

- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte. per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling.
- OCW zal gedurende drie jaar, 50.000 per jaar bijdragen in de kosten van de pilot segregatie in het onderwijs (brief OCW aan Tweede Kamer PO/ZO/2008/5688).
- Indien de gemeente Eindhoven komende periode aanloopt tegen strijdige regelgeving rond brede scholen, zoeken rijk en gemeente gezamenlijk naar mogelijke oplossingen.

7. Op het gebied van schoon, heel en veilig in de drie wijken

Gezamenlijke ambitie

De wijk is prettig en veilig om in te wonen en leven. De waardering voor woon- en leefomgeving convergeren naar het stedelijke gemiddelde.

Ambities:

- Rapportcijfer woning convergeert naar stedelijke gemiddelde van 2011 over 4 jaar en naar het stedelijk gemiddelde van 2017 over 10 jaar. Het gemiddeld rapportcijfer voor Eindhoven in 2005 is 7,4. Voor de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West geldt een gemiddeld rapportcijfer van respectievelijk 7,1; 7,2 en 6,6.
- Rapportcijfer woonomgeving convergeert naar stedelijke gemiddelde van 2011 over 4 jaar en naar het stedelijk gemiddelde van 2017 over 10 jaar. Het gemiddeld rapportcijfer voor Eindhoven in 2005 is 6,9. Voor de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West geldt een gemiddeld rapportcijfer van respectievelijk 6,4; 6,2 en 5,6.
- Evaluatiecijfers verloedering en overlast convergeren naar stedelijke gemiddelde van 2011 over 4 jaar en naar het stedelijk gemiddelde van 2017 over 10 jaar. Op de schaal 0-10 scoorde Eindhoven in 2005 voor verloedering 3,9. In de wijken de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West was dit respectievelijk 4,5; 4,3 en 5,2. Op de schaal 0-10 scoorde Eindhoven in 2005 voor overlast 3,0. In de wijken de Bennekel, Doornakkers en Woensel-West was dit respectievelijk 3,3; 3,5 en 4,6.
- Het aandeel mensen dat zich wel eens onveilig voelt convergeert (met name in Doornakkers en Woensel-West) naar stedelijke gemiddelde van 2011 over 4 jaar en naar het stedelijk gemiddelde van 2017 over 10 jaar. In 2005 lag het stedelijk gemiddelde van dit aandeel op 26,0. In Doornakkers en Woensel West was dit 32,9 en 54,6.¹

Inzet gemeente Eindhoven

- Vergroten van de onderhoudsinspanning van de openbare ruimte ten opzichte van het huidige niveau.
- Realisatie van een reparatieteam/klussenbus voor werkzaamheden in de openbare ruimte, mede in relatie tot buurtbeheer.
- Optimaal ondersteunen van bewoners bij "opzomeracties".
- Actieve aanpak van overlast in de openbare ruimte / niet gedogen van overlastsituaties.
- Specifieke inzet op aanpak van overlast door overbewoning in Woensel-West.

¹ In de Bennekel lag dit aandeel in 2005 reeds lager dan het stedelijk gemiddelde, namelijk op 22,7.

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met o.a. de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het ministerie voor Jeugd en Gezin wordt reeds samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (waaronder Eindhoven) gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de regierol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet bekijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal ook in andere gemeenten inzetbaar zijn.
- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar². Hieruit krijgt het korps Brabant Zuid-Oost in de periode 2007 – 2011 19 extra wijkagenten. Met het korps is afgesproken dat met de inzet specifieke aandacht wordt besteed aan de drie Eindhovense Krachtwijken.

² De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelstelsel in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken.

8. Op het gebied van uitvoeringskracht in de drie wijken

Gezamenlijke ambitie

In samenspraak met bewoners en partners in de wijk snelheid en slagvaardigheid ontwikkelen om optimaal in te spelen op de behoeften van de wijk. Het vergroten van uitvoeringskracht en doorzettingsmacht op wijkniveau.

Onderdeel van het versterken van de slagkracht is de ambitie van rijk en gemeente om de inzet van de welzijnsinstellingen beter te laten aansluiten op de vraag van bewoners en dat welzijnsinstellingen beter samenwerken met andere (hulpverlenende) organisaties.

Inzet gemeente Eindhoven

- Het vergroten van de presentie in de wijk om sneller en beter aanspreekbaar te zijn voor bewoners.
- Het vergroten van het mandaat op wijkniveau.
- Het investeren in sensitiviteit, transparantie en betrouwbaarheid om het vertrouwen van de bewoners te winnen.
- Investeren in vernieuwende (en wellicht onconventionele) samenwerkingsvormen.
- I.h.k.v. de ambitie t.a.v. de welzijnssector inventariseert Eindhoven de lokale vraag, op basis waarvan gezamenlijk besloten wordt tot een ondersteuningsaanbod dat daarop past. Eindhoven gaat actief aan de slag met het ondersteuningsaanbod.

Inzet rijk

- Het gezamenlijk met Eindhoven te formuleren ondersteuningsinstrumentarium om de (prestaties van de) welzijnssector te verbeteren kan zich onder andere richten op:
 - Ondersteunen van Eindhoven bij de aansturing van het welzijnswerk.
 - Ondersteuningscapaciteit vanuit Movisie.
 - Scholingsaanbod aan welzijnswerkers op het gebied van bewezen interventies.
 - (Bij)scholingsaanbod voor hulpverleners/welzijnswerkers op het gebied van interdisciplinaire samenwerking en andere algemene competenties waaraan behoefte is in Eindhoven.

Het rijk zal hiervoor primair de beschikbare kennisinfrastructuur inzetten die hiervoor extra middelen ontvangt.

9. Op het gebied van burgerparticipatie

Gezamenlijke ambitie

Bewoners worden door de overheid gehoord en serieus genomen. De betrokkenheid en het zelforganiserend vermogen van bewoners wordt vergroot. Dit gebeurt zowel door inzet op actief burgerschap als door interactieve beleidsvorming.

Inzet gemeente Eindhoven

- Handhaven van de reeds bestaande buurtbudgetten.
- Met iedere wijk wordt een buurtcontract afgesloten.
- In iedere wijk wordt een laagdrempelig steunpunt gerealiseerd, inclusief goede ondersteuning van actieve bewoners (materialen, informatie, advies, etc.).
- Goede informatievoorziening en adequate feedback over het Krachtwijkenproject.

Inzet rijk

- Het rijk stelt de gemeente Eindhoven in 2008 € 250.000 ter beschikking om burgerinitiatieven te ondersteunen.

10. Experimenten

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Eindhoven is in al deze 5 experimenten geïnteresseerd. Gezamenlijk met het rijk en overige geïnteresseerde gemeenten zullen de genoemde experimenten verder worden ingevuld. Op basis van deze invulling zal Eindhoven besluiten aan welke experimenten zij definitief zal deelnemen.

11. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

2. Inzet van additionele gemeentemiddelen

Naast de bijdrage vanuit de corporatiesector zal de gemeente uit haar begroting zelf ook middelen inzetten. Dit is mede mogelijk door de verruiming van de algemene uitkering op grond van de afspraken uit het Bestuursakkoord rijk – VNG. In de integrale afweging heeft de gemeente oog voor de bijzondere positie van de drie Krachtwijken.

3. Inzet van additionele rijksmiddelen

Op basis van de in de brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440) beschreven en aan de Krachtwijken gerelateerde rijksintensiveringen worden in de krachtwijken additionele rijksmiddelen ingezet. Conform de afspraken in het Bestuursakkoord wordt in de prioritering van deze grotendeels los van de Krachtwijken beschikbaar gestelde middelen recht gedaan aan de specifieke vraagstukken in de Krachtwijken. Een relatief groot deel van deze intensiveringen zal daarom ten goede komen aan de Krachtwijken.

Door gemeenten, woningcorporaties zijn op basis van bovenstaand financieel kader afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Op basis van de financiële paragrafen van de wijkactieplannen en een inschatting van de gemeente van de verdeling van additionele rijksmiddelen over de drie wijken ontstaat het volgende indicatieve financiële beeld tot en met 2017 (waarbij de rijksmiddelen tot en met 2011/2012 geïnventariseerd zijn):

(doorbraak)Thema	additionele inzet woning- corporaties	additionele inzet gemeente	verwachte inzet rijksmiddelen in de wijken Doornakkers, Woensel West en Bennekel *
Bestrijding werkloosheid	PM	2.500.000	800.000
Aanpak van problemen achter de voordeur	PM	8.700.000	1.270.000
Perspectief aan jongeren	PM	1.900.000	430.000
Gezondheid	PM	100.000	
Ondernemerschap	PM	200.000	
Benutten van de SPIL	PM	300.000	140.000
Schoon, heel en veilig	PM	6.000.000	
Uitvoeringskracht	PM	3.000.000	
Burgerparticipatie	PM	3.300.000	250.000
Totaal	81.000.000	26.000.000	2.890.000

* De genoemde rijksmiddelen betreffen een indicatieve toerekening van de onder 3 genoemde additionele rijksmiddelen. De gemeente verwacht hiervan (indicatief) de genoemde bedragen in te zetten in de wijken Doornakkers, Woensel West en de Bennekel. Deze middelen zullen worden ingezet om de doelstellingen waarvoor het rijk de middelen verstrekt te realiseren. Tegelijkertijd zullen daarmee ook de doelstellingen van de WAPs worden gerealiseerd. De hier door de gemeente aangegeven rijksinzet zal niet in alle gevallen direct toerekenbaar kunnen zijn aan de in het wijkactieplan omschreven activiteiten, zij dragen wel bij aan het

realiseren van de doelstellingen uit de WAP's. (Voorbeeld: de inzet van middelen voor inburgering draagt bij aan de bestrijding van werkloosheid).

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

12. Overleg en voortgang

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van de charter:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van de charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:

Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.

Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen. Een nieuwe instrument zal alleen worden toegevoegd als rijk en gemeente gezamenlijk van mening zijn dat dit strikt noodzakelijk is. De verantwoording zal ook informatie bevatten over de mate waarin en de wijze waarop wijkbewoners bij het wijkenbeleid zijn betrokken, als onderdeel van het gemeentelijk bestuurlijk speerpunt "burgerparticipatie".
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

13 Overig

- Mediation

Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.

- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Eindhoven op..... 21-4-2008

De wethouder van gemeente Eindhoven

.....
mevr. M. Fiers

Eindhoven, datum..... 21-4-2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. E. Vogelaar,

Eindhoven, datum..... 21-4-2008

9. Charter Enschede

Betreffende de aanpak van wijk Velve-Lindenhof op basis van het door diverse partners ondertekende wijkactieplan Velve-Lindenhof

Namens de gemeente Enschede
De wethouder van Stedelijke Ontwikkeling en Cultuur,

Dhr. R.W. Bleker

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

Drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

1. Preambule

In de afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruit gegaan deze wijken zijn zichtbaar vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruit gegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. We, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen rijk en gemeenten voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken we, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoeg zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

2. Afspraken specifiek voor wijk Velve-Lindenhof

Algemeen

Van innovatief naar structureel

In het wijkactieplan is een aantal innovaties omschreven, werkwijzen en benaderingen waarin op nieuwe manieren wordt getracht de situatie van de bewoners van de Velve-Lindenhof te verbeteren. De gemeente Enschede ziet deze initiatieven als kraamkamer voor nieuw beleid. Van sommige innovatieve ideeën zal mogelijk blijken dat ze in de praktijk van alledag niet werken, van andere nieuwe werkwijzen zal duidelijk worden dat ze een substantiële verbetering zijn in vergelijking met reguliere aanpakken.

Een bekend probleem is dat de omslag van innovatieve projecten naar regulier beleid lastig is. Met goede intenties wordt een veelheid aan initiatieven opgezet, die vaak ook na een paar jaar weer worden opgeheven. Voor de professionals 'in het veld' en bewoners werkt deze projectencarrousel frustrerend. Om de omslag van innovatieve projecten naar regulier beleid vorm te geven zijn bestuurlijk commitment, organisatorische veranderingen en vaak ook cultuurveranderingen nodig. De gemeente Enschede, haar lokale partners en de nationale overheid hebben de gedeelde ambitie om 'van aandachtswijken, krachtwijken te maken'. Dit betekent onder meer dat deze partijen zich gezamenlijk moeten inzetten om de overgang van innovatieve projecten naar regulier beleid vorm te geven.

Voor de aanpak van de Velve-Lindenhof heeft de gemeente gekozen hiervoor een aparte uitvoeringsorganisatie op te zetten. *De gemeente Enschede is van mening dat integrale aanpak en ontschotting pas echt werken als ook op het niveau van de departementen daadwerkelijk wordt ontschot waardoor de problemen adequater en effectiever kunnen worden aangepakt.*

De gemeente Enschede spreekt met de coördinerend bewindspersoon voor het stedenbeleid af dat zij zich zoveel mogelijk inspant om één frontoffice te organiseren zodat de stad zich voor de wijkaanpak tot dat loket kan wenden. Dit houdt in dat het betreffende ministerie van VRROM/WWI zich zal inspannen om op te treden als het ene loket voor andere ministeries.

De afspraken, zoals beschreven in dit charter, zijn gebaseerd op de wijkactieplannen die de stad met de lokale partijen heeft afgesloten.

2.1 Wonen in Velve-Lindenhof

a. Gezamenlijke ambitie (2008 - 2012)

1. Het verbeteren van de kwaliteit van de woningvoorraad. We willen dat bereiken door nieuwbouw van grondgebonden koop- en huurwoningen, renovatie van bestaande sociale huurwoningen en van bestaande slechte particuliere woningen.
2. Het verminderen van het energieverbruik door voor alle nieuw te bouwen woningen van de corporaties uit te gaan van een Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC) van maximaal 0,4, in overleg met andere betrokken partijen in de wijk.
3. Het vergroten van de differentiatie in leefstijlen, woonmilieus en inkomensklassen in de wijk door op enkele plaatsen specifiek te bouwen voor bijvoorbeeld ouderen, kunstenaars of bijzondere doelgroepen.
4. Transformatie van het gebied Lage Bothof Noord en Zuid van verouderd bedrijfsterrein naar hoogwaardig woon- en winkelgebied. Hiertoe wordt een functiewijziging gerealiseerd, waarvoor tussen de corporaties en de gemeente een samenwerkingsovereenkomst zal worden gesloten.

b. Inzet stad (afgerond in het jaar 2012)

1. In de totale wijk worden ca. 400 woningen bijgebouwd:
 - a. ca. 400 woningen en een aantal bedrijfs- en maatschappelijke panden worden gesloopt
 - b. ca. 800 nieuwe woningen worden gebouwd
 - c. ca. 35 woningen worden gerenoveerd
 - d. ca. 25.000m² commercieel en maatschappelijk vastgoed wordt gebouwd.
2. Alle bewoners die dat willen, kunnen in de wijk blijven wonen.
3. Alle particuliere eigenaren die dat willen, krijgen procesbegeleiding bij de verbetering van hun woning.
4. Alle bewoners worden betrokken bij de bouw van hun nieuwe of te renoveren woning d.m.v. een intensief participatieproces.
5. Velve-Lindenhof moet een duurzame wijk worden, met woningen die energiezuinig zijn. Voor de bestaande woningen wordt daarom ingezet op minimaal een B-label. Deze ambitie wordt nader ingevuld met de woningeigenaren.
6. Alle nieuw te bouwen woningen in de wijk door De Woonplaats, worden gerealiseerd met een EPC van maximaal 0,4. Deze ambitie wordt nader ingevuld met de betrokken opdrachtgevers.
7. Bij te renoveren woningen vormt het verbeteren van de energieprestatie en daarmee gepaard gaande verlaging van energiekosten voor de bewoner een essentieel onderdeel van de aanpak.
8. Er wordt een experiment gestart met huurders-opdrachtgeverschap waarbij huurders zeggenschap over het ontwerp van hun nieuwe huurwoning krijgen. Deze huurders worden in principe in de gelegenheid gesteld de woning op een later tijdstip te kopen.
9. Velve-Lindenhof heeft een heel stenige uitstraling met weinig groen en de buitenruimte ziet er sjofel uit. In enkele straten is een begin gemaakt met een nieuwe inrichting waardoor er direct een andere sfeer is ontstaan. De ambitie is om de buitenruimte van de gehele wijk opnieuw aan te leggen en het aanzicht van de wijk daarbij fors te vergroenen. Daarbij zal extra

oppervlakte groene buitenruimte toegevoegd worden en zal een nieuwe lanenstructuur opgezet kunnen worden. De nieuwe inrichting leidt tot extra gebruik van de buitenruimte. Met name door jongeren – sport – maar ook voor ouderen – wandelingetje. De herinrichting van de buitenruimte is een goede manier om bewoners die nu maar zeer beperkt participeren in het herstructureringsproces te benaderen. Het kan daarbij gaan om huidige en nieuwe bewoners van de wijk maar ook om mensen die nu aan de 'goudkust' van Velve wonen of om toekomstige kopers van de nieuwbouwwoningen.

c. Inzet rijk

1. Om de energievisie voor de hele wijk uit te kunnen voeren (energiezuinig wonen met een EPC van 0,4) is het één en ander nodig. SenterNovem stelt kennis beschikbaar, kan adviseren en doorverwijzen naar passende subsidieregelingen. In het kader van het programma PEGO zal de gemeente bij het opstellen voor de visie op de wijk worden ondersteund door SenterNovem.
2. Enschede geeft aan groen te willen gebruiken om de leefbaarheid van de wijken te vergroten en de bewoners te betrekken bij hun leefomgeving. LNV kan hier op de volgende manier aan bijdragen:
 - Via de DLG (Dienst Landelijk Gebied) een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
 - Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (denk bijv. aan het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof).
 - Kennisuitwisseling / uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
 - Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
 - Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.

2.2 Leven en werken in Velve-Lindenhof

a. Gezamenlijke ambitie (2008 – 2014)

1. Terugdringen van de werkloosheid: het aantal niet-werkende werkzoekenden gaat omlaag van 14,4% naar het stedelijk gemiddelde (nu 9,2%).
2. Terugdringen van werkloosheid en armoede: het aantal huishoudens met een WWB uitkering gaat omlaag van 9,2 % tot het stedelijk gemiddelde (nu 5,6%).
3. Groei van het aantal ondernemers en versterken van het ondernemersklimaat.
4. Behoud en/of uitbreiding van het aantal bedrijfsruimten in de wijk.
5. Bevorderen van participatie door een meer dan evenredige reïntegratie en activering van uitkeringsgerechtigden en andere inwoners: *alle* bewoners van Velve-Lindenhof participeren in werk, opleiding, zorg of op een andere manier.
6. Het verminderen van armoede en schulden door meer inkomen uit werk.

b. Inzet stad

1. Alle bewoners van de hele wijk, worden de komende vier jaar huis-aan-huis bezocht door of onder de verantwoordelijkheid van een vast Actieteam met verregaand bevoegde wijkcoaches. De wijkcoaches komen in de plaats van vrijwel alle huidige hulpverleners. Enschede wil in de aanpak gebruik gaan maken van gezinscoaches. Enschede streeft naar de mogelijkheid om te komen tot onder meer één indicatiestelling per multi- probleemgezin.
2. Alle bewoners van de hele wijk, waarvoor de wijkcoaches het nodig achten, krijgen hierdoor een individueel traject op maat, waarbij er aangesloten wordt bij de individuele talenten, kansen, behoeften en noden.
3. Resultaat is dat elke bewoner in het maatschappelijk proces participeert. Als dit niet via een reguliere baan lukt, dan via een participatie- of terugkeerbaan of een onderwijs-/zorgtraject.
4. Uitgangspunt is Voor wat, hoort wat als basisstrategie voor gedragsverandering. Dit is een door de woningcorporatie en gemeente ontwikkelde methodiek.
5. Inzet van een ondernemerscoach met ingang van 2008.

c. Inzet rijk

1. SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Enschede deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie. SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
2. Enschede doet mee in het project: Slagkracht achter de voordeur. In dit project zal het rijk samen met de gemeente Enschede en een aantal andere gemeenten, zoeken naar oplossingen die bijdragen aan het vergroten van de effectiviteit in de aanpak van multi-probleemgezinnen. onder andere door te bezien op welke wijze kan worden gekomen tot 1 indicatiestelling per multi-probleemgezin.

2.3 Opgroeien en leren in de Velve-Lindenhof

a. Gezamenlijke ambitie

1. De uitstroom naar het speciaal onderwijs terugdringen van 9,5% naar het stedelijk gemiddelde van 6% (nu) en in de subbuurten 1003/1004 van 11,5% naar het stedelijk gemiddelde.
2. Het aantal leerlingen dat buiten de wijk naar school gaat, terugdringen van 44% naar het stedelijk gemiddelde.
3. Terugdringen van het voortijdig schoolverlaters naar het stedelijk gemiddelde. Terugdringen van het aantal leerlingen, dat het advies vmbo of praktijkonderwijs krijgt van 85% naar 75% (het gemiddelde % van vergelijkbare scholen, uit de categorie zware achterstandsscholen met meer dan 60% doelgroep leerlingen).
4. Momenteel hebben de leerlingen gemiddeld een taalachterstand van bijna een jaar; dit willen we verkleinen naar maximaal een half jaar (dat wil zeggen: een LA score op alle taalonderdelen van gemiddeld 0,146 naar 0,06).
5. Leerkrachten en directeurs van basisscholen moeten weer meer gelegenheid krijgen om hun tijd te besteden aan het primaire proces op school. Daarom willen we op elke basisschool een conciërge.
6. Elke ouder (die in aanmerking komt of wil komen) krijgt ondersteuning bij de opvoeding.

b. Inzet stad

1. Realisatie van een Brede school met daarin o.a. één voorschoolse voorziening voor alle kinderen van 0-4 jaar per circa 2013.
2. Realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin. Het Centrum voor Jeugd en Gezin maakt deel uit van het Hart van de Wijk. Vooruitlopend op de definitieve locatie zal de gemeente Enschede in de Velve-Lindenhof een tijdelijke locatie aanwijzen van waaruit de activiteiten van het Centrum voor Jeugd en Gezin worden vormgegeven. De tijdelijke locatie zal in 2009 / 2010 beschikbaar komen. Vóór 1 januari 2011 zal het Centrum van Jeugd en Gezin hier gehuisvest zijn. De definitieve locatie zal in 2014 worden opgeleverd.
3. Elk kind gaat naar de peuteropvang in de voorziening voor opvang en educatie van 0-4 jarigen (vanaf 2012).
4. Alle doelgroepkinderen krijgen VVE (2008 – 2011).
5. Alle kinderen uit de wijk kunnen deelnemen aan een breed pakket aan buitenschoolse activiteiten. Elk kind dat naar het VO gaat, kan een beroep doen op huiswerkbegeleiding in de wijk.
6. Het BASIS-programma, inclusief de Brede schoolregisseur, wordt in ieder geval tot en met schooljaar 2009-2010 gecontinueerd.
7. Er wordt een multifunctioneel Hart van de Wijk gerealiseerd, incl. de Brede school in 2013.

c. Inzet rijk

1. Enschede wil in de Velve-Lindenhof één geheel geïntegreerde voorziening voor opvang en educatie voor 0-4 jarigen realiseren. Een voorziening waar alle kinderen naartoe kunnen, waarvoor er geen drempel is, er geen financiële belemmeringen bestaan en waar kinderen programma's aangeboden krijgen. Het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 jarigen ondersteunen. In dit platform wordt het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk gemaakt. Goede voorbeelden kunnen hier besproken worden, maar ook knelpunten of problemen kunnen hier aan de orde komen waarbij constructief zal worden gezocht naar oplossingen.

2. Daarnaast zoekt het rijk naar verruiming van de regelgeving voor VVE. De werving en toeleiding kunnen nu slechts 15% zijn van het OAB-budget. Nu voor het verhogen van de doelgroep de werving en toeleiding steeds belangrijker wordt, onderzoekt OCW de mogelijkheden voor verruiming.
3. Na de bespreking van de notitie 'samen spelen, samen leren' met de Tweede Kamer zal nader overleg zijn tussen OCW en Enschede waarin gezamenlijk gezocht zal worden naar mogelijkheden om de harmonisatie 0-4 jarigen te realiseren.
4. Tenslotte de financiën: de middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen extra voor VVE beschikbaar vanuit OCW. (Brief van 1 februari WWI/W2008002440)
5. Vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OC&W middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties. De gemeente Enschede wil deze combinatiefuncties vooral inzetten om de in het WAP beschreven versterking op het terrein van Onderwijs, Sport en Cultuur.
6. Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte. per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen.

2.4 Participeren en ontmoeten in de Velve-Lindenhof

a. Gezamenlijke ambitie

1. Bij alle veranderingstrajecten (herstructurering, Hart van de Wijk, herinrichting openbare ruimte, et cetera) in de wijk participeren de bewoners door middel van een door de verschillende partners opgezet participatietraject. Alle instellingen committeren zich hieraan.
2. Alle inburgeringsplichtigen *en* –behoefigen krijgen een inburgeringstraject aangeboden gericht op taal en participatie in de Enschedese samenleving.
3. Duurzamere participatie in de samenleving door de inburgeringstrajecten, in aansluiting op het inburgeringsexamen (A2), te richten op het hogere taalniveau B1.

b. Inzet stad

1. Er wordt zo spoedig mogelijk een multifunctionele voorziening gerealiseerd: het Hart van de Wijk.
2. In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal.
3. Alle inburgeringsplichtigen *en* –behoefigen krijgen een inburgeringstraject aangeboden gericht op taal en participatie in de Enschedese samenleving, o.a. door de inburgeringstrajecten te richten op het hogere taalniveau B1.

Daarnaast wordt het buurtvermogen versterkt door gebruik te maken van de talenten in de wijk, participatietrajecten te realiseren rondom het Hart van de Wijk en de openbare ruimte, en door het aanbieden van kansen aan bewoners om te 'stijgen' d.m.v. de Voor Wat, Hoort Wat methode.

c. Inzet rijk

1. SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld.
2. Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering
3. Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
4. Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken www.forum.nl.

2.5 Sporten en bewegen in de Velve-Lindenhof

a. Gezamenlijke ambitie

1. De Body Mass Index (BMI) -overgewicht bij leerlingen van het basisonderwijs neemt de komende 4 jaar af.
2. Het percentage peuters van 4 jaar met overgewicht wordt jaarlijks verminderd met 5%.
3. Het percentage inactieven neemt af van 8% naar 7% (Nationaal Actieplan Sport en Bewegen). Het percentage mensen dat voldoet aan de beweegnorm (30 minuten per dag voor volwassenen en 60 minuten per dag voor de jeugd) stijgt naar 65% (NASB)
4. Het aantal jeugdleden bij sportverenigingen neemt de komende 4 jaar toe van 35% naar 51% (stedelijk gemiddelde).

b. Inzet stad

1. In het Hart van de Wijk wordt een sportzaal gerealiseerd.
2. Samen met FC Twente zal het project 'Scoren in de wijk' worden gerealiseerd, gericht op meerdere doelen uit het WAP (dus breder dan sport).
3. Er wordt uiterlijk in 2011 een Cruiff Court gerealiseerd.
4. Er wordt een doorgaande sluitende lijn voor 0-12 jarigen gerealiseerd (o.a. met zwemdiplomagarantie voor basisschoolleerlingen, motorisch remedial teaching voor alle kinderen die dat nodig hebben, een leerlingvolgsysteem gericht op beweeg- en sportactiviteiten en overgewicht en het opleiden van vrijwillig kader (o.a. ouders) voor spel- en sportactiviteiten in de buurt).

c. Inzet rijk

Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.

2.6 Een veilig Velve-Lindenhof

a. Gezamenlijke ambitie

1. Het terugbrengen van het aantal incidenten overlast in de buurt (zoals overlast geluid, zendapparatuur, gestoorde/ overspannen mensen die overlast, vuurwerk en jeugd) van 16,7 naar het stedelijk gemiddelde van 15,6 in 2009.
2. Volgens de politiemonitor uit 2006 voelde 25% van de bewoners zich wel eens onveilig in de buurt. Dit willen we terugdringen naar 20% in 2012.
3. Het terugdringen van het aantal woninginbraken van 19,2 naar het stedelijk gemiddelde van 11,4 in 2012.
4. Het terugdringen van het aantal bedreigingen van 2,7 naar het stedelijk gemiddelde van 2,2 in 2009.
5. Het terugbrengen van het aantal mishandelingen van 5,3 naar het stedelijk gemiddelde van 4,1 in 2009.
6. Vergroten van de sociale en verkeersveiligheid door herinrichting van de openbare ruimte.
7. In samenwerking met de corporaties de openbare ruimte opnieuw inrichten.
8. Bevorderen van de veiligheid en voorkomen van verloedering door meer blauw op straat.

b. Inzet stad

De Velve-Lindenhof wijkt op het punt van georganiseerde criminaliteit niet significant af van de andere wijken in Enschede. Die vorm van criminaliteit heeft geen specifieke relatie met de Velve-Lindenhof. Dat neemt niet weg dat er mensen wonen waarvan een relatie kan worden gelegd met georganiseerde criminaliteit. De stad heeft hierbij de afweging gemaakt op dit punt voor de wijk geen doelstelling op te nemen.

Op basis van de wijkscan Velve-Lindenhof (waarin de objectieve politiecijfers zijn aangevuld met de subjectieve beelden van de politie) en het leefbaarheidsonderzoek van de gemeente Enschede komen de volgende hoofdproblemen in Velve-Lindenhof naar voren:

- Sociale problematiek, met name huiselijk geweld, burenruzies, illegale praktijken en overlast;
- Jeugdproblematiek, met name vernielingen, openlijke geweld, bedreigingen, mishandelingen en overlast.
- Problemen als uitgaansoverlast en drugsgerelateerde overlast.
- De cijfers geven aan dat op al deze punten de problematiek in Velve-Lindenhof groter is dan het gemiddelde in Enschede.

De gemeente zet in op de volgende thema's. De openbare ruimte wordt opnieuw ingericht op een dusdanige wijze, dat er een (sociaal) veilige en leefbare woonomgeving ontstaat. Door diverse partners, m.n. de politie, wordt extra ingezet op het terugdringen van overlast (drugs, huiselijk geweld, multi-probleemgezinnen), het vergroten van de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie en het vergroten van de sociale veiligheid en leefbaarheid. De gemeente Enschede zal in de lokale driehoek afspraken maken over de extra inzet van 1 extra wijkagent voor de Velve-Lindenhof.

1. De bewoners van de wijk worden nauw betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte waarbij met name aandacht zal worden besteed aan Spelen en Ontmoeten.
2. Investerings op het snijvlak van zorg en veiligheid (drang en dwang) door middel van huis aan huis bezoeken, wijkzorgteams het interventieteam en het actieteam (integrale aanpak vanuit politie, Justitie en zorg).

3. Het opzetten van een veiligheidshuis. Onder deze noemer ontmoeten politie, justitie en gemeente elkaar om doelgericht en doelmatig veiligheidsproblemen en risico's te signaleren, te analyseren en erop te handelen. Er wordt in gezamenlijkheid een aanpak voor gebieden, personen, doelgroepen of onderwerpen ontwikkeld en uitgevoerd.
4. De Integrale Aanpak Lipperkerkstraat, inclusief de oprichting van de Neighborhood Corporation Enschede. In deze straat bevonden zich veel overlastgevend panden (onder andere door huisjesmelkers en drugshandel). Een groot deel van deze panden is door de NCE opgekocht en zal binnenkort worden opgeknapt en herbested.
5. Alle coffeeshops in de wijk zijn inmiddels gesloten of verplaatst naar meer geschikte plaatsen, niet direct in een woonwijk.
6. In de afgelopen periode heeft de gemeente in een deel van de wijk de openbare ruimte grondig verbeterd om zo de sociale veiligheid te vergroten. Er is voor 6 miljoen Euro geïnvesteerd door gemeente en provincie.
7. Velve-Lindenhof wordt de leerwerkplek voor nieuwe wijkagenten.
8. Medio 2008 zullen er opnieuw wijkscans worden gemaakt op basis waarvan doelstellingen zullen worden geactualiseerd.
9. De inzet van 1 extra wijkagent.

c. Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

Wijkagenten

De aanpak en oplossing van de in het WAP beschreven veiligheidsvraagstukken zijn van belang om in 2017 te kunnen stellen dat Velve-Lindenhof zich tot krachtwijk heeft ontwikkeld. Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het regionaal college zal, op voordracht van de regionale driehoek, bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Twente krijgt in de periode 2007-2011 14 extra wijkagenten.

Overlast

- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het Ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (waaronder de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Eindhoven) gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de regierol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet kijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal ook in andere gemeenten inzetbaar zijn.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer.
- Het rijk streeft ernaar het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 in te dienen bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boeteoverlast in de openbare ruimte in de tweede helft van 2008 in werking treedt.

Onveiligheidsgevoelens

In opdracht van het Ministerie BZK zal naar voorbeeld van de Fear of Crime toolkit van de Britse Home Office een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.

Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit

Gemeenten hebben door middel van de Wet BIBOB een extra instrument in handen om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen. Bij ernstig gevaar van misbruik kan een gemeente een vergunning of subsidie weigeren of intrekken. BZK onderzoekt i.s.m. Justitie de noodzaak en mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de wet Bibob te laten vallen. Vanaf begin 2008 voert het rijk het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.

Privacy

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

3. Bewonersparticipatie

Betrokkenheid bewoners centraal in de uitvoering van het WAP

In het voortraject zijn bij de planvorming in diverse bijeenkomsten bewoners en overige belanghebbenden betrokken. Bij de uitvoering van de projecten van het WAP staat de betrokkenheid van de bewoners centraal. De wijkraad fungeert in dit opzicht als een soort klankbordgroep. Bij de fysieke herstructurering van de woningen van de Woonplaats staat bewonersparticipatie centraal. In het WAP is uitgebreid beschreven hoe dit reeds is vorm gegeven. Daarnaast zullen alle wijkbewoners over de voortgang via diverse communicatiemiddelen van de gemeente en de wijk op de hoogte worden gehouden. Hierbij valt te denken aan de website van de gemeente en van de wijkraad, huis-aan-huis nieuwsbrieven en bijeenkomsten. Naast de huidige bewoners van de wijk zal de gemeente ook extra aandacht besteden aan het feit dat in de wijk circa 600 nieuwe gezinnen een woning zullen vinden. Ook deze groep bewoners zal intensief bij de wijkvernieuwing worden betrokken

a. Inzet stad: Bewonersparticipatie en - budgetten

In Enschede wordt de betrokkenheid van bewoners bij allerlei zaken als erg belangrijk gezien. De werkwijze van de gemeente is er deels op aangepast door het 'stadsdeelsgewijs werken'. Eigenlijk is het gemeengoed geworden. Zo zijn er in Enschede, in navolging van de Buurt aan Zet gelden, gemeentebreed 'Buurt in Actie' wijken benoemd. Hieraan is een budget voor de wijk gekoppeld, waar bewoners initiatieven van kunnen financieren, die een verbetering voor hun wijk betekenen en de leefbaarheid vergroten. Daarnaast worden wijkraden actief ondersteund.

b. Inzet rijk

Het rijk stelt landelijk in 2008 20 miljoen beschikbaar voor burgerinitiatieven. Hiervan zal 10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 aandachtswijken en dus voor de Velve-Lindenhof. De gemeente Enschede krijgt in 2008 € 60.000 euro.

4. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratistische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

Gemeente Enschede heeft kenbaar gemaakt deel te willen nemen aan experiment 4 (zie 2.2).

5. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie worden gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil het rijk ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. Het rijk zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

6. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in de wijk Velve Lindenhof in gemeente Enschede, dragen in totaal € 200 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in het wijkactieplan opgenomen afspraken.
2. De gemeente Enschede zal ongeveer € 13 miljoen (eigen middelen, rijksmiddelen en indien mogelijk provinciale en/of EU gelden) inzetten ten behoeve van het wijkactieplan.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

7. Overleg en Voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: De gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van het charter:**
 - Regelmatige ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks vindt een bestuurlijk gesprek rijk-gemeente-corporatie(s) plaats over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast. Aanleidingen voor aanpassingen kunnen bijvoorbeeld zijn veranderde financiële omstandigheden, of wijzigingen in het Wijkactieplan.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
 - Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.

- De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
- Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

8. Overig

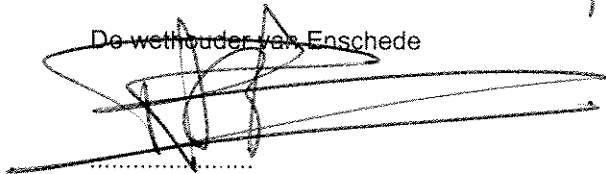
Mediation

- Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in 2-voud ondertekend op

Enschede, 31 maart

De wethouder van Enschede

De heer R.W. Bleker

Plaats: Enschede Datum: *31/3*

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Plaats: Enschede Datum: *31/3/2008*

10. Charter

Betreffende de aanpak van de Korrewegwijk en de wijk De Hoogte te Groningen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Groningen, namens deze,

De wethouder voor Ruimtelijke ordening, Volkshuisvesting, Wijkvernieuwing

Dhr. F. de Vries.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerck

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Algemeen

De ambitie van de stad en het rijk heeft betrekking op de periode van 2008 t/m 2017. Dat is de periode die we denken nodig te hebben om van de beide wijken krachtwijken te maken.

In Groningen zetten we voor beide wijken in op twee sporen, het collectieve spoor en het individuele spoor. In het collectieve spoor zorgen we met de bewoners en de professionals in de wijken voor een goede, veilige basis in de wijken. We sluiten aan bij de principes van "vertrouwen in de buurt". De professionals in de wijken en de bewoners zijn hier aan zet. De gemeente en corporaties faciliteren en financieren, uitgangspunt is dat bewoners met de professionals de wijk gaan maken tot een prettige, veilige wijk waar mensen "mooi willen blijven wonen". Dit is het centrale motto voor de collectieve sociale wijkvernieuwing.

We vullen het collectieve spoor aan met het individuele spoor. Binnen het individuele spoor kiezen we voor een individuele benadering op het niveau van de persoon en het gezin. We werken we aan drie thema's.

- "Werk"
- "Ouder – kind"
- "Multiprobleemgezinnen"

Het collectieve en individuele spoor gaan hand in hand en worden in samenhang met de lopende wijkvernieuwing en reguliere programma's in de beide wijken uitgevoerd.

Het individuele spoor

1. Werk en integratie: "samen er op af"

Gezamenlijke ambitie

Het rijk en de stad Groningen streven er naar om in de komende periode van 10 jaar substantieel meer mensen aan het werk te krijgen dan wel te activeren en (weer) een rol te laten spelen in de maatschappij. Werk is een belangrijke manier voor mensen om met elkaar in contact te komen en bevordert daarmee integratie. De gemeente Groningen verbindt "werk en integratie" daarom nadrukkelijk met elkaar.

Voor de komende 4 jaar zijn de volgende doelstellingen geformuleerd. Na deze periode zullen de doelstelling op basis van de ervaringen opnieuw worden bepaald.

1. De komende 4 jaar wordt extra uitstroom naar werk gerealiseerd van 110 personen ten opzichte van de reguliere jaarlijkse doelstelling.
2. De komende 4 jaar worden 97 personen extra ten opzichte van de reguliere jaarlijkse doelstelling op een "meedoen-plaats" geplaatst. Na deze periode zal de doelstelling opnieuw worden bepaald.
3. Het instrument "armoedepact" en de voorzieningen uit de schuldhulpverlening worden maximaal ingezet.
4. Minimaal 20 allochtone vrouwen worden begeleid naar werk of zijn anderszins actief voor de maatschappij.
5. Extra afname van de jeugdwerkloosheid t.o.v. de jaarlijkse doelstelling met 15 personen.

Het stimuleren van de wijk economie zal extra aandacht krijgen. In 2008 zal de stad daartoe de ideeën die zijn opgehaaid bij ondernemers, scholen, corporaties en belangenorganisaties nader uitwerken tot concrete acties. De volgende doelstellingen zijn daartoe geformuleerd:

1. Per jaar krijgen 15 (startende) ondernemers uit de wijken een mentor tot hun beschikking.
2. Het aantal (startende) ondernemers in de wijken zal toenemen.
3. De omzet van de winkelvoorzieningen neemt toe.

Inzet stad

Het uitgangspunt voor de stad is dat iedereen aan het werk kan of actief kan zijn voor de maatschappij. De stad zet in op een intensieve en meer op het individu gerichte aanpak. Samen met de corporaties en andere instellingen verbeteren en intensiveren we de signalering en de acties om de signalen om te zetten in het begeleiden naar werk of activiteiten. Speciale aandacht is er voor allochtone vrouwen en jongeren (moeilijk plaatsbare jeugd).

De gemeente Groningen start in samenspraak met de Projectdirectie Microfinanciering in de loop van 2009 een project (pilot).

Inzet rijk

SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Groningen in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten Participatiebudget. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het Participatiebudget, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie. SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWI/W2008002440).

EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.

Integratie

Inzet stad

Integratie is in Groningen een thema dat in alle activiteiten terugkomt; in het collectieve spoor als het gaat om samen de schouders onder de wijk te zetten. In het thema ouder-kind als het gaat om het vergroten van de ouderbetrokkenheid. Binnen het thema werk als het gaat om sociale stijging van allochtone vrouwen en betrekken van probleemjongeren bij de maatschappij en het inburgeren van bewoners die nieuw zijn in onze maatschappij en voorbereid worden op participatie en werk. Waar noodzakelijk wordt (reeds) inburgering aan reïntegratie gekoppeld.

Met betrekking tot specifiek de inburgering zetten we in op het bereiken van de volgende doelen: Alle inburgeraars wordt een aanbod gedaan voor een maatgericht inburgeringstraject. Uitgangspunt is dat het aan te bieden inburgeringstraject een duaal traject is, tenzij dat uit oogpunt van maatwerk ongewenst is, c.q. niet aansluit bij de reeds verworven competenties van de inburgeraar.

Inzet rijk

Zie tekst inzet rijk hierboven betreffende het Participatiebudget.

2. Ouder – kind: ieder kind en iedere ouder telt mee (opvoeden en opgroeien)

Gezamenlijke ambitie

Kinderen verdienen optimale ontplooiingsmogelijkheden. De inzet en inbreng van ouders hierbij is essentieel. Opvoeden en opgroeien gaan hand in hand. Een goede gezondheid, geluk en optimale ontplooiing van kinderen is onze gezamenlijke ambitie.

Groningen heeft al vele activiteiten op dit terrein in gang gezet en gerealiseerd. Zo staat in de wijken een brede school, worden in 2008 Centra voor jeugd en gezin (OuderKindCentrum in Gronings jargon) operationeel, draait de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) volop, bestaat er integraal jeugdbeleid en vormen maatschappelijke stages vormen een onderdeel van het onderwijsprogramma. Desondanks moet het beter. We zetten daarbij in op die gebieden waar we de energie van betrokkenen en instellingen kunnen gebruiken. Dat leidt er toe dat we gaan inzetten op de volgende gewenste effecten:

Het vergroten van de ouderbetrokkenheid:

- Scholen voeren een actief ouderbeleid en hebben op diverse wijze contact met alle ouders van de school (vanaf schooljaar 2008 / 2009).
- Gezinnen in risicovolle situaties weten waar ze terecht kunnen met vragen. Voor hen is een helder aanbod aan opvoedingsondersteuning. Uitrol OuderKindCentrum (OKC) in 2008.
- Tiernermoeders/jonge moeders zijn in beeld, benaderd en weten zich gesteund in hun rol als opvoeder, 90% in 2009.
- Voorkomen van tienermoederschap door 1 informatieloket.
- Kinderen die in de knel komen worden vroegtijdig gesignaleerd en doorverwezen door verwijzindex. We hebben een dekkende werkwijze eind 2008.

Het behalen van een startkwalificatie:

- CITO score van de kinderen in de betreffende basisscholen = stedelijk gemiddelde in 2012.
- Bereik van achterstandsleerlingen voor VVE = 100% in 2011.
- Doorverwijzing naar speciaal onderwijs = stedelijk gemiddelde in 2011.
- Bereik van ouders van achterstandsleerlingen = 80% in 2010.
- Sluitende dagarrangementen / verlengde schooldag in 2009 voor alle kinderen in de Korrewegwijk.
- Vroegtijdige signalering van risicojongeren en gezinnen. Zorgcoördinatie van risicokinderen en gezinnen.

Aanpak geweld in gezinnen/kindermishandeling:

- Kinderen leren weerbaar te zijn tegen geweldsuitingen.
- Signalen kindermishandeling / huiselijk geweld worden opgepakt.
- 24 uren aanpak is gerealiseerd in 2009.
- Professionals zijn geschoold en handelen deskundig in 2009.

Fysieke voorzieningen:

- Meer aanbrengen van groen in de Hoogte.
- Het realiseren van een nieuwe school (dependance Vensterschool het Koorenspoor) met een Ouder Kind Centrum.
- Meer ruimte creëren voor de speeltuinvereniging in De Hoogte.
- Het verbeteren van het (buiten)speelklimaat bij de vensterschool in de Korrewegwijk.

Inzet stad

Naast de al bestaande activiteiten in Groningen op het gebied van opvoeden en opgroeien worden in de wijken De Hoogte en Korrewegwijk de volgende activiteiten in gang gezet.

Het vergroten van de ouderbetrokkenheid:

- Onderzoeken met schoolteams wat zij nodig hebben om in contact met ouders te komen en inhoudelijk het gesprek aan te gaan.
- Trajecten uitvoeren om leerkrachten en medewerkers instellingen te trainen in contacten met ouders.
- Formatie voor school om leerkrachten actief ouders te laten bezoeken. Zonodig invoeren ouder-schoolcontracten.
- Invoering Felicitatiekoffer door diverse instellingen.
- OuderKindCentrum- plus variant/pilot.
- Opstarten samenwerking verloskundigen, huisartsen en kraamzorg (ketenzorg rondom -9 maanden tot 1 jaar).
- Invoeren programma stevig ouderschap.
- Invoering Pedagogisch / didactisch programma en invoering digitale verwijsindex.
- Speciale projecten Tiernermoeders /jonge moeders.

Het behalen van een startkwalificatie:

- Invoeren van de Verlengde schooldag.
- Uitbreiden VVE programma via speelzalen en kinderopvang.
- Invoering familieleren gekoppeld aan VVE.
- Leren in de praktijk via buurt-werkplaatsen voor voortgezet onderwijs leerlingen uit de buurt.
- Herziening leermethoden / passend onderwijs.

Aanpak geweld in gezinnen/kindermishandeling:

- Weerbaarheidstrainingen basisonderwijs.
- Steun en adviesteam huiselijk geweld.
- Voorlichtingsprogramma gericht op kindermishandeling.
- Methode RAAK en Meldcode Kindermishandeling opnemen in ontwikkelingen OKC.

Fysieke voorzieningen:

- Meer aanbrengen van groen in de Hoogte.
- Het realiseren van een nieuwe school (dependance Vensterschool het Koorenspoor met een OKC).
- Meer ruimte creëren voor de speeltuinvereniging in De Hoogte.
- Het verbeteren van het (buiten)speelklimaat bij de vensterschool in de Korrewegwijk.

Inzet rijk

- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (zie brief d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWI/W2008002440). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- De minister voor Jeugd en Gezin gaat vooruitlopend op de wetgeving met partijen bestuurlijke afspraken maken om te komen tot sluitende afspraken in de geest van de voorgenomen wetgeving.
- Vanuit het ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (van de G18 gemeenten: Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Eindhoven)

gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om het doorzettingsvermogen van gemeenten concreet handen en voeten te geven.

- Vanuit de Impuls "brede school, cultuur en sport" zullen door VWS en OCW samen met de gemeenten middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.
- Tenslotte de financiën: de middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen (zie brief DGWWI/W2008002440) extra voor VVE beschikbaar.
- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte. per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen.

3. Multiprobleemgezinnen: van aandachtsgezin naar krachtgezin.

Gezamenlijke ambitie

Een werkende aanpak ontwikkelen om multiprobleemgezinnen daadwerkelijk te helpen en mede daardoor ook de overlast voor de buurt te verminderen. Rijk en gemeente zullen samen optrekken bij de ontwikkeling en na 2 jaar gezamenlijk het experiment evalueren en keuzes maken over het vervolg. Op basis van de ervaringen zullen concrete doelstellingen worden bepaald.

Inzet stad

Al jaren wordt speelt het probleem van de multiprobleemgezinnen. Tot op heden slagen we er onvoldoende in om hier echt voortgang te boeken. Daarom gaat Groningen voor een periode van 2 jaar in beide wijken experimenteren met een nieuwe aanpak. Deze is gericht op het bundelen van de krachten, financiën én het onderbrengen van de eindverantwoordelijkheid bij één persoon. Dit onder het motto van aandachtsgezin naar krachtgezin. De gewenste effecten van de nieuwe aanpak zijn:

- Verbetering van de gezinssituatie en de situatie van de individuele gezinsleden. Om welke verbeteringen het gaat wordt per gezin vooraf vastgesteld.
- Vermindering van de overlast voor de buurt.

Daarbij worden 2 innovatieve instrumenten ingezet.

Gezinscoaches

Een gezinscoach coördineert niet alleen zorg maar is juist ook het anker voor structuur en katalysator voor positieve veranderingsprocessen in het gezin. Het is noodzakelijk dat de coach direct handelend kan optreden naar zowel Jeugdzorg en Sozawe als naar organisaties als politie en justitie. Via bestuurlijke afspraken met kernspelers wil men bewerkstelligen dat de coaches voldoende mandaat zullen krijgen, goed van informatie worden voorzien en snel benodigde indicaties en /of rechtelijke uitspraken kunnen plaats vinden.

Gezinsherstelplan en het gebonden budget

Het tweede instrument is het Gezins Herstel Plan (GHP) en het GHP gebonden budget. Het GHP bevat de beoogde en de te voorziene interventies anders dan die van de gezinscoach zelf, de gespecialiseerde of geïndiceerde interventies. De bedragen van deze interventies worden in het plan opgenomen en vormen het GHP gebonden budget. Met dit integrale budget koopt de gezinscoach de aan de uitvoering van het plan gebonden diensten in. Hierdoor wordt het mogelijk een door alle relevante organisaties opgesteld en vastgesteld plan van aanpak voor elk individu in het gezin apart als wel het gezinssysteem als geheel te maken.

Dit experiment zal met veel kennis en expertise moeten worden omgeven. Doel van dit experiment is om nieuwe manieren van werken te ontwikkelen ter vermindering van de problemen binnen multiprobleemgezinnen en de beleidsontwikkeling op het dit vlak te voeden

Inzet rijk

Het rijk zal in het kader van het experiment Slagkracht achter de voordeur in 2008 de voorbereidingsfase van deze nieuwe aanpak ondersteunen opdat met ingang van 1-1-2009 kan worden gestart. Daarbij zal het rijk:

1. Meewerken aan de daadwerkelijk bundeling van budgetten of het op andere manier bereiken van de benodigde ontkokerde inzet.
2. Aangeven hoe en wanneer er tot een vereenvoudiging van de indicatiestelling kan worden gekomen. Een indicatiestelling waarbij wordt gewerkt met 1 integrale indicatiestelling op basis van het gezinsherstelplan, waardoor de hulpverlening accurater kan worden geleverd.
3. Op basis van dit inzicht gegeven onder punt 2 besluit de gemeente of zij zal starten met experimenten rond gezinsherstelplannen en gezinscoaches, zoals hierboven staan beschreven.
4. In geval het tot een experiment komt zal het rijk meedoen in de evaluatie van het experiment.

Het Collectieve spoor: Een sterke collectieve basis in de wijken

4. Bewonersparticipatie: "Vertrouwen in de buurt"

Gezamenlijke ambitie

We streven er naar wijken te maken waar sprake is van een sterke collectieve basis, waar het goed, veilig en prettig wonen is. Voor het slagen van deze ambitie is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk en dat laten zien door zelf daadwerkelijk mee te "bouwen" aan hun wijk.

Inzet stad

Bij de uitvoering van de WAPs gaan we door op het spoor zoals we in de stad met het Nieuw Lokaal Akkoord hebben afgesproken. We kiezen voor de uitgangspunten van "vertrouwen in de buurt". We geven de bewoners de kans om hun kracht in te zetten. Door bewoners de mogelijkheid te bieden iets voor hun wijk te betekenen zal de binding binnen de wijk toenemen en wordt mede invulling gegeven aan sociale stijging. De collectieve basis vormt het fundament voor een succesvolle individuele benadering op het gebied van "werk", ouder -- kind" en "multiprobleemgezin".

De effecten die we willen bereiken zijn de volgende:

1. De veiligheid en het gevoel van veiligheid is toegenomen.
2. Bewoners hebben hun (sociale) leefomgeving verbeterd.
3. Er is een goed perspectief voor jongeren.

Voor het leggen van deze collectieve basis stellen gemeente en woningcorporaties middelen en capaciteit beschikbaar; voor beide wijken minimaal 1,6 mln. voor de eerstkomende 4 jaar. De bewoners en de professionals in de wijken gaan samen bepalen hoe dat geld wordt besteed. Om bewoners en de professionals in staat te stellen afgewogen keuzes te maken is een instrument, genaamd "de waardenzeef", in ontwikkeling. Het instrument wordt ontwikkeld in samenwerking met het SEV. In 2008 gaan we dit instrument inzetten.

Inzet rijk

WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Groningen krijgt in 2008 €150.000 uit dit budget.

Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die interesse te hebben in dit experiment, vastgesteld worden.

5. Veiligheid

Gezamenlijke ambitie

We gaan voor veilige wijken. Het gaat daarbij om zowel het terugdringen van de criminaliteit als het vergroten van het veiligheidsgevoel van bewoners. Centrale doelstelling, zoals in het bestuursakkoord is vastgelegd, is de vermindering van de criminaliteit en de overlast met 25% in 2010 ten opzichte van 2002.

We zetten in op het realiseren van de volgende doelen.

Doelstellingen indicatorscores leefbaarheids- en veiligheidsmonitor De Hoogte

Indicator	2002	2006	Stad 2006	2010	2014
Woonomgeving					
Cijfer sociale samenhang	4,4	5,2	6,2	5,8	6,2
Evaluatie buurt	5,5	6,1	7,6	6,3	7,0
Cijfer woonomgeving	6,4	6,6	7,4	7,0	7,2
Medeverantwoordelijk buurt (%)	69%	78%	83%	82%	85%
Overlastcijfer	4,9	4,3	2,8	4,0	3,5
Overlast groepen jongeren	28%	17%	11%	15%	12%
Drugsoverlast	44%	31%	8%	25%	15%
Verloederingscijfer	4,6	4,4	3,4	4,1	3,5
Oordeel woonomgeving (vooruit)	37%	46%	39%	50%	55%
Toekomstverwachting (vooruit)	46%	48%	51%	55%	55%
Veiligheid					
Onveiligheidsgevoelens buurt	32%	29%	15%	24%	19%
Perceptie vermogensdelicten	4,8	4,0	2,6	3,4	3,0
Perceptie dreigende voorvallen	2,6	2,9	1,2	2,5	2,0

Doelstellingen indicatorscores leefbaarheids- en veiligheidsmonitor Korrewegwijk

Indicator	2002	2006	Stad 2006	2010	2014
Woonomgeving					
Cijfer sociale samenhang	5,1	5,2	6,2	5,8	6,2
Evaluatie buurt	6,4	6,5	7,6	6,8	7,3
Cijfer woonomgeving	6,7	6,8	7,4	7,2	7,4
Medeverantwoordelijk buurt (%)	76%	83%	83%	85%	87%
Overlastcijfer	4,0	4,5	2,8	4,1	3,6
Overlast groepen jongeren	11%	14%	11%	12%	10%
Drugsoverlast	26%	23%	8%	20%	15%
Verloederingscijfer	4,1	3,7	3,4	3,5	3,3
Oordeel woonomgeving (vooruit)	42%	42%	39%	50%	55%
Toekomstverwachting (vooruit)	60%	57%	51%	60%	65%
Veiligheid					
Onveiligheidsgevoelens buurt	24%	26%	15%	22%	18%
Perceptie vermogensdelicten	4,3	4,0	2,6	3,4	3,0
Perceptie dreigende voorvallen	2,5	2,6	1,2	2,4	2,0

Inzet stad

Zoals al is beschreven onder de paragraaf 'bewonersparticipatie' is er voor beide wijken minimaal 1,6 mln. voor de eerstkomende 4 jaar. De bewoners en de professionals in de wijken gaan samen bepalen hoe dat geld wordt besteed om de veiligheid in de wijk te verbeteren. Daarnaast worden extra wijkagenten ingezet, voor beide wijken gaat het om 4,5 extra fte. Wijkagenten kunnen een belangrijke rol spelen in het terugdringen van overlast en het voorkomen van zaken als fietsendiefstal.

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken.
- Het politiekorps Groningen krijgt in de periode 2007 – 2011, 18 extra wijkagenten en 17 extra forensisch assistenten.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer.
- Het rijk streeft ernaar het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 in te dienen bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat het wetsvoorstel bestuurlijke boete in de tweede helft van 2008 in werking treedt.

6. "Mooi blijven wonen"

Gezamenlijke ambitie

Het rijk, de gemeente en corporaties streven naar gedifferentieerde wijken, waar voor bewoners wat te kiezen valt en waar bewoners wooncarrière kunnen maken en waar het prettig wonen is.

Inzet stad

De stad geeft uitvoering aan het in 2007 tussen gemeente en corporaties op lokaal niveau afgesloten Nieuw Lokaal Akkoord. Hierin zijn afspraken gemaakt over woningproductie, woningverbetering en verbetering van de woonomgeving en leefbaarheid. Corporaties en gemeente investeren gezamenlijk in beide wijken 1,6 mln. extra in de woon- en leefomgeving. De besteding van het budget wordt, volgens de principes van "vertrouwen in de buurt" voor het overgrote deel bepaald door de bewoners van de beide wijken.

Inzet rijk

Voor de aanpak van zwerfafval is voor heel Nederland €48 miljoen beschikbaar via het Impulsprogramma Zwerfafval. Een belangrijk onderdeel hiervan is een subsidieregeling voor gemeenten en overige beheerders, waarbinnen €16 miljoen in drie tranches beschikbaar wordt gesteld. Nieuwe aanvragen kunnen vanaf 1 april 2008 worden ingediend. Naast subsidie biedt SenterNovem kennis, ervaring en de mogelijkheid om gezamenlijk met gemeenten projecten te ontwikkelen voor de aanpak van zwerfafval in krachtwijken.

Ondersteuning door VROM inspectie

De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van de wijkactieplannen. Toezicht en handhaving zullen veelal onmisbare elementen zijn bij de realisatie van de plannen. De VROM-Inspectie is bereid om de regievoerende gemeente te ondersteunen bij toezicht en handhaving op het terrein van de VROM-Inspectie. Deze ondersteuning zal zich vooral richten op verbetering (effectiever, efficiënter) van de uitvoering. Voorts zal de VROM-Inspectie eventuele toezichtonderzoeken, die zij vanuit haar onafhankelijke positie in deze wijken moet uitvoeren, steeds vooraf bespreken met de gemeente, zodat deze haar regierol kan blijven vervullen.

7. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

De stad zet in op de volgende experimenten:

Samenhang en integraliteit

Groningen tracht met de WAPs problemen die spelen in de wijken De Hoogte en de Korrewegwijk in samenhang op te pakken. De aansturing en de organisatie van alle lopende activiteiten in de wijken zijn hierop afgestemd. Het opdrachtgeverschap ligt bij een bestuurlijk overleg waarin corporaties en gemeente zijn vertegenwoordigd. Een procesmanager die tussen de partijen staat wordt aangesteld. Deze werkt in opdracht van het bestuurlijk overleg.

Bewoners

De inzet van het instrument "de waardenzeef" is bijzonder innovatief. Met behulp van dit instrument bepalen bewoners en de professionals in de wijken gezamenlijk welke maatregelen moeten worden ondernomen om de situatie in de wijk te verbeteren. Voor het uitvoeren van maatregelen is minimaal 1,6 mln. beschikbaar gesteld voor de eerstkomende 4 jaar. De verwachting is dat door middel van dit instrument waardevolle zaken in gang worden gezet en dat veel zal worden geleerd over hoe bewonersparticipatie vorm kan worden gegeven.

Slagkracht in de wijk

In de WAPs worden Lefteams geïntroduceerd. Een Lefteam is een team dat wordt bemenst door mensen van diverse organisaties die werkzaam zijn in de wijk. Het zijn doorzetters, mensen met een drive, creatief en niet bang om organisaties, directeuren, bestuurders aan te spreken. Deze mensen krijgen van hun organisatie de ruimte om te handelen, om onorthodoxe methoden toe te passen. Ze worden daarop niet achteraf afgerekend als het onverhoopt eens verkeerd mocht gaan. De instellingen en organisaties in de stad, waaronder ook de corporaties en de gemeentelijke diensten, zetten hun deuren open voor dit team. Als het team aanklopt dan moet er wat gebeuren.

Het team wordt ingezet als de normale lijnen niet meer werken, als mensen of organisaties vastlopen. Het lefteam wordt ingeschakeld als professionals er zelf niet in slagen om voorkomende problemen in hun reguliere samenwerkingsverbanden op te lossen. We gaan er vanuit dat geen enkele organisatie wenst te worden aangesproken door het Lefteam. Er zal dus ook een preventieve werking van uitgaan.

Slagkracht achter de voordeur

Zie paragraaf 3; aanpak multiprobleemgezinnen en verdere toelichting in WAPs.

Opheffen bureaucratische structuren

De stad Groningen ziet de innovatie aanpakken in de WAPs als kraamkamer voor nieuw beleid. Van sommige innovatieve ideeën zal mogelijk blijken dat ze in de praktijk van alledag niet werken, van andere nieuwe werkwijzen zal duidelijk worden dat ze een substantiële verbetering zijn in vergelijking met reguliere aanpakken. Een bekend probleem is dat de omslag van innovatieve projecten naar regulier beleid lastig is. Met goede intenties wordt een veelheid aan initiatieven opgezet, die vaak ook na een paar jaar weer worden opgeheven. Voor de professionals 'in het veld' werkt deze projectencarrousel frustrerend.

Hiervoor is nodig dat:

De gemeente Groningen, haar lokale partners en de nationale overheid eens per jaar met elkaar om de tafel gaan zitten om de knelpunten in de overgang van innovatieve projecten naar lopend beleid te bespreken en afspraken maken om deze te overwinnen.

8. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplegen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

9. Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet stad

Geheel in lijn met het uitgangspunt van de WAPs om het denkwerk en de uitvoering ter hand te nemen in nauwe samenwerking met relevante partners in de stad maakt Groningen optimaal gebruik van de kennis en inzet van partijen die zich via de landelijke allianties bereid verklaard hebben bij te dragen aan het tot stand brengen van de krachtwijken.

Groningen heeft in dit kader afspraken gemaakt met de Hanzehogeschool, KvK, VNO/NCW.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

10. Financiering

De gemeente constateert dat de financiering van de uitvoering van de wijkactieplannen nog niet volledig gezekerd is. Het rijk constateert dat de bestaande budgetten al veel mogelijkheden bieden. In de startfase van de uitvoering van het wijkactieplan zullen gemeente en rijk verkennen welke ruimte de genoemde regelingen en geldstromen uit de brief van 1 februari 2008 (kenmerk DGWWI/W2008002440) ter zake bieden. Gemeente en Rijk constateren samen dat men de in dit charter afgesproken ambities wil realiseren. Het charter is daarbij geen contract, maar geeft inhoud aan de gezamenlijke inspanning de wijkactieplannen uit te voeren. De gemeente zal zich, samen met het rijk, maximaal inspannen om de ontbrekende financiering voor de wijkactieplannen beschikbaar te krijgen. Waar dat niet lukt, zal in overleg tussen corporaties, minister VROM/WWI en gemeente worden bezien waar de wijkactieplannen worden bijgesteld.

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die al eerder zijn afgesproken en die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering.

Waar sprake is van additionele middelen voor de 18 gemeenten met de 40 krachtwijken, zal de gemeente de uitvoering van de maatregelen beginnen in deze wijken. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Het rijk gaat een gaat een inspanningsverplichting aan om de gemeente, daar waar nodig te ondersteunen bij het maken van afspraken met lokale en regionale organisaties (scholen, bureaus jeugdzorg, politiekorpsen, reclassering), die rijksmiddelen ontvangen en/of taken uitvoeren, die van belang zijn voor een efficiënte en doelgerichte uitvoering van de wijkactieplannen. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen.

In de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

Voor zover middelen beschikbaar zijn gekomen via de algemene uitkering, maken deze onderdeel uit van een integrale afweging in de gemeentebegroting.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de

wijkactieplannen. Om deze afspraken te kunnen realiseren dient aan een aantal condities voldaan te worden. Dit heeft tot de volgende afspraken met betrekking tot de wijkactieplannen geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in de wijken in gemeente Groningen, dragen jaarlijks gemiddeld €4,8 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken.
2. Ten behoeve van het geven van inzicht van de rijksintensiveringen met relatie naar de Krachtwijken over de jaren 2008 t/m 2011 is een brief gestuurd (d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWI/W2008002440). In de brief is indicatief aangegeven welke middelen vanuit het rijk voor de gemeente Groningen beschikbaar komen, via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen.
3. Voor de jaren 2008 t/m 2012 heeft de gemeente de bereidheid uit eigen middelen budget in te zetten ten behoeve van de wijkactieplannen. Voor 2008 is die inzet bepaald op 690.000 euro. Voorts wordt op het thema Veiligheid door de politie additionele menskracht ingezet.
4. Er komt indicatief 1,4 mln per jaar projectsteun beschikbaar voor de corporaties die de wijkactieplannen medeondertekend hebben, ter dekking van kosten en onrendabele toppen van activiteiten en projecten uit het wijkactieplan, ervan uitgaande dat de woningcorporaties minimaal 4,8 mln additioneel per jaar inzetten in de twee aandachtswijken.
5. Essentieel onderdeel van de wijkactieplannen is een integrale aanpak van multiprobleemgezinnen. Het betreft gezinnen waar knelpunten spelen op het terrein van o.a. inburgering/integratie, jeugdproblematiek, onderwijs-problemen, opvoedproblemen, werkloosheid en schuldenproblematiek. Een adequate financiering en efficiënte en doelgerichte uitvoering van deze integrale aanpak van multiprobleemgezinnen is essentieel voor de realisatie van belangrijke doelen uit de wijkactieplannen. Een belangrijk budget hierbij is het werkdeel van de WWB. Dit budget biedt nu al veel ruimte voor een diverse en flexibele inzet. Daarnaast spelen de middelen uit het deltaplan inburgering een belangrijke rol. Met de voorgenomen vorming van een Participatiebudget, door het ontschotten van dit budget met de budgetten voor inburgering en volwasseneneducatie wordt de ruimte om deze middelen in te zetten nog meer vergroot. Hiermee biedt het Rijk een belangrijk financieel kader waarbinnen onderdelen van de wijkaanpak kunnen worden gerealiseerd, door het aanbieden van (combinaties van) voorzieningen voor gericht op inburgering, re-integratie of educatie. Onderdeel van het Participatiebudget zal zijn dat van gemeenten wordt gevraagd inzicht te bieden in prestaties op de gebieden van inburgering, educatie en re-integratie. Naast deze budgetten die straks onderdeel uitmaken van het Participatiebudget zijn ook de middelen vanuit Jeugd en Gezin van groot belang voor de integrale aanpak van multiprobleemgezinnen. In het bijzonder het ministerie van WWI (wijken en integratie) en het ministerie van Jeugd en Gezin, en de gemeente spreken af dat voor 1 oktober 2008 afspraken gemaakt worden over de financieringswijze van deze integrale en brede aanpak van multiprobleem gezinnen met betrekking tot de onder beide ministeries vallende regelingen, waarbij de inzet is dat deze middelen flexibel en doelgericht ingezet kunnen worden. Het is in dat kader essentieel dat dan ook afspraken gemaakt worden over de wijze waarop de gemeente zich in het kader van deze brede doeluitkeringen (efficiënt) kan verantwoorden over de bereikte kwalitatieve en kwantitatieve prestaties. Bij deze financierings- en verantwoordingsafspraken zullen ook andere financieringsbronnen en partijen betrokken worden (gemeentemiddelen inclusief middelen ten behoeve van armoedebestrijding en schuldhelpverlening, corporatiemiddelen uit de WAP-afspraken, afspraken met/rond de jeugzorgketen, e.d.). Deze afspraken zullen onderdeel gaan vormen van het experiment "achter de voordeur"

en/of het experiment "opheffen bureaucratistische structuren".
Indien aantoonbaar is te maken dat bepaalde doelen niet gerealiseerd kunnen worden door externe door de gemeente niet te beïnvloeden omstandigheden, kan dit leiden tot bijstelling van het programma en de te realiseren doelen.

In deze charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Deze charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

11. Verantwoording, dialoog en kennisdelen

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van de charter:**
 - Regelmatige ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van de charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan de charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Meten en kennisdelen:**
 - Monitoring: Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
 - Meten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
 - Bewonersbetrokkenheid. De gemeente presenteren in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12 Overig

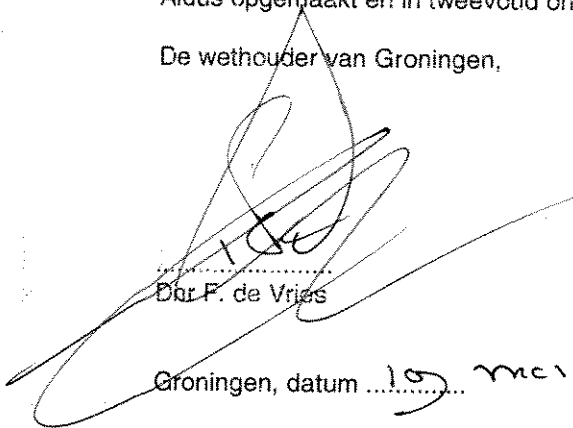
- Mediation

Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.

- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Groningen, op19 mei 2008

De wethouder van Groningen,

.....
Dr. F. de Vries

Groningen, datum19 mei 2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar

Groningen, datum19 mei 2008

11. CHARTER

Betreffende de aanpak van wijk Meezenbroek, Schaersbergerveld en Palemig (MSP) in Heerlen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerlen, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Heerlen, namens deze,

De wethouder Ruimtelijke Ordening en Stadsontwikkeling
Drs. Lex Smeets

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkma

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden,
maken de navolgende afspraken

INHOUDSOPGAVE

Preambule	4
Wonen	7
Werken	11
Leren en opgroeien	14
Integreren	19
Veiligheid	21
Betrekken bewoners	23
Afsluiting	24

PREAMBULE

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

In Heerlen wordt zwaar ingezet op de herstructurering van buurten door probleemaanpak, én sociale activering, zodat mensen weer zelfredzaam worden, hun eigen verantwoordelijkheid nemen en kansen krijgen en pakken. Nadruk ligt op participatie van de wijk en inzet van een mix van wonen, leren, werken, veiligheid en integratie.

MSP (Meezenbroek – Schaersbergerveld – Palemig) staat nog niet bekend als een krachtwijk. Integendeel. Problemen in MSP zijn omvangrijk, hardnekkig en urgent. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest stappen te maken op die ladder. Veel problemen bevinden zich achter de voordeur. Juist de veelheid van problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek. Alleen een langdurige inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen zal helpen.

Maar bewoners, gemeente, corporaties en vele andere partners in en van de buurt willen het niet bij deze constatering laten. Gezamenlijk zien zij kansen om het tij te keren en zijn al gestart. In het afgelopen jaar is de focus ten behoeve van het gebied verder ingezet en versterkt. Dit gebeurde onder andere via de inzet van buurtgericht werken en extra maatregelen zoals in het kader van het project "sociale herovering", als extra steun in de rug van de bewoners in de periode dat er ook van hen veel inzet gevraagd wordt om te komen van de situatie nu, naar de situatie die gewenst wordt. Gedurende de hele operatie van herstructurering staat het behoud van leefbaarheid centraal, het organiseren van spankracht in de buurt om na de operatie vooral zelf door te kunnen gaan en verder te komen, vormt het hoofddoel.

In 2007 heeft het college van burgemeester en wethouders van Heerlen ingestemd met de aanpak van de herstructurering van MSP, zoals in het Buurtplan op hoofdlijnen MSP voorgesteld. Voornoemd Buurtplan is de resultante van drie onderzoeken (sociale buurtvisie, herinrichtingvisie en woningmarktonderzoek) en intensief overleg met de belanghebbende woningcorporaties (Woonpunt, De Voorzorg en Weller), Klankbordgroep MSP en Stichting Wijkbeheer MSP. Gemeente en corporaties grepen de mogelijkheid aan om het herstructureringsgebied een zekere maat te geven vanuit de visie, het credo: één integrale gebiedsontwikkeling. Integraal door gelijktijdige aanpak vanuit 'fysiek', samen met 'sociaal', 'veilig' en 'economisch' en integraal vanuit samenwerking met diverse externe partners in buurt en stad. De overtuiging heerst dat samenwerken en uitvoeren van fysieke maatregelen, mits uitgevoerd op basis van een integrale buurtontwikkelingsvisie, een versterking en versnelling opleveren (kruisbestuiving). Een overtuiging, die samen met de partners in de buurt, zoals bewoners, woningcorporaties, ondernemers, verenigingen en organisaties, steeds meer werd gedeeld, blijkt inmiddels gestaafd door cijfers. In 2007 laat de gemeentelijke buurtmonitor duidelijk zien dat Molenberg, de buurt in Heerlen Stad Oost waarmee Heerlen het langst actief is, de grootste positieve buurtontwikkeling van de stad heeft.

Het krachtwijkenprogramma van het rijk is de afgelopen periode, in aansluiting op het Buurtplan op hoofdlijnen voor MSP, uitgewerkt in het Wijkactieplan MSP, met als doel van deze aandachtswijk een krachtwijk te maken. Om deze ambitie, neergelegd in het wijkactieplan MSP, te realiseren is het nodig om met energie en lef en vanuit betrokkenheid te experimenteren met nieuwe manieren van denken en werken.

MSP is aangewezen door het rijk als een wijk waar Heerlen en rijk de komende 10 jaar verder aan de slag gaan. Heerlen en het rijk willen MSP weer tot vitale woon-, werk-, leer- en leefomgeving maken, waar het prettig wonen is en waarin bewoners betrokken zijn bij de samenleving en hun wijk.

We richten ons op een slimme, selectieve en gecoördineerde veranderstrategie, waarmee de kloof tussen kansarmen en kansrijken kan worden verkleind en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waarin zij leven effectief kan worden aangepakt en verminderd.

Hoewel de problemen in MSP, zoals hoge (jeugd)werkloosheid en een overwegend laag opleidingsniveau in grote trekken ook onderkend zijn in andere aandachtswijken in Nederland, heeft MSP een extra uitdaging die verband houdt met extreme vergrijzing en ontgroening en bijgevolg bevolkingskrimp. Dit betekent een omslag in denken: niet groeien, maar krimpen. Dat zal dan ook extra aandacht, in termen van doorwerking naar alle thema's, moeten krijgen, in de vorm van een experiment.

Dit charter gaat in op die zaken waar het rijk een ondersteunende rol heeft te vervullen in het uitvoeren van het Heerlense wijkactieplan. Aan de orde komen terreinen waarop Heerlen aan het rijk vraagt bestaande wet- en regelgeving opzij te schuiven, en waar het rijk extra financiële middelen zal vrijmaken om op nieuwe manieren de grote maatschappelijke problemen die in MSP spelen aan te pakken. Daar waar een rol is weggelegd voor het rijk wordt ook expliciet ingegaan op de rol die de gemeente Heerlen en/of haar lokale partners voor zichzelf zien.

In dit charter is gestreefd naar bondigheid. Voor een uitvoerige beschrijving van de problemen in MSP, een analyse van de achterliggende oorzaken van deze problemen en een beschrijving van hoe de gemeente Heerlen en haar lokale partners die problemen willen aanpakken, wordt verwezen naar het wijkactieplan, waarin het ambitieniveau is vastgelegd.

Gedurende de uitvoering van het wijkactieplan komen mogelijk nieuwe zaken aan het licht waarbij het rijk een faciliterende rol kan spelen. De gemeente Heerlen en het rijk zien deze charter dan ook niet als het eindpunt maar als een begin van een gezamenlijk proces. Eén keer per jaar wordt de inhoud van dit charter tegen het licht gehouden en kunnen nieuwe afspraken worden gemaakt. Het werken aan krachtwijken is immers niet gebaat bij starre afspraken maar vraagt om een 'levende agenda'.

Onderstaand zijn de ambities en de inzet van stad en rijk nader uitgewerkt voor de aandachtsgebieden: wonen, werken, leren en opgroeien, integreren, veiligheid en betrekken bewoners.

WONEN

Gezamenlijke ambitie

- MSP dient een gevarieerd en kwalitatief goede woningvoorraad te krijgen, om daarmee een meer gevarieerde wijkbevolking huisvesting te kunnen bieden.
- Tevens hebben Heerlen en het rijk aandacht voor het verbeteren van de gezondheid van de bewoners van MSP via o.a. een gezonde leefomgeving en laagdrempelige eerstelijnszorg.
- Het rijk en de gemeente hebben de ambitie te komen tot minder grote verschillen in levensverwachting op basis van sociaal-economische achtergronden. Concrete doelstelling daarbij is om de gezondheid van inwoners in de krachtwijken te verbeteren via een integrale aanpak gericht op leefomgeving, geïntegreerde eerstelijnszorg en preventieprogramma's. Daartoe spreken het rijk en de gemeente af om experimenten aan te gaan in de wijk MSP op het gebied van gezondheidszorg, inrichting openbare ruimte en stedelijke ontwikkeling (samenhang fysiek en sociaal).

Inzet stad

Wonen:

- In MSP worden tot 2015 naar verwachting 759 woningen gesloopt, 470 woningen gerenoveerd en door de woningcorporaties 414 woningen nieuw gebouwd. Met name de toevoeging van levensloopbestendige woningen en zorgwoningen krijgen hierbij speciale aandacht.
- In het stedenbouwkundig plan, dat voorjaar 2008 vastgesteld zal worden, zal inzichtelijk worden gemaakt hoe de gevarieerde en kwalitatief goede woningvoorraad in MSP er uit komt te zien.

Groen/openbare ruimte:

Door de verdunning ontstaat ruimte in de buurt voor groen en speelvoorzieningen: "Groen voor grijs". De gemeente streeft naar een nieuwe invulling van de vrijkomende (openbare) ruimte (vernieuwen wegenstructuur) en verkeersveiligheid, o.a. door een betere ontsluiting van de wijk, aanhaking van de buurten aan elkaar, verbeteren identiteit en herkenbaarheid, aanhaken met omliggende groengebieden en groen in de wijk (groene ontmoetingsplekken), verminderen van de parkeerdruk, speelplekken, goede bereikbaarheid van de voorzieningen en kunst in de openbare ruimte. In dit kader heeft Heerlen zich aangemeld voor het initiatief van de Stichting WEW (Waarborgfonds Eigen Woningen), die jaarlijks aan twee van de 40 wijken een speeltoestel voor een speeltuin toekent. In het wijkactieplan staat de volledige lijst van projecten in dit kader.

De gemeente Heerlen zoekt naar mogelijke invullingen van de kerk de Heilige Drievuldigheid om deze voor en in de wijk te behouden.

Zorg:

- De zorginfrastructuur in MSP wordt zowel fysiek (realisering verpleeghuis/dagopvang en bundeling eerstelijnsaanbieders) als organisatorisch versterkt. Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de concentratie van eerste lijnsvoorzieningen al dan niet gecombineerd met overige zorgvoorzieningen/welzijn. Dit onderzoek krijgt een vervolg waarbij de bestaande eerstelijnsgezondheidszorg in MSP wordt versterkt door het ontwikkelen van een ketenalliantie binnen de eerstelijnsgezondheidszorg. De inzet is een zorgaanbod dat: laagdrempelig, goed toegankelijk, integraal is en aansluit op de zorgvraag en -behoefte van de inwoners. Daarnaast wordt dagopvang gerealiseerd in een nieuw te ontwikkelen locatie met een combinatie van

- verpleeghuiscapaciteit, zorgwoningen en dienstenaanbod. Om dit proces te versnellen is een ketenregisseur nodig om tot een goede samenwerking en sluitende aanpak in de zorg te komen.
- Het gebruik van voorliggende, collectieve voorzieningen wordt bevorderd door inzet van ouderenadviseurs, allochtonenadviseurs, homestart vrijwilligers en "maatjes" (GGZ-klanten). Hiervoor is een gecoördineerde aanpak vanuit het welzijnswerk noodzakelijk om vrijwilligers te werven, op te leiden en te matchen. Hiernaast wordt een in andere Heerlense wijken beproefde methode van wijkgerichte gezondheidsbevordering ingezet. Gezien de problematiek rond depressie en overgewicht wordt binnen de programma's aan deze twee thema's prioriteit gegeven.
 - De capaciteit van het stedelijk coördinatiepunt meervoudige probleemgezinnen wordt ten behoeve van MSP uitgebreid, waardoor de ketenregie op gezinsniveau wordt versterkt door het adagium: 1 gezin, 1 plan, 1 verantwoordelijke hulpverlener.
 - In het kader van het project "Gezonde Wijk" onderneemt Heerlen de volgende acties:
 - Aanwijzing van maximaal 3 wijken voor het experiment, waaronder MSP.
 - Aanstellen regisseur Gezonde wijkaanpak per wijk.
 - Opstellen van een plan van aanpak. Gebruik maken van beschikbare kennis en expertise bij GGD.
 - Financiële inzet.
 - Partnerschap met corporaties.
 - Specifieke aandacht binnen de gezonde wijk voor jongeren: toename van het aantal jongeren met een gezonde leefstijl; de woon- en leefomgeving wordt kindvriendelijk(er) en jongeren kunnen meepraten over hun eigen woon- en leefomgeving.
 - Door in het ontwerp van nieuwbouw zorgvuldig aandacht te besteden aan nieuwe duurzame energieconcepten kunnen gezondheidsproblemen voorkomen worden. Op basis van de energievisie die wordt opgesteld, zal bekeken worden welke kansen er zijn voor het gebied. Opties voor energiezuinige nieuwbouw en de mogelijkheden voor de toepassing van duurzame energiebronnen of het gebruik van bv. restwarmte kunnen worden onderzocht. Daarnaast zal de bestaande voorraad op een integrale wijze (GPR-tool) bekeken worden om deze meer duurzaam te maken.

Energie:

- Door de toepassing van nieuwe en duurzame energieconcepten in de woningen en bedrijven in de wijk kan lokaal kennis worden opgedaan met deze nieuwe technieken en kunnen barrières worden weggenomen bij de bouwsector om hier verder mee aan de slag te gaan en zich zonodig mee te onderscheiden van bedrijven uit andere regio's. De lokale onderzoeksinstituten en onderwijsinstellingen kunnen hier een belangrijke bijdrage aan leveren.
- Door middel van actieve voorlichting door bewoners aan bewoners dient men te leren omgaan met nieuwe technische systemen in hun woning (zoals nieuwe verwarmingsventilatie- en koelingssystemen). Het opzetten van een lokale groep energiespecialisten bestaande uit werkzoekenden uit de wijk biedt hier mogelijkheden toe.
- MSP kan een voorbeeldproject worden voor de Nieuwe Energie ambities van Parkstad Limburg. Door invulling te geven aan nieuwe energiezuinige en duurzame energieconcepten kan deze wijk zich gaan onderscheiden van andere wijken in de stad.
- De gemeente Heerlen zal het klimaatakkoord tussen de VNG en het rijk ondertekenen.
- Heerlen stelt een Energievisie op, die zal worden uitgewerkt in een Energie-aanpak.

Luchtkwaliteit:

- De locatiespecifieke maatregelen uit het luchtkwaliteitplan 'groen voor lucht', 'verkeersprestatie op locatie (VPL)' en 'bevorderen fietsgebruik' zullen bij de ontwikkelingen in de wijk MSP worden meegenomen. Hiermee wordt beoogd de luchtkwaliteit goed te houden, door het aansluiten van de fietsroutes op het bestaande fietspadennetwerk en toepassen van groen in de straat. Ook wordt een goede ontsluiting van de OV-routes nagestreefd.
- Voor MSP wordt een leefomgevingsplan opgesteld ten behoeve van het masterplan MSP waarin integraal leefomgevingsaspecten worden afgestemd. Naar verwachting worden maatregelen voor stimulering van de toepassing van water en groen en van langzaamverkeer-ontsluiting opgenomen.
- Heerlen maakt gebruik van de stimuleringsregeling kleinschalig wonen in de wijk.
- Heerlen maakt gebruik van de beleidsregel zorginfrastructuur van de Nederlandse zorgautoriteit (Nza).
- De gemeente Heerlen doet onderzoek naar de mogelijkheden om (onder voorbehoud van het halen van de doelstellingen omgevingskwaliteit en openbare ruimte – naar verwachting is hier begin 2008 duidelijkheid over) € 750.000 uit de ISV II middelen in te zetten voor een sloopfonds. De gemeente heeft binnen de afgesproken ISV doelstellingen met VROM afgesproken dat het halen van de woningbouwtaakstelling de hoogste prioriteit heeft. Een sloopfonds is een goede manier om deze doelstelling te halen.

Aanpak vervuiling:

- Heerlen wil in MSP zwerfafval aanpakken. Het betreft de vertaling van het project "schoon GMS" naar en in MSP. Voormalig alcohol- en drugsverslaafden worden in dit project ingezet voor het schoonmaken van de wijk en groenvoorzieningen. Tevens wordt in MSP een project uitgevoerd dat erop gericht is de werkzaamheden van aannemers in tijd en werkzaamheden dusdanig op elkaar aan te laten sluiten dat het algemene beeld van de openbare omgeving constant het gewenste ambitieniveau heeft.

Inzet rijk

Gezien de specifieke situatie waarin de regio Parkstad zich bevindt (krimp) en de hierbij behorende dynamiek is de financiering van de opgave op het gebied van wonen een groot probleem. Rijk en stad komen overeen om samen aan de slag te gaan met het onderwerp krimp. Probleem en mogelijke oplossingen zullen samen worden verkend. WWI organiseert een topteam met de betreffende departementen (VROM/WWI, EZ, SZW, OCW, VWS, V&W, FIN, JGZ, JUS, BZK, evt. LNV) om kennis en informatie uit te wisselen over hoe de (nog te) ontstane situatie het hoofd geboden kan worden. Als eerste stap zal een werkbijeenkomst worden georganiseerd met het topteam om de krimpproblematiek en de gevolgen hiervan op de verschillende beleidsterreinen inzichtelijk te maken en afspraken te maken over het proces. De instelling van het Topteam is in lijn met de uitvoering van de Motie Van Heugten zoals aangenomen tijdens de begrotingsbehandeling WWI (nr. 19 – 31 200 XVIII).

Het rijk zal Heerlen verder ondersteunen door:

- Het verlenen van actieve steun indien projecten (dreigen) vast te lopen.
- Actieve begeleiding van fusie(s) van woningcorporaties in Parkstad.
- Het rijk faciliteert bij het zoeken naar mogelijkheden van het sloopfonds (voor m.n. de particuliere woningvoorraad).
- Het rijk onderzoekt de mogelijkheden voor instrumentarium om langdurige leegstand van woningen (met name particulier bezit) in een situatie van krimp tegen te gaan, waaronder de mogelijkheid voor het instellen van een leegstandsbelasting (die gebruikt wordt als voeding voor het sloopfonds).
- Het rijk helpt de gemeente bij het zo efficiënt mogelijk inzetten van ISV-middelen voor het sloopfonds.
- Het inrichten en implementeren van een sloopfonds vraagt veel capaciteit. VROM zal indien gewenst in de vorm van het impulsteam hieraan een bijdrage leveren. Over de exacte manier waarop dit team ingezet wordt, worden nog afspraken gemaakt.
- Vanuit het ministerie van LNV wordt een bijdrage geleverd via het impulsprogramma Groen en de stad in het aanpassen van de openbare ruimte voor zover dit (potentiële) groengebieden betreft en het gevolg is van krimp (leegkomende terreinen). De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen. In Heerlen kan DLG meedenken over het aanpassen van de openbare ruimte, ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen, kennisuitwisseling / uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad, en een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen. Tevens kunnen leerlingen uit het (groene) onderwijs bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.
- Het rijk onderzoekt of Heerlen pilotgemeente kan worden om bezwaarmogelijkheden in MSP te vereenvoudigen zodat langdurige procedures niet voor vertraging in de uitvoering zorgen.
- Het rijk is in gesprek met de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) over de toekenning van speeltoestellen. Heerlen staat op de lijst. De uiteindelijke beslissing wordt genomen door Stichting WEW.
- De rijksadviseur voor het cultureel erfgoed is bereid te adviseren dan wel te bemiddelen om de functie van de kerk in MSP te wijzigen.
- Voor de aanpak van zwerfafval is voor heel Nederland 48 miljoen euro beschikbaar via het Impulsprogramma Zwerfafval. Een belangrijk onderdeel hiervan is een subsidieregeling voor

gemeenten en overige beheerders, waarbinnen 16 miljoen euro in drie tranches beschikbaar wordt gesteld. Nieuwe aanvragen kunnen vanaf 1 april 2008 worden ingediend. Naast subsidie biedt SenterNovem kennis, ervaring en de mogelijkheid om gezamenlijk met gemeenten projecten te ontwikkelen voor de aanpak van zwerfafval in krachtwijken.

- SenterNovem kan Heerlen ondersteunen bij uitvoering van haar ambities en plannen rondom duurzaamheid. De ondersteuning is erop gericht planmatig en effectief energiebesparings-effecten te bereiken die aansluiten op de lokale kansen. Het betreft het ondersteunen van de gemeente Heerlen:
 - met name op het punt van de gedragsverandering t.b.v. woonlastenverlaging/energiebesparing (lokale groep energiespecialisten);
 - bij het uitwerken van de energieparagraaf in een uitvoeringsplan, op basis van een gedegen onderzoek naar de mogelijkheden in de wijk;
 - bij het vinden van passende subsidieregelingen of in te zetten financieringsconstructies;
 - bij het activeren van diverse partijen, zoals corporatie, particuliere bewoners;
 - om samen met betrokken partijen de duurzaamheid/energieambities te formuleren en deze te vertalen naar concrete mogelijkheden in de wijk.
- SenterNovem kan door de gemeente Heerlen gebruikt worden als kennisinstituut (projecten, processen, concepten) en procesbegeleider.
- In het kader van het project "Gezonde Wijk":
 - Faciliteren van experimenten gericht op een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden.
 - Partnerschap met Gezondheidsfondsen en Alliantie Wijken en Convenant Overgewicht.
 - Financiële bijdrage gericht op bevorderen bewonersparticipatie.
 - Onderzoekscapaciteit vanuit RIVM.
 - Ondersteunen van gemeenten bij het inzetten van interventies voor de rijksspeerpunten roken, overgewicht, alcohol, depressie en diabetes via Centrum Gezond Leven, ondersteuningstraject VNG, handleidingen en partnerschap.
 - Ondersteunen van gemeenten vanuit het Nationaal Actieplan Sport en bewegen bij het inzetten van beweeginterventies in de wijk.
 - Monitoring van wijze waarop gemeenten omgaan met het handboek speelruimte en de richtlijn dat (minimaal) 3% van het plangebied voor woondoeleinden specifiek wordt bestemd voor speelruimte.

WERKEN

Gezamenlijke ambitie

Een relatief groot deel van de inwoners van MSP participeert nu niet op de arbeidsmarkt of is werkzoekend (naar een betaald dienstverband dan wel zelfstandig ondernemerschap). 60% van de beroepsbevolking in MSP is werkzaam tegenover gemiddeld 62% in Heerlen. Ook is het gemiddeld inkomen laag; 34% van de inwoners van MSP heeft een laag inkomensniveau tegenover 24% gemiddeld in Heerlen. Stad en rijk zetten samen in op verhoging van de arbeidsparticipatie en vergroten van de mogelijkheden van ondernemerschap. Tevens is het streven dat alle jongeren tot 27 jaar of een opleiding volgen, of aan het werk zijn. Het streven is om de situatie in MSP op het gebied van werken naar het stedelijk gemiddelde op te trekken.

Inzet stad

- Er zal een nieuw buurtwinkelcentrum gerealiseerd worden, als economische motor in het nieuwe hart van de wijk. Tevens zal het project Buurteconomie Heerlen voortgezet worden, met speciale aandacht voor jongeren (jeugdwerkloosheid) en allochtone ondernemers. Hierbinnen is de arbeidsreïntegratie (van werkzoekenden en niet-uitkeringsgerechtigden) naar zelfstandig ondernemerschap een prioriteit. Het "witten" van grijs/zwart werken is een aandachtspunt. Verder zullen de volgende zaken worden opgepakt:
 - Leerlingbouwplaatsen: minstens 1 leerlingbouwplaats via Arcus en/of SWV, Sociale Return norm 5% aanbestedingssom t.b.v. langdurig werklozen (uit wijk), en aanwijzing/inrichting van een sociaal bedrijf dat door hoofdaannemers kan worden ingeschakeld.
 - Klussendienst: er wordt een klussendienst opgezet op basis van 2 pijlers: vraag vanuit de bewoners en/of vanuit de corporaties. Tevens kan de klussendienst fungeren als werkervarings-/stageplaats danwel als optie om maatschappelijke participatie vorm en inhoud te geven.
 - Re-integratie: klantbenadering en maatwerk via de eigen casemanager.
 - Maatschappelijke stages: af te stemmen met scholen uit de buurt zoals Herle-college en Citaverde-college.
- Heerlen start in samenspraak met de Projectdirectie Microfinanciering in de loop van 2008 een project.
- Heerlen voert samen met de gemeenten Maastricht en Sittard-Geleen een verkenning uit om te kijken welke mogelijkheden eventuele gezamenlijke aanbesteding m.b.t. microfinanciering kan bieden.

Inzet rijk

- EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren.
- Het rijk zal Heerlen helpen bij het realiseren van het nieuwe economische hart van de wijk door te faciliteren m.b.t. kennisoverdracht. Hiertoe verzoekt het rijk een aantal van zijn partners uit de Landelijke Alliantie, waaronder MKB Nederland en VNO-NCW, alsmede de Raad van de Detailhandel en de aan de wijkenaanpak gelieerde kenniscentra om hun kennis en ervaringen op het gebied van (verplaatsing van) economische bedrijvigheid te delen met Heerlen.

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld.

LEREN EN OPGROEIEN

Gezamenlijke ambitie

Heerlen en het rijk streven in MSP naar:

- Het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters in de periode 2007-2011 met jaarlijks 10% ten opzichte van 2006. (=59% van 2006).
- Een dekkend aanbod van brede scholen die samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen en het versterken van sportverenigingen (er komt 1 brede school in MSP) in het kader van de Brede School: Het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de 40 krachtwijken zodat de ontwikkelingskansen van de kinderen worden vergroot. Daarbij wordt gestimuleerd, dat brede scholen samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen en doorgaande leerlijnen ontwikkelen. Het kabinet wil sportverenigingen versterken en wel zodanig dat zij in staat zijn maatschappelijke taken uit te voeren. Ook willen we bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunstvormen en dat er voor alle leerlingen dagelijks in en rond scholen een sport- en beweegaanbod is.
- Het streven is 100% van de VVE-doelgroep te bereiken.
- Een maatschappelijke stage voor alle leerlingen die instromen op het voortgezet onderwijs.
- Het elkaar versterken v.w.b. voornemens op het terrein van Jeugd en Gezin:
Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de buurt. In het basismodel CJG worden diverse functies van opvoed- en gezinsondersteuning gebundeld. Het betreft in ieder geval het preventief jeugdbeleid (de 5 functies uit prestatieveld 2 van de Wmo) en de jeugdgezondheidszorg. Het gaat daarbij niet alleen om bundeling van bestaande taken, maar waar nodig wordt vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin direct opvoed- en gezinsondersteuning geboden. In het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt ook de schakel naar de geïndiceerde jeugdzorg en naar de Zorg- en Adviesteams (ZAT) geregeld. De vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin vindt plaats onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten.
- Sluitende aanpak 0-4 jarigen: Het streven naar een betere samenhang tussen jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie. Ter illustratie: kinderen bij wie een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 3 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Naast verhoging van bereik streven we ook naar een verhoging van de kwaliteit (bijvoorbeeld het aanbieden van 4 dagdelen VVE (dit gebeurt overigens al in MSP), waarbij er sprake is van twee leidsters op een groep van 15 kinderen). Tenslotte streven we naar een sluitende aanpak binnen een gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen.
- Het tijdig en integraal aanpakken van (beginnende) opgroei- en opvoedingsproblemen begint met een goede signalering. Een voorwaarde hierbij is het gedegen uitwisselen en overdragen van informatie tussen hulpverleners. Om dit te ondersteunen is de ontwikkeling van de verwijfsindex risicojongeren essentieel. De verwijfsindex risicojongeren brengt instellingen uit de verschillende sectoren die risico's bij een jeugdige signaleren bij elkaar. Zo kunnen hulpverleners eenvoudig en in een vroegtijdig stadium contact met elkaar opnemen voor betere hulp aan een jongere.
- Een krachtwijk is kindvriendelijk. Goed opgroeien vergt een stimulerende, kindvriendelijke en ook een veilige leefomgeving. Een kindvriendelijke leefomgeving begint met een goede woning maar betekent

ook veilige wandel- en fietspaden, een schone en veilige buitenruimte, met accommodaties waarin vrijetijdsactiviteiten worden aangeboden, met een aanbod aan sport, cultuur en groen binnen ieders bereik.

Inzet stad

Sluitende aanpak van de voorzieningen voor 0-18 jarigen

Alle kinderen en jeugdigen uit de buurt krijgen meer kansen op het gebied van ontwikkeling, educatie, cultuur, sport en vrijetijdsbesteding. Dit moet leiden tot versterkte ontwikkelingskansen in zijn algemeenheid, meer mensen op een hoger opleidingsniveau en minder uitval in het voortgezet onderwijs. In alle ontwikkelingen zoals ze in MSP in gang gezet zijn en worden, is de focus om de keten van voorzieningen te optimaliseren en de (keten)aanpak te laten sluiten. Er heeft een onderzoek naar de pedagogische kwaliteit van de wijk plaatsgevonden (in het kader van het project "Sociale herovering"). De aanbevelingen uit dit onderzoek worden nu verder uitgewerkt, het betreft o.a. speelplekken in de wijk.

Het verminderen van het aantal voortijdig schoolverlaters

Er vindt een fikse inspanning plaats om te voorkomen dat jongeren in MSP de school verlaten zonder startkwalificatie. Op de VO-scholen zijn gedurende enkele dagdelen per week leerplichtambtenaren aanwezig, die pro-actief verzuim en uitval bestrijden, door jongeren direct aan te spreken op hun gedrag. In samenwerking met beide scholen en vooruitlopend op de doorstart van het Convenant voortijdig schoolverlaten zijn met beide scholen afspraken gemaakt over de inzet van projecten om jongeren te informeren over het belang van een startkwalificatie en de doorstroom naar het MBO te bevorderen. Het streven is om in de periode 2007-2011, jaarlijks een reductie van 10% te bewerkstelligen van het aantal voortijdige schoolverlaters, ten opzichte van het referentiejaar 2005-2006.

Brede School

- In MSP wordt een nieuwe Brede Maatschappelijke Voorziening (BMV) gebouwd, waarin educatieve (huidige 2 basisscholen), culturele, pedagogische, sport- en recreatieve voorzieningen voor kinderen, jeugd, ouders en buurtbewoners hun plek gaan krijgen. Juist door het onderbrengen van de twee scholen in één gebouw krijgen alle kinderen onderwijs op één plek in de wijk en kan segregatie in het onderwijs meer voorkomen worden.
- Heerlen realiseert een brede school in de wijk met een uitgebreid programma op het gebied van sport en cultuur. Hierbij is het uitgangspunt om een doorlopende lijn te hanteren tussen binnen- en buiten schools leren.
- Heerlen creëert een betere samenhang tussen jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie: Kinderen bij wie een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 3 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken. Wanneer er voldoende financiële middelen zijn, wordt een pilot gestart om het doelgroepbereik te vergroten.
- De stad creëert een sluitende aanpak binnen de gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen.
- Heerlen zet, naast de Brede Maatschappelijke Voorziening, in op de realisatie van een nieuwe voorziening voor jeugd en jongeren (jeugd- en jongerenaccommodatie) waarbij er een combinatie wordt gezocht met een bestaand maar nog nader in te richten breedtesportterrein. Een Cruiff Court is een voorbeeld van een deel van de invulling hiervoor.

- Heerlen zet in op het gebruik maken van de regeling combinatiefuncties voor onderwijs, sport en cultuur. Met name in de wijk MSP zal dit betekenen dat er niet alleen stenen worden gestapeld maar dat met gebruikmaking van de combinatiefuncties een goede structuur tot stand kan komen waarin allerlei activiteiten rondom onderwijs, sport en cultuur optimaal georganiseerd en gefaciliteerd kunnen worden.
- De verhoging en verbetering van de beweegmomenten voor kinderen binnen en buiten het onderwijs, door de inzet van "vitale" sportverenigingen, die een aansprekend en modern sportaanbod verzorgen, staat hierbinnen centraal. Om de kracht van sport op het gebied van gezondheid, educatie, participatie, integratie en emancipatie optimaal te benutten, moeten sportverenigingen toegerust zijn op deze maatschappelijke taak. In dat kader zal de aanpak zich richten op de versterking van de sportverenigingen op het gebied van sport-, beweeg- & spelaanbod, kadertekorten en kaderkwalificatie, zodat de sportverenigingen daadwerkelijk in staat worden gesteld om maatschappelijke taken uit te voeren en om een krachtige sociale spil te vormen in de "krachtwijk MSP".
- Het realiseren van combinatiefuncties in 2008, de versterking van de sportverenigingen, het verbeteren van het bewegingsonderwijs (inkadering BOS-impuls), zullen gezamenlijk als instrument worden ingezet om een aansprekend 5-daags sportaanbod binnen & buiten school(tijd) te realiseren, zoals benoemt binnen de nota's "Tijd voor Sport" "de Alliantie School & Sport" en de "BOS-impuls" (Buurt Onderwijs Sport).
- Een maatschappelijke stage voor alle leerlingen die instromen op het voortgezet onderwijs. Heerlen zoekt verdere samenwerking met scholen voor voortgezet onderwijs, Hogeschool Zuyd en het ROC, om te stimuleren dat zoveel mogelijk leerlingen in het middelbaar onderwijs de kans krijgen een maatschappelijke stage te lopen. Met de maatschappelijke stage kunnen middelbare scholieren hun bijdrage leveren aan Heerlen en aan de krachtwijk MSP. De gemeente investeert de komende jaren in de versterking van de infrastructuur rond vrijwillige inzet en maatschappelijke stage. Door alvast aan de slag te gaan met de maatschappelijke stage leren scholen, stagebieders en gemeente wat de maatschappelijke stage aan organisatie van hen vraagt.

Jeugd en Gezin

- Er wordt een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gerealiseerd. Het CJG wordt een belangrijke aanjager bij het realiseren van een sluitende keten rondom kinderen, jeugdigen en hun ouders. Heerlen zal de middelen die ze vanuit de BDU CJG ontvangt hiervoor inzetten.
- Per 1 april 2008 start in Heerlen een pilot m.b.t. verwijzindex risicojongeren. Dit project wordt met een beperkt aantal partners opgestart in MSP en vervolgens voor de hele stad zo snel mogelijk uitgebreid in die zin dat er zoveel mogelijk partners bij worden betrokken.
- Het is van belang dat jongeren kunnen meepraten over hun eigen woon- en leefomgeving. De gemeente Heerlen heeft hiertoe o.a. de "jeugdschouw" ingevoerd. Dit is een vorm van inspraak voor jongeren onder andere gericht op het inventariseren van de wensen voor een kindvriendelijke woon- en leefomgeving. Uiteraard zullen de jongeren ook betrokken worden bij de invulling van de geplande jeugd- en jongerenaccommodatie, en bij de inrichting van openbare speelplekken in de buurt.

Inzet rijk

- Vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de

gemeente worden apart afspraken gemaakt over het bijbehorend financieringsvoorstel en het aantal combinatiefuncties.

- Het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 jarigen ondersteunen waar het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk wordt gemaakt. Goede voorbeelden kunnen hier besproken worden, maar ook knelpunten of problemen kunnen hier aan de orde komen waarbij constructief zal worden gezocht naar oplossingen.

Het rijk zoekt in de tweede plaats naar verruiming van de regelgeving voor Vroeg en Voorschoolse Educatie. De werving en toeleiding kan nu slechts 15% zijn van het Onderwijs Achterstanden Beleid-budget. Nu voor het verhogen van de doelgroep de werving en toeleiding steeds belangrijker wordt, onderzoeken we de mogelijkheden voor verruiming. Tenslotte de financiën: de middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen extra voor VVE beschikbaar vanuit OCW (brief van 1 februari WWI/W2008002440).

- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (brief van 1 februari WWI/W2008002440)). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken. De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG. Tevens wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren alsmede met een bredere kring van organisaties. Tenslotte is het voornemen om wettelijk vast te leggen dat de gemeente, wanneer partijen er in individuele gevallen niet in slagen een oplossing te bieden, dan wel zich onttrekken aan de afspraken, de verantwoordelijkheid krijgt partijen hierop aan te spreken. Partijen worden verplicht mee te werken aan het bieden van oplossingen. De minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt verder alle gemeenten bij de vorming van CJG's door een uitgebreid ondersteuningstraject dat samen met de VNG wordt vormgegeven. Dit ondersteuningstraject zal bestaan uit een website, concrete handreikingen voor gemeenten op inhoudelijke thema's, het verspreiden van goede voorbeelden en (thematische) bijeenkomsten.
- Het rijk bemiddelt op verzoek van de gemeente tussen de gemeente Heerlen en de Cruiff Court Foundation voor het realiseren van een voetbalveld in de wijk MSP.
- Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.

- Het rijk stimuleert de komende jaren de invoering van de maatschappelijke stage door pilots te starten en best practices uit te dragen. Ervaringsmateriaal wordt via de site www.samenlevenkunijeleren.nl beschikbaar gesteld. Gemeenten met VO-scholen ontvangen extra middelen uit de Participatie enveloppe voor de versterking van de bemiddelingsinfrastructuur. De bedragen per gemeente worden in 2008 bekend gemaakt. CPS en Movisie organiseren voorjaar 2008 voor gemeenten een startbijeenkomst maatschappelijke stage. Informatie hierover wordt via de VNG en de site www.samenlevenkunijeleren.nl verspreid.
- Op het moment dat het nieuwe convenant voortijdig school verlaten (VSV) is afgesloten, zal de accountmanager VSV meedenken en meekijken naar de mogelijkheden voor voortzetting van het project 'sociale herovering' binnen de kaders van het gesloten convenant.
- De verwijfsindex risicojongeren komt in 2009 beschikbaar en wordt wettelijk verankerd. Het voornemen is om gemeenten te verplichten aan te sluiten op de Verwijsindex om zo te komen tot een landelijke dekking van het systeem. Alle meldende instanties kunnen dan aansluiten. Om hulpverleners aan te zetten tot melden zal in de wet een meldrecht voor de verwijfsindex worden opgenomen voor hulpverleners.
- Het rijk zal de wijze waarop gemeenten omgaan met speelruimte door onderzoek monitoren om zo de voortgang bij gemeenten te meten.
- De minister van Jeugd en Gezin reikt in 2008 een prijs uit voor de gemeente die het beste initiatief heeft op het gebied van jongerenparticipatie. Om jongerenparticipatie in gemeenten te stimuleren wordt verder een indicator ontwikkeld waarmee vergelijking tussen gemeenten mogelijk is.

INTEGREREN

Gezamenlijke ambitie

- Het wegwerken van integratie- en inburgeringachterstanden.
- Allochtonen en autochtonen meer met elkaar in contact en tot samenwerking brengen met als doel het optimaler functioneren van de wijk als geheel.

Inzet stad

- Inburgeringsactiviteiten worden toegankelijk gemaakt voor personen die noch inburgeringsplichtig noch inburgeringsbehoefstig zijn, maar die onvoldoende participeren. Allochtonen en autochtonen worden meer met elkaar in contact en tot samenwerking gebracht met als doel sociale cohesie in de buurten en voorkoming van sociale uitsluiting. Afhankelijk van de financiële middelen zullen inburgeringsactiviteiten niet alleen toegankelijk worden gemaakt voor inburgeringsplichtigen maar ook voor inburgeringsbehoefstigen ("Eerst wat moet, dan wat kan"). Inburgeringsprogramma's zullen zoveel mogelijk (maar per 2011 minimaal 80%) duaal worden aangeboden.
- Door de inzet van allochtone adviseurs die conform de werkwijze "ouderenadviseurs" getraind zijn, wordt op gezinsniveau gewerkt aan het wegwerken van belemmeringen voor integratie.
- Door samenwerking tussen de vrijwilligerscentrale van het algemeen welzijnswerk, het Centrum voor Diversiteit en het steunpunt mantelzorgers zal er naast de reguliere ondersteuning van mantelzorgers extra aandacht zijn voor allochtone mantelzorgers.
- Door extra ATANA-plekken (deskundigheidsbevordering voor bestuursfuncties in vrijwilligersorganisaties) voor allochtonen in de wijk MSP wordt bevorderd dat meer allochtonen gaan deelnemen in bestuursfunctie van vrijwilligersorganisaties in MSP.
- Via deelname aan het landelijk project Platform Allochtone Ouders en Onderwijs zal de betrokkenheid van allochtone ouders bij school en onderwijs worden versterkt en worden de allochtone ouders en de scholen zelf hiervoor beter toegerust.
- Het bestaande activiteiten aanbod voor allochtone vrouwen, zoals de naaclub, fietscursus, klussendienst zal worden uitgebreid gericht op gemeenschappelijke deelname van allochtonen en autochtonen.
- Invoeren van een systeem van vrijwillige ruildiensten (Winkbulle-systeem) om de sociale cohesie te bevorderen.
- Bij reguliere activiteiten voor doelgroepen zoals ouderen, jongeren, bewoners en verenigingen wordt een aparte actie ingezet om de deelname van allochtonen (zowel mannen als vrouwen) te vergroten.
- Om de betrokkenheid van allochtone bewoners bij hun buurt en bij het herstructureringsproces te vergroten wordt een apart actieplan uitgevoerd, gericht op het werven en instrueren van sleutelfiguren uit de allochtone bevolkingsgroep.
- Er zal gebruik gemaakt worden van de landelijke handreiking Lokaal Integratiebeleid.

Inzet rijk

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld.
- Heerlen kan een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kan Heerlen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interethnische ontmoeting.
- Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken.
www.forum.nl.

VEILIGHEID

Gezamenlijke ambitie

- De schaalscore overlast in MSP (bron: Burgeronderzoek Heerlen 18 jaar en ouder) daalt van 4,5 in 2007 naar 3,9 in 2011 (gelijk aan niveau 2001).
- Het aandeel inwoners dat zich weleens onveilig voelt in MSP (bron: Burgeronderzoek Heerlen 18 jaar en ouder) daalt van 52% in 2007 naar 45% in 2011.
- Het recidivecijfer huiselijk geweld in MSP is in 2011 25% lager dan in 2005.

Inzet stad

- Heerlen investeert extra in toezicht en handhaving in MSP. De opdracht daarbij is met name om toezicht te houden op overlastgevende jeugd en op gepaste wijze in te grijpen waar mogelijk en noodzakelijk.
- Heerlen investeert extra in de aanpak van overlastgevende jongeren in MSP vanuit het veiligheidshuis. Per overlastgevende jongeren wordt bekeken of begeleiding noodzakelijk is. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met jongerenwerk (stichting Alcander), bureau handhaving en de partners van het Jeugd Preventie Platform (JPP).
- Heerlen investeert extra in de aanpak van huiselijk geweld in MSP. Het veiligheidshuis heeft hier een coördinerende rol. De extra inzet bestaat uit het realiseren van plannen van aanpak voor zowel daders als slachtoffers (gezinsleden) uit MSP alsmede het bieden van hulp voor dader en gezinsleden, zoals deelname aan een daderhulpgroep, maatschappelijke ondersteuning, waarbij per situatie/casus afzonderlijk bekeken wordt welke specifieke hulp daarenboven nog vereist is (maatwerk).

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project "Veiligheid begint bij Voorkomen":

Wijkagenten

Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken.

Het korps Limburg-Zuid krijgt in de periode 2007 – 2011 20 extra wijkagenten.

Overlast

- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het Ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" (waaronder de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag en Eindhoven) gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de rol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet bekijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal naar verwachting ook in andere gemeenten inzetbaar zijn.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer.
- Het rijk streeft ernaar het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 in te dienen bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte in de tweede helft van 2008 in werking treedt.

Privacy

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

BETREKKEN BEWONERS

Gezamenlijke ambitie

De structurele verbeteringen op alle genoemde leefterreinen en de daadwerkelijke positieve ontwikkeling van de buurt kunnen alleen slagen als deze mede worden gedragen door de bewoners. Bewoners moeten meedenken, overtuigd raken en zijn, en vervolgens meewerken aan de uitvoering van alle ambities. De buurt moet de buurt van de bewoners zijn, waarvoor zij zich mede verantwoordelijk voelen en waarvoor zij zich mede inzetten.

Inzet stad

Stadsbreed zet de gemeente Heerlen in op het organiseren van bewonersparticipatie via de methodiek van buurtgericht werken. In dat kader wordt er beleid uitgevoerd gericht op twee sporen, te weten:

- a. het organiseren van de buurt gericht op zelfredzaamheid en zelfwerkzaamheid en
- b. het toerusten van de gemeentelijke organisatie t.b.v. ondersteuning van de buurt.

In een overeenkomst die jaarlijks wordt bijgesteld en waarvan de voortgang wordt bewaakt, zijn afspraken vastgelegd over de bijdragen en de ambities m.b.t. de buurtontwikkeling in MSP. In de overeenkomst zijn ook de beschikbare randvoorwaarden en middelen opgenomen. Zo ontvangt de buurt: een jaarlijks basisbudget voor eigen organisatie, activiteiten en communicatie (€ 26.950,-) een jaarlijks budget voor extra acties in de openbare ruimte, inzet in de vorm van uren menskracht voor bewonersondersteuning. In het kader van bewonersparticipatie zal specifiek koppeling plaatsvinden met de acties vanuit werken (specifiek de maatschappelijke stages voor en door de buurt – projectopzet wordt op dit moment ontwikkeld) en integratie (het betrekken van inwoners bij de inrichting en het beheer van hun buurt – samenwerking tussen bewoners met diverse etnische achtergronden vormt hierbij speerpunt). De gemeente zal de bewoners actief betrekken bij de herinrichting van het openbaar gebied. (opzetten van workshops e.d.). In samenspel met de corporaties, verzorgt de gemeente een structurele en adequate informatieverstrekking aan de bewoners. Er is een communicatieplan in ontwikkeling, waarvan een wijkloket als informatie- en inlooppunt in de buurt onderdeel zal zijn.

Inzet rijk

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal €10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. Voor Heerlen betekent dit een bijdrage van 90.000 euro in 2008.
- Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die interesse hebben in dit experiment, vastgesteld worden.
- Via de landelijke stimuleringsregeling "Ruimte voor contact" kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoetingen. Het project zoals hierboven beschreven (betrekken inwoners bij inrichting en beheer van hun buurt) zou hierop aan kunnen sluiten.
- Minister Vogelaar (of haar ambtsopvolger) zal jaarlijks een bezoek brengen aan MSP.

AFSLUITING

Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

- samenhang en integraliteit
- bewoners
- slagkracht in de wijk
- slagkracht achter de voordeur
- opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten, die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven, invulling gaan geven aan deze experimenten.

Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplegen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk maakt met Aedes, vereniging van woningcorporaties, afspraken over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt, is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door de gemeente Heerlen, de in MSP actieve woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van het wijkactieplan. Dit heeft tot de volgende afspraken in het wijkactieplan MSP geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in MSP in Heerlen, dragen in totaal ruim € 160 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in de wijkactieplannen opgenomen afspraken. In bijlage 2 bij het Wijkactieplan is de inzet van de corporaties nader gespecificeerd.
2. Ten behoeve van het geven van inzicht van de rijksintensiveringen met relatie naar de Krachtwijken over de jaren 2008 t/m 2011 is een brief gestuurd (d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWI/W2008002440). In de brief is indicatief aangegeven welke middelen vanuit het rijk voor de gemeente Heerlen beschikbaar komen, via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen.
3. De gemeente Heerlen zal ongeveer € 27 miljoen (eigen middelen, rijksmiddelen en indien mogelijk provinciale en/of EU-gelden) inzetten ten behoeve van het wijkactieplan.

De financiële inzet is afhankelijk van overeenstemming tussen de corporaties en het rijk m.b.t. de collectieve investeringen ten behoeve van de 40 wijken, dekking van de gemeentelijke- en rijksinvesteringen alsmede helderheid over de financiële gevolgen van het nationaal beleid, in het bijzonder m.b.t. de VPB. Indien naleving niet in redelijkheid kan worden gevraagd of de corporaties met heffingen worden belast zal heroverweging danwel ontbinding van de afspraken aan de orde kunnen zijn.

Jaarlijks vindt een bestuurlijk gesprek rijk-gemeente-corporatie(s) plaats over de voortgang. Eventuele aanpassingen van de charter kunnen hier worden besproken. Indien de partijen akkoord zijn kan de charter worden aangepast. Aanleidingen voor aanpassingen kunnen bijvoorbeeld zijn veranderende financiële omstandigheden, of wijzigingen in het wijkactieplan.

In deze charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Deze charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

Overleg en voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van de charter:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van de charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan de charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Meten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
Bewonersparticipatie. De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

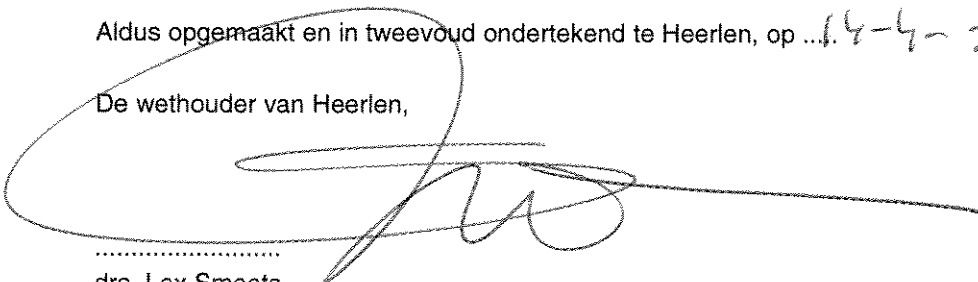
Overig

Mediation

- Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente c.q de betrokken woningcorporatie(s) lopende het proces van uitvoering van het wijkactieplan van mening mochten zijn dat een partij de in het wijkactieplan afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Heerlen, op ...14-4-2008

De wethouder van Heerlen,

.....
drs. Lex Smeets

Heerlen, datum...14 april 2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar,

Heerlen, datum...14 april 2008

12. Charter

Betreffende de aanpak van wijk Heechterp-Schieringen op basis van het Wijkactieplan Heechterp-Schieringen, vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Leeuwarden op 22 augustus 2007 voor de periode 2008 tot en met 2017

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Leeuwarden, namens deze,

De wethouder van Volkshuisvesting, Stedelijke Vernieuwing, Welzijn en Zorg

De heer drs. Roel Sluiter

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken

Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin

mr. A. Rouvoet

minister van Justitie

Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. Maar de sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale, woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan voor Heechterp-Schieringen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

1. Algemene afspraken

De partijen in Leeuwarden willen op een integrale wijze bereiken dat Heechterp-Schieringen een duurzame wijk wordt, waar het goed wonen is en waar de talenten van de bewoners benut worden. Anders gezegd: Heechterp-Schieringen wordt een prachtwijk en alle bewoners maken een stap vooruit!

Leeuwarden concentreert zich daarbij op de huidige bewoners. Het doel is het activeren en emanciperen van deze bewoners. Daarnaast moet de wijk aantrekkelijker worden zodat de bewoners er ook willen blijven als ze het financieel-economisch beter krijgen. De inzet is gericht op sociale en economische stijging van de huidige bewoners. De talenten van de bewoners zijn daarbij het vertrekpunt. Gerichte activering (drang en dwang) kan daarbij een rol spelen.

Om die doelen te bereiken:

- Zullen gemeente, lokale partners en rijk zich voor langere tijd verbinden aan Heechterp-Schieringen.
- Is de aanpak in de wijk opgebouwd rondom een aantal focuspunten.
- Krijgen de bewoners in alle fasen van het traject hun plek als partner, om mee te denken, mee te praten en mee te doen. Voor dat laatste wordt een bewonersbudget beschikbaar gesteld.

2. Experimenten

Inzet rijk:

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

- samenhang en integraliteit
- bewoners
- slagkracht in de wijk
- slagkracht achter de voordeur
- opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

De gemeente Leeuwarden doet graag mee aan alle experimenten. De gemeente wil benadrukken dat voor alle experimenten geldt dat toezeggingen leiden tot inpassing van experimenten in het WijkActiePlan voor Heechterp-Schieringen en niet tot aanpassing van de essenties van het WAP aan de experimenten.

3. Kennis

Ambitie en inzet rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Het rijk levert op de volgende wijze haar inzet:

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten. WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Inzet stad:

In bilaterale gegevensuitwisseling met andere krachtwijken wil de gemeente investeren via het recent ontwikkelde excursieprogramma "Leeuwarden nodigt u uit!" (werkbezoek met wederzijdse uitwisseling en beoordeling/intervisie).

4. Aanpak problemen in het dagelijkse leven en vergroten sociale binding en veiligheid

Thema's: wonen, werk en inkomen, complexe sociale problematiek, leren en opgroeien, integreren en veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie

In Heechterp-Schieringen woont een hoog percentage gezinnen met complexe sociale problematiek. Het gaat om 17% van alle gezinnen met complexe problematiek in Leeuwarden. Daarnaast worstelt de wijk met een gebrek aan sociale binding. De wijze waarop mensen met elkaar omgaan wordt laag gewaardeerd. Opvoeding schiet tekort en er is in de wijk sprake van vroegtijdige schoolverlaters. De wijk wordt gezien als de onveiligste wijk van Leeuwarden na de binnenstad. Leeuwarden gaat deze problematiek aanpakken op individueel en op collectief niveau. De te behalen effecten van de aanpak zijn de volgende:

- Het percentage huishoudens met sociale problematiek binnen de wijk ontwikkelt zich op het totaal aan huishoudens met sociale problematiek in Leeuwarden als volgt: 2006 17%; 2011 15%; 2017 13%.
- De waardering van de bewoners voor de wijze waarom mensen in de wijk met elkaar omgaan, ontwikkelt zich van een 6,1 in 2006 via een 6,5 in 2011 tot een 6,9 in 2017.
- In 2017 rookt 80% van de jongeren niet, 50% drinkt geen alcohol, 90% gebruikt geen softdrugs, 84-88% van de kinderen heeft geen overgewicht.
- In 2017 is het aantal jongeren met startkwalificatie gelijk aan het gemiddelde in Leeuwarden.
- De veiligheidsscore van Heechterp is in 2017 6,0 of hoger (2006=5,19). Voor Schieringen ligt de veiligheidsscore in 2017 op een 7,0 of hoger (2006=6,43).

Het rijk en de gemeente hebben de ambitie te komen tot minder grote verschillen in levensverwachting op basis van sociaal-economische achtergronden. Concrete doelstelling daarbij is om de gezondheid van inwoners in de krachtwijken te verbeteren via een integrale aanpak gericht op gezonde bewoners, gezonde leefomgeving

(waaronder inrichting openbare ruimte en stedelijke ontwikkeling) en een samenhangende eerstelijnszorg met preventief aanbod.

Het rijk en de stad willen deze ambities mede bereiken door het versterken van de welzijns- en zorgsector in Heechterp-Schieringen te versterken. Concrete doelstelling daarbij is dat de inzet van de betrokken instellingen beter zal aansluiten op de vraag van bewoners en dat welzijnsinstellingen beter samenwerken met andere (hulpverlenende) organisaties.

b. Inzet stad

Lokaal wordt door partijen voor een integrale aanpak gekozen waarbij alle mensen die worstelen met problemen in hun dagelijks leven zullen worden ondersteund en een concreet aanbod krijgen. Ook elke buurt zal een concreet aanbod krijgen. In deze aanpak spelen frontlijnteams met een brede taakstelling een sleutelrol. Met de frontlijnteams kiest Leeuwarden voor een wijkgerichte uitvoering. De frontlijnteams spelen een rol bij de individuele aanpak, het vergroten van de sociale binding op buurt- en wijkniveau, het signaleren en aanpak van opvoedingsproblemen en de veiligheid. Activiteiten die plaatsvinden zijn de volgende:

- Frontlijnteams: Er worden twee frontlijnteams opgezet waarin diverse lokale en regionale instellingen voor welzijn en zorg, de corporaties, de politie en de gemeente vertegenwoordigd zijn (daartoe wordt de gemeentelijke sturing van welzijnsinstellingen waar nodig aangepast). De beste professionals in de wijk wordt het principe achter de frontlijnteams. De teamleiders van deze teams zorgen voor een effectieve afstemming tussen de inzet van professionals in hun team en de achterliggende organisaties, mede in het kader van het traject Versterking Welzijnssector. De frontlijnteams benaderen alle inwoners (allochtoon en autochtoon) actief.
- Wat betreft de versterking van de welzijnssector wordt voor de inzet van de gemeente verwezen naar het wijkactieplan.
- De frontlijnteams onderhouden nauwe banden met de buurtschool inzake opvoedingsproblemen. Frontlijnteam, buurtschool en Centrum Jeugd en Gezin werken samen aan het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kinderen. De bestaande ouderkamer krijgt hierbij ook een functie.

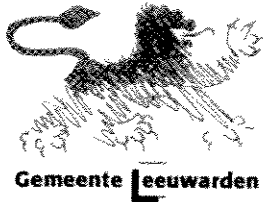
- Leeuwarden wil de Brede school uitbreiden naar 0-16 jarigen. Zo kan ook voor de oudere leeftijdsgroep activiteiten worden opgezet op het gebied van scholing, vrije tijd en gezonde leefstijl.
- Er zullen afspraken gemaakt worden voor inzet van jongeren en studenten in de wijk door middel van stages (maatschappelijke en andere), opdrachten e.d.
- Er wordt aangehaakt bij het Centrum Jeugd en Gezin dat momenteel voor de stad wordt uitgewerkt. Bovendien wordt extra ingezet op het project Communities that care.
- Vanuit regulier beleid wordt al ingezet op de aanpak van de problematiek van vroegtijdige schoolverlaters en VVE. Zo investeert Leeuwarden stadsbreed al extra in het voorkomen en bestrijden van voortijdige schooluitval en koerst daarbij op een sluitende aanpak van 0-23 jarigen. De buurtschool in Heechterp-Schieringen draait mee in het programma Kaleidoscoop, een methode die zich richt op de brede ontwikkeling van kinderen met speciale aandacht voor de taalontwikkeling
- Contacten tussen bewoners van de wijk en de vele sportverenigingen worden versterkt.
- Het Veiligheidshuis Fryslân is sinds januari gestart met een vestiging in Leeuwarden. Er wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn het Veiligheidshuis in te zetten in Heechterp-Schieringen, op zowel een persoonsgerichte als een gebiedsgerichte aanpak.
- De gemeente treft maatregelen om het geregistreerde geweld in 2010 in Heechterp met 25% af te laten nemen ten opzichte van 2007.
- De gemeente treft maatregelen om de categorie overige overlast (met name burenoverlast) in 2010 in zowel Heechterp als Schieringen met 25% af te laten nemen ten opzichte van 2007.
- In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal.
- De gemeente Leeuwarden zet in op het versterken van de sociale binding in de buurt. Sociale binding laat zich afmeten aan de mate waarin burenen en buurtgenoten aangeven contact met elkaar te hebben. Gelet op de samenstelling van de wijk zal de gemeente daarbij uiteraard ruime aandacht geven aan de contacten tussen allochtone en autochtone buurtbewoners én aan de contacten tussen autochtone buurtbewoners onderling.
- De gemeente zorgt ervoor dat de lokale vraag met betrekking tot de versterking van de welzijnssector wordt geïnventariseerd.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de stad op de volgende manieren om haar doelen te behalen:

- Versterken welzijnswerk: op basis van de gemeentelijke inventarisatie wordt besloten tot een ondersteuningsaanbod dat daarop past. Het rijk zal hiervoor primair de beschikbare kennisinfrastructuur inzetten die hiervoor extra middelen ontvangt. Het aanbod bevat de volgende elementen: ondersteuning van gemeenten bij de aansturing van het welzijnswerk; ondersteuningscapaciteit vanuit Movisie; onderzoek van interventies op hun effectiviteit, vervolgens scholingsaanbod aan welzijnswerkers op het gebied van bewezen interventies; (bij)scholingsaanbod voor hulpverleners/welzijnswerkers op het gebied van interdisciplinaire samenwerking en andere algemene competenties waaraan behoefte is in de Krachtwijken - dit betreft ook het inventariseren van huidige (bij)scholingsprogramma's en indien gewenst, het ontwikkelen van nieuwe programma's; hulp bij monitoring, evaluatie en beschrijven van de nieuwe werkwijze frontlijnteam.
- Als het nodig is wil het rijk overleg met het Zorgkantoor Fryslân faciliteren over het soepel toepassen van AWBZ-regelgeving, met name in de productafspraken met GGZ-Fryslân en Verslavingszorg Noord-Nederland.
- Leeuwarden neemt het initiatief voor lokaal overleg met het CIZ en betreft het rijk (VWS) bij eventuele knelpunten.
- Als het nodig is wil het rijk voor de stad overleg met de provincie Fryslân faciliteren over de provinciaal gefinancierde inzet in de frontlijnteam (VWS/J&G).
- Gezonde wijk: de gemeente Leeuwarden is bereid deel te nemen aan het experiment Gezonde Wijk. In de eerste helft van 2008 zal de gemeente samen met de ministeries van VWS en WWI hiertoe een voorstel uitwerken.
- Wijkgerichte inburgering: het rijk neemt serieuze nota van de belangstelling van de gemeente voor deelname aan Innovatietrajecten Wijkgerichte Inburgering, Examenprofiel Sociale participatie en Persoonsvolgend Budget.
- Het rijk neemt serieuze nota van de belangstelling van de gemeente voor deelname aan het project Duizend en één kracht in relatie tot het realiseren van een multicultureel vrouwentrainingscentrum. Binnen dit traject zal zo mogelijk gebruik gemaakt worden van de Toolkit participatie.

- Privacy: de helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling. Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.
- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Fryslân krijgt in de periode 2007 – 2011 13 extra wijkagenten.
- Het rijk (BZK en Justitie) geeft Leeuwarden voor 1 oktober 2008 aan hoe men de gemeente Leeuwarden (vooral vanaf 2009) zal ondersteunen bij het behalen van de gewenste veiligheidsdoelstellingen en de daarvoor noodzakelijke inzet van de stad.
- Combinatiefuncties: vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW samen met de gemeenten structureel middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het bijbehorend financieringsvoorstel en het aantal combinatiefuncties.
- Conciërges: er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de krachtwijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte. per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle krachtwijken een beroep doen op deze regeling.
- Sport en bewegen: Waar nodig zal Leeuwarden een beroep doen op het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). De rijksoverheid wil daarmee bereiken dat meer burgers kiezen voor een gezonde en een actieve leefstijl. Sport en bewegen – op verantwoorde wijze en in een gezonde context – maken daarvan onlosmakelijk deel uit. Het NASB draagt daaraan bij door voorlichting & informatie (dus ook

Gemeente Leeuwarden

Wonen, Wijken en Integratie

onderzoek) op het themagebied van bewegen en concrete aanbodsactiviteiten van sport en bewegen in 5 settings: sport, school, werk, wijk en zorg. Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie.

5. Spreek de talenten van mensen aan

Thema: werk en inkomen. Dwarsverbanden met wonen, complexe sociale problematiek, leren en opgroeien, integreren, veiligheid, stedenbouwkundige kwaliteit, onderhoud en voorzieningen

a. Gezamenlijke ambitie

Het uitgangspunt bij het thema werk is dat de arbeidsparticipatie moet worden verhoogd. Bovendien is er de ambitie om de mogelijkheden van ondernemerschap te vergroten waarbij voor (startende) ondernemers microkredieten beschikbaar worden gesteld. Lokaal wordt de financieel-economische draagkracht van gezinnen en individuen in de wijk duurzaam verbeterd. De verantwoordelijke instanties (CWI, UWV en gemeente) slaan de handen ineen en zullen alle uitkeringsafhankelijken in de wijk gecoördineerd en eenduidig vanuit één zichtbare positie (in de wijk) benaderen. Zoveel mogelijk inwoners worden uitkeringsonafhankelijk gemaakt en werkenden met een laag inkomen wordt een duidelijk perspectief op verbetering gegeven. De te behalen effecten van de aanpak zijn de volgende:

- 50-60% van de uitkeringsgerechtigden – en 100% van de jongeren onder de 24 jaar – in Heechterp-Schieringen is op een of andere manier 'aan de slag'.
- Verlaging percentage niet werkende werkzoekenden (CWI) ontwikkelt zich van 18% in 2006 via 15% in 2011 naar 10% in 2017.

b. Inzet stad

Talenten van de bewoners in de wijk spelen een centrale rol in de aanpak, talenten worden opgespoord en geactiveerd. Ook hier spelen de frontlijnteams een essentiële rol. De activiteiten die worden opgestart in het kader van werk en inkomen zijn de volgende:

- Alle huishoudens worden zo spoedig mogelijk bezocht door de frontlijnteams (zie ook 4.).
- Alle werkzoekenden die geen actueel en adequaat re-integratieaanbod hebben, krijgen in eerste instantie de dienstverlening van de Wijkacademie aangeboden. Dit ongeacht het type uitkering.
- De Wijkacademie wordt draaiende gehouden door een samenwerkingsverband van UWV, CWI, gemeente, WSW en een aantal re-integratiebedrijven. Er wordt

nadrukkelijk contact gezocht met de AWBZ gefinancierde instellingen. Dit samenwerkingsverband fungeert als een 'back office' voor de frontlijnteams.

- Werkenden met een laag inkomen én de wens zich te verbeteren worden nadrukkelijk gestimuleerd een beroep te doen op het aanbod van het samenwerkingsverband in de Wijkacademie om zo te komen tot een loopbaanimpuls.
- Lokaal wordt ingezet op het stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid. Er zal een quick scan van (in)formele economische activiteiten en de mogelijkheden naar nieuwe bedrijvigheid in de wijk plaatsvinden. Bij de transformatie van de woningvoorraad worden ook de mogelijkheden van werken aan huis meegenomen.
- Voor startende ondernemers wordt de regeling voor microkredieten ingezet.
- Participatiefonds: De gemeente stemt in met deelname en medewerking van de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.
- De ervaringen die worden opgedaan in Heechterp-Schieringen zullen worden gebruikt voor een eventuele opschaling naar Leeuwarden-Oost en mogelijk de hele stad.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de stad op de volgende wijze:

- In het kader van het Innovatieprogramma Werk en bijstand (IPW) van het Ministerie van SZW ontwikkelt de gemeente Leeuwarden, gezamenlijk met de gemeente Arnhem, integraal participatiebeleid. Dit project heeft een nauwe samenhang met de wijkaanpak. Leeuwarden geeft hierbij inzicht in de manier waarop de gemeente per cliënt een keuze maakt tussen geschikt voor reguliere arbeid (toeleiding naar werk), gedeeltelijk geschikt en nog niet geschikt voor reguliere arbeid (maatschappelijke participatie). Met het oog op participatie gaat het ook om inzicht in de groep inwoners die al dan niet uitkeringsafhankelijk zijn en al dan niet bekend zijn (bij het CWI). Vanuit het uitgangspunt dat bij maatschappelijke participatie veel partijen betrokken zijn, is de samenwerking tussen sociale diensten, UWV en CWI met zorgaanbieders en hulpverlenende instanties een belangrijk aandachtspunt.

- Het rijk hecht aan actieve deelname van CWI en UWV aan de wijkaanpak. Met CWI is de inzet van fte's afgesproken binnen de veertig wijken.
- In het kader van werken in de wijk ondersteunt VROM de gemeente bij het zoeken naar ruimte in de bestaande milieuwetgeving, wanneer dit noodzakelijk lijkt.
- Participatiefonds: SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt uw gemeente in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie. SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- Het rijk neemt serieuze nota van de belangstelling van de gemeente voor deelname aan het Innovatietraject inburgering in participatieketen, waaronder samenwerking met SUWI-partners en het innovatietraject examenprofiel startende ondernemers, beide trajecten maken onderdeel uit van het Deltaplan Inburgering. Daarnaast wordt serieuze nota gemaakt van de belangstelling van de gemeente voor het implementatieprogramma maatwerk duale trajecten: inburgering en ondernemerschap vanuit het Deltaplan Inburgering.

6a. Geef Heechterp-Schieringen identiteit

Tussen "Identiteit" (6a) en "Energiebesparing" (6b) bestaat een sterke relatie.

- Thema's: wonen, stedenbouwkundige kwaliteit, onderhoud en voorzieningen, veiligheid. Dwarsverbanden met de thema's werk en inkomen, leren en opgroeien en integreren

a. Gezamenlijke ambitie

De identiteit van de wijk Heechterp-Schieringen wordt versterkt en de reputatie van de wijk zal worden verbeterd. Om dat te bereiken wordt gekeken naar woningvoorraad, veiligheid en identiteit. De wijk en de te onderscheiden blokken en buurtjes wordt meer identiteit gegeven waardoor de betrokkenheid van de bewoners bij de wijk zal worden vergroot. De woningvoorraad wordt aangepakt zodat een wooncarrière in de wijk mogelijk zal worden en er ruimte komt voor verschillende woonwensen (woningdifferentiatie op basis van leefstijlen). De openbare ruimte wordt aangepakt om de veiligheid te vergroten. De te behalen effecten zijn de volgende:

- De verhuiscapaciteit van de reguliere bevolking in 2011 maximaal 3 procentpunt boven het Leeuwarder gemiddelde en in 2017 op het niveau van Leeuwarden.

b. Inzet stad

Vanuit Leeuwarden wordt benadrukt dat het WAP een duidelijk integraal karakter heeft waar het het bereiken van de doelstellingen rond de vijf thema's van minister Vogelaar betreft. De aan te brengen fysieke veranderingen en verbeteringen in de groene openbare ruimte spelen hierbij een belangrijke rol op wijkniveau en op het niveau van buurten en woonblokken. Het gebruikergericht verbeteren van de groene omgeving wordt gebruikt bij het oplossen van sociale vraagstukken. Leeuwarden wil met het plan 'identiteit' nadrukkelijk aansluiten bij -en concreet invulling geven aan- de belangrijke doelstellingen die door middel van het LNV-programma 'Groen en de Stad' worden nagestreefd. Het wijkactieplan en de wijze waarop de uitvoering ter hand wordt genomen, zijn hier nadrukkelijk op ingericht. Om de identiteit van de wijk te versterken, de woningvoorraad te differentiëren en de veiligheid te vergroten, worden gedurende de periode waarop dit charter betrekking heeft de volgende activiteiten opgepakt:

- Voor de totale wijk én per buurt wordt, in samenspraak met de bewoners, een Plan Identiteit ontwikkeld. Dit is een ruimtelijk plan met sociale aspecten en ruime aandacht voor het groen in de wijk.
- De woningvoorraad wordt geleidelijk getransformeerd en nieuwe woonmilieus worden gecreëerd waarbij rekening gehouden wordt met specifieke woonwensen.
- De kwaliteit van zowel de sociale- als de particuliere woningvoorraad wordt verbeterd.
- De openbare delen van het sportconcentratiegebied krijgt de functie van recreatiegebied voor de bewoners van Heechterp-Schieringen. Daartoe worden de kwaliteiten van dit gebied verbeterd en wordt de relatie tussen woonwijk en het gebied versterkt.
- Onveilige plekken in de wijk worden aangepakt.

c. Inzet rijk:

- Voor de nadere uitwerking en uitvoering binnen het integrale kader van het plan Identiteit, zal het ministerie van LNV op de volgende wijze bijdragen:
 - Een financiële bijdrage leveren uit het impulsprogramma Groen en de stad.
 - De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan Leeuwarden helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
 - Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (denk bijv. aan het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof).
 - Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het kennisnetwerk Groen en de stad.
- Voor de aanpak van zwerfafval is voor heel Nederland ca. 16 miljoen euro beschikbaar voor 3 jaar. Dit wordt in 3 tranches beschikbaar gesteld. Naast financiering worden gemeenten en actoren in de wijken gefaciliteerd en ondersteund door SenterNovem. Aanvragen in het kader van de wijkactieplannen voor de krachtwijken hebben hierbij prioriteit. Leeuwarden wil het zwerfvuil in (onder andere) Heechterp-Schieringen aanpakken en zal zich inschrijven voor de ronde die 31 mei 2008 sluit.
- De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van de wijkactieplannen. Toezicht en handhaving zullen veelal onmisbare elementen zijn bij de realisatie van de plannen. De VROM-Inspectie is bereid om de regievoerende gemeente te ondersteunen bij toezicht en handhaving op het terrein van de VROM-Inspectie. Deze ondersteuning

zal zich vooral richten op verbetering (effectiever, efficiënter) van de uitvoering. Voorts zal de VROM-Inspectie over eventuele toezichtonderzoeken, die zij vanuit haar onafhankelijke positie in deze wijken moet uitvoeren, steeds vooraf bespreken met de gemeente, zodat deze haar regierol kan blijven vervullen.

6b. Iedereen wordt beter van energiebesparing

Thema's: werk en inkomen, wonen. Dwarsverbanden met de thema's leren en opgroeien, integreren, veiligheid, stedenbouwkundige kwaliteit

a. Gezamenlijke ambitie

Huren in de wijk zijn laag maar woonlasten leggen, mede door de stijging van energieprijzen, een steeds groter beslag op het besteedbaar inkomen. Energiereductie in de gebouwde omgeving kan dus zorgen voor een vermindering van de woonlasten. Bovendien zorgen energiebesparende maatregelen voor het verbeteren van het binnenklimaat en het verhogen van het woongenot. De te behalen effecten van de aanpak zijn de volgende:

- In 2011 energielabel woningen op gemiddelde niveau Leeuwarden; in 2015 energielabel woningen op nieuwbouwniveau (EPC 0,6).
- Woonlastenverlaging (in vergelijking met vergelijkbare woningen) in 2011 10% en in 2015 30%.
- Slimme energiemeters in alle woningen in de wijk.
- Eerste gloeilampenvrije wijk van Nederland.

b. Inzet stad

Gedragsverandering van bewoners en energiebesparende maatregelen in zowel sociale- als particuliere woningvoorraad vormen de uitdaging waar partijen in Leeuwarden voor staan. De volgende acties zullen worden ondernomen:

- De gehele wijk zal worden doorgelicht met een energiescan die voor een gunstig tarief zal worden aangeboden.
- Het corporatiebezit zal worden gelabeld zodat duidelijk wordt waar daar nog maatregelen nodig zijn.
- Kleine fysieke ingrepen die voortkomen uit de scans kunnen worden uitgevoerd door mensen uit de wijk (via koppeling met de Werkacademie).
- Toewerken naar slimme straatverlichting in de wijk.
- Vergroten van het huidige areaal zonnepanelen.

- Alle bewoners in de wijk stimuleren hun gedrag te veranderen en daarmee de woonlasten te verlagen. Slimme energiemeters kunnen hierbij als instrument dienen.

c. Inzet rijk

De inzet van het rijk loopt met name via SenterNovem. De ondersteuning door SenterNovem is erop gericht planmatig en effectief energiebesparingeffecten te bereiken die het meest aansluiten op de lokale kansen, de door de gemeente in haar wijkactieplan voorgestelde maatregelen kunnen in dat licht worden gezien. De ondersteuning omvat de volgende elementen:

- SenterNovem ondersteunt de gemeente Leeuwarden met name op het punt van de gedragsverandering ten behoeve van woonlastenverlaging/energiebesparing.
- SenterNovem ondersteunt de gemeente Leeuwarden bij het uitwerken van de energieparagraaf in een uitvoeringsplan, naar aanleiding van een gedegen onderzoek naar de mogelijkheden in de wijk.
- SenterNovem zal de gemeente ondersteunen bij het vinden van passende subsidieregelingen of in te zetten financieringsconstructies.

Op het punt van energiebesparing en veiligheid openbare ruimte (slimme straatverlichting) ondersteunt het CCV de gemeente Leeuwarden, waar nodig, bij de aanpak van de veiligheidsproblematiek.

7. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie:

Voor het slagen van de bovenstaande ambitie in de wijk Heechterp-Schieringen is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Daarom is een optimale bewonersparticipatie belangrijk.

b. Inzet stad:

Daarom heeft Leeuwarden gekozen voor een brede bewonersparticipatie, en blijft zoeken naar creatieve manieren om er voor te zorgen dat bewoners mee doen. Bewoners hebben in alle fasen van het project een plek gekregen om mee te praten, mee te denken en mee te doen. Bovendien stelt de gemeente Leeuwarden regulier al €13.000 jaarlijks beschikbaar aan het wijkpanel Heechterp-Schieringen, voor initiatieven in de wijk.

c. Inzet rijk:

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal €10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. Leeuwarden ontvangt in 2008 €50.000 uit dit budget.
- Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden. Leeuwarden heeft interesse om betrokken te zijn bij deze experimenten.

8. Sluiting

We verbinden ons om de afgesproken maatschappelijke doelen te bereiken. Deze doelen zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties moeten worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief blijkt, zoeken we naar andere, wel effectieve middelen. De middelen zijn dus minder onwrikbaar dan de doelen.

Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijknaarpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15

november 2007 (DGWWI/W2007103016) en van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. *De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in de wijk Heechterp-Schieringen in de gemeente Leeuwarden, dragen jaarlijks gemiddeld € 2,4 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in het wijkactieplan en daarbij behorende preambule opgenomen afspraken (in totaal in de periode 2008-2017 een bijdrage van minimaal €24.070.500 inclusief projectsteun) . In de onderstaande tabel is deze inzet opgenomen*

Corporaties	Investerings (inclusief projectsteun)	Projectsteun
Nieuw Wonen Friesland / WoonFriesland	€ 24.070.500 + pm	€ 6,9 miljoen

2. *Ten behoeve van het geven van inzicht van de rijksintensivering met relatie naar de Krachtwijken over de jaren 2008 t/m 2011 is een brief gestuurd (d.d. 1 februari 2008 met kenmerk DGWWI/W2008002440). In de brief is indicatief*

aangegeven welke middelen vanuit het rijk voor de gemeente Leeuwarden beschikbaar komen, via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen.

- 3. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 0,5 – 0,6 miljoen per jaar inzetten ten behoeve van het wijkactieplan.*

- 4. Randvoorwaarde voor gemeente en woningcorporaties met betrekking tot de inzet en uitvoering van het Wijkactieplan en de uitvoering van de afspraken uit het charter is het beschikbaar komen van projectsteun, te regelen door de minister van VROM/WWI, van ca. € 690.000 per jaar, uitgaande van een gemiddelde inzet van de corporaties ten behoeve van het Wijkactieplan van minimaal euro 2,3 miljoen (inclusief projectsteun) per jaar gedurende 10 jaar.*

In deze charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Deze charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

9. Overleg en voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Inbedding in structureel beleid:** De gemeente Leeuwarden ziet de innovatieve aanpak in de WAP's als kraamkamer voor nieuw beleid. De gemeente is er dan ook alles aan gelegen om de resultaten van de inzet in Heechterp-Schieringen te vertalen naar andere delen van de stad en naar het reguliere beleid.
- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van de charter:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van de charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan de charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
 - Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden

gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.

- Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
- Bewonersparticipatie. De gemeenten presenteren in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode vanwege het LSA onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

10 Overig

- Mediation

Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen.

Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handavingsinstrumentarium.

- Deze afspraken gelden vanaf 16 april 2008 tot en met 31 december 2017
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Leeuwarden op... 16/4/08

De wethouder van de gemeente Leeuwarden,

.....
drs. Roel Sluiter

Plaats: Leeuwarden

datum ... 16/4/08

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar,

plaats: Leeuwarden;

datum: ... 16-4-2008

13.

Charter

betreffende de aanpak van de wijk Maastricht Noordoost

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht, handelend als bestuursorgaan van deze gemeente, namens deze de wethouder van Milieu, Verkeer, Stadsbeheer en Monumenten, tevens stadsdeelwethouder Maastricht Noordoost,

ir. Wim Hazeu

en

de minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
drs. F. Heemskerck

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
mevrouw J.M. van Bijsterveldt -Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer A. Aboutaleb

minister van Verkeer en Waterstaat
ir. C.M.P.S. Eurlings

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruit gegaan of zelfs achteruit gegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. We, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan Maastricht Noordoost en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten, zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken we, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve middelen. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Afspraken met betrekking tot Maastricht Noordoost

Met dit charter leggen de gemeente Maastricht en het rijk vast welke activiteiten over een periode van 10 jaar zullen worden ondernomen om Maastricht Noordoost – te weten de buurten Limmel, Nazareth, Wyckerpoort en Wittevrouwenveld – tot een vitale wijk te maken. Deze afspraken zijn gebaseerd op het Wijkactieplan Maastricht Noordoost dat op 28 november 2007 door alle betrokken lokale partijen is ondertekend.

1. Wonen

Gezamenlijke ambitie

We gaan de wijk weerbaarder en aantrekkelijker maken. Dit willen we gaan doen door de bestaande fysieke barrières tussen de buurten op te heffen, nieuwe voorzieningen te creëren (waaronder brede scholen, winkels en kleinschalige buurtvoorzieningen), de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren en het woningaanbod qua variatie aantrekkelijk te maken voor verschillende doelgroepen. Bij dit laatste streven we naar verschuiving van de verhouding tussen huur- en koopwoningen van 75-25% naar 60-40%. We willen deze ambitie realiseren door middel van een intensieve samenwerking met de woningcorporaties Servatius en Woonpunt en andere betrokken partijen onder gemeentelijke regie.

Inzet stad

- Regie op uitwerking en operationalisering (via integrale buurtontwikkelingsplannen, bestemmingsplan en de vereiste publiekrechtelijke beschikkingen) inclusief het afgeven van randvoorwaarden voor de opstalontwikkeling.
- In aansluiting op de lopende uitvoering van het centrumplan Wittevrouwenveld maken de corporaties in samenwerking met de gemeente ook in de drie andere buurten woningbouwprojecten op korte termijn concreet, te weten centrumplan Nazareth, het Sareptaplein (Limmel) en Mosa porselein (Wyckerpoort).
- Naast herontwikkeling investeren de corporaties in de bestaande woningvoorraad, door middel van energiebesparing in combinatie met (onderhouds-)maatregelen aan de binnen- en buitenkant van de woning en upgradng van de directe woon- en leefomgeving. Op deze manier worden de komende 10 jaar in totaal 1.000 woningen aangepakt, met als resultaat ten minste 20% minder energieverbruik.
- In samenwerking met de corporaties en eventuele derden realiseren van infrastructuur en openbare ruimte.
- Samenwerking met de corporaties en eventuele derden realiseren van maatschappelijke voorzieningen.
- Een adequaat beheer van de openbare ruimte en straatgewijze regie, gericht op normhandhaving en vermindering overlast.

Inzet rijk

- Actieve steun/inspanning om samen met de gemeente Maastricht en andere relevante partijen de projecten tot opheffing barrièrewerking spoorwegovergang en hoogspanningspark Balijeweg te realiseren, in het bijzonder betreffende het vinden van financiële dekking voor de ondertunneling van het spoor (begroot op € 7,5 miljoen) en het verleggen van het hoogspanningspark (begroot op € 15 miljoen). Het rijk neemt de inspanningsverplichting op zich om, samen met de landelijk opererende private stakeholders (Prorail, Essent) en andere relevante partijen (niet zijnde de corporaties en de gemeente Maastricht), financiële middelen te vinden voor de helft van deze investering (begroot op € 11,25 miljoen). Zodra de financiering ervan rond is, worden deze projecten in samenwerking met alle betrokken partijen opgepakt en uitgevoerd.

2. Werken

Gezamenlijke ambitie

We gaan Maastricht Noordoost economisch versterken. Daartoe gaan we meer mogelijkheden tot werkgelegenheid in de wijk creëren. Ook gaan we werkzoekenden begeleiden naar een plaats op de arbeidsmarkt. De ambitie is om de hardnekkige werkloosheid (Maastricht NO telt ruim 1.200 niet werkende werkzoekenden) in 10 jaar tijd te halveren.

Inzet stad

- Individuele benadering van 600 (van de 1230) niet werkende werkzoekenden naar werk (225) of participatie (375) vanaf 2008. Hiervoor worden additioneel twee full time medewerkers aangesteld die vanuit de wijk opereren. Naast het reeds bestaande servicepunt voor Wittevrouwenveld/Wyckerpoort, wordt ook in Limmel/Nazareth een wijkservicepunt geopend.
- Adviseren van 900 (van de 1.230) niet werkende werkzoekenden over financiële (inkomensafhankelijke) regelingen (onder andere ter voorkoming van de "armoedeval"). Hiervoor wordt 1 full time medewerker aangesteld (budget coach) die opereert vanuit de twee wijkservicepunten.
- Realisatie van een nieuw bedrijvencentrum op een zichtlocatie in Noordoost voor (door)startende ondernemers met een huurprijs van € 60 tot € 100 per m2 per jaar.
- Starten van een pilot microfinanciering in samenspraak met de Projectdirectie Microfinanciering (Min. EZ) via de Stichting Starterscentrum Zuid-Limburg.
- Opzetten van een netwerk van werkgevers en hulpverleners om niet werkende werkzoekenden aan een baan te helpen.
- Met voorrang plaatsen van niet werkende werkzoekenden via social return: daartoe wordt een niet-vrijblijvende werkgelegenheidsparagraaf ter hoogte van minimaal 5% van de aanneemsom opgenomen in alle grote gemeentelijke aanbestedingen.
- De gemeente stemt in met deelname en medewerking aan het Participatiefonds op de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

Inzet rijk

- Ministerie EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantierегeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.
- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Maastricht in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.
- SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van € 225.000 beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).

3. Leren en opgroeien

Gezamenlijke ambitie

m.b.t. leren en opgroeien

We gaan de talenten van de jeugd tot bloei brengen. Dit willen we gaan doen door:

- De participatiegraad van de jeugd te vergroten, jongeren te stimuleren nieuwe uitdagingen aan te gaan en een bijdrage aan hun wijk te leveren (o.a. Jongerenraad, Ambassadeurs).
- De sportparticipatie onder jongeren (4-19 jaar) te verhogen door hen aan verschillende sport- en bewegingsactiviteiten te laten deelnemen.
- Voor alle jeugdigen die dat nodig hebben extra hulp en ondersteuning te bieden bij hun opvoeding, hun ontspanning en hun schoolloopbaan.
- Vrijwel alle kinderen van 0-4 jaar (640 kinderen ofwel 97%) "in beeld" te hebben omdat ze het consultatiebureau bezoeken.
- Zoveel mogelijk kinderen van 2 tot 4 jaar uit de wijk naar een peuterspeelzaal in de wijk te laten gaan (als onderdeel van de brede school) en ondersteuning te geven in hun taalvermogen en sociaal-emotionele ontwikkeling. Gestreefd wordt naar het bereiken van 100% van de doelgroep met VVE.
- Zoveel mogelijk kinderen van 4-12 jaar uit de wijk naar de twee nieuwe kindcentra (brede scholen) in de wijk te laten gaan en leerresultaten te bereiken die overeenkomstig het stedelijk gemiddelde zijn (indicator: primacohort).
- Zorg te dragen voor adequate voor-, tussen- en naschoolse opvang in twee kindcentra met programma's op het gebied van techniek, cultuur, muziek, dans en sport (dagarrangementen) en voldoende faciliteiten voor huiswerkbegeleiding.
- Jongeren met problemen individueel aan te pakken en te begeleiden van de straat naar thuis, school, sociale activiteiten of werk.
- Het aantal vroegtijdige schoolverlaters in de leeftijd 12-18 jaar in de periode 2007-2013 te halveren.

m.b.t. CJG

- We streven naar de realisatie van een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de wijk waar alle ouders, jeugdigen en kinderen met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen. Diverse functies van opvoed- en gezinsondersteuning, waaronder preventief jeugdbeleid en jeugdgezondheidszorg, zullen in het CJG gebundeld worden. Tevens vormt het CJG de schakel naar de geïndiceerde jeugdzorg en naar de kindcentra (brede scholen).

m.b.t. versterking welzijnsinstelling

- We gaan bevorderen dat de inzet van welzijnsinstelling Trajekt beter aansluit op de vraag van bewoners en er beter wordt (samen)gewerkt. Om dit te bereiken gaan we de versnippering in het welzijnsaanbod tegen en komen we, op basis van een grondige inventarisatie in Noordoost, tot een passend ondersteuningsaanbod.

Inzet stad

m.b.t. leren en opgroeien

- Revitalisering Letterdoes (bestaande brede school in Wyckerpoort) met ambitie om aantal leerlingen in 8 jaar tijd (2008-2016) te verdubbelen (van 125 naar 250). In de brede school concentreren de leidsters en leerkrachten zich op gestructureerd onderwijs, behalve de kinderen goede leerprestaties, wordt schooluitval tot een minimum beperkt, is een peuterspeelzaal, zijn ruime voor- en naschoolse voorzieningen aanwezig (incl. kinderopvang/ dagarrangementen) en wordt waar nodig effectief sociale hulp ingeroepen.
- Na ondertunneling van de A2 (2016) realiseren van hét nieuwe kindcentrum voor alle (600) kinderen uit Wittevrouwenveld en Wyckerpoort, in de (monumentale) omgeving van de openluchtschool in Wittevrouwenveld met het aangrenzende buurtpark.

- In 2011 realiseren van een nieuw kindcentrum voor alle (300) kinderen uit Limmel en Nazareth. Ook hier concentreren de leidsters en leerkrachten zich op gestructureerd onderwijs, behalen de kinderen goede leerprestaties, wordt schooluitval tot een minimum beperkt, is een peuterspeelzaal, zijn ruime voor- en naschoolse voorzieningen aanwezig (incl. kinderopvang/dagarrangementen) en wordt waar nodig effectief sociale hulp ingeroepen.
- Aanstelling/continuering op elk (van de twee) kindcentra in de wijk van een full time conciërge (cofinanciering) en activiteitenbegeleider sport (combinatiefunctie), alsmede één projectleider dagarrangementen voor beide kindcentra samen (combinatiefunctie).
- Maatschappelijke stages in overleg met de betrokken onderwijsinstellingen bij voorrang in de wijk realiseren.

m.b.t. CJG

- De ambitie is om op 1 juli 2008 een gedragen plan van aanpak gereed te hebben voor de realisering van een Centrum voor Jeugd en Gezin in de wijk, dat gedragen wordt door alle partijen.

m.b.t. versterking welzijnsinstelling

- Het door welzijnsinstelling Trajekt laten verzorgen van een passend ondersteuningsaanbod (in 2008 te concretiseren via de twee integrale buurtontwikkelingsplannen).

Inzet rijk

m.b.t. leren en opgroeien

- Vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' worden door VWS en OCW middelen ter beschikking gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.
- Het rijk richt een platform op om de sluitende aanpak 0-4 jarigen in gemeenten te ondersteunen op het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie.
- Het rijk bevordert verruiming van de regelgeving voor voor- en vroegschoolse educatie met betrekking tot werving en toeleiding (kan nu slechts 15% van het OAB-budget inhouden).
- De middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen extra beschikbaar. Deze middelen zijn gespecificeerd in de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie (1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. De regeling is beschikbaar onder de voorwaarde van cofinanciering. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen.

m.b.t. CJG

- Het rijk zal zorgen voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG. Wettelijk zal worden vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen te komen tot sluitende en wederkerige afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel CJG uitvoeren, alsmede met een bredere kring van organisaties.
- Financiële middelen voor de vorming van een Centrum voor Jeugd en Gezin en ondersteuning bij de realisatie ervan (in samenwerking met de VNG), in de vorm van een website, concrete handreikingen, het verspreiden van goede voorbeelden en organisatie van (thematische) bijeenkomsten.

m.b.t. versterking welzijnsinstellingen

- Inzet van de beschikbare kennisinfrastructuur tot verbetering van de inzet van welzijnsinstellingen. De kennisinfrastructuur (Movisie) ontvangt extra middelen voor onderzoek naar de effectiviteit van interventies, een scholingsaanbod aan welzijnswerkers op het gebied van bewezen interventies, interdisciplinaire samenwerking en andere competenties.

4. Integratie en participatie

Gezamenlijke ambitie

We willen de gemeenschapszin versterken door de bewoners sterker te hechten en te verbinden aan de buurt, dusdanig dat iedereen zich er thuis voelt, trots is op de eigen buurt, zelf initiatief en verantwoordelijkheid neemt en in sociale netwerken deelneemt. Het (verder) ontwikkelen van de eigen kracht van individu, groep en buurt staat hierin centraal. De inburgering van nieuwkomers wordt gekoppeld aan allerlei vormen van buurtactiviteiten. De gemeenschapsaccommodaties in de buurt worden daarop aangepast.

Inzet stad

- Stimuleren en professioneel ondersteunen van het vrijwilligerswerk op de terreinen van bewonersparticipatie, cultuur, kunst en hulpverlening van burgers.
- Continuering van het budget voor bewonersinitiatieven van € 80.000 per jaar (in de vier buurten samen) gedurende de planperiode.
- Belemmeringen voor actief burgerschap (b.v. taalachterstand) wegnemen.
- Alle inburgeringsplichtigen en -behoefigen krijgen een individueel duaal traject, gericht op taal, opvoeding, sociale participatie, maatschappelijke stage en/of economische participatie.
- Begeleiding van 20 allochtone vrouwen per jaar in de vorm van opvoedingsondersteuning, sociale activering en/of werktoeleiding.
- Deelname aan het voorbereidingstraject Participatiefonds (zie ook onder "werken", par. 2).
- Verbreden van het kleinschalig buurtinitiatief Buurtbrök (activiteiten- en ontmoetingswinkel) en de Pileer (bezienscentrum) naar andere plekken in de wijk.
- Naast de reeds bestaande buurthuizen in Limmel (Lochtmanhuis), Wyckerpoort (Letterdoes) en Wittevrouwenveld (Trefcentrum) op korte termijn (2008/2009) realiseren van een nieuwe gemeenschapsaccommodatie in Nazareth.

Inzet rijk

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal €10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. De gemeente Maastricht krijgt in 2008 €190.000.
- Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.
- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken. www.forum.nl.

5. Veiligheid

Gezamenlijke ambitie

We beogen een reductie van criminaliteit en overlast met 25% in 2010 t.o.v. 2002, in samenwerking met de ketenpartners en vrijwilligers. Hiertoe volgen wij een aanpak die niet vrijblijvend is, zo concreet mogelijk en gericht op het direct wegnemen van het probleem. Preventie waar mogelijk en drang en dwang in combinatie met zorg waar nodig.

Prioriteit hebben: aanpak jeugdoverlast, aanpak woonoverlast, aanpak drugsgerelateerde overlast, aanpak veel- en meerplegers en daders huiselijk geweld. De stadsdeelleider en de wijkagent voeren gezamenlijk regie op de samenwerkende partners in de uitvoering. Ook bewoners worden actief bij de verbetering van de veiligheid betrokken. De inzet van jeugd- en buurtbemiddeling en mentoren op straat draagt extra bij aan vermindering van de overlast en vormt een laagdrempelig aanspreekpunt voor bewoners. Bovendien worden bewoners daardoor positief actief in/voor hun buurt.

Inzet stad

- Er komen minimaal 5 wijkagenten, waarvan 3 full time. De 3 full time wijkagenten zijn in 2008 aangesteld en in functie.
- In de wijk koppels van opbouwwerk - politie preventief op straat inzetten (conform pilot Stichting Maatschappij Veiligheid en Politie).
- Buurtbewoners actief betrekken bij de verbetering van de veiligheid door hen als vrijwilligers op te leiden en in te zetten bij bemiddeling (jeugd- en buurtbemiddeling, mentoren op straat) en met hen tot gedragen afspraken komen die de beleefde veiligheid vergroten (gedragscodes).
- Aanpak van 280 in het district Zuid-Limburg geregistreerde drugsrunners; de in nabijheid van scholen gelegen coffeeshop wordt in 2008 uit de wijk geplaatst.
- Er komt een Jeugdinterventieteam dat overlast aanpakt door per jeugdgroep en per individuele jongere een plan van aanpak op te stellen en uit te voeren, gericht op begeleiding naar huis, school, sociale activiteiten of werk. Het Veiligheidshuis realiseert deze persoonsgerichte aanpak in een gesloten justitiële- en zorgketen.

Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project 'Veiligheid begint bij Voorkomen'.

- Rijk en gemeenten maken samen werk van de aanpak van problemen rond jongeren en gezinnen. Vanuit het Ministerie voor Jeugd en Gezin wordt samen met de partijen uit "opvoeden in de buurt" gewerkt aan praktische handreikingen en afspraken om de regierol van gemeente c.q. de wethouder jeugd ten aanzien van de lokale jeugdketen concreet handen en voeten te geven. Het kabinet bekijkt voorts in het kader van het Actieplan Overlast en Verloedering, samen met de G4-gemeenten, hoe de aanpak van overlast op dit terrein verder versterkt kan worden. Het ministerie van BZK komt in het eerste kwartaal van 2008 met de G4 en de andere betrokken departementen met een voorstel over doorzettingsmacht. Dit voorstel zal ook in andere gemeenten inzetbaar zijn. Het rijk brengt het actieplan Overlast en verloedering ten uitvoer.
- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Limburg-Zuid krijgt in de periode 2007 – 2011 20 extra wijkagenten.

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling. Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

6. Multiprobleem-huishoudens

Gezamenlijke ambitie

In Noordoost geeft 30% tot (ruim) 40% van de inwoners aan een laag inkomen te hebben. Een klein deel van de inwoners krijgt te maken met schuldhulpverlening. De faciliteiten hiervoor worden uitgebreid. In de wijk zijn er naar schatting ca. 200 multiprobleem-huishoudens (die veelal ook kampen met schuldproblemen). De ambitie is om deze moeilijke groep weer perspectief te bieden op de leefgebieden gezondheid, welzijn, inkomen, participatie, wonen, onderwijs en veiligheid. Hiertoe volgen wij een individuele benadering in combinatie met een gecoördineerde samenwerking tussen de betrokken instellingen (ketenaanpak). Voor ieder multiprobleem-huishouden wordt een ketenplan opgesteld (maatwerk) en onder begeleiding van een persoonlijke casemanager uitgevoerd. Aldus krijgen de betrokken huishoudens hun leven weer op de rails.

Inzet stad

- Uitvoering persoonsgerichte ketenaanpak in de planperiode of zoveel eerder zodra alle multiprobleem-huishoudens in de wijk naar tevredenheid hun leven weer op de rails hebben.
- Gerichte benadering van mensen die lange tijd niet meer actief zijn in de samenleving met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Gerichte aanpak van zware overlastsituaties, bestaande uit uithuiszetting door de corporatie, strafrechtelijke vervolging door de politie en/of het sluiten van een woning door de burgemeester. Hierbij wordt aangesloten op het landelijk Actieplan Overlast en Verloedering. Ook wordt gebruik gemaakt van het experiment Slagkracht in de wijk.
- Toevoegen van collectieve dimensie aan persoonsgerichte aanpak (straatgewijze aanpak) met als doel om collectief bepaalde normen (b.v. werkloosheid en afzondering) te veranderen (in resp. werk en sociale participatie).
- Bij het toewijzingsbeleid voor leegkomende woningen (met name voor wat betreft de categorie urgenten) rekening houden met de betrokkenheid bij en relatie met de buurt.
- Door de budgetcoach (zie par. 2) opleiden van (buurt)vrijwilligers om inkomensafhankelijke regelingen beter te benutten.
- Verzorgen van extra schuldsaneringstrajecten voor volwassenen en jongeren.

Inzet rijk

- Ondersteuning van het experiment begeleiding multiprobleem-huishoudens (woonmaatschappelijk werk nieuwe stijl).

7. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben ongegeven invulling geven aan deze experimenten.

Inzet stad

De gemeente Maastricht doet graag mee aan het experiment "Slagkracht in de wijk", mede ter ondersteuning van de ambities genoemd onder de punten 5 en 6.

8. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke help desk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggerichte aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan onder andere in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

9. Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie worden gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen, initiatieven in de wijken ondersteunen, of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot-)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

10. Financiering

Drie extra geldstromen

Om de doelstellingen in de wijkactieplannen te verwezenlijken staan drie extra geldstromen ter beschikking:

- Een additionele inzet vanuit de corporatiesector
Het rijk heeft met Aedes, vereniging van woningcorporaties, afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).
- Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties
Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten waarin zich een van de 40 Krachtwijken bevindt de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor deze wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brieven van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.
- Gemeentemiddelen
Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt, is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door de gemeente, woningcorporaties en overige partners zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van het wijkactieplan. Dit heeft tot de volgende afspraken geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties werkzaam in Maastricht Noordoost (Servatius, Woonpunt en Maasvallei) dragen jaarlijks € 5,2 miljoen bij aan de wijkaanpak conform de in het Wijkactieplan Maastricht Noordoost 2008 t/m 2017 opgenomen afspraken.
2. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zullen indicatief de in de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) aangegeven middelen vanuit het rijk voor de gemeente Maastricht beschikbaar komen via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen voor de in de tabel aangegeven doelen.
3. Voor de jaren 2008 en 2009 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 1 mln. inzetten ten behoeve van het wijkactieplan. Voor de periode 2010 t/m 2017 worden in het kader van het buurtontwikkelingsplan Limmel/ Nazareth en buurtontwikkelingsplan Wittevrouwenveld/ Wyckerpoort (financiële) vervolgsafspraken gemaakt.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

11. Voortgang en evaluatie

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.

- **Overleg en aanpassing van het charter:**
 - Regelmatige ambtelijk overleg rijk-gemeente. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek rijk-gemeente over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast. Aanleidingen voor aanpassingen kunnen bijvoorbeeld zijn veranderde financiële omstandigheden.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.

- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring: effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
 - Monitoring: acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen. De gemeente presenteert daarnaast ook informatie over de mate waarin en de wijze waarop wijkbewoners bij het wijkenbeleid zijn betrokken. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt de minister voor WWI aangeboden.
 - Kennis delen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

- **Relatie met de Buurtontwikkelingsplannen**

Naast de activiteiten die op korte termijn (2008/2009) in gang worden gezet, bevat het WAP verschillende activiteiten die nog nader worden verdiept en uitgewerkt. Dit gebeurt in een buurtontwikkelingsplan (BOP) voor het noordelijk deel van de wijk (Limmel/ Nazareth) en een buurtontwikkelingsplan voor het zuidelijk deel van de wijk (Wittevrouwenveld/ Wyckerpoort). Deze buurtontwikkelingsplannen worden in de loop van 2009 vastgesteld. Vanaf 2010 vindt de uitvoering van het WAP en BOP geïntegreerd plaats. Vanaf dat moment brengt de gemeente jaarlijks één voortgangsrapportage WAP/BOP uit.

- Voorafgaand aan elk kalenderjaar geeft de gemeente aan welk deel van het WAP/BOP in dat jaar wordt opgepakt en uitgevoerd (jaarplan). Jaarplan en voortgangsrapportage worden zoveel mogelijk afgestemd op de reguliere planning- en controlcyclus (begroting, jaarrekening). Zowel WAP als BOP houden de nodige flexibiliteit om op nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Daartoe worden beide plannen periodiek geëvalueerd en zonodig bijgesteld.
- Op gemeentelijk niveau worden de ontwikkelingen in Noordoost op buurtniveau (Limmel, Nazareth, Wittevrouwenveld, Wyckerpoort) gevolgd via de tweejaarlijkse buurtprofielen. De buurtprofielen geven voor alle buurten in de stad de ontwikkelingen aan op het gebied van wonen, voorzieningen, werken, leren, sociale samenhang/participatie, buurtproblemen en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie zich in Noordoost t.a.v. de rest van de stad ontwikkelt en of de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de gemeente.

12. Overig

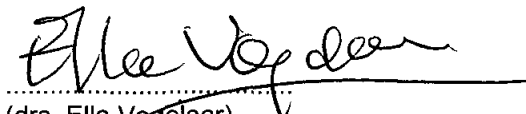
- Mediation
Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in het wijkactieplan afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat c.q. afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in 2 voud ondertekend op 25 - 2 2008 te Maastricht

De wethouder van Maastricht,

.....
(ir. Wim Hazeu)

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
(drs. Ella Vogelaar)

14. Charter

Betreffende de aanpak van de Nijmeegse wijk Hatert op basis van het Wijkactieplan 'Ongedeeld Hatert' 2008- 2011, vastgesteld op 18 september door B. en W. van Nijmegen en ondertekend door 35 partners.

Het college van burgemeesters en wethouders van de gemeente Nijmegen, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Nijmegen, namens deze,

De wethouder van Wijken, Openbare ruimte, Spelen, Maatschappelijke opvang,

Hans van Hooft sr.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

In de afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze 40 wijken weer tot vitale, woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden met alle lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op het wijkactieplan en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te zullen doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waar langs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Ambities en resultaten¹

We constateren:

- dat, ondanks alle inspanningen, de sociaal economische positie van veel bewoners van de wijk Hatert de afgelopen jaren onvoldoende vooruit is gegaan;
- dat er vaak sprake is van een cumulatie van complexe sociale en maatschappelijke problematiek en dat alleen met een goed afgestemde, langdurige en gezamenlijke inzet, van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen, positieve effecten bereikt kunnen worden;
- dat de kloof tussen kansarmen en kansrijken en de achterblijvende ontwikkeling van Hatert ten opzichte van de stad als geheel, kan worden verkleind met een gecoördineerde, langdurige veranderstrategie, gericht op het effectief aanpakken van problemen en het stapsgewijs realiseren van maatschappelijke effecten.

De centrale gezamenlijke ambitie is om van de wijk Hatert in een tijdsbestek van ongeveer 10 jaar een (stedelijk gezien) gemiddelde prachtwijk te maken.

We doen dat door - naast de reeds geprogrammeerde en reguliere inzet van gemeente, woningcorporaties en andere betrokken instellingen - aanvullende maatschappelijke doelen te bepalen en hiervoor middelen in te zetten, langs de volgende sporen:

- **Jong Hatert**, *wie de jeugd heeft, heeft de toekomst*
- **Hatert thuis**, *een goede thuishaven is een basis voor geluk*
- **Hatert werkt**, *iedereen telt*
- **Hatert ontmoet**
- *dwarsspoor* **integratie**
- *dwarsspoor* **veiligheid**

¹ Deze afspraken zijn gebaseerd op het Wijkactieplan 'Ongedeeld Hatert'.

1. Jong Hatert: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Jong Hatert' richten we ons op alle kinderen en jongeren 0-23 jaar en hun ouders of verzorgers, om de ontwikkelingskansen van jong Hatert te verbeteren. Voor alle Hatertse jeugdigen van 0-23 jaar die dat nodig hebben is er extra hulp en ondersteuning bij hun opvoeding, hun ontspanning en hun schoolloopbaan. Goede signalering en toeleiding naar de juiste hulp en ondersteuning is geregeld. Daarnaast heeft het kabinet de ambitie om het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, uit te breiden waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de 40 krachtwijken. Het streven is om alle kinderen die dat nodig hebben in 2011 VVE aan te bieden.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten in 2011 en we gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) kunnen handhaven:

- Voor alle Hatertse jeugdigen van 0-23 jaar die dat nodig hebben is er extra hulp en ondersteuning bij hun opvoeding, hun ontspanning en hun schoolloopbaan. Goede signalering en toeleiding naar de juiste hulp en ondersteuning is geregeld.
- Alle Hatertse kinderen van 0-4 jaar zijn 'in beeld' omdat ze het consultatiebureau bezoeken.
- Alle ouders in Hatert van jeugdigen in de leeftijd 0-18 jaar kunnen met hun opvoedingsvragen terecht in de wijk en er is voor hen voldoende opvoedingsondersteuning en lichte hulp beschikbaar.
- Alle Hatertse kinderen, van 2-4 jaar gaan naar een vorm van kinderopvang en krijgen een aanbod voor taal- en ontwikkelingsstimulering indien nodig. Alle Hatertse kinderen van 4-12 jaar gaan op termijn in Hatert naar school. We versterken de openwijkscholen. We besteden aandacht aan cultuur, sport en bewegen.
- Voor alle Hatertse kinderen van 4-23 jaar is er buiten schooltijd in Hatert iets te doen.
- Jeugdigen worden intensief aan de hand genomen en begeleid om ze van de straat te krijgen: richting thuis, school, activiteiten of werk.
- Taalachterstand bij ouders moet - waar nodig - worden bestreden.

b. Inzet stad

- De gemeente gaat een Centrum voor Jeugd en Gezin oprichten dat gereed is in 2011.
- Nijmegen breidt het aantal uren consultatiebureau uit voor extra huisbezoeken bij gezinnen die niet bij het consultatiebureau komen en voeren het 2,5 jarig consult in.
- Ook wordt het aanbod opvoedingsondersteuning en lichte hulp, de VVE, naschoolse aanbod voor 12+ jongeren en de groepsaanpak via ambulante jongerenwerk geïntensiveerd. Nijmegen streeft naar doorontwikkeling van de open wijkschool.
- De gemeente gaat in overleg met schoolbesturen een set van maatregelen implementeren om segregatie in het basisonderwijs tegen te gaan in de periode 2008-2012. De gemeente neemt deel aan de pilot "voorkomen van segregatie in het onderwijs". Rijk en gemeente overleggen met elkaar over de invulling hiervan.
- Nijmegen streeft naar doorontwikkeling van de open wijkschool en breidt het aanbod aan o.a. cultuur en sport uit.

- De gemeente implementeert netwerken veiligheid in 2008-2009 voor de aanpak van overlast van jeugdigen in de wijk i.s.m. het dwarsspoor veiligheid op basis van bestaande veiligheidsstructuur en i.s.m. zorg op en rond scholen.

c. Inzet rijk

- De Minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De Minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt verder alle gemeenten bij de vorming van CJG's door een uitgebreid ondersteuningstraject dat samen met de VNG wordt vormgegeven. Dit ondersteuningstraject zal bestaan uit een website, concrete handreikingen voor gemeenten op inhoudelijke thema's, het verspreiden van goede voorbeelden en (thematische) bijeenkomsten.
- Krachtwijken kunnen met voorrang aanspraak maken op de regeling van ondersteunend personeel (conciërges) van OCW.
- Het ministerie van OCW zal gedurende drie jaar 50.000 euro bijdragen in de kosten van de pilot segregatie in het onderwijs.

2. Hatert thuis: een goede thuishaven is een basis voor geluk

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Hatert thuis' richten we ons op alle huishoudens met meer meervoudige problemen. Er is een duurzame methode om de problemen "achter de voordeur" effectief het hoofd te bieden, in de vorm van een doorzettingsmacht van diverse instellingen onder regie van één meldpunt. De strategie daarbij is de inzet van een combinatie van zoet, zorg en zuur. Gemeente en betrokken instellingen wachten niet af, stappen samen op de problemen af, zijn gericht op actie.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten:

Het beoogde effect in 2017 is dat de groep wijkbewoners die meervoudige problemen ervaart is afgenomen tot op het Nijmeegs gemiddelde en niet meer toeneemt. In 2011 is de structuur en de aanpak zo ingericht dat de eerste resultaten op weg naar het uiteindelijke resultaat al toonbaar zijn. Dat betekent concreet: er is een overzicht van de multi-probleemhuishoudens in de wijk, er zijn voor deze gezinnen plannen van aanpak opgesteld, de casemanager van het wijkteam en de gezinscoach zijn actief aan het werk en bij de eerste huishoudens is met succes geïntervenieerd.

b. Inzet stad

De gemeente gaat als regisseur samen met de betrokken organisaties de volgende prestaties leveren. Daartoe organiseert de gemeente één laagdrempelig "wijkteam (multi)-probleemhuishoudens". Dit team brengt alle signalen van ernstige problematiek in beeld in afstemming met de bestaande overlegstructuren en streeft er naar voor jaarlijks 25 "zware" en 100 "lichte" huishoudens via een behandelplan een substantiële verlichting van de problematiek te realiseren. De aanpak multi-probleemhuishoudens is in feite 'sluitstuk' of eindstation van het CvJ&G. Afstemming is geregeld, evenals de aansluiting bij het veiligheidshuis.

c. Inzet rijk

De gemeente doet graag mee aan experimenten van het Rijk die de slagkracht achter de voordeur vergroten. Het gaat daarbij om zowel 'signalering in de frontlijn' als om 'krachtige gezinscoaches in relatie tot de veelheid aan hulpverleners'.

3. Hatert werkt: iedereen telt!

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Hatert werkt, iedereen telt' richten we ons op alle (potentiële) uitkeringsgerechtigden en huishoudens met een laag inkomen. Middels een onorthodox "Actiecentrum Hatert naar werk" willen we samen met anderen de relatief hoge werkloosheid*1) en de etnische segregatie in de wijk te lijf gaan. Via het bevorderen van arbeidsparticipatie, schuldhulpverlening en het terugdringen van het niet-gebruik van financiële voorzieningen willen we de armoede tegengaan.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effekten:

- In 2011 is de groei van de kloof Hatert t.o.v. de rest van Nijmegen, gestopt en is ontwikkeling richting het Nijmeegs gemiddelde zichtbaar. In 2017 is Hatert op het vlak van werkloosheidscijfers*1) een wijk op of rond het stedelijk gemiddelde.
- Zoveel mogelijk huishoudens in Hatert met een laag inkomen, die recht hebben op inkomensondersteunende voorzieningen, maken daar in 2011 gebruik van.

b. Inzet stad

- Om deze ambitie waar te maken coördineert de gemeente de inrichting en exploitatie van een Actiecentrum Hatert naar werk. Het gaat hier om een breed werkend en breed gedragen Actiecentrum Hatert naar werk dat zich richt op het direct aan (ander) werk helpen van werkzoekende inwoners uit Hatert en op activering en participatiebevordering.
- De gemeente stelt een deelprogramma Bevordering zelfstandig ondernemerschap op en zal zo mogelijk gebruik maken van de aanstaande regeling microfinanciering.
- De gemeente introduceert, samen met anderen, nieuwe vormen van (interculturele) schuldhulpverlening.
- Met het oog op de totstandkoming van een Participatiefonds stemt de gemeente Nijmegen in met medewerking aan het landelijk voorbereidingstraject en deelname van de drie beleidsterreinen, inburgering, reïntegratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente, stedelijke projectleider die verantwoordelijk is voor het stedelijk voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente nader in onderling overleg vast te stellen producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

c. Inzet rijk

- Participatiebudget: SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt de gemeente Nijmegen in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie. SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.

- **Armoedebestrijding en schuldhulpverlening:** gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhulpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en innovaties op het terrein van schuldhulpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhulpverlening.
- **Microfinanciering:** EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.

Noot: *1) Het percentage NWW-ers (niet-werkende-werkzoekenden) en WWB-ers van de beroepsbevolking in Hatert ligt op 1 januari 2008 met respectievelijk 11,4% en 10,8% fors boven het Nijmeegs gemiddelde van 6,9% en 5,3%. De actuele kloof tussen Hatert en rest van Nijmegen groeit.

4. Hatert ontmoet

a. Gezamenlijke ambitie

Met 'Hatert ontmoet' richten we ons op alle wijkbewoners. Voor wijkbewoners willen we meer ruimte en kansen scheppen voor bewonersparticipatie, een actief burgerschap, contact tussen verschillende groepen in de wijk. We scheppen voorwaarden die nodig zijn voor een goed sociaal klimaat in de wijk, waardoor ook wordt bereikt dat de betrokkenheid tussen kwetsbare groepen en niet kwetsbare groepen wordt vergroot. Als gevolg van diverse inbreidingsprojecten in de wijk is het belang van het resterende groen toegenomen. Aan de West- en Zuidkant van de wijk zal de daar aanwezige groenzone in overleg met bewoners worden getransformeerd tot een Randpark voor Hatert waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten in 2011 en we gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) kunnen handhaven:

Beoogd effect is dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk inclusief het beoogde Randpark Hatert. Samen met de afdeling Onderzoek en Statistiek gaat Nijmegen werken aan een monitor om te meten hoe het verantwoordelijkheidsgevoel van de bewoners zich ontwikkelt. De opzet van deze monitor kan aansluiten bij de stads- en wijkmonitor die Nijmegen nu al gebruikt. In deze monitor worden ook belevingswaarden als veiligheid, welbevinden en verantwoordelijkheid gemeten. Zodra bekend is hoe Nijmegen dit gaat operationaliseren worden ambities concreet uitgewisseld. Naar verwachting voor 1 januari 2009.

b. Inzet stad

De aanpak kenmerkt zich door uitbreiding van het aanbod van fysieke voorzieningen, activiteiten en bewonersondersteuning. Dat wordt onder meer duidelijk in de verbouwing en uitbreiding van het wijkcentrum, verplaatsing van voetbalvelden naar een plek zo dicht mogelijk tegen de wijk aan, het realiseren van een Randpark Hatert en het bevorderen en financieel ondersteunen van bewonersinitiatieven.

c. Inzet rijk

- De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
- Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (denk bijv. aan het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof).
- Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
- Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.

5. Dwarsspoor integratie

a. Gezamenlijke ambitie

Integratie houdt in dat burgers die van elders afkomstig zijn volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is en meedoet met het maatschappelijk leven.

We beogen daarmee de volgende prestaties/effecten in 2011 en we gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) kunnen handhaven:

- Alle allochtone gezinnen, die opvoedingsondersteuning of hulp als multi-proleem-gezin nodig hebben, worden vanaf 2010 adequaat geholpen.
- Begin 2010 zitten alle inburgeraars die hiertoe wettelijk verplicht zijn en/of in de wwz zitten op een inburgeringstraject.
- In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal.
- In 2011 is qua ontwikkeling en op basis van thans beschikbare informatie en verhoudingsgetallen, een afname van etnische segregatie (op de arbeidsmarkt) zichtbaar en is de methodiek van interculturele schuldhelpverlening met succes geïntroduceerd.

b. Inzet stad

De gemeente zorgt ervoor dat op de sporen "Jong", "Thuis" en "Ontmoet" alle allochtonen in principe bereikt worden. Binnen het spoor 'Hatert werkt' worden allochtonen minimaal evenredig (in verhouding met het aantal autochtonen) in traject genomen en naar werk bemiddeld. Alle inburgeraars wordt een passend traject aangeboden. We starten met een pilot om allochtone vrouwen na hun inburgeringstraject te begeleiden naar (vervolg) activering of gesubsidieerd werk of (vrijwilligers) werk.

c. Inzet rijk

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld.
- Nijmegen kan een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan Inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling "*Ruimte voor contact*" kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting. (<http://www.ruimtevoorcontact.nl/>)
- Op Forum kan een beroep gedaan worden voor advies en begeleiding in het integratieproces. (<http://www.forum.nl/>)

6. Dwarsspoor veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie

Met het dwarsspoor veiligheid richten we ons op alle wijkbewoners en willen een bijdrage leveren aan het verder terugdringen van criminaliteit en overlast.

We beogen de volgende prestaties/effecten in 2011 en gaan er vanuit dat we dit niveau in de volgende periode (2012 t/m 2017) minimaal kunnen handhaven:

- Het streven is om Overlast (kengetal 2.5) en verloedering (kengetal 5.2) in 2011 op of rond het Nijmeegse gemiddelde te brengen. Ter vergelijking Nijmeegse gemiddelden (eind 2007) zijn respectievelijk 2.1 (overlast) en 3.7 (verloedering);
- Voor de onderdelen vermogensdelicten (3.8), dreiging (1.1) en onveiligheidsgevoel (21%) is de inzet minimaal handhaven van de recent bereikte positieve cijfermatige ontwikkeling voor Hatert tot op of rond het Nijmeegse gemiddelde en het zomogelijk verder verbeteren van de cijfers. Ter vergelijking Nijmeegse gemiddelden (eind 2007) zijn respectievelijk 4 (vermogensdelicten), 1 (dreiging), 22% (onveiligheidsgevoelens).

b. Inzet stad

- Tussen bewoners en de andere veiligheids-stakeholders is (onder regie van gemeente) reeds een effectieve overlegstructuur opgezet (wijkveiligheidsplatform). Deze blijft centraal staan in onze aanpak. Alle hotspots en hotiterns worden continue in kaart gebracht en er worden passende maatregelen genomen.
- Het college heeft kennis genomen van de bewonerswens om de capaciteit van de wijkagent in Hatert te vergroten en heeft uitgesproken bij het regionaal College te bepleiten dat er inderdaad een extra wijkagent aan Hatert wordt toegevoegd.
- Ten behoeve van de aanpak van probleemgezinnen/huishoudens is een overleg opgezet tussen woonconsulenten van de corporaties, netwerker van politie en gemeente. De output van dit overleg zal input worden van het binnen Hatert Thuis op te zetten Wijkteam. Vanuit dat netwerk zullen alle betrokken panden bezocht worden door een gezinscoach waarbij passende maatregelen worden genomen (zie Hatert Thuis).
- De door de bewoners aangedragen fysieke tekortkomingen in het kader van veiligheid in de wijk zullen waar mogelijk worden aangepakt (herinrichting openbare ruimte, verlichting achterpaden, snoei overmatig groen, verkeersproblemen, etc).
- Nijmegen voert een intensieve aanpak terugdringen fietsendiefstal (zadelpen, inzet lokfietsen, etc) die voor de hele stad en dus ook voor Hatert van toepassing is.

c. Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

- Wijkagenten: Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen

welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Gelderland Zuid krijgt in de periode 2007 – 2011 12 extra wijkagenten.

- Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het Rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.
- Onveiligheidsgevoelens: In opdracht van het Ministerie van BZK zal naar voorbeeld van de Fear of Crime toolkit van de Britse Home Office een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.
- Het rijk voert vanaf 2008 samen met gemeenten en andere partners het Plan Van Aanpak Fietsendiefstal uit.

7. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet streeft er naar dat bewoners nadrukkelijk betrokken zijn bij de probleemanalyse en bij het opstellen en uitvoeren van het wijkactieplan. Nijmegen heeft de bewoners betrokken bij de probleemanalyse en bij de opstelling van het wijkactieplan. De bewonersgroepen hebben het wijkactieplan meeondertekend. De bewonersgroepen blijven tijdens de looptijd van dit charter de gesprekspartner van gemeente en wooncorporatie voor de uitvoering van het wijkactieplan.

b. Inzet stad

Gemeente en wooncorporatie voeren regelmatig overleg met de bewoner over de uitvoering van het wijkactieplan. Het jaarlijkse verslag over de voortgang wordt met de bewonersgroepen besproken.

In het kader van de wijkaanpak beschikken de bewoners van Hatert over een structureel wijkbudget voor bewonersinitiatieven, dat naar eigen inzicht kan worden besteed.

c. Inzet rijk

Het kabinet heeft in het Actieplan Krachtwijken aangegeven dat burgers nadrukkelijk betrokken moeten zijn bij het opstellen en uitvoeren van de wijkactieplannen. Bewonersbetrokkenheid is cruciaal voor het slagen van de wijkaanpak. WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan krijgt de gemeente Nijmegen in 2008 € 90.000.

8. Experimenten

Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratistische structuren

In 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

Inzet stad

De gemeente doet graag mee aan experimenten die de slagkracht achter de voordeur vergroten. Het gaat daarbij om zowel 'signalering in de frontlijn' als om 'krachtige gezinscoaches in relatie tot de veelheid aan hulpverleners'.

Nijmegen wil ook meedoen aan experimenten die de samenhang en integraliteit bevorderen tussen werkloosheidsbestrijding, armoedebestrijding en schuldhulpverlening.

9. Kennis

Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

10. Landelijke Alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- Het rijk maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezielen welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

11. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie extra geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376). Voor Nijmegen betekent dit over 10 jaar in totaal 31 miljoen euro (3,1 miljoen euro op jaarbasis).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhelpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en van 1 februari 2008 (DGWWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn mede op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. Wooncorporaties. Met de drie Nijmeegse corporaties met vastgoed in Hatert te weten Portaal, Talis en Woongenoot, zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met een financiële equivalent van € 9,85 miljoen voor een periode van vier jaar. Hieraan wordt toegevoegd 4,4 miljoen onrendabele top voor de omzetting van koop naar sociale huur van de flat in het hart van de centrale zone. In een bijlage

aan het wijkactieplan is dit project maar ook de overige onrendabele investeringen uit de wijkvisie 'hatert onder de pannen' zichtbaar gemaakt: het zijn investeringen in wonen van de drie Nijmeegse corporaties die niet los gezien kunnen worden van dit wijkactieplan. Voor de financiering van de laatste 6 jaar van de planperiode is de bijdrage van de corporaties over de eerste 4 jaar uitgangspunt. Vanzelfsprekend zullen monitoring en nieuwe inzichten kunnen bijdragen aan bijstelling van de plannen. Er ontstaat dan ook een nieuw onderhandelingsmoment.

2. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zullen indicatief de in de brief van 1 februari 2008 (DGWWWIW200800244C) aangegeven middelen vanuit het rijk voor de gemeente Nijmegen beschikbaar komen via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen voor de in de tabel aangegeven doelen.

3. Voor de jaren 2008 t/m 2011 zal de gemeente uit eigen middelen bovenop de reeds geraamde € 60 miljoen indicatief € 7 miljoen extra inzetten ten behoeve van het wijkactieplan Ongedeeld Hatert. De inzet van de gemeente Nijmegen in het wijkactieplan is indicatief en moet nog (gedeeltelijk) gedekt worden door begrotingswijzingen c.q. raadsbesluiten. Mocht dit niet lukken dan zal het charter worden aangepast aan de veranderde financiële omstandigheden. Dit geldt ook indien zich andere substantiële wijzigingen voordoen op het financiële vlak.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen, of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

12. Verantwoording, dialoog en kennisdelen

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij VROM.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vorngegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Meten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
Meten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.
Bewonersparticipatie. De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in

samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

- o Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

13 Overig

- Mediation Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 16 juni 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

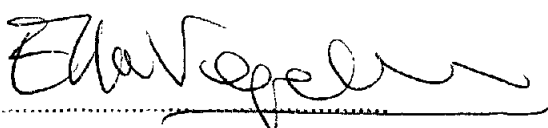
Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Nijmegen, op16 juni 2008

De wethouder van Wijken, Openbare Ruimte, Spelen en Maatschappelijke Opvang van Nijmegen:

.....
Hans van Hoop sr.
Nijmegen, datum16-06-2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar,
Nijmegen, datum16-6-2008

15.

CHARTER KRACHTWIJKENAANPAK ROTTERDAM

Betreffende de aanpak van zeven geselecteerde wijken, te weten:

- Wijk **Bergpolder**
- Wijk **Noord**, waarmee bedoeld Oude Noorden, Provenierswijk, Rubroek, Oud-Crooswijk en Nieuw Crooswijk
- Wijk **West**, waarmee bedoeld Spangen, Oude Westen, Tussendijken, Bospolder, Middel-land, Delfshaven en Nieuwe Westen
- Wijk **Overschie-Kleinpolder**
- Wijk **Vreewijk**
- Wijk **Oud Zuid**, waarmee bedoeld Bloemhof, Hillesluis, Katendrecht, Afrikaanderwijk, Tarwewijk, Oud-Charlois en Carnisse/Zuidplein
- Wijk **Zuidelijke Tuinsteden**, waarmee bedoeld Pendrecht en Zuidwijk

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Rotterdam, namens deze:

De wethouder van Werk, Sociale Zaken en Grotestedenbeleid,

Drs Dominic Schrijer

Mede namens de dagelijkse besturen van:

- de deelgemeente Noord
- de deelgemeente Kralingen-Crooswijk
- de deelgemeente Delfshaven
- de deelgemeente Overschie
- de deelgemeente Charlois
- de deelgemeente Feijenoord
- de Centrumraad

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie

Drs Ella Vogelaar

Mede namens

- minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst
- staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

- minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet
- minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
- minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg
- minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk
- staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
- staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema
- minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner
- staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb
- minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink
- staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker
- minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

Gezamenlijke uitgangspunten

De problemen en achterstanden in Rotterdam zijn relatief groot en de opgave is daardoor naar Nederlandse begrippen bovenmaats. Stedelijke vernieuwing is duidelijk een proces van lange adem. Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw is, weliswaar vanuit wisselende beleidskaders, maar altijd in een omvangrijke setting gewerkt aan de problemen en achterstanden in de aandachtswijken. Mede door nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, die zich in de steden concentreerden, zijn de achterstanden ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde slechts beperkt ingelopen.

De kwaliteit van de woningvoorraad is in een aantal wijken zichtbaar vooruitgegaan. Maar nog steeds zijn er achterstanden en vooral op het gebied van woonomgeving en de leefbaarheid moet een forse inhaalslag worden gemaakt. De sociaal-economische positie van de bewoners van Rotterdam is minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet of onvoldoende in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van oud- en nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden, rijk en corporaties samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gericht op de wijkactieplannen ('actieprogramma's 2008-2009') en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoeg zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Stedelijk beleid

Partijen onderschrijven de noodzaak van extra investeringen en maatregelen naast voortzetting en versterking van succesvolle lopende programma's. De Rotterdamse wijkaanpak is nadrukkelijk een extra investering in de buurten om de dominante problematiek versneld en geïntensiveerd aan te pakken boven op de middelen die rijk en gemeente in hun reguliere investeringsprogramma's inzetten voor aanpak van de bovenmaatse specifiek grootstedelijke opgave.

Gemeente en rijk spreken af dat zij gezamenlijk de behoefte aan grootstedelijke vernieuwing onderzoeken. Dit moet leiden tot een nieuwe visie op de toekomst van het grootstedelijk beleid. Beide partijen zullen de uitkomsten van deze gezamenlijke actie serieus nemen. Tegen de achtergrond van lopende besluitvorming over verschillende geldstromen leggen rijk en gemeente de volgende procesafspraken in het charter vast.

In het najaar van 2008 overleggen de partijen over de consequenties van de besluitvorming in het Kabinet en de Tweede Kamer over het vervolg van het beleid voor de grote steden en de stedelijke vernieuwing en de verdeling van de daaraan verbonden geldstromen die van belang zijn voor de wijkaanpak.

Het charter zal worden aangepast aan de veranderde financiële omstandigheden. Dit geldt ook indien zich andere substantiële wijzigingen voordoen op het financiële vlak. Het is de intentie van beide partijen om de consequenties tot een minimum te beperken.

Totstandkoming Actieprogramma's in Rotterdam en vervolg

In de zomer van 2007 is voor de 7 Rotterdamse krachtwijken een aanvraag opgesteld, welke is onderbouwd met voorlopige wijkactieplannen (10 Rotterdamse wijken; 23 postcodegebieden: zie bijlage). In de aanvraag heeft het Rotterdamse college haar stedelijke ambities voor de wijken geformuleerd op het gebied van de vijf thema's Wonen, Werk en Ondernemerschap, Leren en Opgroeien, Veiligheid en Integreren. Deze stedelijke aanvraag is ook per gebied uitgewerkt. Vanaf het onderhandelaarsakkoord tussen de minister en AEDES (d.d. 17 september 2007) kreeg deze uitwerking een extra dimensie, in de zin dat de corporaties nadrukkelijk als een van de hoofdfinanciers van de wijkaanpak werden aangemerkt. Het bleek toen noodzakelijk om daarover eerst stedelijke afspraken te maken tussen gemeentebestuur en corporaties. Deze afspraken zijn vastgelegd in de brief aan de minister voor WWI d.d. 21 december 2007.

Vanaf begin 2008 is de verdere tripartiete uitwerking van de wijkactieplannen opgestart. Dit heeft geleid tot de actieprogramma's 2008-2009, die gelden als onderlegger voor dit charter. Omdat 3 van de door de minister aangewezen krachtwijken zich uitstrekken over meerdere deelgemeenten van de gemeente Rotterdam is de uitwerking van deze wijken gesplitst. Voor 7 krachtwijken is daarom gewerkt aan 10 actieprogramma's.

Voor de wijk Vreewijk is nog geen actieprogramma beschikbaar. Dit heeft te maken met het feit dat de huidige wijkvisie voor dat gebied van de woningcorporatie nog niet is geaccordeerd door de deelgemeente. Voor de zomer 2008 wordt hierover besluitvorming verwacht, zodat in het najaar van 2008 ook voor Vreewijk een wijkactieprogramma zal worden opgesteld.

In de actieprogramma's zijn vooral sociaal-economische projecten opgenomen, die in de loop van 2009 tot zichtbare resultaten gaan leiden. Daarnaast zijn per wijk ook enkele iconen benoemd en zijn bewonersinitiatieven vermeld.

Gedurende de looptijd van deze actieprogramma's zullen in een tripartiet overleg van gemeente, deelgemeenten en corporaties integrale meerjarige wijkactieprogramma's voor 4 à 5 jaar worden opgesteld met een doorkijk naar 2018. Deze meerjarige wijkactieprogramma's vormen daarna de basis voor de verdere programmatische verbeteringen in de wijken en zullen outcome-doelstellingen per gebied bevatten. Vooruitlopend daarop zullen eind 2008 voor een beperkt aantal thema's reeds outcomedoelstellingen op gebiedsniveau worden geformuleerd en aan dit charter worden toegevoegd.

In de jaren 2008, 2009 en 2010 keert het rijk een financiële bijdrage uit ten behoeve van de aanpak van de Rotterdamse krachtwijken voor deze kabinetsperiode.¹ Dit is de eerste periode van de totale termijn van 10 jaar, waarop commitment voor de wijkaanpak wordt aangegaan. Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat het behalen van voor de gehele periode geformuleerde ambities mede afhankelijk is van de financiële verantwoordelijkheid die het Rijk en de gemeente op een later moment zullen nemen.

Voorbehoud

De gemeente Rotterdam maakt het voorbehoud van vaststelling van de gemeentebegroting voor de jaren 2009 e.v.

Ook als er onvoldoende financiële middelen beschikbaar komen dan zal het charter worden aangepast. Daarbij gaat het enerzijds om de verdeling van de financiële geldstromen verbonden aan het grote stedenbeleid en de stedelijke vernieuwing. Anderzijds heeft de gemeente ook in de afspraken met de woningcorporaties situaties onderkend, waarin hun investeringsbod voor de periode 2008-2018 ter discussie zal komen en de ambities voor de krachtwijken in gevaar komen.

¹ zie brief DGWWI/W2008051471.

Specifiek voor Rotterdam spreken we af de volgende zaken af²:

1. Op het gebied van WONEN

a. Gezamenlijke ambitie

Een divers en kwalitatief goed woningaanbod, wat zichtbaar wordt door:

- Een doorlopende woningbouwproductie van 3.200 woningen per jaar in jaren 2008 en 2009 (zo mogelijk oplopend in de jaren daarna) als onderdeel van de regionale taakstelling, waarbij ook is afgesproken dat regiogemeenten boven de eigen behoefte sociale woningen bouwen.
- De Rotterdamse corporaties eigen woningen verbeteren en gezamenlijk met de gemeente particuliere woningen verbeteren.
- De waarde van de woningen in de krachtwijken 10% harder stijgt in de periode tot 2010 dan in rest Rotterdam.
- De score voor 'schoonniveau' in de krachtwijken in 2010 op ten minste 4 ligt.

b. Inzet gemeente

Voor de concrete ambities en maatregelen per wijk wordt verwezen naar de actieplannen die samen met de deelgemeenten en corporaties zijn opgesteld.

Rotterdam zet in op handhaving, zorg en aanbodsturing op (het souterrain van) de woningmarkt, de verkoop van huurwoningen, alsmede extra maatregelen op het gebied van schoon, heel en veilig. Aan de kwaliteit en onderhoud van de openbare ruimte wordt eveneens extra aandacht gegeven net als voor waterberging en parkeervoorzieningen in de wijken. Energiebesparing en industriële restwarmte voor woningen worden eveneens toegepast.

Verder heeft Rotterdam een aantal trajecten in werking gezet om instroom van Midden- en Oost Europeanen in de stad in goed banen te leiden en de druk op de Krachtwijken van deze toestroom te beperken, door:

- De inzet van extra inspecteurs.
- De aanpassing van de huisvestingsverordening, waarbij voor de Krachtwijken zwaardere eisen gesteld worden voor huisvesting in één woning dan buiten de Krachtwijken.
- Het opzetten van een systeem voor de tijdelijke verhuur van sloopwoningen, waarbij ook afspraken gemaakt worden over toezicht.
- Het afsluiten van een convenant met corporaties en uitzendbureaus.

c. Inzet rijk

Maatregelen:

- *Randgemeenten bij achterblijvende sociale woningbouw*
Binnen de stadsregio Rotterdam zijn afspraken gemaakt over de bouw van voldoende woningen voor lagere inkomensgroepen. Realisatie van deze woningen blijft tot nu toe achter in een aantal gemeenten. De minister van WWI zal, daar waar dat aan de orde is, gebruik maken van de mogelijkheden die binnen haar domein liggen om de betreffende gemeenten aan te zetten tot de bouw van deze woningen. In samenspraak met o.a. de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam, zullen maatregelen worden bezien om het plannings- en bouwproces te versnellen ten behoeve van het realiseren van soci-

² Deze afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen die de stad met de lokale partijen heeft afgesloten.

ale woningbouw. In het uiterste geval gaat het daarbij om het toepassen van de aanwijzingsbevoegdheid op basis van art. 80 Woningwet.

- *Wettelijke regeling VVE.*

De minister van Justitie en de minister voor WWI werken een conceptwetsvoorstel "machtigingsmodel" uit waarmee de gemeente de mogelijkheid krijgt - na machtiging van de kantonrechter - besluitvorming binnen de vereniging van eigenaren te beïnvloeden. Over het concept wetsvoorstel heeft 10 april 2008 bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen Rotterdam, de minister van Justitie en de SG WWI. Afgesproken is nog een aantal opties nader te onderzoeken teneinde de positie van de gemeente richting de vereniging van eigenaren verder te versterken. Gestreefd wordt naar een afrondende bespreking voor de zomer.

Vervolgens zullen de minister van Justitie en voor WWI een spoedige behandeling van het wetsvoorstel door Tweede en Eerste Kamer bepleiten.

- *Aanpassen bouwbesluit in verband met bergingen en balkons* (zie ook brief G4 d.d. 24/4/2006, 06/2217). In de grote steden blijft de realisatie van buitenbergingen en buitenruimten achter op de vraag van de markt (consumenten). De G4-gemeenten hebben VROM/WWI verzocht voorschriften ten aanzien van het realiseren van buitenbergingen en buitenruimten opnieuw op te nemen in de bouwregelgeving (zie ook brief G4 d.d. 24/4/2006, 06/2217). Het ontbreekt de gemeenten aan (effectieve) instrumenten om de realisatie van bovengenoemde voorzieningen af te kunnen dwingen. Eveneens hebben vrijwillige afspraken tussen de gemeenten en marktpartijen, om te komen tot kwaliteitsverbetering van woningen, in de praktijk niet of onvoldoende gewerkt.

De minister voor WWI spreekt op verzoek van o.a. de G4-gemeenten (gemeente Rotterdam als trekker van deze actie) ontwikkelende partijen van woningbouwprojecten aan op hun verantwoordelijkheid voor het voorkomen van kwaliteitsverlies door het schrappen van specifieke voorschriften uit het Bouwbesluit. Als partijen deze verantwoordelijkheid niet nemen, zal zij, in samenspraak met haar partners (o.a. de gemeentelijke organisaties, w.o. de Stadsregio Rotterdam), die maatregelen nemen die in haar domein liggen (aanpassing van het Bouwbesluit of andere interventies).

- *Toepassen wet- en regelgeving om de instroom van Midden- en Oost-Europeanen beheersbaar te houden*

Samen met de gemeente zal worden bezien op welke wijze

- kan worden opgetreden tegen malafide uitzendbureaus;
- boetes kunnen worden opgelegd op basis van de Wet op de Economische Delicten aan eigenaren van illegale verblijfsinrichtingen.

Het ministerie van Binnenlandse zaken onderzoekt in samenwerking met het ministerie van Justitie de noodzaak en mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de wet Bibob te laten vallen.

2. Op het gebied van WERKEN

a. Gezamenlijke ambitie

- In 2010 méér Rotterdammers aan het werk:
 - 5.000 regulier vanuit WWB;
 - 1.875 terugkeerbanen / participatieplaatsen;
 - 1.875 sociale activering, vrijwilligerswerk;
 - 1.250 stageplaatsen.
- Daling aantal bijstandsccliënten met 3.500 per 31 december 2009.

b. Inzet gemeente

Voor de concrete ambities en maatregelen per wijk wordt verwezen naar de actieprogramma's 2008-2009 die samen met de deelgemeenten en corporaties zijn opgesteld.

Rotterdam richt zich op:

- *Het versterken van het Rotterdams ondernemersprofiel*
Ondernemerschap moet een steviger plaats krijgen in de Rotterdamse opleidingen (van VMBO tot universiteit). Met de opleidingsinstellingen worden hierover afspraken gemaakt.
- *Levensvatbaarheidstoets*
Wanneer ondernemers een beroep doen op de gemeente, kan de gemeente de levensvatbaarheid van de ondernemer toetsen bij subsidieverlening en huisvesting.
- *Aanvullend instrumentarium concentreren in Boulevard-Zuid en Nieuwe Binnenweg*
Inzet van aanvullende maatregelen concentreren in Boulevard-Zuid (WWI-gebied Feijenoord) en Nieuwe Binnenweg (WWI-gebied Delfshaven), zoals afgesproken in het Actieprogramma Winkelgebieden. Daarbij wordt geprobeerd aan te sluiten op ervaringen bij Kansenzones. Met woningcorporaties en grote eigenaren worden afspraken gemaakt over de levensvatbaarheidstoets voor nieuwe huurders en aantal coachmomenten voor nieuwe huurders (cf. aanpak Creative Factory).
- *Ondernemershuis op Zuid*
Een ondernemershuis, met daaraan verbonden een netwerk van onderwijsinstellingen, die op basis van behoeften van het bedrijfsleven stagiaires kunnen leveren.
- *Kennisbevordering ondernemers*
Het stimuleren van ondernemerschap door kennisbevordering bij ondernemers, onder andere door middel van subsidieregelingen, adviestrajecten en een startertraject Pact op Zuid. Speciale aandacht wordt gegeven aan het bereiken van multiculturele ondernemers.
- *Herontwikkeling bedrijfshuisvesting*
Bestaand gemeentelijk vastgoed wordt geschikt gemaakt voor bedrijfshuisvesting, waarbij de gemeente de verbouwing en de uiteindelijke exploitatie van het vastgoed met economische bestemming voor zijn rekening neemt.
- *Vergroten aantal (door-)startende ondernemers*
Met de woningbouwcorporaties worden afspraken gemaakt over ruimte voor economie in de wijk. Door samenwerking tussen de gemeente, de corporaties en de deelgemeenten worden de komende jaren locaties (her-)ontwikkeld, waardoor direct voor een verbreding van de economische structuur wordt gezorgd.

- *Re-integratie en inburgering*
Aanbod van een re-integratietraject voor 2.500 werklozen (deels voor mensen met een inburgeringstraject).
- *Stimuleren van zelfstandig ondernemerschap*
75 startende ondernemers helpen met de regeling 'Borgstellingregeling voor bedrijfskredieten'.
- *Verhogen bereik bijzonder bijstand*
Bereik bijzondere bijstand verhogen van 50% naar 60%, onder andere door betere voorlichting.
- *Armoedebestrijding*
Op basis van een onderzoek naar armoedecultuur worden maatregelen geformuleerd. Een van de doelstellingen is uitzichtloze schuldsituaties te voorkomen.
- *Participatiebudget*
De gemeente stemt in met deelname en medewerking van de drie terreinen inburgering, re-integratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar worden gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

c. Inzet rijk

Maatregelen:

- *Participatiebudget*

Het rijk streeft naar de totstandkoming van een participatiebudget, waarin middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Rotterdam deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiebudget. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het Participatiebudget, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.

Het rijk zorgt voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.

- *Branchering*

Gemeente en rijk zoeken gezamenlijk naar oplossingen. Bijvoorbeeld naar mogelijkheden binnen de bestaande wettelijke instrumenten (de gemeenteraad kan een leefmilieuverordening instellen waarin een maximum aantal winkels voor een bepaalde branche wordt vastgelegd, met daarna een uitsterfproces totdat dit gewenste maximum bereikt is). Daarnaast wordt per 1 juli 2008 op basis van de nieuwe Wet RO (Wro) en het nieuwe Besluit RO (Bro) voor gemeenten wettelijk zeker gesteld om in hun bestemmingsplannen (per wijk) de vestiging van bepaalde branches te beperken of uit te sluiten. Het rijk wil de gemeenten verder faciliteren door kennisuitwisseling rondom de bestaande wettelijke en niet-wettelijke instrumenten (zoals bijv. straatmanagers). Daartoe zal, zo mogelijk in samenwerking met Nicis, een kennisbijeenkomst voor gemeenten gehouden worden.

- *Bedrijfsgerichte gebiedsverbetering BGV (voorheen: business improvement district BID)*

Het rijk ontwikkelt een wetsvoorstel "experimenten BGV-zones" met als doel, het zelforganiserend vermogen van het bedrijfsleven te vergroten. Het ministerie van EZ zal gemeenten ondersteunen bij de uitvoering, in kennisdeling en met informatiemateriaal, voorbeeld- en achtergronddocumenten, zodat Rotterdam in haar stimulerende rol hierbij wordt ondersteund.

- *Aanschrijvingsmogelijkheden verruimen*

Het rijk en de gemeente treden in nader overleg om de door Rotterdam gesignaleerde problematiek met de aanschrijvingsmogelijkheden voor bedrijfsruimten met achterstallig onderhoud of onrechtmatig gebruik te vereenvoudigen.

- *NHG voor ondernemers*

VRÖM, Rotterdam, de VNG en het Waarborgfonds Eigen Woningen gaan de mogelijkheden onderzoeken voor een hypotheekgarantie voor ondernemers, die de woning boven hun winkel willen kopen voor zelfbewoning.

- *Microfinanciering*

De gemeente Rotterdam start in samenspraak met het Kenniscentrum Microfinanciering in de loop van 2008 een pilot met microfinanciering. Vanuit het rijk wordt dit initiatief ondersteund met advies. Tevens kan gebruik gemaakt worden van coachingsmogelijkheden voor ondernemers, voorlichting en een landelijke garantieregeling.

3. Op het gebied van INTEGRATIE

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet en de gemeente hebben beide de ambitie om de integratie van burgers die van elders komen te versterken. Om de integratie te bevorderen zetten wij in op het versterken van sociale netwerken, het stimuleren van bewonersinitiatieven en het versterken van de binding tussen bewoners onderling en bewoners en hun buurt. Door het stimuleren en faciliteren van sociale stijging dragen wij bij aan de integratie van diverse groepen in de samenleving. Concreet worden de volgende algemene ambities geformuleerd;

- In de krachtwijken wordt de taalachterstand van burgers (of bewoners) opgehaald naar het Rotterdamse gemiddelde van de resultaten van de inburgeringstrajecten. Daarbij wordt het opkomen voor het inburgeringsexamen als meetcriterium gehanteerd.
- In de krachtwijken doen méér niet-westerse vrouwen mee: 70% van de vrouwen die in de krachtwijken deelnemen aan het inburgeringstraject neemt actief deel aan de Rotterdamse samenleving door hetzij betaald werk, hetzij vrijwilligerswerk, hetzij een vervolgopleiding.
- In 2011 is van alle in de wijk aangeboden inburgeringstrajecten 80% duaal.
- In de krachtwijken doen meer mensen mee aan cultuur en sport. De sportparticipatie en deelname aan lokale cultuur groeit er met 10%.
- Het versterken van sociale netwerken en binding wordt bereikt door uitvoering van het sociaal programma van het Rotterdamse college en zal gebeuren door een gebiedsgerichte aanpak.

b. Inzet gemeente

Voor de concrete ambities en maatregelen per wijk wordt verwezen naar de actieplannen die samen met de deelgemeenten en corporaties zijn opgesteld.

- *Experiment inburgering*
Rotterdam voert een experiment "Kwaliteitsverbetering inburgering sluitende aanpak" uit. Doel van deze trajecten is dat in Rotterdammers na hun inburgeringstraject een kwaliteitstraject krijgen aangeboden, waardoor tenminste 50% van hen na afloop hiervan werk of een werkervaringsplaats heeft en de rest een opleiding volgt of vrijwilligerswerk doet. Bij het traject zijn betrokken Kaleos, Roteb en Rotterdam Airport. Het aantal deelnemers is voorsnog 100. Afhankelijk van financiële mogelijkheden zal het aantal deelnemers worden uitgebreid tot zo mogelijk 2.000, waarbij bij inburgeraars uit de krachtwijken bij voorrang een traject krijgen aangeboden. In mei van dit jaar verschijnt de evaluatie van het traject.
- *Actieve vrijetijdsdeelname (sport, recreatie en cultuur)*
De programmering voor lokale cultuur, op straat en voor vrouwen wordt verbeterd. Rotterdam versnelt het opknappen van stimulerende plekken. In elke buurt wordt een sportplein, schoolplein, speeltuin of iets dergelijks aangepakt. Eén van deze plekken wordt in het kader van het Landelijk Convenant Overgewicht het experiment voor bewegingsstimulerende ruimte. De voorzieningen structuur wordt krachtiger door vijf extra Multifunctionele Accommodaties voor te bereiden.

c. Inzet rijk

Maatregelen:

- *Experiment inburgering*
Het rijk steunt anders dan financieel het Rotterdamse experiment 'Kwaliteitsverbetering inburgering sluitende aanpak'.
- *Actieve vrijetijdsbesteding*
Het rijk faciliteert het Landelijk Convenant Overgewicht. Het rijk neemt de ervaringen van Rotterdam mee in de nota Overgewicht.
- *Participatiebudget*
Partijen werken aan de inrichting van een ontschot en gedereguleerd Participatiebudget met bundeling van middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie per 1 januari 2009, op een wijze die de steden genoeg ruimte biedt voor eigen beleidsvoering en integrale flexibele maatwerktrajecten voor de zeer gevarieerde doelgroep die geholpen is met educatie, inburgering en/of re-integratie. Hierbij wordt ook preventieve inzet mogelijk gemaakt. Rotterdam neemt deel aan het innovatietraject Participatiebudget en kan in dat kader samen met een 22-tal andere gemeentelijke deelnemers een bijdrage leveren. Bovendien zij opgemerkt dat het Participatiebudget onderhevig is aan een parlementaire behandeling.

4. Op gebied van LEREN EN OPGROEIEN

a. Gezamenlijke ambitie

- *Kindvriendelijke wijken*
In 2010 zijn de volgende buurten binnen de krachtwijken aantoonbaar kindvriendelijker: Oude Noorden/Erasmusbuurt, Tarwewijk, Carnisse en Spangen.
- *Brede school*
In 2010 zijn meer scholen in de krachtwijken Brede School (23 basisscholen krijgen een dagarrangement, 40 een wijkarrangement, en 26 locaties voortgezet onderwijs krijgen uitbreiding op het programma). Brede Scholen ontwikkelen talenten. In 2010 draaien de volgende programma's in de krachtwijken:
 - 25 scholen Ieder Kind een Muziekinstrument;
 - 45 scholen Lekker Fit in het basisonderwijs, 12 scholen Super Fit in het voortgezet onderwijs;
 - 25 Gezonde Scholen.
- *Terugdringen voortijdig schoolverlaten*
In 2010 heeft geen van de krachtwijken een hoger percentage voortijdig schoolverlaters dan het stedelijk gemiddelde.
- *Voor- en vroegschoolse educatie*
Er komt een VVE- aanbod voor alle doelgroepkinderen.
- *Veilig en kansrijk opgroeien*
In 2010 is er in alle krachtwijken voldoende en effectieve opvoedingsondersteuning voor risicogezinnen, waardoor het aantal probleemgezinnen is afgenomen.

b. Inzet gemeente

Voor de concrete ambities en maatregelen per wijk wordt verwezen naar de actieplannen die samen met de deelgemeenten en corporaties zijn opgesteld.

- Maatregelen om wijken kindvriendelijk(er) te maken, zoals de ontwikkeling van kindercampussen, het verhogen van de verkeersveiligheid, het betrekken van kinderen bij het ontwikkelen van uitdagende speelvoorzieningen, het versterken van het beheer en onderhoud van speelplaatsen, schoolpleinen, parken e.d., alsook inzet van de Jeugd-KansenZones.
- Maatregelen om van meer scholen in de krachtwijken Brede School te maken, zoals het aanbieden van extra programma's, voor onder meer sport, cultuur, gezondheid (programma Lekker Fit, Gezonde School en Ieder kind een muziekinstrument) met gebruikmaking van de inzet van combinatiefuncties sport en cultuur.
- Maatregelen om de betrokkenheid van ouders bij het onderwijs en de opvoeding van kinderen te vergroten door onder meer ouderkamers (i.k.v. de Brede School).
- Maatregelen om een grotere participatie van jongeren te bereiken, mede als resultaat van Rotterdam Europese Jongerenhoofdstad 2009 en de inzet van extra jongerenwerkers in de krachtwijken.
- Maatregelen om het percentage voortijdig schoolverlaters terug te dringen tot het stedelijk gemiddelde: actieve benadering van jongeren, vaker op thuisbezoek gaan, het aantal mentoren uitbreiden, door de koppeling van zorg aan onderwijs (inzet op schoolmaatschappelijk werk, opvangvoorzieningen, woonfoyers en prepcamps), door het faciliteren

en ondersteunen van onderwijsinstellingen en werkgevers om opleidingen te laten aansluiten op de arbeidsmarkt en bij het realiseren van voldoende stageplaatsen.

- Het realiseren van een VVE-aanbod (voor- en vroegschoolse educatie) voor alle doelgroep leerlingen.
- Maatregelen om problemen bij gezinnen en kinderen beter en sneller te kunnen aanpakken:
 - in 2010 heeft elke deelgemeente tenminste één Centrum voor Jeugd en Gezin;
 - meer en waar nodig verplichte inzet van opvoedingsondersteuning;
 - aanstelling van extra jongerenwerkers;
 - afspraken met schoolbesturen over kwaliteitseisen, o.a. over zorg op school; terugdringen segregatie, veiligheid op school en ouderbetrokkenheid.

c. Inzet rijk

Maatregelen:

- *Toezicht door inspectie op naleving van afspraken tussen gemeente en schoolbesturen (lokale educatie agenda).*

De Inspectie voor het Onderwijs rapporteert jaarlijks, conform art. 167a van de WPO, over de mate waarin de doelen worden bereikt.
- *Meer flexibiliteit bij jeugdgezondheidszorg*

De Inspectie Gezondheidszorg beziet samen met Rotterdam hoe er meer flexibiliteit kan komen met betrekking tot de invulling van contactmomenten in de jeugdgezondheidszorg, zodat probleemkinderen meer en beter worden bereikt.
- *Wettelijke invoering Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.*

Rotterdam heeft een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ingevoerd. Deze meldcode is toepasbaar in de sectoren jeugd, onderwijs, zorg en welzijn. De minister van Jeugd en Gezin is positief over deze meldcode. Deze meldcode geeft professionals die met volwassenen, ouders, kinderen werken steun bij het eerder signaleren van (vermoedens van) geweld. En geeft hen daarmee handvatten hoe daarmee goed om te gaan en te handelen. De minister voor Jeugd en Gezin komt na de zomer met een standpunt van het kabinet over het (al dan niet verplichte) gebruik van een meldcode voor professionals in geweldsituaties.
- *Aansluitplicht Verwijsindex gemeenten en meldingsrecht voor professionals bij signaleren risico's*

Het rijk voorziet met het voorstel tot wijziging Wet op de jeugdzorg m.b.t. de verwijsindex in een aansluitplicht voor gemeenten en in meldrecht voor professionals. Met een aansluitplicht wordt beoogd te komen tot een landelijke dekking van de verwijsindex. Met het meldrecht wordt de mogelijkheid gecreëerd voor professionals met en zonder geheimhoudingsplicht, om zonder toestemming van diegene die het betreft, een melding aan de verwijsindex te doen.
- *Pilot Nieuwe Kans: experiment*

OCW en Jeugd en Gezin gaan in het najaar 2008 in overleg met de gemeente Rotterdam over de mogelijke voortzetting van de pilot Nieuwe Kans. Deze pilot voorziet in een specifieke opvang van 32 jongeren die niet op school zitten en ook niet aan het werk zijn, maar wel in de criminaliteit zitten of daarin terecht dreigen te komen. Het doel is deze jongeren terug te leiden naar school en/of werk.

- *Doorzettingsmacht richting instellingen:*
 - De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
 - Tevens wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren alsmede met een bredere kring van organisaties in de jeugdketen.
 - De afspraken die partijen verplicht worden te maken betreffen onder andere de coördinatie van zorg en het oplossen van mogelijke knelpunten in de coördinatie. De gemeente kan partijen aanspreken op het nakomen van deze afspraken. In het kader van het actieplan Overlast en Verloederding worden de mogelijkheden van de gemeente verder uitgewerkt (zie paragraaf Veiligheid). Rotterdam wordt hierbij als G4-gemeente nadrukkelijk betrokken.
 - De minister voor Jeugd en Gezin is voornemens in het wetsvoorstel Centra Jeugd en Gezin op te nemen dat het integraal toezicht jeugd (ITJ), toezicht houdt op de sluitende afspraken die gemeenten ingevolge het wetsvoorstel moeten maken met partijen in de jeugdketen. Hoe het toezicht precies wordt ingericht is op dit moment onderwerp van gesprek.
 - Het wetsvoorstel gaat voor de zomer in consultatie (zie verder op punt doorzettingsmacht: de paragraaf Veiligheid).
- *Doorzettingsmacht richting gezinnen*

Het rijk heeft m.b.t. doorzettingsmacht richting gezinnen advies gevraagd aan de Raad van State. De vragen aan de Raad van State spitsen zich toe op een verkenning van de juridische mogelijkheden om opvoedingsondersteuning door burgemeesters dwingend op te kunnen leggen.
- *Aanpak experiment sluitende aanpak 0-4 jarigen*

De staatssecretaris van OCW en minister voor Jeugd en Gezin zullen in overleg treden met Rotterdam over voorstellen vanuit Rotterdam om te komen tot een sluitende aanpak 0-4 jarigen.
- *Conciërges basisscholen*

De minister van Onderwijs co-financiert de extra inzet van 2,25 miljoen euro op jaarbasis voor conciërges op basisscholen.
- *Combinatiefuncties*

OCW en VWS co-financieren de extra inzet van combinatiefuncties 0,95 miljoen in 2009 oplopend tot indicatief 1,5 miljoen structureel.

5. Op het gebied van VEILIGHEID

a. Gezamenlijke ambitie

De Rotterdamse ambities in de veiligheidsaanpak sluiten aan en dragen bij aan de landelijke ambitie om de criminaliteit en overlast in 2010 met 25% te verminderen ten opzichte van 2002. De ambities van het rijk op het gebied van veiligheid zijn verwoord in de pijler Veiligheid, stabiliteit en respect (pijler V) van het beleidsprogramma. Een nadere uitwerking van een deel van deze ambities is te vinden in het project Veiligheid begint bij Voorkomen (VbbV) en als onderdeel daarvan het actieplan Overlast en verloedering.

b. Inzet gemeente

Wijkveiligheid

De hier geformuleerde ambities hebben betrekking op de wijken volgens de Rotterdamse begrenzingsen en worden gemeten aan de hand van de Rotterdamse veiligheidsindex. De veiligheidsindex is opgebouwd uit verschillende gegevens. Om een zo compleet en betrouwbaar beeld te krijgen worden objectieve en subjectieve gegevens gecombineerd. Bij objectieve gegevens wordt gebruik gemaakt van registraties van de politie met betrekking tot meldingen en aangiften, de brandenregistratie van de brandweer en registraties op het gebied van schoon en heel van de gemeentelijke diensten Gemeentewerken en de Roteb. Elementen die deel uitmaken van de uiteindelijke score zijn: diefstal (waaronder fietsendiefstal), drugsoverlast, geweld, inbraak, vandalisme, overlast, schoon en heel en verkeersongevallen. De subjectieve gegevens zijn afkomstig uit bevolkingsenquêtes. De vragen gaan over de eigen veiligheidsbeleving. Ook wordt gevraagd of men het afgelopen jaar slachtoffer is geweest.

- Het aantal krachtwijken in de categorie 'probleemwijk' (3.9 -5.0) in de Veiligheidsindex neemt af van 4 in 2008 naar 0 in 2010. Het gaat hier om de wijken: Oude Westen, Tarwewijk, Zuidplein en Hillesluis.
- In 2010 scoort elke wijk tenminste even hoog op de Veiligheidsindex als in de veiligheidsindex 2006.
- Verder is de ambitie om die inspanningen te verrichten die nodig zijn om in 2010 alle wijken tenminste op het niveau aandachtswijk (6.0 – 7.1) in de Veiligheidsindex te brengen. Dit is een verscherping ten aanzien van de lopende GSB afspraken.

Jeugd en overlast

Totaal 20 Rotterdamse wijken krijgen een speciale jeugdaanpak. De 20 Jeugdaandachtswijken in Rotterdam komen voor een belangrijk deel overeen met de door het ministerie van WWI aangewezen krachtwijken in Rotterdam. De wijken die niet onder de krachtwijken vallen zijn allemaal daaraan grenzende wijken. In de komende 5 jaar is de ambitie om in Rotterdam:

- 7 wijken met hoog risico van jeugdoverlast terug te dringen en te verbeteren tot wijken met een 'normaal' risico. Van deze 7 wijken vallen er 6 binnen de krachtwijken te weten: Zuidplein (onderdeel Carnisse), Oude Noorden, Middelland, Bloemhof, Oude Westen en Nieuwe Westen.
- 13 wijken met verhoogd risico van jeugdoverlast terug te dringen en te verbeteren tot wijken met een 'normaal' risico. Van deze 13 wijken vallen er 9 binnen de krachtwijken te weten: Bospolder, Spangen, Oud Crooswijk, Oud Charlois, Pendrecht, Katendrecht, Tarwewijk, Hillesluis en Afrikaanderwijk.

Om deze ambities te bereiken heeft Rotterdam het actieprogramma aanpak jeugdoverlast 'Ruimte geven door grenzen te stellen' vastgesteld. De meest fundamentele stappen uit dit programma zijn:

- Kwantitatieve versterking van jongerenwerk met 50 fte, in te zetten in de 20 jeugd-aandachtswijken. Deze jongerenwerkers nieuwe stijl zullen tevens het vliegwiel zijn om het proces van kwaliteitsverbetering in het bestaande jongerenwerk te versnellen.
- Met betrekking tot Groepsaanpak en Persoonsgerichte aanpak worden in de jeugd-aandachtswijken alle problematische jeugdgroepen gefaseerd aangepakt. Tot nu toe werden 'slechts' drie geprioriteerde problematische jeugdgroepen aangepakt per deelgemeente.
- Het voorzieningenprogramma in de wijken wordt geactualiseerd en er wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de behoefte van jongeren
- Bureau Halt en politie voeren in samenwerking een pilot 'Halt bij alcohol' uit voor het tegengaan van het gebruik van alcohol op straat. Jeugdigen worden voor alcoholgerelateerde overtredingen, zoals openbare dronkenschap, direct naar Halt verwezen. Bij Halt krijgen de jongeren een werk- en leerstraf. De leerstraf wordt gegeven door verslavingszorg. Daarnaast worden de ouders uitgenodigd op een ouderavond waar zij voorlichting krijgen over alcoholgebruik en opvoeding.

Daarnaast:

- Rotterdam helpt in het kader van het actieplan Overlast en verloedering van het kabinet mee met het realiseren van een systeem voor overlastmeldingen.
- Om stelselmatige criminelen en overlastgevers effectief te kunnen aanpakken, is het Samenwerkingsverband Persoonsgerichte Aanpak volwassenen Rotterdam (SPAR) opgericht. Daarin zijn de verschillende ketenpartners vertegenwoordigd: gemeente (SoZa-We, GGD Rotterdam-Rijnmond en Directie Veiligheid), Politie Rotterdam-Rijnmond, Openbaar Ministerie, (GGZ) Reclassering en Dienst Justitiële Inrichtingen. Het SPAR wordt in 2009 verder ontwikkeld naar het Veiligheidshuis.
- Rotterdam zal de werking van de meldcode huiselijk geweld evalueren en bespreken met het rijk.

c. Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project "Veiligheid begint bij Voorkomen".

Overlast en overlastgevende jeugd

- Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van probleemgezinnen die ernstige overlast geven wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
- Het rijk ondersteunt de Rotterdamse pilot 'FF Kappe'.

- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.

Bestrijden Hypotheekfraude

Het rijk gaat met de gemeente Rotterdam en andere betrokken organisaties, waaronder het Notariaat, het Kadaster, de hypothecaire financiers en de makelaars, na of de bestaande controlemethodieken samen een soort 'piepsysteem' kunnen vormen waardoor mogelijke fraude met vastgoed en hypotheeklen tijdig kan worden gesignaleerd en aangepakt.

Wijkagenten

Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelstelsel in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 Krachtwijken. Het korps Rotterdam-Rijnmond krijgt in de periode 2007–2011 59 extra wijkagenten.

Privacy

- De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.

Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit

Gemeenten hebben door middel van de Wet Bibob een extra instrument in handen om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen. Bij ernstig gevaar van misbruik kan een gemeente een vergunning of subsidie weigeren of intrekken. Het ministerie van Binnenlandse zaken onderzoekt in samenwerking met het ministerie van Justitie de noodzaak en mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de wet Bibob te laten vallen. Vanaf 2008 voert het rijk het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.

6. GEZONDE WIJKEN

a. Gezamenlijke ambitie:

Het rijk en Rotterdam hebben de ambitie te komen tot minder grote verschillen in levensverwachting op basis van sociaal-economische achtergronden. Concrete doelstelling daarbij is om de gezondheid van inwoners in de krachtwijken te verbeteren via een integrale aanpak gericht op gezonde bewoners, gezonde leefomgeving (waaronder inrichting openbare ruimte en stedelijke ontwikkeling) en een samenhangende eerstelijnszorg met preventief aanbod.

b. Inzet gemeente

Rotterdam voert het experiment Gezonde wijk uit in nog nader te bepalen wijken. Dit wordt gekoppeld aan de afspraken uit het convenant Vitale stad. Geëxperimenteerd wordt met een integrale aanpak, waarbij onder meer afspraken gemaakt worden met betrokken partijen om de inzet vanuit de Zvw, Wcpv en Wmo (ook financieel) te koppelen. Uitwerking van het experiment in Rotterdam en de overige drie grote steden vindt plaats in overleg met het ministerie van VWS.

c. Inzet rijk:

Gezonde wijken

Het ministerie van VWS en WWI zullen het experiment Gezonde wijk en Vitale Stad mogelijk maken en faciliteren.

Plan van aanpak maatschappelijke opvang

In het kader van de aanpak van de problematiek met en rond dak- en thuislozen in de grote steden is er in februari 2006 met en in samenwerking met het rijk een Plan van Aanpak opgesteld om deze problematiek met gezamenlijke inspanning het hoofd te kunnen bieden. Rijk en gemeenten zetten zich gezamenlijk in om de gestelde doelen te realiseren, de daarbij behorende inzet te realiseren en onderhouden hierover nauw contact.

7. GROEN IN DE WIJK

a. Gezamenlijke ambitie:

- Het verbeteren van verbindingen tussen het stedelijke gebied en de regio: voor 2010 de 11 belangrijkste fietsverbindingen tussen het stadscentrum en de buitenwijken te verbeteren (Actieplan Rotterdam fietst) en realiseren blauwe verbinding op Zuid. Doel is het landschap de stad in te trekken en te vertakken tot in de woongebieden.
- Aantrekkelijke openbare ruimte, groen en water inzetten als conditie voor een aantrekkelijke woonstad en het maken/verbeteren van aantrekkelijke woonmilieus.
- Binnenstedelijk het bestaande groen meer kwaliteit geven (Groenplan).
- Het inzetten van water als mogelijkheid voor een aantrekkelijke stad: op een innovatieve wijze zal water meer water worden ingebracht in stedelijke ontwerpen, zowel in binnenstedelijke gebieden (waterpleinen in centrum en oude stadswijken) en in de tuinsteden (Waterplan 2).

b. Inzet gemeente

- Voor de concrete ambities en maatregelen per wijk wordt verwezen naar de uitvoeringsprogramma's van het Groenplan, Meerjaren Investeringsprogramma Buitenruimte en Waterplan 2.
- In 2010 is in de krachtwijken een aantal innovatieve maatregelen gerealiseerd: het 1e waterplein in Bloemhof en een aantal groene daken
- De aanleg van groene daken is één van de innovatieve oplossingen. Rotterdam heeft een programma Groene Daken Rotterdam opgesteld, met als doel de geleidelijke transformatie van een substantieel deel van alle (platte) daken binnen Rotterdam naar groene daken. De gemeente geeft het goede voorbeeld door de komende periode bij dakvervanging van gemeentelijke gebouwen deze, daar waar mogelijk, te voorzien van een groen dak. Daarnaast wil de gemeente de aanleg van groene daken stimuleren door het opzetten van een gemeentelijke subsidieregeling.

c. Inzet rijk:

- De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
- Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen.
- Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
- Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt 1 à 2 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.

8. BEWONERSPARTICIPATIE

a. Gezamenlijke ambitie

Voor het slagen van de ambities is het cruciaal dat bewoners uit de zeven krachtwijken meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Daarom zetten wij in op optimale bewonersparticipatie.

b. Inzet gemeente

Vooral vanuit de Rotterdamse deelgemeenten wordt (van oudsher) regelmatig overleg gevoerd met bewoners en bewonersorganisaties over plannen en toekomstvisies voor de wijken. De planvorming voor de wijkenaanpak is ook in de deze overlegcircuits besproken. Dit zal ook het geval zijn bij de uitvoering en de eventuele bijstelling van de plannen. De vorm van overleg over de plannen voor de wijkenaanpak verschilt per gebied, afhankelijk van de opgebouwde overlegvormen die passen in het profiel van de specifieke buurt. Er is derhalve een grote mate van verscheidenheid als het gaat om vormen van bewonersbetrokkenheid bij de aanpak van de Rotterdamse krachtwijken. Deze decentrale werkwijze weerspiegelt goed hoe in Rotterdam invulling wordt gegeven aan het begrip lokale democratie.

Voor geheel Rotterdam, inclusief voor de Krachtwijken heeft Rotterdam op het gebied van burgerparticipatie diverse mogelijkheden ontwikkeld met verschillen in niveau, aanpak, financiering en uitvoering. Burgers kunnen invloed uitoefenen op de plannen voor de stad door middel van inspraak, samenspraak en de uitwisseling van kennis. Voorbeelden hiervan zijn Mensen Maken de Stad en het burgerpanel. De Gemeente stimuleert ook met ervaring, kennis, netwerken en (financiële) middelen initiatieven vanuit burgers met projecten, zoals RotterdamIdee en Groeibriljanten.

c. Inzet rijk

Met de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) heeft de minister voor 2008 aan Rotterdam een budget van € 2,88 mln voor bewonersinitiatieven beschikbaar gesteld. De gemeente heeft dit geld over de 23 buurten in de zeven krachtwijken verdeeld. Bewoners worden uitgenodigd om initiatieven in te dienen, die de sociale cohesie verbeteren en de leefbaarheid ten goede komen. Met het toekennen van extra rijks geld voor de wijkenaanpak, is aanvullend geld voor bewonersinitiatieven beschikbaar gekomen.

9. EXPERIMENTEN

In het kader van het programma van het rijk om experimenteerruimte te creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken, waarmee wenselijke doorbraken kunnen worden geforceerd, worden door het rijk concrete experimenten ontwikkeld. Rotterdam staat positief tegen deelname aan experimenten. Op basis van de concrete uitwerkingen zal Rotterdam beslissen aan welke van die experimenten zal worden deelgenomen. De te leveren inspanningen zullen daarbij worden afgewogen tegen verwachte effecten.

Daarnaast heeft Rotterdam zich reeds gemeld voor andere experimenten of heeft zelf pilots en experimenten opgezet, waaraan al dan niet deelname van het rijk wordt verwacht. Binnen de onderscheiden thema's zijn die reeds genoemd:

- Pilot microfinanciering (thema Werken en Ondernemen).
- Experiment kwaliteitsverbetering inburgering sluitende aanpak (thema Integreren).
- Discussie over vervolg Nieuwe Kans Experiment (thema Leren en Opgroeien).
- Experiment sluitende aanpak 0-4 jarigen (thema Leren en Opgroeien).
- Pilot FF kappen (thema Veiligheid).
- Overlastregistratiesysteem (actiepunt 43) (thema Veiligheid).
- Pilot bestrijding hypotheekfraude (thema Veiligheid).
- Evaluatie code huiselijk geweld (thema Veiligheid).
- Experiment 'Gezonde wijk'.
- Experiment bewegingsstimulerende ruimte (thema Integratie).

Samen met het rijk wil de wijk Overschie-Kleinpolder een experiment opzetten ter verbetering van de luchtkwaliteit. Rotterdam wenst voor deze wijk tevens samen met het rijk te onderzoeken hoe de herstructurering zo uitgevoerd kan worden dat de leefomgevingskwaliteit (met name luchtkwaliteit en geluid) voor de bewoners verbetert en tijdig voldaan wordt aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit.

10. FINANCIERING
Afspraken met de woningcorporaties

Om de realisatie van deze doelstellingen te versnellen is de minister voor WWI met AEDES een onderhandelaarsakkoord overeengekomen over een extra financiële bijdrage van landelijk € 250 miljoen per jaar. Van dit bedrag is de taakstelling van de Rotterdamse woningcorporaties bepaald op € 72,1 miljoen per jaar (28,8%).

In december 2007 hebben de Rotterdamse woningcorporaties en de gemeente een akkoord (op hoofdlijnen) gesloten over het WWI-bod van de corporaties van € 878 miljoen (+ PM voor de wijk Vreewijk) voor de periode 2008 t/m 2017. Dit bedrag betreft onrendabele investeringen. In een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en corporaties zijn afspraken gemaakt over situaties waarin de financiële omstandigheden ingrijpend wijzigen, en de corporaties dit akkoord niet meer zouden kunnen nakomen. In dat geval geldt een voorbehoud, als genoemd onder de preambule.

Het investeringsbod van de Rotterdamse Woningcorporaties ziet er als volgt uit:

	Totaal investeringen	Gemiddelde investeringen per jaar
Rotterdam Bergpolder	€ 34,5 mln	€ 3,5 mln
Rotterdam Noord (deel Noord en deel Crooswijk)	" 184,5 mln	" 18,5 mln
Rotterdam West (deel Delfshaven en deel Centrum)	" 190,2 mln	" 19 mln
Rotterdam Overschie	" 22,7 mln	" 2,3 mln
Rotterdam Vreewijk ³	PM	PM
Rotterdam Oud Zuid (deel Charlois + deel Feijenoord)	" 316,4 mln	" 31,6 mln
Rotterdam Zuidelijke Tuinsteden	" 129,8 mln	€ 13 mln
Totaal corporatie-investeringen krachtwijken	€ 878 mln	€ 87 mln

Gemeentelijke inzet

Daarnaast heeft de gemeente aangegeven dat van het beschikbare geld voor de uitvoering van het Collegeprogramma 2006-2010 ca. € 212 miljoen zal neerslaan in de betreffende wijken. Dit markeert de stedelijke inzet in de wijken, welke wordt ingezet langs de stedelijke programma's. Binnen dit bedrag is voor de jaren 2008 en 2009 een bedrag van € 9,7 miljoen gelabeld voor concrete projecten (binnen het sociaal domein) in de betreffende wijken. Deze projecten zijn ook benoemd in de actieprogramma's 2008-2009. Een andere vorm van concrete gemeentelijke inzet in de Krachtwijken is het bedrag van € 25,5 miljoen, dat wordt ingezet in het kader van het Pact op Zuid (onderdeel van het collegeprogramma 2006-2010).

³ Zie voetnoot 1

Inzet van het rijk

Voorts heeft de minister aangekondigd dat er landelijk een bedrag van € 300 miljoen beschikbaar gesteld zal worden voor de wijkenaanpak. € 157 miljoen daarvan komt ter beschikking van gemeenten ten behoeve van activiteiten in de 40 wijken. Daarnaast komt € 60 miljoen ter beschikking voor bewonersinitiatieven in de 40 aandachtswijken. Deze budgetten worden in 2009, 2010 en 2011 uitgekeerd. Rotterdam gaat ervan uit een proportioneel aandeel van deze budgetten toegewezen te krijgen (zie de brief DGWWI/W2008051471).

Bovendien kennen we intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). In de brieven van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) zijn de extra geldstromen aangegeven, die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten. De middelen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen, worden in die brieven eveneens genoemd. De exacte aanwending van deze middelen is (binnen geldende regelgeving) een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

Actieprogramma's 2008-2009

Om zowel op korte termijn concrete resultaten aan bewoners te laten zien en aan de andere kant recht te doen aan ieders behoefte om integraal te werken vanuit kwalitatief hoogwaardige en gedragen visies op de wijken, is in goed overleg besloten om een korte termijn aanpak voor 2008-2009 los te koppelen van een integraal traject voor elke Krachtwijk in de periode daarna. Hiermee is de inhoudelijke invulling van de financiële afspraak voor de totale periode van 10 jaar opgeknipt.

De korte termijn aanpak heeft geleid tot actieprogramma's voor de periode 2008-2009. Deze actieprogramma's hebben vooral betrekking op sociale en economische uitgaven (van de gezamenlijke partijen), en is er dus nog geen volledige koppeling gelegd met de fysieke investeringen in deze periode. In het integrale programmatische traject van 2010 en verder zal de koppeling tussen sociale, economische en fysieke investeringen wel worden gelegd.

De korte termijn aanpak (van een separate sociaal-economische en fysieke benadering) komt ook terug in de wijze waarop de financiële afspraken zijn opgebouwd. De financiële inzet van de corporaties voor 2008-2009 bestaat daarmee uit sociale en economische projecten, die zijn opgenomen in de wijkactieprogramma's, én de (onrendabele delen van) investeringen in nieuwbouw en bestaande woningvoorraad in deze periode in de Krachtwijken.

De financiering van deze actieprogramma's is als volgt opgebouwd:

- woningcorporaties (soc-ec. en maatschappelijk vastgoed):	€ 49,8 miljoen
- woningcorporaties (nieuwbouw en bestaande voorraad)	€ 185 miljoen
- gemeente Rotterdam; sociale pijler	€ 9,7 miljoen
- gemeente Rotterdam; deelgemeenten	€ 4,4 miljoen
- gemeente Rotterdam; Pact op Zuid	€ 25,5 miljoen
- Ministerie voor WWI; bijdrage 40 wijken	€ 45,2 miljoen ⁴
	(+ bewonersinitiatieven)

Voor de periode 2008-2009 hebben de gemeente Rotterdam en de Rotterdamse corporaties concrete afspraken gemaakt in de actieprogramma's 2008-2009. Deze zijn op stedelijk niveau bekrachtigd in de Samenwerkingsovereenkomst Krachtwijken 2008-2009. Dit charter, de Samenwerkingsovereenkomst Krachtwijken en actieprogramma's 2008-2009 gelden gezamenlijk als afsprakenkader voor de aanpak en financiering van de krachtwijken in de periode 2008/2009.

⁴ Op basis van brief DGWWI/W2008051471; onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring. Daarbij wordt opgemerkt dat de rijksbijdrage ten behoeve van deze kabinetsperiode wordt uitgekeerd in 2008, 2009 en 2010.

11. OVERLEG EN VOORTGANG

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan de gemeenteraad en het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de gemeente en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van het charter:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke gemeente een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Visitatie: Gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een eventuele visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie zal plaatsvinden in 2010.

- **Metten en kennisdelen:**

- Monitoring:

- * *Effectmeting*

Rotterdam kent haar eigen effectmetingen die voor de stad maatgevend zijn: de veiligheidsindex en de sociale index. De veiligheidsindex bestaat inmiddels 3 jaar en genereert inmiddels ook outcomedoelstellingen op stedelijk en gebiedsniveau, welke voor de krachtwijken zijn opgenomen in de paragraaf Veiligheid van dit charter. Voor de sociale index verschijnt medio 2008 een nulmeting. Eind 2008 zullen op een beperkt aantal thema's uit deze sociale index voorlopige outcomedoelstellingen per wijk worden geformuleerd. Het charter zal dan op dit punt worden aangevuld. Bij de integrale meerjarige wijkactieprogramma's vanaf de periode 2010 zal een definitieve geïntegreerde set outcomedoelstellingen per wijk beschikbaar zijn.

- * *Effectmeting door het rijk.*

De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen ook door het rijk via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.

- * *Metten van acties en maatregelen*

De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen

BIJLAGE 1: INDELING GEBIEDEN

Noord/Zuid	7 Krachtwijken	10 Rotterdamse WWI-gebieden met actie-programma's (per deelgemeente)	23 geselecteerde postcodegebieden
Noord	Rotterdam Noord	Noord	Oude Noorden
			Provenierswijk
		Kralingen/Crooswijk	Nieuw Crooswijk
			Oud Crooswijk
		Rubroek	
	Bergpolder	Noord/Bergpolder	Bergpolder
	Rotterdam West	Delfshaven	Delfshaven
			Spangen
			Bospolder/Tussendijken
			Nieuwe Westen-Noord
	Middelland		
	Centrum/Oude Westen	Oude Westen	
Overschie	Overschie	Kleinpolder-Zuid	
Zuid	Oud Zuid	Oud Zuid/Charlois	Oud Charlois
			Tarwewijk
			Carnisse/Zuidplein
		Oud Zuid/Feijenoord	Katendrecht
			Afrikaanderwijk
			Bloemhof
		Hillesluis	
	Zuidelijke Tuinsteden	Zuidelijk Tuinsteden	Pendrecht
			Zuidwijk
	Vreewijk	Vreewijk/Feijenoord	Vreewijk

naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Voor de outputmonitor van het rijk wordt gebruik gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de eigen verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen. Een nieuw instrument zal alleen worden toegevoegd als rijk en gemeente gezamenlijk van mening zijn dat dit strikt noodzakelijk is.

** Bewonersparticipatie*

Het rijk stelt jaarlijks budgetten voor bewonersinitiatieven beschikbaar. De gemeente presenteert informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid heeft plaatsgevonden. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

- Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12. OVERIG

- Deze afspraken gelden vanaf 23 juni 2008 tot en met 31 december 2017, met in ieder geval een update in 2010 op basis van de integrale meerjarige wijkactieprogramma's.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend op 23 juni 2008 te Rotterdam.

De wethouder van Rotterdam

Drs Dominic Schrijer
Rotterdam, datum... 23/06/08

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

Drs Ella Vogelaar,
Rotterdam, datum... 23-6-2008

16. Charter

Betreffende de aanpak van wijk Nieuwland op basis van het door 34 lokale partijen gesloten concept Wijkactieprogramma Nieuwland "Een aandachtswijk op de goede weg" d.d. 27 september 2007.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schiedam, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Schiedam, namens deze,

De wethouder Wijkgericht Werken, Grotestedenbeleid, Ruimtelijke Ordening, Economische Zaken, Herstructurering bedrijventerreinen, Schieveste en Regionale Aangelegenheden,

Dhr. mr. Maarten Groene

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

gemeente
Schiedam

Wonen, Wijken en Integratie

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk(en) te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Ambitie en Maatschappelijke effecten

Inleiding

Nieuwland heeft de afgelopen jaren de weg omhoog gevonden. De fysieke herstructurering is op gang gekomen en heeft inmiddels geleid tot meer gedifferentieerde woonmilieus in de wijk. Dankzij het sociale actieprogramma "Nieuwland aan Zet" zijn bewoners actief betrokken en is een stevig netwerk van samenwerkende instellingen opgebouwd. De leefbaarheidsonderzoeken van het Grotestedenbeleid laten significant verbeterde scores zien. Hoewel de scores nog niet voldoende zijn is de positieve kentering duidelijk zichtbaar. Bewoners hebben weer vertrouwen in toekomst van de wijk. De 40-wijkenaanpak biedt de mogelijkheid een extra impuls te geven aan de verdere ontwikkeling van Nieuwland. Deze extra impuls is verwoord in het concept wijkactieprogramma van Nieuwland "Een aandachtswijk op de goede weg". Inzet voor de komende jaren is de sociale en fysieke aanpak te continueren en tevens ervoor te zorgen dat op sociaal-economisch terrein (onder meer het versterken van de wijkeconomie) een extra slag wordt gemaakt.

Gezamenlijke ambitie kabinet en gemeente

De gezamenlijke ambitie van het kabinet en de gemeente Schiedam heeft betrekking op een periode van 10 jaar (2008 – 2017). De oorspronkelijke looptijd van het wijkactieplan Nieuwland bedroeg 8 jaar (2008 – 2015) en zal als gevolg hiervan worden verlengd tot 2017. Schiedam zal ultimo 2011 aangeven wat het tussenresultaat is, de concrete resultaten die dan zijn behaald, alsmede eventuele bijstellingen van het wijkactieplan voor de daarop volgende uitvoeringsperiode. Het flankerende beleid van het kabinet en de effecten daarvan hebben eveneens betrekking op dezelfde periode (2011).

De in het wijkactieplan Nieuwland benoemde ambities zijn uitgezet langs 4 thema's te weten:

- Achter de voordeur
- Werken en leren in de wijk
- Wonen en veiligheid
- Ontmoeten in de wijk

De door het rijk benoemde centrale thema's, werken, veiligheid, integratie, opgroeien, onderwijs en wonen komen alle terug in een of meerdere van de genoemde thema's.

De uitvoering van het wijkactieplan moet in 2017 tot het volgende beeld leiden:

- Een levendige wijk waar het prettig wonen en vertoeven is (de resultaten van de laatste bewonersonderzoeken laten een voorzichtig stijgende lijn zien). De wijk kent eveneens een veelzijdige samenstelling, zowel naar buurten woningen als naar bewoners.
- De waardering voor de bewoners voor de kwaliteit van het wonen, de leefbaarheid als ook de veiligheid liggen dan beduidend hoger, minstens op het niveau van het stedelijk gemiddelde. Bewoners zijn tevreden met de kwaliteit van hun woning en woonomgeving en zijn actief betrokken bij hun wijk. Er is een stevig netwerk van samenhangende organisaties.
- Ouders zijn actief betrokken bij brede buurtscholen/ brede scholen voortgezet onderwijs.

- Nieuwland heeft een goede aansluiting op stedelijke en regionale voorzieningen. Via een goed functionerend en veilig openbaar vervoerssysteem (metro) kunnen Nieuwlanders zich snel en doeltreffend verplaatsen ten behoeve van het werk of ontspanning.
- Nieuwland heeft op sociaal-economisch terrein progressie geboekt. De werkloosheid beweegt zich op het stedelijke gemiddelde (4%). Het gemiddeld opleidingsniveau en besteedbaar inkomen zijn fors gestegen. Jongeren zijn beter opgeleid en vinden de weg naar de arbeidsmarkt. Nieuwe ondernemers vestigen zich graag in de wijk.
- Er is een aantrekkelijke winkelroute via de Parkweg, door de Brandersbuurt, naar de binnenstad. De winkelgebieden aan de Nolenslaan en Parkweg Zuid en Midden zijn opgeknapt en er is een veelzijdig aanbod aan producten en diensten. *¹
- Nieuwlanders maken graag gebruik van een goed toegankelijk en aantrekkelijk Beatrixpark, mede door de verscheidenheid aan evenementen die er jaarlijks worden georganiseerd. *
- In ontmoetingscentra en scholen in het basis- en voortgezet onderwijs is een groot aanbod aan culturele en sportieve activiteiten waarvan jong en oud, vanuit iedere groep in de lokale samenleving gebruik van kan maken en elkaar kan ontmoeten.

¹ Voor de in dit charter gemarkeerde (*) ambities en inzet stad is voorsnog geen financiële dekking gevonden. Zodra er geld beschikbaar komt vanuit de gemeente, de woningcorporatie, overige lokaal betrokken partijen, danwel vanuit toekomstige rijksregelingen of wijzigingen van rijksregelingen zullen deze ambities en inzet stad alsnog worden gerealiseerd. Zie ook hst 8.

Specifiek voor de wijk Nieuwland spreken we af de volgende zaken af²:

1. Achter de voordeur

a. Gezamenlijke ambitie

- Centraal staat het via een integrale benadering van de aanpak van "multiprobleem" situaties van gezinnen beter kunnen oppakken en begeleiden van deze gezinnen. Daardoor kan het (bereiken van) resultaat aanzienlijk worden vergroot. Het gaat om het tegengaan van versnippering in hulp, of dienstverlening, een efficiëntere en effectievere hulpverlening, het voorkomen van grote sociale problemen, alsmede het ontwikkelen van sluitend (keten)beleid.
- De aanpak van personen in de bijstand met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verbeterd, met meer kansen op uitstroom.
- Burgers in Nieuwland die met ernstige sociale problemen kampen en in beeld zijn wordt passende hulpverlening aangeboden en ze worden gevolgd.
- Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten voor alle hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin.

In Schiedam is sprake van een ontwikkeltraject op dit terrein. Daartoe is door gemeente en lokale partijen een stappenplan opgesteld. Gemeentelijke regie betreft voornamelijk procescoördinatie. Dit ontwikkeltraject moet ertoe leiden dat:

- Per 1 januari 2009 er een door de gemeente en betrokken partners een convenant ondertekend over de sluitende ketenaanpak van de problematiek in Nieuwland is, waarmee de concrete start van de aanpak ook mogelijk wordt.
- Per 1 januari 2009 een start is gemaakt met de implementatie van de aanpak en prestatiedoelstellingen zijn bepaald (jaarlijks vast te leggen).

b. Inzet stad

- Maatregelen treffen op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening.
- Regievoering ten behoeve van effectievere en efficiëntere maatschappelijke zorgverlening.
- Realisatie van een Centrum Jeugd en Gezin (beoogd ultimo 2009).
- Extra inzet op preventief jeugdbeleid. *
- Extra bemoeizorg/maatregelen van gemeente ten aanzien van gezinnen met complexe problemen. Zo nodig zal hierbij extra inzet van het rijk worden gevraagd. Zie ook hoofdstuk 3, inzake veiligheid.
- Aanpak bestrijding gezondheidsachterstanden (is nu een GSB-doelstelling).
- Inzet extra consulent CWI.
- Onderzoeken mogelijkheden voor extra afspraken met Justitie voor onder andere de aanpak van geweld, agressie.

² Deze afspraken zijn gebaseerd op het concept wijkactieprogramma "Een aandachtswijk op de goede weg" die de gemeente Schiedam met de betrokken lokale partijen heeft afgesloten.

c. Inzet rijk

- Gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief meer hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhulpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en innovaties op het terrein van schuldhulpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhulpverlening.
- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (zie brief van 1 februari 2008 WWIW2008002440). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- Tevens wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren alsmede met een bredere kring van organisaties.
- Tenslotte is het voornemen om wettelijk vast te leggen dat de gemeente, wanneer partijen er in individuele gevallen niet in slagen een oplossing te bieden, dan wel zich onttrekken aan de afspraken, de verantwoordelijkheid krijgt partijen hierop aan te spreken. Partijen worden verplicht mee te werken aan het bieden van oplossingen.
- De minister voor Jeugd en Gezin gaat vooruitlopend op de wetgeving met partijen bestuurlijke afspraken maken om te komen tot sluitende afspraken in de geest van de voorgenomen wetgeving.
- Partnerschap met Gezondheidsfondsen en Alliantie Wijken en Convenant Overgewicht.
- Onderzoekscapaciteit vanuit RIVM.
- Ondersteunen van gemeenten bij het inzetten van interventies voor de rijksspeerpunten roken, overgewicht, alcohol, depressie en diabetes via Centrum Gezond Leven, ondersteuningstraject VNG, handleidingen en partnerschap.
- Ondersteunen van gemeenten vanuit het Nationaal Actieplan Sport en bewegen bij het inzetten van beweeginterventies in de wijk.
- Uitbrengen van preventienota over jeugd in 2008.
- De verwijfsindex risicojongeren komt in 2009 beschikbaar en wordt wettelijk verankerd.
- Het voornemen is om gemeenten te verplichten aan te sluiten op de Verwijsindex om zo te komen tot een landelijke dekking van het systeem. Alle meldende instanties kunnen dan aansluiten.
- Om hulpverleners aan te zetten tot melden zal in de wet een meldrecht voor de verwijfsindex worden opgenomen voor hulpverleners.
- In het experiment Slagkracht achter de deur staat een effectieve aanpak van multiproblemegezinnen centraal.

2. Werken en leren in de wijk

a. Gezamenlijke ambitie

De uitwerking van dit thema verloopt langs de drie centrale sporen Versterking wijk economie, Arbeidsmarktparticipatie en Sluitende aanpak 0–23 jaar. De extra ambities op het gebied van Integratie zijn hierin meegenomen. In 2017 moeten de volgende ambities zijn verwezenlijkt:

- De winkelgebieden Parkweg Zuid, Parkweg Midden en Mgr. Nolenslaan zijn fysiek opgeknapt en aantrekkelijke winkelgebieden geworden. *
- De leegstand winkeloppervlakte bedraagt maximaal 5% (per 1-1-2007 bedroeg dit 17%). *
- De kooporiëntatie van Schiedammers op Nieuwland met betrekking tot dagelijkse artikelen is gestegen naar 15% (in 2004 was dit 12%). *
- Het aantal ondernemingen is met 12% (in aantallen: 30) toegenomen (totaal aantal in 2006 bedroeg 243). *
- Het aantal niet-werkende werkzoekenden in Nieuwland is met gemiddeld 5% per jaar gedaald ten opzichte van de situatie per 1-1-2008.
- Het bereik van de doelgroep vve is vergroot naar 100% (huidige GSB-doelstelling gaat uit van een vve bereik van 58%).
- Alle voortijdig schoolverlaters worden teruggeplaatst in het onderwijs of een traject richting werk. In het cursusjaar 2004-2005 bedroeg het aantal vsv-ers 103.
- 90% van de jongeren in Nieuwland in de leeftijdscategorie van 18-23 jaar haalt een startkwalificatie of gaat naar school.
- Integratie houdt in dat burgers die van elders afkomstig zijn volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is het van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is en meedoet in het maatschappelijk leven. Ambitie is dat in 2011 van alle in de wijk Nieuwland aangeboden inburgeringstrajecten 80% dual is.
- Bewoners coachen elkaar op basis van het inburgeringstraject en worden wegwijs gemaakt in de samenleving en op goed bereikbare en beschikbare plaatsen (zoals scholen, bibliotheek) worden (interetnische) conversatieplekken ingericht.

b. Inzet stad

- Schiedam start in samenspraak met de Projectdirectie Microfinanciering van het ministerie van Economische Zaken in de loop van 2008 een pilot in het kader van het Programma Microfinanciering.
- Schiedam heeft de ambitie om samen met ondernemers en andere betrokken partijen voornoemde winkelstraten aantrekkelijker en veiliger te maken. *
- Schiedam overweegt in Nieuwland een economische kanszone in te richten. *
- Realisatie van 43 opstapbanen per jaar.
- Realisatie van 150 zorgtrajecten.
- Realisatie van 25 werk- en scholingstrajecten per jaar (herintreders).
- Extra inzet op jongerenwerk (bereik en werk).
- Verruiming openingstijden scholen ten behoeve van activiteiten, via extra inzet conciërges. *
- Het streven van Schiedam is om op alle basisscholen in de wijk volwaardige conciërges aan te stellen. Schiedam gaat ook uit van cofinanciering door lokaal betrokken partijen.

- Verruiming vve naar 100% doelgroepbereik.
- Stimuleren van maatschappelijke stages ten behoeve van het onderwijs/scholen.
- Extra inzet op stimuleringsinstrumenten voor scholen, leerlingen en mogelijke stage aanbieders.
- Schiedam creëert een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie: Kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken. Voorts creëert Schiedam een sluitende aanpak binnen de gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen, ook wordt bezien op welke wijze de ouders van de kinderen kunnen worden betrokken, en kunnen worden ondersteund door middel van een aanbod taal- en opvoedondersteuning.
- Schiedam stemt in met deelname en medewerking op het gebied van de drie terreinen inburgering, reïntegratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende dit voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.

c. Inzet rijk

- EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.
- EZ ontwikkelt een wetsvoorstel "Experimenten BGV-zones". Dit voorstel zal naar verwachting in de tweede helft van 2008 van kracht worden. Deze nieuwe wet maakt het voor ondernemers mogelijk om te experimenteren met gebiedsverbeteringen. Als de meerderheid van de ondernemers in een gebied dat wil kan de gemeente een lokale heffing instellen om gebiedsverbeteringsplannen uit te voeren. De ondernemers bepalen welke maatregelen ze nemen en voeren deze uit. De maatregelen zijn aanvullend op de gemeentelijk dienstverlening, EZ zal hierbij de krachtwijken, waar nodig en waar mogelijk, gericht faciliteren met informatie en tools.
- EZ faciliteert de gemeente bij haar afweging om een kanszone(regeling) tot stand te brengen en in welke passende vorm. Dit gebeurt door middel van het verspreiden van het rapport met de tussenevaluatie van de Ondernemersregeling Kansenzones Rotterdam (OKR) en het aansluitend organiseren van een verdiepingsbijeenkomst tussen gemeenten. Onder verwijzing naar het afsprakenkader tussen WWI en Aedes kunnen woningcorporaties hier een rol bij vervullen.
- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiefonds, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Schiedam deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiefonds. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het

- participatiefonds, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.
- SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008, nr. WWI/W2008002440).
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
 - Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken. www.forum.nl.
 - Het verspreiden van goede voorbeelden op het terrein van werken, in elk geval via de praktijkvoorbeelden uit het advies 'De Wijk Inc.' van de Raad voor Werk en Inkomen en via de uitgebreide projectinventarisatie die de RWI op verzoek van de Minister voor WWI door Nicis heeft laten uitvoeren (www.rwi.nl/wijk). Deze voorbeelden vormen een aanvulling op de reguliere praktijkvoorbeelden op het terrein van werken (zoals de projectenbank IPW op het gemeenteloket van SZW).
 - Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor heel Nederland is voor de regeling 30 miljoen euro beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van de ze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn.
 - Het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 jarigen ondersteunen waar het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk wordt gemaakt. Goede voorbeelden kunnen hier besproken worden, maar ook knelpunten of problemen kunnen hier aan de orde komen waarbij constructief zal worden gezocht naar oplossingen.
 - De middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen extra voor VVE beschikbaar vanuit OCW (brief van 1 februari 2008 WWI/W2008002440).

3. Wonen en veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie

De uitwerking van dit thema verloopt langs de twee centrale sporen Kwaliteit Woonomgeving en Handhaving en Toezicht.

In 2011 moeten de volgende ambities op het gebied van veiligheid zijn verwezenlijkt:

- Het aantal woninginbraken is gedaald met 20% (t.o.v. 2006: 169 inbraken).
- De overlast in Nieuwland is met 10% verminderd (t.o.v. 2007, gemeten door de GSB indicatorscore).

In 2017 moeten de volgende ambities zijn verwezenlijkt:

- De verloederingsgraad van de openbare ruimte in Nieuwland is met 15% verminderd (t.o.v. 1-1-2008).
- De overlast in Nieuwland is met 15% verminderd (t.o.v. 1-1-2007). *
- Het aantal woninginbraken is gedaald met 40% (t.o.v. 2006: 169 woninginbraken). *
- Het aandeel Nieuwlanders dat zich in de eigen woonomgeving wel eens onveilig voelt is gedaald tot het stedelijk gemiddelde (2017).
- Het aantal fietsendiefstallen is gedaald tot het stedelijk gemiddelde (2017). *
- Het Beatrixpark is een kindvriendelijk en veilig park waar bewoners graag ontspannen, recreëren en sporten. *
- Het rapportcijfer betreffende de kwaliteit van de woonomgeving is toegenomen tot het stedelijk gemiddelde (2017).
- Duurzame versterking van de functie/mogelijkheden van de groenstructuur, mede in het kader van de verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving.
- Schiedam wil in Nieuwland zwerfvuil aanpakken en zal na 1 april 2008 hiervoor een subsidieaanvraag indienen bij het ministerie van VROM.

b. Inzet stad

- Inzet van bewonersbudget ten behoeve van een uitgebreide buurtschouw.
- Inzet van bewonersbudget ten behoeve van bewonersexperimenten in het kader van "schoon en heel".
- Extra inzet/investeringen op het terrein van schoon en heel (wegen, straatmeubilair, groenvoorzieningen e.d.).
- Aanpak woninginbraken via politiekeurmerk veilige woonomgeving.
- Nemen van preventieve maatregelen tegen fietsendiefstal.
- Streven van de gemeente is om op langere termijn overeenstemming te bereiken binnen het regionaal college over de inzet van (4) extra wijkagenten.
- Bij de evaluatie van het beleidsplan veiligheid 2008-2011 van de gemeente in 2011 zullen de in dit charter benoemde ambities op het gebied van veiligheid worden meegenomen. Daarbij zal worden beoordeeld of er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn/komen om deze ambities te verwezenlijken en/of ambities moeten worden bijgesteld.

- Schiedam zal samen met woningcorporatie Woonplus nauw samenwerken en investeren ten behoeve van een meer gebiedsgerichte aanpak van de openbare ruimte en de overlast in de wijk.
- Ontwikkelen van initiatieven voor een betere benutting van de groenstructuur (recreatie, sport, natuur e.d.) in samenwerking met rijk/LNV en overige betrokken instanties.
- Schiedam zal, eventueel samen met overige lokaal betrokken partijen, het Beatrixpark aanpakken en verbeteren. *

c. Inzet rijk

Ten behoeve van het plan Beatrixpark kan Schiedam aanspraak maken op de middelen die de minister van LNV ter beschikking stelt voor groenprojecten in de krachtwijken:

- De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
- Ondersteuning bij speciale onderzoeksvragen over groen.
- Kennisuitwisseling/ uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
- Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen de stad (dit bedraagt naar verwachting maximaal 1 miljoen euro per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over de krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet begeleid vanuit een instelling van het groene onderwijs.

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen:

- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Rotterdam-Rijnmond krijgt in de periode 2007–2011 59 extra wijkagenten.
- Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen te komen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een nieuwe interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde instrumenten de voorkeur.
- Het rijk streeft heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat het wetsvoorstel bestuurlijke boete overlast op 1 januari 2009 in werking treedt.
- In opdracht van het Ministerie BZK zal naar voorbeeld van de Fear of Crime toolkit van de Britse Home Office een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.

4. Ontmoeten in de wijk

a. Gezamenlijke ambitie

Realisatie en uitvoering van een actieprogramma langs twee centrale sporen Taal en Talent en Kunst, Cultuur en Sport met als doel een synthese te krijgen van de bijdragen van bewoners, lokale en regionale partners in het veld (waaronder scholen en jongeren) en de gemeente. In 2017 moeten de volgende ambities zijn gerealiseerd:

- Het aandeel Nieuwlanders dat gehecht is aan de eigen woonomgeving is gestegen naar het stedelijk gemiddelde.
- Het aandeel Nieuwlanders dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de eigen woonomgeving is gestegen naar het stedelijk gemiddelde.
- Nieuwland is een kindvriendelijke woon- en leefomgeving.
- Ouders zijn actief betrokken bij brede buurtscholen/brede scholen voortgezet onderwijs en in ontmoetingscentra en scholen in het basis- en voortgezet onderwijs is een groot aanbod aan culturele en sportieve activiteiten waar iedereen gebruik van kan maken en elkaar kan ontmoeten.

b. Inzet stad

- Inzet op ontwikkeling van activiteiten ten behoeve van brede scholen (PO en VO).
- Initiëren brede buurtschoolactiviteiten in relatie met inzet combinatiefuncties.
- Inrichten goed bereikbare plekken buitenruimte ten behoeve van ontmoeting en sport.
- Maatregelen ten behoeve van het vergroten/versterken van de inzet en inspraak van jongeren bij activiteiten op bovenvermelde sporen. *
- Beroep doen op de stimuleringsregeling "Ruimte voor contact" bij het ministerie van VROM (onderdeel van het wijkactieplan) ter verkrijging van financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.

c. Inzet rijk

- Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners. NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW samen met de gemeenten middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeenten worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.
- Monitoring van wijze waarop gemeenten omgaan met het handboek speelruimte en de richtlijn dat (minimaal) 3% van het plangebied voor woondoeleinden specifiek wordt bestemd voor speelruimte.
- De minister voor Jeugd en Gezin reikt vanaf 2008 jaarlijks een prijs uit voor de gemeente die het beste initiatief heeft op het gebied van jongerenparticipatie. Om jongerenparticipatie in gemeente te stimuleren wordt verder een indicator ontwikkeld waarmee vergelijking tussen gemeenten mogelijk is.

5. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie:

Voor het slagen van de bovenstaande ambitie in wijk Nieuwland is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Optimale bewonersparticipatie.

b. Inzet stad:

- De gemeente draagt zorg voor creatieve manieren zodat bewoners meedoen. Een budget en stimulans voor bewonersinitiatieven. In het wijkactieplan Nieuwland staan bewoners centraal.
- De gemeente stelt bewoners- en onderhoudsbudget beschikbaar voor ontwikkeling van bewonersexperimenten in het kader van "schoon en heel". Doe is het vergroten van de zeggenschap van bewoners bij de inzet van deze budgetten.

c. Inzet rijk:

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal €10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. Schiedam krijgt in 2008 een bedrag van 180.00 euro (brief van 1 februari 2008, nr. WWIW2008002440).
- Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.

6. Experimenten en Kennis

Experimenten

a. Inzet rijk

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. bewoners
3. slagkracht in de wijk
4. slagkracht achter de voordeur
5. opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

b. Inzet stad

Schiedam zou graag willen aanhaken indien vanuit het rijk experimenten worden opgestart die verband houden met de hierna volgende onderwerpen:

- Effectieve aanpak/wetgeving leegstand winkelpanden: voorkomen van het uit speculatieve doeleinden bewust veroorzaken van leegstand, mogelijkheden voor onteigening, e.d.
- Mogelijkheden voor het maken van "investeringsafspraken" voor de 40 wijken tussen het rijk en VNO/NCW alsmede grote ondernemingen die ook in wijken actief zijn en vervolgens op lokaal niveau nadere uitwerking aan moet worden gegeven.

Kennis

a. Ambitie rijk

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

b. Inzet rijk

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

c. Ambitie stad

Aansluiting houden en zoeken met relevante kenniscentra en andere instellingen ten behoeve van een optimale kennisontwikkeling en -deling bij de uitvoering van het wijkactieplan.

d. Inzet stad

- Kennisontwikkeling over hoe regio, gemeente, bewoners en politie tot overeenstemming kunnen komen voor een efficiënte en effectieve inzet van de bepaalde extra politie-inzet. Extra inzet volgens het wijkactieplan zijn 4 agenten, regionaal zijn 59 agenten toegezegd
- Kennisuitwisseling over zeggenschap van bewoners bij inzet onderhouds- en wijkbudgetten.

7. Landelijke alliantie

a. Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

b. Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

8. Financiering

a. Geldstromen

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.

b. Additionele bijdragen

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. Woningcorporatie Woonplus, werkzaam in de wijk Nieuwland in de gemeente Schiedam, draagt gemiddeld jaarlijks € 4.4 miljoen bij aan de wijkaanpak overeenkomstig de in het wijkactieplan opgenomen afspraken, alsmede de afspraken vastgelegd in de gezamenlijke overeenkomst gemeente Schiedam – Woonplus 2008–2017.
2. Ten behoeve van het geven van inzicht van de rijksintensivering met de relatie naar Krachtwijken over de jaren 2008 t/m 2011 is een brief gestuurd (d.d. 1 februari 2008, nr. DGWWI/W2008002440). In de brief is indicatief aangegeven welke middelen vanuit het rijk voor de gemeente Schiedam beschikbaar komen, via het gemeentefonds en via brede doeluitkeringen.
3. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 21 miljoen inzetten ten behoeve van de uitvoering van het wijkactieplan. Voor de jaren 2013 t/m 2017 bedragen deze middelen € 10 miljoen. De inzet van de gemeentelijke middelen is gebaseerd op de in het wijkactieplan opgenomen afspraken, alsmede de afspraken in de gezamenlijke overeenkomst gemeente Schiedam – Woonplus 2008-2017.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

c. Financiële dekking

De totale investeringskosten voor realisatie van het wijkactieplan waren oorspronkelijk geraamd op 90 mln. euro. De totaal beschikbare middelen (intensivering rijk, additionele inzet gemeente en Woonplus) voor uitvoering van het wijkactieplan bedragen 75 mln. euro. Dit leidde in eerste instantie tot een financieel tekort van 15 mln. euro, waarbij werd verondersteld dat de toegerekende additionele bijdrage van Woonplus van 44 mln. euro volledig zou worden ingezet voor de in het wijkactieplan benoemde doelstellingen en activiteiten (sociaal, wijkeconomie).

In het wijkactieplan zijn geen doelstellingen en activiteiten benoemd op het fysieke terrein van het wonen. Resultaat van de onderhandelingen tussen gemeente en Woonplus is evenwel dat, aanvullend op het wijkactieplan, de corporatie fysieke projecten benoemt tot een bedrag van maximaal 23.8 mln. euro. De kosten komen ten laste van de additionele bijdrage van Woonplus, onder voorwaarde dat deze projecten passen binnen de kaders van het wijkactieplan. De totale investeringskosten komen hiermee uiteindelijk uit op 113.8 mln. euro.

De onderhandelingen hebben ertoe geleid dat het financiële tekort uiteindelijk 38.8 mln. euro bedraagt (15 +23.8). Consequentie daarvan is dat voor een groter aantal ambities en inzet van de stad thans geen financiële dekking bestaat. Deze zijn in het charter gemarkeerd met een *.

De gemeente en Woonplus vinden het van groot belang voor de stad dat de ambities en de inzet van de stad worden gerealiseerd. Daarom is in de overeenkomst tussen gemeente en Woonplus bepaald dat bij andere lokale partijen naar aanvullende financiering zal worden gezocht. Ook wordt onderzocht op welke onderdelen de uitvoering van het wijkactieplan efficiënter en effectiever kan. Zodra er geld beschikbaar komt, ook vanuit toekomstige rijksregelingen of wijzigingen van rijksregelingen, worden de gemarkeerde ambities en inzet stad alsnog gerealiseerd.

d. Additionele inzet Woonplus

Op basis van de door Woonplus verstrekte informatie over de inzet van de 23.8 mln. euro voor fysieke projecten kan door de gemeente niet worden vastgesteld of er daadwerkelijk sprake is van een additionele inzet, alsmede onrendabele investeringen. Woonplus heeft aangegeven dat het de renovatie/ aanpassing van enkele flatgebouwen betreft, zonder huurverhoging, ten behoeve van de huisvesting van ouderen.

Ten aanzien van de projecten die Woonplus ten laste brengt van haar additionele inzet in het kader van de wijkenaanpak spreken Rijk en gemeente het volgende af:

Indien de gemeente niet of in onvoldoende mate kan vaststellen of er daadwerkelijk sprake is van additionele inzet, dan wordt dit aan het Rijk worden voorgelegd. Het Rijk zal vervolgens toetsten en bepalen of er sprake is van additionele inzet.

e. Projectsteun

Voor de overeenkomst tussen de gemeente Schiedam en woningcorporatie Woonplus kan ten behoeve van de financiering en uitvoering van het wijkactieplan Nieuwland projectsteun worden aangevraagd door Woonplus. Voor Woonplus is daarbij randvoorwaardelijk dat deze projectsteun zonder bezwarende voorwaarden ter beschikking komt, niet anders dan zijnde dat de middelen ingezet moet worden ten behoeve van kosten en onrendabele investeringen van activiteiten of projecten uit het wijkactieplan Nieuwland.

Uitgangspunt voor de gemeente en Woonplus is dat de projectsteun circa 30% bedraagt van de tussen de gemeente en Woonplus overeengekomen additionele inzet van deze corporatie, met een maximum van 30% van de door de minister aangegeven indicatieve additionele inzet.

Woonplus heeft tijdens de onderhandelingen met de gemeente bepaald geen projectsteun aan te vragen. Indien Woonplus alsnog overweegt om projectsteun aan te vragen, dan opteert de gemeente ervoor dat deze middelen worden ingezet voor de in dit charter benoemde ambities en inzet van de stad waarvoor thans geen financiële dekking is. Woonplus en gemeente dienen gezamenlijk tot overeenstemming te komen over de inzet van projectsteun om uiteindelijk ook hiervoor in aanmerking te komen.

9. Voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

Controle en verantwoording:

- Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording in controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
- Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
- Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.

Overleg en aanpassing van het charter:

- Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
- Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
- Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats. In 2010 voert de gemeente, in het kader van de gemaakte afspraken met Woonplus, ook een eerste evaluatie (midterm review) uit. De resultaten zullen met het rijk worden besproken.

Meten en kennisdelen:

- Monitoring:
- Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.

De volgende prestatieafspraken worden gemonitord:

1. Het aandeel Nieuwlanders dat gehecht is aan de eigen woonomgeving stijgt naar het stedelijk gemiddelde.
2. Het aandeel Nieuwlanders dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid in de eigen woonomgeving stijgt naar het stedelijk gemiddelde.
3. De verloedering van de openbare ruimte in Nieuwland is met 15% verminderd (t.o.v. 1-1-2008).
4. Het rapportcijfer betreffende de kwaliteit van de woonomgeving neemt toe tot het stedelijk gemiddelde.

5. Het aandeel Nieuwlanders dat zich in de eigen woonomgeving wel eens onveilig voelt daalt tot het stedelijk gemiddelde.
 6. Het aandeel niet-werkende werkzoekenden in Nieuwland is met gemiddeld 5% per jaar gedaald (t.o.v. de situatie per 1-1-2008).
 7. Het bereiken van de doelgroep vve is vergroot naar 100% (de huidige GSB-doelstelling gaat uit van een vve bereik van 58%).
 8. Alle voortijdig schoolverlaters worden teruggeplaatst in het onderwijs of een traject richting werk.
 9. 90% van de jongeren in de leeftijdscategorie van 18-23 jaar haalt een startkwalificatie of gaat naar school.
- Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoording- en begrotingscyclus verzamelen.
 - Bewonersparticipatie. De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

10. Overig

- Mediation. Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavinginstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.
- Ondertekening van dit charter, met de daaraan verbonden verplichtingen, vindt plaats onder voorbehoud van goedkeuring van dit charter door de gemeenteraad van Schiedam.

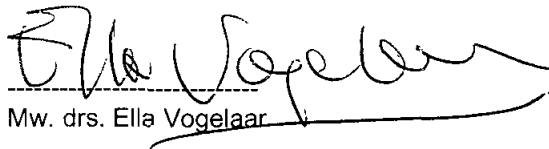
Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Schiedam op... 7 juli 2008

De wethouder van Schiedam,

Dhr. mr. Maarten Groene

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

Mw. drs. Ella Vogelaar

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

17. Charter

Betreffende de aanpak van wijken Kanaleneiland, Ondiep, Overvecht en Zuilen-Oost.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Utrecht, namens deze,

De wethouder van Wonen, Ruimtelijke Ordening, drs. H. Bosch.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie, drs. E. Vogelaar,

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, stad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijken te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoegen zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

De Utrechtse aanpak

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie heeft de Utrechtse wijken Kanaleneiland, Ondiep, Overvecht en Zuilen-Oost geselecteerd om in de komende jaren uit te groeien van aandachtswijk naar krachtwijk. De gemeente Utrecht heeft aan deze selectie de wijk Hoograven toegevoegd als vijfde aandachtswijk. De gemeente Utrecht stelt € 500.000 per jaar extra ter beschikking voor deze wijk ten behoeve van sociale maatregelen. De wijk Hoograven maakt géén onderdeel uit van de afspraken die zijn vastgelegd in dit charter tussen rijk en gemeente.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

Utrecht onderschrijft met dit kabinet de noodzaak van een geconcentreerde en langdurige extra inzet gericht op de krachtwijken en hun bewoners. De gemeente Utrecht werkt daarin nauw samen met de woningcorporaties Mitros, Portaal en Bo-Ex.

De Utrechtse strategie, vastgelegd in de wijkactieplannen voor de krachtwijken, is gericht op het vernieuwen van wijken, hand in hand met investeren in sociale stijging van de bewoners. Deze strategie sluit nauw aan bij de doelen van het Utrechtse gemeentebestuur waarbij via programma's als Utrecht Vernieuwt, het Programma voor de jeugd, Utrecht Veilig!, Wijk en Bedrijf en het Programma Diversiteit al een sterke focus ligt op het verbeteren van de situatie in de aandachtsgebieden.

Deze strategie sluit ook nauw aan bij de aanpak van de Utrechtse corporaties. Gemeente en corporaties investeren gezamenlijk in de uitvoering van de wijkactieplannen. Uitgangspunt van de Utrechtse aanpak is een meerjarige inzet en duurzame oplossingen. Projecten worden voor 3 - 4 jaar mogelijk gemaakt.

De inzet van de gemeente om de ambities in de krachtwijken te realiseren is in dit charter slechts globaal aangegeven. Immers, de wijkactieplannen en uitvoeringsprogramma's bevatten reeds de inzet die de gemeente en al haar lokale partners die komende jaren gaan plegen om de situatie in de wijken te verbeteren. Bovendien realiseert Utrecht, naast de wijkactieplannen, een groot aantal andere programma's en projecten op de thema's Wonen, Werken, Leren, Integreren en Veiligheid. Het voert te ver deze inzet op te nemen in dit charter. Voor het beschrijven van de gemeentelijke inzet wordt daarom volstaan met een beknopte samenvatting van de wijkactieplannen per thema. De maatregelen die in dit charter zijn opgenomen onder het kopje Inzet gemeente bevatten dus ook de maatregelen die door de corporaties uitgevoerd en/of gefinancierd worden.

Een sterk accent in de Utrechtse aanpak ligt op het bieden van nieuw perspectief aan bewoners door ondersteuning (waar nodig) en het stimuleren en faciliteren van zelfontplooiing, participatie en sociale stijging. Utrecht werkt in haar aanpak nauw samen met maatschappelijke organisaties en biedt ruimte aan inbreng en initiatieven van bewoners van de krachtwijken. De wijkactieplannen voor Kanaleneiland, Ondiep, Overvecht en Zuilen-Oost zijn tot stand gekomen in nauw overleg tussen stakeholders (welzijnsorganisaties, scholen, corporaties, politie), wijkbewoners en de gemeente. Wijkbewoners hebben hun visie gegeven over wat nodig is voor het realiseren van een omslag. Zij zijn tevens betrokken geweest bij het beoordelen van de conceptplannen en het bepalen van de prioriteiten in de uitvoeringsprogramma's voor 2008 en 2009. De partners in de wijken blijven de komende jaren samen betrokken bij het uitvoeren van de programma's. Extra, zonedig onorthodoxe, instrumenten zullen worden ingezet om ook groepen bewoners te bereiken, die tot nu toe nog weinig meedoen in de aanpak.

Er zijn thema's die als een rode lijn door alle wijkactieplannen lopen. Met name het thema jeugd krijgt in alle wijken veel aandacht. Daarnaast zijn er verschillen tussen de wijkactieplannen die voortkomen uit de aard van de wijken en uit de fase waarin de wijkvernieuwing zich bevindt. Om in dit charter recht te doen aan onderlinge verschillen wordt, waar noodzakelijk en mogelijk, bij de ambities¹ en inzet, verwezen naar de specifieke wijken.

In de vier wijkactieplannen is bewust gekozen voor het aanbrengen van focus. De focus in Kanaleneiland ligt op het opgroeien van kinderen in kansarme gezinnen en op extra daadkracht voor de herstructureringsplannen. In Ondiep richt het wijkactieplan zich met name op de thema's jeugd en ouders, de openbare ruimte en goed burgerschap. In Overvecht gaat het om 12-minners

¹ In dit charter zijn kwantitatieve ambities opgenomen vanuit de wijkactieplannen. Indicatoren en cijfers die gebruikt worden zijn afkomstig uit de Wijkenmonitor 2006 van de Gemeente Utrecht. Hoewel de gebruikte indicatoren in de vier wijken onderling sterk op elkaar lijken, is in sommige gevallen toch per wijk een andere indicator uit de monitor gebruikt (voorbeeld: 'van school zonder diploma' vs. 'vroegtijdig schoolverlaten'). Er zal gebruik gemaakt worden van een nulmeting.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

en hun ouders en het versterken van de integrale gebiedsaanpak. In Zuilen-Oost ligt de focus op jeugd en ouders, participatie en cohesie.

In alle wijkactieplannen is er aandacht voor de thema's wonen, werken, leren, integratie en veiligheid. Ondanks het integrale karakter van de plannen, komen niet in alle gevallen de onderliggende kabinetsdoelstellingen aan bod:

- Wonen/Luchtkwaliteit: bij de uitvoering van projecten, zoals de krachtwijkenaanpak, is het in de gemeente Utrecht bestaand beleid om er voor te zorgen dat voldaan wordt aan regelgeving op het terrein van luchtkwaliteit en andere milieuaspecten.
- Leren/Maatschappelijke stages: ook in het geval van maatschappelijke stages geldt dat dit beleid onderdeel uitmaakt van het reguliere onderwijsbeleid van de gemeente

De gemeente Utrecht heeft uitvoeringsprogramma's van de vier Utrechtse krachtwijken vastgesteld voor de jaren 2008 en 2009. De intentie van zowel de corporaties als gemeente is om de maatregelen, bij gebleken effectiviteit, na deze periode voort te zetten.

Op alle thema's zijn ambities geformuleerd, plus de daarvoor vereiste inzet van gemeente en het rijk. Daarbij is aangegeven wat het beoogde tussenresultaat in 2011 (einde kabinetsperiode) is, en welke ambitie wordt nagestreefd voor 2017 (volledige looptijd wijkenaanpak). Voorwaarde voor het behalen van de ambities uit de wijkactieplannen is dat de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van deze plannen ook daadwerkelijk beschikbaar komen.

De doelstelling uit de wijkactieplannen zijn geformuleerd in de zomer van 2007 op basis van metingen uit 2006. In een aantal gevallen hebben maatschappelijke ontwikkelingen in combinatie met de effecten van reeds ingezet beleid ertoe geleid dat (een deel van) de ambities al geheel of gedeeltelijk bereikt is. Op basis van de nulmeting 2007 die ten behoeve van de aanpak krachtwijken is opgesteld, zullen de streefwaarden waar nodig worden bijgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat de relatieve hoogte van de ambitie (streefwaarde in relatie tot nulmeting) gehandhaafd zal blijven.

Specifieke afspraken Utrecht²

Op basis van de prioritaire thema's in de wijkactieplannen van Kanaleneiland, Ondiep, Overvecht en Zuilen-Oost plegen we de volgende inzet om onze gezamenlijke ambities te realiseren.

1. Op het gebied van leren en opgroeien

De rode draad in de vier Utrechtse wijkactieplannen wordt gevormd door de specifieke aandacht voor jeugd. Onderverdeeld naar opvoeding en opgroeien in de wijk en leren op school onderstaand de afspraken op het thema leren en opgroeien.

Opvoeding en opgroeien in de wijk

a. Gezamenlijke ambitie

De jeugd heeft de toekomst. Investeren in betere kansen voor kinderen en jongeren is investeren in de toekomst van een wijk. Gezond en veilig opgroeien zijn twee ontwikkelingsvoorwaarden voor de jeugd. Het rijk en de gemeente Utrecht hebben de ambitie ervoor te zorgen dat:

- alle ouders, jeugdigen en kinderen met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in de buurt;
- kinderen opgroeien in een stimulerende, kindvriendelijke en veilige leefomgeving. Van belang is om jongeren te betrekken bij besluitvorming over de inrichting en leefbaarheid in hun wijk;
- de welzijnssector in de wijken wordt versterkt, waarbij de inzet van welzijnsinstellingen beter zal aansluiten op de vraag van bewoners en welzijnsinstellingen beter samenwerken met andere (hulpverlenende) organisaties; en
- er minder grote verschillen in levensverwachting komen op basis van sociaal-economische achtergronden, waarbij het streven is de gezondheid van inwoners in de krachtwijken te verbeteren via een integrale aanpak gericht op gezonde bewoners, gezonde leefomgeving en geïntegreerde eerstelijnszorg met preventieprogramma's.

In Utrecht gaat het om de volgende ambities³ per wijk:

Kanaleneiland:

- In 2006 ervaart 20% van de inwoners zijn of haar gezond als matig/slecht. In 2017 is dit percentage gedaald naar 16%.

Ondiep:

- In 2006 ervaart 20% van de inwoners zijn of haar gezond als matig/slecht⁴. In 2011 is dit percentage gedaald naar 18%; in 2017 naar 10%.

Overvecht:

- In 2006 ervaart 26% van de inwoners van 16 tot 54 jaar zijn of haar gezond als matig/slecht. In 2011 is dit percentage gedaald naar 23%; in 2017 naar 18%.

Zuilen-Oost:

- In 2006 ervaart 20% van de inwoners zijn of haar gezond als matig/slecht. In 2011 is dit

² Deze afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen die de stad met de lokale partijen heeft afgesloten.

³ Deze doelstellingen zijn aanvullend op de doelstellingen uit het Utrechtse jeugdprogramma.

percentage gedaald naar 18%; in 2017 naar 10%.

b. Inzet gemeente

- Speerpunten wijkactieplannen: jeugd één van de prioriteiten in de Utrechtse wijkactieplannen. In elke wijk wordt een mix van maatregelen ingezet om de ontwikkelingen van kinderen en jongeren te stimuleren. Daarbij gaat het om maatregelen op het gebied van:
 - o Vrije tijdsbesteding: o.a. extra sportactiviteiten, aanleg speelgelegenheid, verlengde schooldag (naschools activiteitenaanbod), begeleid spelen op straat, ruimte voor jongeren.
 - o Hulpverlening: o.a. uitbreiding schoolmaatschappelijk werk, hulpverlening voor multiprobleemgezinnen, gezinscoaches.
 - o Werkgelegenheid: o.a. toeleiding naar werk, werkgelegenheidsprojecten, werkhotel (zie hfd. 4).
 - o Onderwijs: o.a. extra ondersteuning in en om het onderwijs, stimuleren ouderparticipatie (zie onder "Leren op school").
 - o Tegengaan jongerenoverlast: o.a. Project Jongeren Op Straat, repressieve aanpak harde kernjongeren (zie hfd. 2).
- Centra voor Jeugd en Gezin: in 2007 oprichting van een Ouder-Kind Centrum (OKC) in Kanaleneiland (Zuidwest) en een OKC in Overvecht. In 2009 één Ouder-Kind Centrum in Noordwest (Ondiep of Zuilen-Oost).
- Landelijke verwijzindex: Utrecht sluit zich per 2009 aan op de landelijke verwijzindex, waardoor instellingen uit de verschillende sectoren die risico's bij een jeugdige signaleren in een vroegtijdig stadium contact met elkaar kunnen opnemen voor betere hulp aan de jongere.
- Het organiseren van extra inzet voor opvoedingondersteuning aan ouders en kinderen in risicogroepen. Door het versterken van de signalering en beoordeling en in de Jeugdadviesteams, zorgen dat kinderen en ouders snel de goede hulp krijgen.
- Versterking Welzijnsector: alle krachtwijken (en wijkwelzijnsorganisaties) nemen deel. Gemeentelijke vraag naar competenties van de welzijnsinstellingen in kaart brengen; Gebruik maken van beschikbare kennis en expertise bij Movisie; Financiële inzet en partnership met corporaties.
- Kindvriendelijke wijken: omdat het belangrijk is dat jongeren kunnen meepraten over hun eigen woon- en leefomgeving organiseert de gemeente jaarlijks de kinderraadsvergadering voor groep 7 in het basisonderwijs: een vorm van inspraak voor jongeren onder andere gericht op een kindvriendelijke woon- en leefomgeving. Daarnaast is er de stedelijke adviesraad U-shake, die adviezen uitbrengt voor beter jeugdbeleid en leefomgeving voor jongeren.
- Gezonde wijk: Utrecht zal in overleg met de ministeries VROM/WWI en VWS een voorstel doen voor uitwerking van het experiment:
 - o Utrecht regisseert het experiment de Gezonde wijk vanuit de GG&GD en maakt gebruik van de beschikbare kennis, expertise en netwerken. In Utrecht zal Agis Zorgverzekeringen als coregisseur optreden.
 - o Utrecht zal binnen de pilot gezonde wijk het eerste deel, geïntegreerde eerstelijns zorg met welzijn en preventie uitvoeren in Overvecht, samen met Agis zorgverzekeraar en zorg- en welzijnsaanbieders. Voor het tweede onderdeel van de pilot – de gezonde leefomgeving – is een verkenning uitgevoerd. Daarbij wordt niet (meer) gedacht aan een pilot in één wijk maar aan het ontwikkelen van inhoudelijke kennis en draagvlak, gekoppeld aan een aantal 'leerplekken' in wijken waarbij op verschillende planniveau's (van ruimtelijke ontwikkeling tot woonomgevingsplan) gezondheidswinst wordt gezocht.

⁴ Stedelijk gemiddelde 2006: 13% van de inwoners ervaart zijn of haar eigen gezondheid als matig.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

- Financiële inzet: middelen uit het GG&GD-actieprogramma 'Beweging in Gezondheid' en middelen uit de wijkactieplannen.
- Partnerschap met alle relevante partijen, zoals zorgverzekeraar, aanbieders op het gebied van zorg, welzijn, sport en onderwijs en corporaties.
- Er is binnen de gezonde wijk speciale aandacht voor kinderen/jongeren én hun ouders.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de gemeente op de volgende wijze:

- Centrum voor Jeugd en Gezin: de minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440)). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- Landelijke verwijzindex: de verwijzindex risicjongeren komt in 2009 beschikbaar en wordt wettelijk verankerd.
- Versterking Welzijnsector: ondersteunen van gemeenten bij de aansturing van het welzijnswerk; ondersteuningscapaciteit vanuit Movisie; onderzoek van interventies op hun effectiviteit, vervolgens scholingsaanbod aan welzijnswerkers op het gebied van bewezen interventies; (bij)scholingsaanbod voor hulpverleners/welzijnswerkers op het gebied van interdisciplinaire samenwerking en andere algemene competenties waaraan behoefte is in de krachtwijken.
- Kindvriendelijke wijken: de Minister voor Jeugd en Gezin reikt in 2008 een prijs uit voor de gemeente die het beste initiatief heeft op het gebied van jongerenparticipatie. Om jongerenparticipatie in gemeenten te stimuleren wordt verder een indicator ontwikkeld waarmee vergelijking tussen gemeenten mogelijk is.
- Gezonde wijk:
 - *Ondersteuning van het experiment gericht op integrale aanpak van gezondheidsachterstanden door het faciliteren van integrale afstemming op rijksniveau; het zoeken van oplossingen waar de gemeente Utrecht knelpunten ervaart in het rijksbeleid en bestaande regelgeving en financiering in wet- en regelgeving in het kader van het experiment, bijv. ten aanzien van de Zorgverzekeringswet en de WMO.*
 - *Het rijk biedt waar mogelijk Utrecht de komende jaren de ruimte om geïndiceerde activiteiten op het snijvlak van preventie en 1^e lijnszorg in het kader van het experiment Gezonde Wijk te kunnen (door) ontwikkelen. Tegelijkertijd spant het rijk zich in om waar mogelijk dergelijke geïndiceerde preventieactiviteiten die – na onderzoek – binnen het huidige afwegingskader en bestaande criteria blijken bij te dragen aan het voorkomen van gezondheidsrisico's in het basispakket van de zorgverzekering onder te brengen. Daarbij is ook aandacht voor het aspect van bereik en toeleiding van de belangrijkste risicogroepen naar dergelijke preventieactiviteiten en de financiering daarvan vanuit de huidige collectieve (rijks- en gemeentelijke) middelen.*
 - *Het programmaministerie voor Jeugd en Gezin treedt met Utrecht in overleg over het handboek en de richtlijn speelruimte.*
 - *Partnership met Gezondheidsfondsen en Alliantie Wijken en Convenant Overgewicht.*
 - *Financiële bijdrage gericht op bevorderen bewonersparticipatie (met name van kinderen/jongeren en ouders) bij de gezonde leefomgeving en bij preventieactiviteiten zoals beweegactiviteiten in zelfbeheer.*
 - *Onderzoekscapaciteit vanuit RIVM.*
 - *Ondersteunen van gemeenten bij het inzetten van interventies voor de rijksspeerpunten roken, overgewicht, alcohol, depressie en diabetes via Centrum Gezond Leven, ondersteuningstraject VNG, handleidingen en partnerschap.*

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

- Ondersteunen van gemeenten vanuit het Nationaal Actieplan Sport en bewegen bij het inzetten van beweginginterventies in de wijk.

Leren op school

De rode draad in de vier Utrechtse wijkactieplannen wordt gevormd door de specifieke aandacht voor jeugd. Leren en onderwijs is daarbij een belangrijk aandachtsgebied. In alle wijkactieplannen is er ruimschoots aandacht voor het ondersteunen van kinderen en ouders bij de onderwijsloopbaan. Kanaleneiland koos leren als centraal thema in de aanpak en noemde het wijkactieplan 'Kanaleneiland Leert'.

a. Gezamenlijke ambitie

Om ontwikkelingskansen optimaal te stimuleren, taalachterstanden bij jonge kinderen te voorkomen, net als schooluitval zonder diploma, zetten het kabinet en de gemeente Utrecht, in op:

- het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur;
- een sluitende aanpak via een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie, bereik van alle doelgroepkinderen met taalachterstanden en de inzet van kwalitatief goede VVE programma's;
- een vermindering van het aantal vroegtijdig schoolverlaters;
- het verhogen van het opleidingsniveau van leerlingen; en
- het tegengaan van segregatie op scholen.

Voor de vier wijken betekent dit concreet:

Kanaleneiland:

- In 2017 is het percentage vroegtijdig schoolverlaters ten opzichte van 2006 gedaald met 60%.
- In 2006 gaat 16% van de leerlingen naar HAVO/VWO. In 2017 is dit percentage toegenomen tot 26%.

Ondiep:

- In 2011 is het niveau instroom kleuters ten opzichte van 2006 gestegen met 10%. In 2017 is dit percentage gestegen met 20% ten opzichte van 2006.
- In 2011 is het percentage schooluitval ten opzichte van 2006 gedaald met 10%. In 2017 is dit percentage gedaald met 25% ten opzichte van 2006.
- In 2011 is het percentage leerlingen dat van school gaat zonder diploma ten opzichte van 2006 gedaald met 20%. In 2017 is dit percentage gedaald met 40% ten opzichte van 2006.

Overvecht:

- In 2011 is het percentage vroegtijdig schoolverlaters ten opzichte van 2006 gedaald met 60%. In 2017 is dit percentage gedaald met 70% ten opzichte van 2006.
- In 2006 gaat 27% van de leerlingen naar HAVO/VWO. In 2017 is dit percentage toegenomen tot 35%.
- In 2006 is het percentage leerlingen met een achterstandscore 69%. In 2017 is dit percentage gedaald tot 55%.

Zuilen-Oost:

- In 2011 is het niveau instroom kleuters ten opzichte van 2006 gestegen met 10%. In 2017 is dit percentage gestegen met 20% ten opzichte van 2006.
- In 2011 is het percentage schooluitval ten opzichte van 2006 gedaald met 10%. In 2017 is dit percentage gedaald met 25% ten opzichte van 2006.
- In 2011 is het percentage leerlingen dat van school gaat zonder diploma ten opzichte van 2006 gedaald met 20%. In 2017 is dit percentage gedaald met 40% ten opzichte van 2006.

b. Inzet gemeente

- Forumscholen: in elke wijk is gekozen voor het opzetten van een of meerdere forumscholen (Brede Scholen): een centrale plek voor kinderen en ouders in de wijk waar behalve het reguliere onderwijs ook aan aanbod wordt gedaan van naschoolse activiteiten, vroeg- en voorschoolse activiteiten, ouderbijeenkomsten, inburgering, huiswerkbegeleiding. Al deze activiteiten zijn erop gericht de onderwijskansen van kinderen uit de wijk te vergroten. De forumschool heeft in de wijk een centrale functie van waaruit ouders en andere bewoners invulling kunnen geven aan hun maatschappelijke betrokkenheid door actief te worden in de wijk, cursussen te volgen, etc. De gemeente Utrecht realiseert 12 forumscholen, waarmee een nagenoeg dekkend aanbod in de krachtwijken gerealiseerd wordt.
- Voortgezet Onderwijs: in Overvecht speelt het voortgezet onderwijs een rol bij het betrekken van jongeren bij de wijk via het Jongerenteam (toezicht door jongeren) en de Activiteitenwinkel (opdrachten voor partijen in de wijk) van het Vader Rijn College.
- Sluitende aanpak 0-4 jarigen: de gemeente creëert een sluitende aanpak vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen, ook wordt bezien op welke wijze de ouders van de kinderen kunnen worden betrokken, en kunnen worden ondersteund door middel van een aanbod taal- en opvoedondersteuning. De gemeente creëert een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie: kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken.
- Segregatie in het onderwijs: Utrecht voert samen met scholen en welzijnswerk tal van activiteiten uit zoals ontmoetingen om tolerantie, begrip en democratisch burgerschap te stimuleren. Daarmee streeft de gemeente tevens naar een betere menging van schoolpopulatie in gemengde wijken waar scholen nog geen afspiegeling vormen van de wijken. Utrecht neemt deel aan de aanpak van het rijk om segregatie in witte scholen en zwarte scholen tegen te gaan. Dit maakt onderdeel uit van het Utrechtse onderwijsoffensief.
- Combinatiefuncties: Utrecht maakt gebruik van het aanbod van de inzet van het rijk van combinatiefuncties vanuit de impuls Brede School, onder voorbehoud van gemeentelijke besluitvorming over de benodigde middelen voor cofinanciering (begroting 2009).

c. Inzet rijk

- Combinatiefuncties: vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het bijbehorend financieringsvoorstel en het aantal combinatiefuncties.
- Sluitende aanpak 0-4 jarigen: het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 jarigen ondersteunen waar het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk wordt gemaakt. Goede voorbeelden kunnen hier besproken worden, maar ook knelpunten of problemen kunnen hier aan de orde komen waarbij constructief zal worden gezocht naar oplossingen.
- Financiële middelen VVE: deze worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval € 53,5 miljoen extra voor VVE beschikbaar vanuit OCW (brief van 1 februari WWI/W2008002440).
- Segregatie: het ministerie van OCW stelt middelen beschikbaar voor het uitvoeren van een pilot om de segregatie in het onderwijs te voorkomen c.q. te bestrijden. In de pilot zal nagegaan worden welke instrumenten het meest effectief zijn om segregatie in het

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

basisonderwijs daadwerkelijk te voorkomen en te komen tot meer gemengde scholen. De gemeente zal inhoudelijk worden ondersteund door het Kenniscentrum Gemengde Scholen. In de pilot komen in ieder geval de volgende elementen aan de orde: vaste aanmeldmomenten; voorlichting aan ouders; ondersteuning initiatieven van ouders; monitoring van de resultaten. Voor Utrecht is € 100.000 per jaar beschikbaar voor een periode van 3 jaar voor een pilot segregatie.

2. Op het gebied van veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet en de gemeente Utrecht zetten gezamenlijk in op het terugdringen van criminaliteit en overlast. Het kabinet heeft de ambitie om criminaliteit en overlast in 2010 met 25% te reduceren t.o.v. 2002. De ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie ondersteunen de gemeenten daartoe met beleidsmaatregelen die vallen onder het project Veiligheid begint bij Voorkomen. De gemeente Utrecht zet in dat kader in op een forse reductie van de ervaren overlast door jongeren en gezinnen, onveiligheidsgevoelens onder bewoners, inbraken en geweldsdelicten in de vier aandachtswijken. Voor de vier wijken betekent dit concreet:

Kanaleneiland:

- 65% van de inwoners ervaart overlast van jongeren⁵ in 2006. In 2011 is dit percentage gedaald tot 50%; in 2017 tot 35%.
- In 2011 is het percentage inbraken/autokraken ten opzichte van 2006 gedaald met 33%. In 2017 is dit percentage gedaald met 45% ten opzichte van 2006.

Ondiep:

- 33% van de inwoners ervaart overlast van jongeren in 2006. In 2011 is dit percentage gedaald tot 25%; in 2017 tot 16%.
- 43% van de inwoners voelt zich onveilig in de buurt in 2006⁶. In 2011 is dit percentage gedaald tot 33%; in 2017 tot 20%.
- In 2006 is het aantal woninginbraken⁷ per 1000 woningen 38. In 2011 is dit cijfer gedaald tot 21; in 2017 tot 15.
- In 2006 ligt het aantal autokraken⁸ per 1000 inwoners op 38. In 2011 is dit cijfer gedaald tot 30; in 2017 tot 20.
- In 2006 ligt het aantal personen dat geconfronteerd is met geweld⁹ op 10,5 per 1000 inwoners. In 2011 is dit cijfer gedaald tot 7,5; in 2017 tot 5.

Overvecht:

- 42% van de inwoners ervaart overlast van jongeren in 2006. In 2011 is dit percentage gedaald tot 38%; in 2017 tot 28%.
- In 2011 is het percentage inbraken/autokraken ten opzichte van 2006 gedaald met 33%. In 2017 is dit percentage gedaald met 45% ten opzichte van 2006.

Zuilen-Oost:

- 21,9% van de inwoners ervaart overlast van jongeren in 2006. In 2011 is dit percentage gedaald tot 18%; in 2017 tot 16%.
- 33,6% van de inwoners voelt zich onveilig in de buurt in 2006. In 2011 is dit percentage gedaald tot 30%; in 2017 tot 20%.
- In 2006 is het aantal woninginbraken per 1000 woningen 23,4. In 2011 is dit cijfer gedaald tot 21; in 2017 tot 15.
- In 2006 ligt het aantal autokraken per 1000 inwoners op 38,3. In 2011 is dit cijfer gedaald tot 30; in 2017 tot 20.
- In 2006 ligt het aantal personen dat geconfronteerd is met geweld op 9,2 per 1000 inwoners. In 2011 is dit cijfer gedaald tot 7,5; in 2017 tot 5.

⁵ Stedelijk gemiddelde 2006: 21,5% van de inwoners ervaart overlast door jongeren.

⁶ Stedelijk gemiddelde 2006: 30,5% van de inwoners voelt zich onveilig in de buurt.

⁷ Stedelijk gemiddelde 2006: 21,5 inbraken per 1000 woningen.

⁸ Stedelijk gemiddelde 2006: 25,4 autokraken per 1000 inwoners.

⁹ Stedelijk gemiddelde 2006: 5,6 personen geconfronteerd met geweld per 1000 inwoners.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

b. Inzet gemeente

Utrecht investeert al sinds jaren in het bestrijden van criminaliteit en overlast en in het tegengaan van gevoelens van onveiligheid bij bewoners, zowel stedelijk als in de wijken. In de aanpak 'Utrecht Veilig! Dat doen we samen', werken de partners in de veiligheidsketen gemeente, politie en Openbaar Ministerie samen met maatschappelijke instellingen en bewoners aan een veilige stad. Preventie en repressie gaan in deze aanpak hand in hand. Extra inzet vindt plaats in wijken waar de problemen groot zijn (urgentiegebieden) en er is extra aandacht voor specifieke doelgroepen die verantwoordelijk zijn voor een groot deel van de criminaliteit en overlast (b.v. jongeren en veelplegers). De individuele aanpak van personen uit deze groepen vindt ketenbreed plaats in het Veiligheidshuis.

In Ondiep is het afgelopen jaar extra geïnvesteerd in het overleg met de buurtbewoners en er is een groot aantal maatregelen genomen die ook onderdeel zijn van het wijkactieplan krachtwijken: naast herstructurering dragen kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte en aanpak van jeugd in samenhang met gezinnen bij aan de aanpak van onveiligheid en criminaliteit. Op Kanaleneiland wordt een versnellingsplan uitgevoerd dat – naast de ingezette repressieve aanpak – gericht is op tempo en de slagkracht bij de aanpak van de achterliggende problemen bij overlast en onveiligheid.

In de wijkactieplannen zijn een aantal specifieke maatregelen genomen om de veiligheid in de krachtwijken verder te verbeteren:

- Woninginbraak: in elke wijk vinden investeringen plaats in woningen en de woonomgeving om inbraak te voorkomen. De corporaties zullen bij nieuwbouw, renovaties, en in gebieden en situaties waar de veiligheidsrisico's relatief groot zijn, ervoor zorg dragen dat de bestaande woningen van de corporaties, hetzij voldoen aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen hetzij voldoen aan een veiligheidsniveau vergelijkbaar met dit keurmerk.
- Straatcoaches: er zullen in totaal 25 straatcoaches worden ingezet om overlast van jongeren te bestrijden. Het gaat hier om stevige toezichthouders die jongeren aanspreken en hen verwijzen naar activiteiten aanbod in de wijken. Als de straatcoaches daar aanleiding toe zien, zal er met gezinnen van de jongeren contact worden opgenomen door hulpverleners.
- De aanpak ernstig overlastgevende en criminele jeugdgroepen: de groepen zijn in beeld gebracht volgens landelijk erkende BEKE-methodiek. Vervolgens is er een aanpak gericht op de groepen en op het domein waar zij verblijven. In samenwerking met de partners in het veiligheidshuis (politie, OM, Raad voor de kindbescherming, Jeugdzorg, reclassering) zijn daarnaast scenario's ontwikkeld voor een individuele aanpak waarbij - waar nodig- dwang en drang zal worden ingezet. Het gaat om ruim 600 jongeren en de doelstelling is dat alle jongeren die behoren tot een ernstig overlastgevende of criminele jeugdgroep in 2010 een aanpak op maat hebben. Jongeren met geweldsantecedenten hebben prioriteit bij de repressieve aanpak; daarnaast zijn voor hen zijn specifieke hulptrajecten beschikbaar.
- Aanpak overlastgevende en criminele gezinnen: het gaat in deze aanpak om gezinnen waar sprake is van bedreiging en intimidatie in de woonomgeving, van antecedenten van minimaal 1 persoon in het gezin en van zorgen over de ontwikkeling van de kinderen in het gezin. De gemeente zet een case-manager in het gezin om tot afstemming te komen van de geboden hulp, maar ook om met meer dwang en drang te kunnen optreden. Maatregelen uit het actieplan Overlast en verloedering worden uitgevoerd in het kader van deze aanpak en leveren een belangrijke bijdrage aan het succes daarvan.
- Verbeteren veiligheidsgevoel in de buurt: er is een relatie tussen onveiligheidsgevoelens en sociale samenhang. In de wijkactieplannen zijn diverse maatregelen opgenomen die bijdragen aan sociale samenhang. Uit Utrechts onderzoek blijkt dat rondhangende jongerengroepen een belangrijke factor zijn bij het ontstaan van onveiligheidsgevoelens:

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

de aanpak ernstig overlastgevende en criminele jongeren levert een belangrijke bijdrage aan het wegnemen van onveiligheidsgevoelens.

- Fietsendiefstallen: Utrecht zal de komende jaren fors investeren om het aantal fietsparkeerplaatsen te verbeteren en uit te breiden. Tevens zal Utrecht actief participeren in de landelijke campagne tegen fietsendiefstal.
- Pilot buurtbemiddeling, jongerenbemiddeling en gedragscodes: de gemeente wil deelnemen aan deze pilots.

c. Inzet rijk

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project "Veiligheid begint bij Voorkomen":

- Wijkagenten: het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Utrecht krijgt in de periode 2007-2011 37 extra wijkagenten.
- Overlast:
 - o Het rijk versterkt de regierol van de gemeente in de lokale jeugdketen en zet de voorbereiding van de hiervoor benodigde wetgeving zo spoedig mogelijk in gang.
 - o Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
 - o Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
 - o Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.
- Privacy:
 - o De helpdesk Privacy ondersteunt de wijken en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling.
 - o Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.
- Ontwikkeling toolkit onveiligheidsgevoelens: In opdracht van het ministerie van BZK wordt door het CCV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid) een toolkit ontwikkeld die de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens bevat. De toolkit geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.
- Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit: Gemeenten hebben door middel van de Wet BIBOB een extra instrument in handen om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen. Bij ernstig gevaar van misbruik kan een gemeente een vergunning of subsidie weigeren of intrekken. BZK onderzoekt i.s.m. Justitie de noodzaak en mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de wet Bibob te laten vallen. Vanaf 2008 voert het rijk het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

- Buurtbemiddeling, jongerenbemiddeling en gedragscodes in de wijk: Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) zal de gemeente ondersteunen bij het opzetten van buurtbemiddeling in de wijk. De gemeente kan tevens participeren in het pilotproject rond buurtbemiddeling voor jongeren. Tot slot kan de gemeente deelnemen aan het pilotproject gedragscodes in de wijk. Deze pilots worden eveneens uitgevoerd door het CCV.

3. Op het gebied van wonen

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet zet zich in voor het bevorderen van een gevarieerde, kwalitatief goede woningvoorraad. Ook Utrecht draagt bij aan het verwezenlijken van deze ambitie. In de krachtwijken Kanaleneiland, Ondiep, en Overvecht is sprake van een herstructurering van de woningvoorraad. Hierdoor ontstaat diversiteit in bevolkingssamenstelling en kunnen bewoners die zich sociaal-economisch ontwikkelen een wooncarrière maken in de eigen wijk. Deze projecten vinden hoofdzakelijk plaats naar aanleiding van eerder gemaakte afspraken tussen corporaties en de gemeente Utrecht over de aanpak van de woningvoorraad.

In de wijkactieplannen zijn maatregelen opgenomen om de herstructurering slagvaardiger aan te pakken. Tevens zijn evenzeer maatregelen opgenomen om het onderhoud (schoon, heel) en de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken. Door meer groen wordt de leefbaarheid in enkele wijken vergroot, o.a. vanwege de positieve effecten van groen op de luchtkwaliteit en de gezondheid. Hierdoor krijgt de waardering van bewoners voor hun wijk een impuls. Voor de vier wijken betekent dit concreet:

Kanaleneiland:

- In 2006 heeft 34% van de inwoners een negatieve toekomstverwachting¹⁰. In 2017 is dit percentage gedaald tot 20%.
- In 2006 ligt het percentage sociale huurwoningen op 68%. In 2017 is dit percentage afgenomen tot 55%.
- In 2006 voelt 65% van de bewoners zich verantwoordelijk voor de buurt. In 2011 is dit percentage toegenomen tot 75%; in 2017 tot 80%.

Ondiep:

- Het rapportcijfer schone straat¹¹ is in 2006 5,0. In 2011 is dit cijfer gestegen tot een 6,0; in 2017 tot een 7,0.
- In 2006 heeft 29% van de inwoners een negatieve toekomstverwachting. In 2011 is dit percentage gedaald tot 20%; in 2017 tot 10%.
- In 2006 woont 33% van de inwoners niet graag in zijn of haar eigen buurt¹². In 2011 is dit percentage gedaald tot 25%; in 2017 tot 10%.
- In 2006 heeft 9% van de bewoners onvoldoende sociale contacten. In 2011 is dit percentage gedaald tot 6%; in 2017 tot 3%.

Overvecht:

- In 2006 heeft 44% van de inwoners een negatieve toekomstverwachting. In 2017 is dit percentage gedaald tot 30%.
- In 2006 is het algemeen oordeel over de buurt een 5,1. In 2011 is dit cijfer gestegen tot 5,5; in 2017 tot 6,2.
- In 2006 ligt het percentage sociale huurwoningen op 75%. In 2017 is dit percentage afgenomen tot 65%.

Zuilen-Oost:

- In 2006 heeft 14,3% van de inwoners een negatieve toekomstverwachting. In 2011 is dit percentage gedaald tot 14%; in 2017 tot 10%.
- In 2006 woont 23,1% van de inwoners niet graag in zijn of haar eigen buurt. In 2011 is dit percentage gedaald tot 20%; in 2017 tot 10%.
- In 2006 heeft 9,1% van de bewoners onvoldoende sociale contacten. In 2011 is dit percentage gedaald tot 6%; in 2017 tot 3%.

¹⁰ Stedelijk gemiddelde 2006: 18,4% van de inwoners van Utrecht heeft een negatieve toekomstverwachting.

b. Inzet gemeente

- Speerpunten wijkactieplannen: Utrecht kiest in de wijkactieplannen voor een tweesporige strategie:
 - a) werken aan differentiatie van het woningaanbod en daarmee aan variatie in de bevolkingssamenstelling;
 - b) investeren in sociale stijging van huidige bewoners in de krachtwijken.

Onder de noemer 'Utrecht Vernieuwt' vinden in de krachtwijken ingrijpende herstructureringsoperaties plaats. Daarbij gaat het om vernieuwen van woningen en woonomgeving gecombineerd met sociale investeringen in een gebied. In Ondiep, Zuilen en Hoograven is de herstructurering in volle gang. In Overvecht zijn er twee gebieden waar de vernieuwing in voorbereiding is: de Gagel en de Spoorzone. In Kanaleneiland liggen er plannen voor ingrijpende vernieuwing van het centrum van de wijk en wordt er gewerkt aan een vernieuwingsstrategie voor Kanaleneiland Noord.

In de wijken vinden investeringen plaats in de woonomgeving gericht op verbeterd gebruik van o.a. straten, pleinen, parken door bewoners. Voorbeelden zijn: het versterken van het groen in Ondiep, kwaliteitsimpuls in de strook langs het Amsterdam Rijnkanaal in Kanaleneiland en de herinrichting van binnenterreinen en de aanleg van sport- en spelvoorzieningen in Overvecht.

In Overvecht en Kanaleneiland wordt in de gebiedsaanpakken Utrecht Vernieuwt niet alleen geïnvesteerd in de woningen en woonomgeving maar ook in de mensen. Via het project Wonen en Kansen worden bewoners geholpen bij het oplossen van problemen op het gebied van financiën, werkgelegenheid, opvoeding, etc.

- Groen in de leefomgeving: Utrecht wil zich, samen met het rijk, inzetten op het terrein van groen in de leefomgeving op de volgende wijze:
 - o Inzet van het 'Impulsprogramma Groen en de stad' voor Kanaleneiland (Al Amal (vrouwengroep) en Volkstuinencomplex Papendorp/Kanaleneiland) en de opzet van een cursus tuinieren ter bevordering van integratie van allochtone vrouwen.
 - o Het vormgeven van een project (wijkgroenplan) voor Ondiep en Zuilen-Oost dat tot doel heeft de kwantiteit en kwaliteit van groen in een wijk te verhogen en meedoen in het groen (participatie) van bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de buurt te bevorderen door het groen in de wijk op de kaart te zetten.
 - o Ondersteuning van Dienst Landelijk Gebied (ministerie LNV) bij invulling en planrealisatie van ontsluitingswerken over de Noordelijke Randweg waarmee het groen van de wijk Overvecht wordt verbonden met het groengebied Noorderpark;
 - o Het uitwisselen van best practices op het gebied van groen, wonen en integratie en groen en verkeer.De komende periode wordt e.e.a in overleg met het rijk uitgewerkt.
- Kwaliteit leefomgeving:
 - o Het aanpakken van zwerfafval via een proefproject waarvoor Utrecht een subsidie van maximaal € 250.000 heeft aangevraagd.
 - o Het aanleggen van nieuwe volkstuinen, het uitbereiden, opwaarderen en opknappen van bestaande volkstuincomplexen. Utrecht zal hiervoor gebruikmaken van een rijksbijdrage (WWI) van € 250.000.

c. Inzet rijk

¹¹ Stedelijk gemiddelde 2006 rapportcijfer schone straat: 6,0.

¹² Stedelijk gemiddelde 2006: 16,8% van de inwoners woont niet graag in zijn of naar eigen buurt.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

Het rijk ondersteunt de gemeente op de volgende wijze:

- Groen in de leefomgeving:
 - o De Dienst Landelijk Gebied kan Utrecht helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen.
 - o Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (denk bijv. aan het effect van groen op luchtkwaliteit/fijn stof).
 - o Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
 - o Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad. In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
 - o Leerlingen uit het (groene) onderwijs kunnen bijdragen aan onderhoud en inrichting van het groen in en rond de stad in het kader van een maatschappelijke stage, al dan niet met begeleiding vanuit een instelling van het groene onderwijs.
- Kwaliteit leefomgeving:
 - o Ten behoeve van de aanpak van zwerfafval via een proefproject komt Utrecht in aanmerking voor een subsidie van maximaal € 250.000.
 - o SenterNovem biedt kennis, ervaring en de mogelijkheid om gezamenlijk met gemeenten projecten te ontwikkelen voor de aanpak van zwerfafval.
 - o Utrecht komt in aanmerking voor € 250.000 in het kader van het Stimuleringsfonds Volkstuinen. Deze financiële middelen zijn bedoeld voor het aanleggen van nieuwe volkstuinen, en het uitbereiden, opwaarderen en opknappen van bestaande volkstuincomplexen. De gemeente Utrecht en het rijk (WWI) maken hierover prestatieafspraken.

4. Op het gebied van werken

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet en de gemeente geven samen grote prioriteit aan het vergroten van de participatie op het gebied van werk en andere maatschappelijke activiteiten. Op het thema werk is verdere verhoging van de arbeidsparticipatie één van de prioriteiten van het kabinet. Daarnaast wil het kabinet de mogelijkheden van ondernemerschap vergroten, waarbij voor (startende) ondernemers microkredieten beschikbaar worden gesteld. Ook in Utrecht streven betrokken partijen ernaar om zoveel mogelijk mensen uitkeringsonafhankelijk te maken, aan het werk te helpen of maatschappelijk te laten participeren.

Per wijk is deze ambitie als volgt vertaald:

Kanaleneiland:

- In 2006 ontvangt van 54% van de inwoners in de werkzame leeftijd een uitkering¹³. In 2017 is dit percentage gedaald naar 45%.
- In 2006 is het percentage niet-werkende werkzoekenden in de leeftijd 15 tot 26 jaar 4,4%. In 2017 is dit percentage gedaald naar 1,5%.

Ondiep:

- In 2006 ontvangt van 18,9% van de inwoners in de werkzame leeftijd een uitkering. In 2011 is dit percentage gedaald naar 14,3%; in 2017 naar 12,5%.

Overvecht:

- In 2006 ontvangt van 13,8% van de inwoners in de werkzame leeftijd een uitkering. In 2017 is dit percentage gedaald naar 10,5%.
- In 2006 is het percentage niet-werkende werkzoekenden in de leeftijd 15 tot 26 jaar 4,6%. In 2017 is dit percentage gedaald naar 4%.

Zuilen-Oost:

- In 2006 ontvangt van 21,9% van de inwoners in de werkzame leeftijd een uitkering. In 2011 is dit percentage gedaald naar 16%; in 2017 naar 12,5%.

b. Inzet gemeente

- Speerpunten wijkactieplannen: het investeren in extra werkgelegenheid in de wijken en het tegengaan van (jeugd-)werkloosheid krijgt veel aandacht in de wijkactieplannen. In elk wijkactieplan is een Activeringscentrum opgenomen: een centrum van waaruit op laagdrempelige wijze activiteiten worden aangeboden aan de bewoners gericht op opleiding en activering naar participatie en werk. Ook in elke wijk gaat er een leerwerkploeg aan de slag met extra onderhoud in de openbare ruimte. In twee wijken is een Werkhotel gepland. Daarnaast vinden in verschillende wijken werkgelegenheidsprojecten plaats op het gebied van zorg, jongerenwerk of anderszins. In sommige wijken worden activiteiten op het gebied van gezondheidsbevordering gekoppeld aan activering en toeleiding naar werk en scholing. Samen met corporaties wordt gewerkt aan het opzetten van een klussenbedrijf en aan het stimuleren van banen en stages voor jongeren bijv. bij de herstructurering in de wijk.
- Microfinanciering: in 2005 is OndernemersKrediet Utrecht (OKU) gestart. OKU is een initiatief van gemeente Utrecht (Kredietbank Utrecht, Bureau Zelfstandigen en afdeling Economische Zaken) en Rabobank Utrecht - Nieuwegein. OKU verstrekt kleinschalige kredieten aan startende Utrechtse ondernemers die via de reguliere weg geen financiering kunnen verkrijgen en ook een afwijzing van een reguliere financier kunnen overleggen. OKU heeft contact met het Kenniscentrum Microfinanciering en wil graag kijken op welke wijze de aanpak van het Kenniscentrum Microfinanciering kan worden

¹³ Stedelijk gemiddelde 2006: 14,3%.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

geïntegreerd in de aanpak die OKU voorstaat. Utrecht neemt deel aan de pilot microfinanciering.

- Wijkeconomie: Utrecht richt Wijk in Bedrijf Utrecht (WIBU) op. Uniek in Nederland is dat de gemeente verschillende bestaande initiatieven met de samenwerkende partners gericht wil inzetten op ondersteuning op de kwaliteit van het ondernemerschap door het gebundeld aan te bieden vanuit/via een centrale projectorganisatie (WIBU) die wijkgericht werkt (wijkbureaus van de gemeente en KvK), te beginnen in de Utrechtse aandachtswijken. Een doelstelling is het beter afstemmen van vraag en aanbod waardoor subsidie middelen doelmatiger en efficiënter worden ingezet en een centrale regievoering met de maatschappelijke partners ontstaat.
- Utrecht gaat met Sociale Zaken en CWI en UWV een gezamenlijk startersloket inrichten. Hierdoor moet er één voordeur komen en in de backoffice worden de verschillende subsidiestromen gekoppeld (en afgerekend) aan de verleende dienstverlening.
- Kanszone: de gemeente Utrecht overweegt in de wijk Overvecht een economische kanszone in te richten.
- Branchering: gemeente Utrecht is bezig om samen met corporaties afspraken te maken hoe wordt omgegaan met ondernemers en economische functies in de aandachtswijken, Voor behoud van werkgelegenheid in de wijk en ter stimulering van de wijkeconomie pleit de gemeente voor handhaving en versterking van economische functies in deze wijken. Concreet wordt er een casemanager aangesteld (via WIBU) die ondernemers gaat begeleiden in de herstructureringsopgave, die voor alle Utrechtse aandachtswijken van toepassing is. Daarnaast vindt er een herijking van het vigerende detailhandelsbeleid plaats om economische functies een goede plek in de wijk te kunnen geven.
- Regelgeving Bedrijf en beroep aan huis: de gemeente werkt aan een voorstel om de regeling bedrijf en beroep aan huis, welke een bedrijf starten vanuit huis mogelijk maakt te verruimen en te verbeteren. Dit zal het aantal starters aanzienlijk verhogen. Doelstelling is om het aantal verstrekte regelingen te laten groeien met 10%.
- Participatiebudget: de gemeente zal deelnemen aan het voorbereidingstraject participatiebudget en stemt in met deelname en medewerking van de drie sectoren inburgering, reïntegratie en educatie. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor een competente projectleider die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Gedurende het voorbereidingstraject levert de gemeente verschillende producten en instrumenten, die tezamen met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.
- Armoede/schuldhelpverlening: Utrecht gaat op zoek naar mogelijkheden om mensen in de schuldhelpverlening te stimuleren te gaan werken. Het ministerie van SZW denkt hierin mee met de gemeente.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de gemeente op de volgende wijze:

- Microfinanciering: het ministerie van Economische Zaken zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.
- Wijkeconomie: het ministerie van EZ is bereid om concrete innovatieve projectvoorstellen met een verzoek om middelen/ondersteuning vanuit de Gemeente Utrecht en vanuit andere gemeenten te bekijken.
- Kanszone: het ministerie van EZ faciliteert de gemeente bij de afweging om in Overvecht een kanszone te maken en welke vorm hierbij passend is. Dit gebeurt door middel van het verspreiden van het rapport met de tussenevaluatie van de Ondernemersregeling Kanszones Rotterdam (OKR) en het aansluitend organiseren

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

van een verdiepbingsbijeekomst tussen gemeenten. Onder verwijzing naar het afsprakenkader tussen WWI en Aedes kunnen woningcorporaties hier een rol bij vervullen.

- **Branchering:** het rijk (EZ, VROM, BZK) wil de gemeente faciliteren om branchering toe te passen door kennisuitwisseling rondom de bestaande wettelijke en niet-wettelijke instrumenten (zoals bijv. straatmanagers) b.v. door het organiseren van een of meerdere kennisbijeekomsten i.s.m. het Nicis.
- **Regelgeving Bedrijf en beroep aan huis:** Utrecht wordt uitgenodigd om in G-4 verband overleg te voeren met het rijk inzake vermindering regeldruk.
- **CWI en UWV:** SZW hecht aan actieve deelname van CWI en UWV aan de wijkenaanpak. Met de CWI is de inzet van fte's afgesproken binnen de veertig wijken.
- Het verspreiden van goede voorbeelden op het terrein van werken, in elk geval via de praktijkvoorbeelden uit het advies 'De Wijk Inc.' van de Raad voor Werk en Inkomen en via de uitgebreide projectinventarisatie die de RWI op verzoek van de Minister voor WWI door Nicis heeft laten uitvoeren (www.rwi.nl/wijk). Deze voorbeelden vormen een aanvulling op de reguliere praktijkvoorbeelden op het terrein van werken (zoals de projectenbank IPW op het gemeenteloket van SZW).
- **Participatiebudget:** SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Utrecht in 2008 deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiebudget. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiebudget, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.
- SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van € 225.000 beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- **Armoede/schuldhelpverlening:** gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhelpverlening wordt via het gemeentefonds ingezet voor mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan. Er komen meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhelpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en innovaties op het terrein van schuldhelpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhelpverlening.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

5. Op het gebied van integratie

a. Gezamenlijke ambitie

Het kabinet en de gemeente hebben beide de ambitie om de integratie van burgers die van elders komen te versterken. Integratie houdt in dat alle inwoners volwaardig meetellen en meedoen. Daarvoor is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is, en meedoet in het maatschappelijk leven. Integratie is een tweezijdig proces: enerzijds wordt van nieuwkomers verwacht dat ze bereid zijn te integreren, anderzijds moet de Nederlandse samenleving die integratie mogelijk maken. Om de integratie te bevorderen zetten wij in het versterken van sociale netwerken, het stimuleren van bewonersinitiatieven en het versterken van de binding tussen bewoners onderling en bewoners en hun buurt. Door het stimuleren en faciliteren van sociale stijging dragen wij bij aan de integratie van diverse groepen in de samenleving.

b. Inzet gemeente

De aanpak uit de wijkactieplannen draagt bij aan het versterken van de integratie van en tussen diverse bevolkingsgroepen. Door het vergroten van de differentiatie van het woningaanbod neemt de diversiteit van de bevolkingssamenstelling toe hetgeen meer mogelijkheden biedt voor integratie dan in eenzijdig samengestelde wijken: kinderen groeien samen op, scholen kunnen gemengd blijven of worden, bewoners van verschillende achtergronden ontmoeten elkaar op straat, in winkels, etc. Door het stimuleren van sociale stijging van de huidige inwoners van de krachtwijken neemt hun participatie toe op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt, maar ook in het politiek bestuur, het verenigingsleven, etc. Dit draagt bij aan betere integratie van alle wijkbewoners aan de samenleving.

De wijkactieplannen bevatten een groot aantal maatregelen om ontmoeting en sociale cohesie tussen de verschillende groepen bewoners van een wijk te versterken. Daarnaast worden specifieke maatregelen uitgevoerd om de integratie te bevorderen van groepen die van elders komen (zie ook: Programma Diversiteit en Integratie 2007-2010). Door middel van de Monitor Diversiteit en Integratie volgt de gemeente de realisatie van de gestelde doelen.

In de krachtwijken is er veel aandacht voor gevarieerde en activerende inburgeringstrajecten. Inburgeringstrajecten worden waar mogelijk wijkgebonden aangeboden. Verder zet Utrecht in op wijkgebonden aanbieden van inburgeringactiviteiten gericht op ontmoeting zoals DUO, taalstage, conversatie, Doe Meer met Inburgeraars. Als er vanuit het Deltaplan Inburgering het benodigde wettelijke kader en voldoende middelen beschikbaar komen zal deze aanpak verder worden uitgebouwd zodat een toenemend aantal trajecten een duaal karakter zal hebben. Het streven is, mits voldaan aan de randvoorwaarden (wet en budget), dat in 2011 80% van de inburgeringstrajecten duaal is. Dit sluit aan bij de ambitie zoals geformuleerd in het Deltaplan Inburgering. Daarnaast zal er een nieuw project gestart worden in Overvecht als onderdeel van het op te richten Activeringscentrum. Dit betreft een multifunctionele voorziening in de wijk op het gebied van activering, scholing, werk en participatie. Verder neemt Utrecht deel aan het voorbereidingstraject van het participatiefonds en aan het innovatietraject 'Wijkgerichte inburgering'.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de gemeente op de volgende wijze:

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en reïntegratie worden gebundeld.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum (www.forum.nl) kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateliers' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

6. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie

Het rijk en de gemeente zetten samen in op optimale bewonersparticipatie. In Utrecht en de betreffende wijken worden al enkele jaren op diverse manieren bewoners betrokken bij het wijkbeheer en is er ruimte voor bewonersinitiatieven.

Bewoners zijn nadrukkelijk betrokken geweest bij de probleemanalyse en het opstellen van de wijkactieplannen. Ook tijdens de uitvoering van de plannen is hun betrokkenheid essentieel. Voor het slagen van de ambities in Utrechtse krachtwijken is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk.

b. Inzet gemeente

Ook in de uitvoeringsfase blijven bewoners nauw betrokken bij de aanpak krachtwijken. In elke wijk is een klankbordgroep van bewoners opgezet met wie de voortgang van de aanpak regelmatig besproken wordt. Voor een groot aantal projecten uit de wijkactieplannen geldt dat bewoners nauw betrokken worden bij de uitwerking. Dit geldt bijvoorbeeld voor de herinrichting van binnenterreinen, het inrichten van een speelplek, de herinrichting van straten, etc. De komende tijd wordt verder gewerkt aan het ontwikkelen en uitvoeren van gevarieerde vormen van participatie van bewoners bij de aanpak krachtwijken.

Utrecht investeert fors in het ondersteunen van bewonersinitiatieven. Elke wijk heeft een leefbaarheidbudget van € 1 miljoen per jaar voor het uitvoeren van initiatieven voor en door bewoners. In Kanaleneiland wordt op initiatief van een aantal bewoners een functionaris aangesteld om bewonersinitiatieven te genereren en te ondersteunen (initiatievenloket). De extra middelen van het Rijk (BDU Bewonersinitiatieven) zullen ingezet worden om het ontwikkelen en uitvoeren van bewonersinitiatieven verder te stimuleren en te faciliteren.

c. Inzet rijk

Het rijk ondersteunt de gemeente op de volgende wijze:

- WWI stelt in 2008 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal € 10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. De gemeente Utrecht krijgt voor 2008 € 850.000 (brief van 1 februari 2008 WWI/W2008002440).
- Experiment: het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

7. Experimenten

a. Gezamenlijke ambitie

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

1. samenhang en integraliteit
2. slagkracht in de wijk
3. slagkracht achter de voordeur
4. opheffen bureaucratische structuren
5. bewonersparticipatie

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

b. Inzet gemeente

De gemeente heeft interesse in alle bovengenoemde experimenten en zal afhankelijk van het aanbod deelnemen aan één of meerdere experimenten.

c. Inzet rijk

Het rijk biedt deelnemende gemeenten ondersteuning bij de uitvoering van experimenten. Ondersteuning kan bestaan uit het faciliteren en (co-)financieren van de experimenten en de daaraan gekoppelde kennisontwikkeling en kennisoverdracht.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

8. Kennis

Ambitie, inzet rijk en gemeente

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

Inzet die het rijk pleegt om deze ambitie te realiseren:

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

Ook Utrecht wil de komende tijd investeren in kennisontwikkeling en kennisverspreiding met betrekking tot de wijkaanpak. Daartoe zal een samenwerkingsrelatie worden aangegaan met de Universiteit van Utrecht en de Hoge School Utrecht. De gemeente zal ook gebruik maken van de door het Rijk aangeboden faciliteiten op dit gebied.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

9. Landelijke alliantie

Ambitie rijk en partners

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

Inzet rijk

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

10. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen staan drie geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector
Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).
2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.
Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid en schuldhulpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.
3. Gemeentemiddelen
Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken zullen plegen.
4. Extra rijksmiddelen
Het rijk zal extra financiële middelen beschikbaar stellen voor de wijkenaanpak. Het gaat daarbij om geld voor een wijkenfonds t.b.v. gemeenten; geld voor een preventiebudget 40+ wijken; en geld voor bewonersinitiatieven. De verdeling van deze gelden wordt voor de zomer van 2008 bekend gemaakt, of zoveel eerder als mogelijk. De gemeente Utrecht gaat er vanuit dat na afloop van de huidige ISV en GSB periode er wederom voldoende gelden beschikbaar komen. Mocht blijken dat dit niet het geval is dan zal het charter worden aangepast aan de veranderde financiële omstandigheden. Dit geldt ook indien zich andere substantiële wijzigingen voordoen op het financiële vlak.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen. Dit heeft tot de volgende afspraken in de wijkactieplannen geleid:

1. De gezamenlijke woningcorporaties, werkzaam in de wijken in de gemeente Utrecht, dragen jaarlijks € 21,5 miljoen bij aan de wijkenaanpak conform de in de wijkactieplannen

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

opgenomen afspraken.

2. Voor de jaren 2008 t/m 2012 zal de gemeente uit eigen middelen indicatief € 4 miljoen per jaar inzetten ten behoeve van de wijkactieplannen. Daarnaast investeert de gemeente jaarlijks € 500.000 in de door de gemeente aangewezen krachtwijk Hoograven

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald. De specifieke afspraken over de door de gemeente te leveren gekwantificeerde prestaties zullen per doeluitkering/subsidie in de betreffende beschikkingen worden opgenomen.

11. Overleg en voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.

- **Overleg en aanpassing van het charter:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan via een verzoek aan het ministerie het charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.

- **Metten en kennisdelen:**
 - Monitoring:
Effectmeting. De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.
De gemeente Utrecht heeft een eigen monitor ontwikkeld om de effectiviteit van de aanpak van de krachtwijken te volgen. Op basis van een nulmeting (begin 2008) zal jaarlijks gemeten worden hoe de doelindicatoren zich ontwikkelen.
Metten van acties en maatregelen. De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen. Het College van B&W rapporteert twee maal per jaar aan de gemeenteraad over de voortgang van de aanpak en de resultaten die daarbij behaald zijn.
Bewonersparticipatie. De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

- Kennisdelen: over en weer worden best practises en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

Gemeente Utrecht

Wonen, Wijken en Integratie

12. Overig

- Mediation
Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavinginstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 9 juni 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Utrecht op... 9 juni 2008

De wethouder van Utrecht,

drs. Harrie Bosch,

Utrecht, datum... 9 juni 2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar,

Utrecht, datum... 9-6-2008

18. Charter

Betreffende de aanpak van de wijk Poelenburg

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zaanstad, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Zaanstad, namens deze,

De wethouder van Wijkgericht Werken en Zaandam Zuidoost

Drs. Ronald Ootjers

De minister van Wonen, Werken en Integratie

Drs. Elia Vogelaar

Mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkema

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Verkeer en Waterstaat
Ir. C.M.P.S. Eurlings

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw dr. J. Cramer

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen vijftien jaar is hard gewerkt om de aandachtswijken er weer bovenop te helpen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie van vooral niet-westerse vrouwen, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid, komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil gaan maken.

Daarom zijn er 40 wijken aangewezen waar steden en rijk samen de komende 10 jaar aan de slag gaan. Steden en rijk willen deze wijken weer tot vitale woon-, werk-, leer-, en leefomgevingen maken, waar het prettig wonen is en mensen betrokken zijn bij de samenleving. Wij, stad en rijk, zetten in op een strategie die als doel heeft om de komende 10 jaar de kloof tussen kansarmen en kansrijken te verkleinen en waarmee de opeenstapeling van problemen bij kansarme huishoudens en in de wijken waar zij leven effectief wordt aangepakt. De afgelopen periode zijn door de steden in nauwe samenwerking met lokale partijen 40 wijkactieplannen opgesteld. De in het navolgende charter vastgelegde afspraken zijn gebaseerd op de wijkactieplannen en vormen een aanvulling op de bestaande afspraken/overeenkomsten zoals bijvoorbeeld geformuleerd in GSB en ISV. De afspraken tussen steden en rijk voor de 40 wijken sluiten aan bij de afspraken die tussen het rijk en de VNG zijn gemaakt in het kader van het Bestuursakkoord van 4 juni 2007.

Met deze verklaring spreken wij, Zaanstad en rijk, ons uit om als bondgenoten in de 40 wijken er alles aan te doen om de hierna geformuleerde ambities voor de wijk Poelenburg te realiseren. Dat betekent dat we met louter "kan niet" geen genoeg zullen nemen.

We verbinden ons om de afgesproken gezamenlijke maatschappelijke ambities te bereiken. Deze ambities zijn robuust en zullen daarom slechts in uitzonderlijke situaties worden aangepast. We spreken elkaar daarom aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Als een instrument niet effectief genoeg blijkt, zoeken we naar andere, meer effectieve instrumenten. De weg waarlangs is dus minder onwrikbaar dan de ambities.

Masterplan - Wijkactieplan – Charter

Poelenburg heeft al 20 jaar de aandacht van de gemeente Zaanstad en de corporaties (ZVH, Parteon en Rochdale) vanwege de achterstanden die deze wijk op een aantal gebieden kent ten opzichte van het Zaans gemiddelde. Om een structurele aanpak mogelijk te maken hebben gemeente en corporaties een Masterplan geschreven. Het Masterplan beoogt een grondige herstructurering in de wijk. Poelenburg zal zowel fysiek als sociaal-economisch aangepakt worden om de wijk beter te maken voor de mensen die er wonen. Het sociaal-economisch plan bleef echter sober door het ontbreken van voldoende financiële middelen bij de gemeente.

Dan wijst minister Vogelaar Poelenburg aan als één van de 40 Krachtwijken. Zaanstad heeft naar aanleiding hiervan samen met actieve bewoners en professionals het wijkactieplan geschreven. In september 2007 ondertekenden ze tijdens een feestelijke lunch in de Poelenburcht het plan. Het Wijkactieplan is de plus op het Masterplan – de fysieke ingrepen zijn een basis voor de sociaal-economische verbeteringen.

Vervolgens hebben corporaties en de gemeente intensief onderhandeld over de financiële dekking van het wijkactieplan. Op 20 februari 2008 sloten de partijen het zogenaamde Brandarisakkoord waarin ze de afspraken over de verdeling van de kosten vastlegden.

Rest ons nog het maken van afspraken tussen gemeente en rijk. Deze vindt u terug in deze charter.

Zaanstad staat klaar om in onderlinge samenhang te starten met de uitvoering van het Wijkactieplan en Masterplan volgens de afspraken in het charter.

1. Wonen in een gezonde wijk

a. Gezamenlijke ambitie:

Een meer gedifferentieerde samenstelling van bevolking en woningvoorraad, zodat binnen de wijk wooncarrière mogelijk is, woningzoekenden van buiten de wijk er een geschikte woning kunnen vinden en er voldoende draagkracht voor voorzieningen ontstaat. Hiervoor én voor het bieden van een gezonde leefomgeving is het noodzakelijk de milieukwaliteit van Poelenburg sterk te verbeteren en te investeren in de openbare ruimte en het groen. Het streven is van Poelenburg een klimaatneutrale wijk te maken. Daarnaast hebben het rijk en de gemeente de ambitie te komen tot minder grote verschillen in levensverwachting op basis van sociaal-economische achtergronden. Concrete doelstelling daarbij is om de gezondheid van inwoners in de krachtwijken te verbeteren via een integrale aanpak gericht op gezonde bewoners, een gezonde leefomgeving (waaronder inrichting van de openbare ruimte en stedelijke ontwikkeling) en een samenhangende eerstelijnszorg met preventief aanbod. Daartoe spreken het rijk en de gemeente af om experimenten aan te gaan in de wijk Poelenburg.

b. Inzet stad:

- Zaanstad realiseert het woningbouwprogramma zoals opgenomen in het Masterplan Poelenburg; Zaanstad investeert hiervoor 3,8 miljoen euro BDU Fysiek middelen in de herstructureringsopgave van Poelenburg en zet zonodig extra capaciteit in op basis van BLS-middelen.
- Zaanstad wil voor het verbeteren van de leefmilieukwaliteit in Poelenburg streven naar een klimaatneutrale wijk. Dit betekent dat Zaanstad wil streven naar een CO₂ reductie die optimaal is voor de wijk Poelenburg. Dit wil Zaanstad realiseren door middel van het klimaatneutraal bouwen en renoveren van woningen in de wijk. In Poelenburg worden in totaal 760 nieuwbouw woningen en andere utiliteitsgebouwen ten behoeve van voorzieningen in de wijk gerealiseerd. Daarnaast zal er ook renovatie van de bestaande woningen plaatsvinden. Voor het klimaatneutraal maken van de wijk Poelenburg wil Zaanstad in eerste instantie een energievisie laten uitvoeren. Het uitvoeren van een energievisie bij woningbouwprojecten vanaf 250 woningen is ook door de Raad van de gemeente Zaanstad vastgesteld beleid, zoals opgenomen in de nota Basiskwaliteit Woningbouw Zaanstad. Met de energievisie wil Zaanstad kijken naar de mogelijkheden voor energieneutrale nieuwbouw van woningen en andere gebouwen en energieneutrale renovatie van de bestaande woningen. Zaanstad wil in dit gebied streven naar een EPL van 10. (EPL = Energie Prestatie op Locatie). Voor de bestaande bouw- en renovatieplannen (zowel huur als particulier) wil Zaanstad bovendien ondersteuning bieden door een onafhankelijk adviesbureau bouwtekeningen te laten beoordelen en adviezen te laten uitbrengen op het gebied van duurzaam bouwen. Met de corporaties wil Zaanstad afspraken maken over het opvolgen van deze adviezen. Speerpunt hierbij is inzetten op zo min mogelijk warmteverlies, zogenaamde passiefbouw, en toepassing van een ventilatiesysteem met hoog rendement warmteterugwinning. Hiermee kan bij de nieuwbouw een energielabel van A⁺⁺ en bij de renovaties A worden bereikt. De kosten voor het laten uitvoeren van de Energievisie in de wijk Poelenburg bedragen circa

- € 15.000. De kosten voor het inhuren van een adviesbureau voor de controle van de bouwtekeningen zijn op dit moment nog onbekend.
- Zaanstad faciliteert vanuit de gemeente de bouw van het 6 tot 8 meter hoge geluidsscherm, dat de beide geplande en door Rijkswaterstaat aan te leggen schermen met elkaar verbindt. Aldus ontstaat een fraaie afscherming tussen het verkeer op de A8 en de wijk Poelenburg.
 - Zaanstad organiseert samen met VROM een vervolg op het rondetafelgesprek met als deelnemers VROM, gemeente Amsterdam, Provincie Noord-Holland, gemeente Zaanstad, het havenbedrijf Amsterdam en de milieudienst Amsterdam om de overlast vanuit het havenindustriële complex in Poelenburg/Zaandam Zuidoost terug te dringen en de leefbaarheid in Poelenburg te vergroten.
 - Zaanstad zet de aanpak van zwerfafval voort en maakt hiervoor aanspraak op de middelen en expertise van SenterNovem.
 - Omdat groen in de wijk een positief effect heeft op de gezondheid van bewoners en het bovendien bijdraagt aan de ontmoetingsmogelijkheden 'op straat', investeert Zaanstad vanuit GSB-middelen en haar eigen MeerjarenInvesteringsProgramma in een impuls in de openbare ruimte en in de kwaliteit van het binnenstedelijke groen in het project Poelenburger Allee en thematuinen Darwinpark.
 - Zaanstad start in Poelenburg de pilot Woonservicezone, in samenwerking met corporaties en zorg- en welzijnsinstellingen.
 - Zaanstad neemt deel aan het experiment de Gezonde Wijk en werkt hiertoe in overleg met de ministeries van VWS en WWI in 2008 een voorstel uit.
- c. Inzet rijk:**
- Tussen Rijkswaterstaat en de gemeente wordt gewerkt aan een overeenkomst om op een aantal plaatsen langs het in Zaanstad gelegen rijkswegennet geluidsschermen aan te leggen. Het gaat om drie geluidsschermen waarvan het scherm bij Poelenburg er één is. De schermen worden gezamenlijk betaald door RWS en Zaanstad. De overeenkomst is in maart 2008 gesloten.
 - Geluidsschermen hebben een positief effect op de hoeveelheden fijn stof achter de schermen. Door de hoge schermen van zes tot acht meter hoog, ontstaan luchtwervelingen waardoor een deel van de door het verkeer veroorzaakte fijn stof ofwel neerslaat ofwel tegengehouden wordt. Om zoveel mogelijk van het overgebleven fijnstof 'af te vangen', zal Zaanstad i.s.m. LNV kijken in welke mate groen hieraan kan bijdragen. De zeer brede groenstrook (met voormalige agrarische verkaveling) kan beter en slimmer worden ingericht en gebruikt om geluid en fijn stof af te vangen.
 - De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van de wijkactieplannen. Toezicht en handhaving zullen veelal onmisbare elementen zijn bij de realisatie van de plannen. De VROM-inspectie is bereid om de regievoerende gemeente te ondersteunen bij toezicht en handhaving op het terrein van de VROM-inspectie. Deze ondersteuning zal zich vooral richten op verbetering (effectiever, efficiënter) van de uitvoering. Voorts zal de VROM-inspectie over eventuele toezichtonderzoeken, die zij vanuit haar onafhankelijke positie in deze wijken moet uitvoeren, steeds vooraf bespreken met de gemeente, zodat zij haar regierol kan blijven vervullen. De VROM-inspectie stelt zijn deskundigheid ter

beschikking voor de analyse van en het zoeken naar oplossingen voor de (ervaren) milieu- en veiligheidsproblematiek vanuit de Amsterdamse haven.

- Voor de aanpak van zwerfafval is voor heel Nederland 48 miljoen euro beschikbaar via het Impulsprogramma Zwerfafval. Een belangrijk onderdeel hiervan is een subsidieregeling voor gemeenten en overige beheerders, waarbinnen 16 miljoen euro in drie tranches beschikbaar wordt gesteld. Nieuwe aanvragen kunnen vanaf 1 april 2008 worden ingediend. Naast subsidie biedt SenterNovem kennis, ervaring en de mogelijkheid om gezamenlijk met gemeenten projecten te ontwikkelen voor de aanpak van zwerfafval in krachtwijken.
- Zaanstad heeft voor de aanpak van zwerfafval een basisproject aangemeld, dit komt in ieder geval in aanmerking voor een maximale subsidie van € 25.000,--.
- Ten behoeve van het project Poelenburg Allee en thematuinen Darwinpark kan Zaanstad aanspraak maken op de middelen die LNV ter beschikking stelt voor groenprojecten in de Krachtwijken:
 - De DLG (Dienst Landelijk Gebied) kan een stad helpen bij het ontwerpen van gebiedsplannen, maar ook bij het begeleiden van processen. In het geval van Zaanstad kan DLG meedenken over het beter en slimmer inrichten van de brede groenstrook en hoe dit kan worden gebruikt om geluid en fijnstof af te vangen.
 - Ondersteuning bij specifieke onderzoeksvragen (bijv. welke beplanting is in de situatie van Zaanstad geschikt voor het afvangen van fijn stof).
 - Kennisuitwisseling/uitwisseling van best practices via het Kennisnetwerk Groen en de stad.
 - Een financiële bijdrage uit het impulsprogramma Groen en de stad (dit bedraagt maximaal 1 miljoen per jaar voor de krachtwijken). In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.
- De stimuleringsregeling 'Kleinschalig wonen in de wijk' van VWS is nog in ontwikkeling. Indien de pilot Woonservicezone van Zaanstad voldoet aan de voorwaarden van de regeling, kunnen de betrokken instellingen met voorrang aanspraak maken op gelden uit deze stimuleringsregeling.
- Het rijk faciliteert gemeentelijke experimenten om te komen tot gezonde wijken (integrale aanpak gezondheidsachterstanden). Dat betekent dat het rijk:
 - Gemeenten waar nodig en mogelijk ondersteunt om de experimenten uit te voeren,
 - Zich zal inzetten om knelpunten bij uitvoering op landelijk niveau weg te nemen en kansen zal creëren om de experimenten te laten slagen.
 - Een Partnership vormt met de Landelijke Alliantie Wijken, waaronder Gezondheidsfondsen en Convenant Overgewicht (rijk neemt initiatief om partijen bijeen te roepen om bij te dragen aan de gemeentelijke experimenten).
 - Onderzoekscapaciteit realiseert vanuit het RIVM.
 - Gemeenten ondersteunt bij het inzetten van interventies voor de rijksspøerpunten roken, overgewicht, alcohol, depressie en diabetes via het Centrum Gezond Leven, het ondersteuningstraject VNG, diverse handleidingen en partnerships.
 - Gemeenten ondersteunt vanuit het Nationaal Actieplan Sport en bewegen bij het inzetten van beweeginterventies in de wijk.
 - Jeugd & Gezin prioriteit geeft binnen de wijkaanpak.

2. Werken

a. Gezamenlijke ambitie:

We willen zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen. In Poelenburg is het aantal bijstandsgerechtigden de afgelopen jaren al sterk gedaald van 442 uitkeringsgerechtigden op 1 januari 2006 naar 360 uitkeringsgerechtigden op 1 december 2007. Dit is een daling van 21%. De komende tijd zet Zaanstad in op nog eens een daling van enkele procenten. Doelstelling is om deze mensen (o.a. allochtone vrouwen) aan betaald of onbetaald werk te helpen.

Met het wijkactieprogramma stimuleren we de wijk economie in Poelenburg door ondernemers te ondersteunen en faciliteren en de aanwezige talenten te benutten ten behoeve van de hele Zaanstreek door hen aan te laten sluiten bij succesvolle initiatieven en projecten.

b. Inzet stad:

Mensen aan het werk

- In Poelenburg brengen we in kaart hoeveel inactieven er zijn (m.n. WAO-ers, WAJONGER's en nietuitkeringsgerechtigden), wat ze willen en hoe ze aan het werk gaan.
- Omdat de huidige bijstandsgerechtigden de moeilijkst bereikbare groepen betreft, zetten we ons in de komende jaren niet *prioritair* in op deze groep uitkeringsgerechtigden, maar vooral op die mensen die wel willen werken maar geen uitkering hebben en dus niet in beeld zijn.
- Zaanstad vestigt een sociaal servicepunt in Poelenburg, als vooruitgeschoven post van alle activiteiten op het gebied van werk, inkomen en inburgering, met geïntegreerde ondersteuning vanuit de sector Werk en Inkomen en Economische Zaken. Uiteraard zijn hierbij ook het CWI en UWV betrokken.
- Zaanstad heeft afspraken met het Pascallcollege (VMBO) en het Regiocollege (ROC) over stageplaatsen.
- Zaanstad heeft afspraken over maatschappelijke stages op middelbare scholen.
- Zaanstad neemt deel aan het project Voorbereidingstrajecten participatiebudget. De voorbereidingstrajecten zijn er op gericht om gemeenten beleidsmatig en organisatorisch voor te bereiden op de komst van het participatiebudget, zodat zij, zodra dit fonds feitelijk tot stand is gebracht, van start kunnen met een gerichte inzet hiervan voor het bevorderen van duurzame participatie.

Ondernemers krijgen steun

- Zaanstad realiseert samen met de Kamer van Koophandel een laagdrempelig Steunpunt voor ondernemers (bijvoorbeeld een Ondernemershuis) in Poelenburg. Activiteiten: begeleiding van ondernemers (advisering / verzorgen van coachingstrajecten), netwerkbijeenkomsten en informatieavonden, advisering over financiering. Ook het onderwijs (MBO/HBO) en (allochtone) netwerkorganisaties worden hierbij betrokken.
- Zaanstad bevordert het zelfstandig ondernemerschap in Poelenburg, zowel kwalitatief als kwantitatief. Dit vertaalt zich onder andere in het bieden van begeleiding, coaching, advisering en financiering vanuit het Steunpunt/Ondernemershuis. Verder onderzoekt Zaanstad de mogelijkheid van het opzetten van een nieuwe editie van Kleurrijk Ondernemen (succesvol project waarbij ondersteuning wordt geboden aan etnische en/of

- vrouwelijke startende ondernemers) waarbij voor Poelenburg 30% van de plekken in het project wordt gereserveerd.
- Zaanstad realiseert in Poelenburg bedrijfsruimtes voor startende ondernemers in een van de oude winkelcentra in het gebied en stimuleert werken vanuit huis.
 - Zaanstad realiseert nabij het nieuwe winkelcentrum een bedrijfsverzamelgebouw met ondersteuning voor startende ondernemers.
 - Zaanstad zoekt op het gebied van microfinanciering (microkrediet en advisering en coaching van ondernemers) samenwerking met het Kenniscentrum Microfinanciering en gebruikt dit als input voor het steunpunt voor ondernemers.
 - Zaanstad onderzoekt de mogelijkheden voor een BID, BGV of een Economische Kanszone met het krachtige voornemen zo iets te realiseren in Poelenburg.
 - Zaanstad stimuleert de oprichting van een ondernemersvereniging in Poelenburg.
 - Zaanstad sluit een convenant met de ondernemersvereniging van het nabij gelegen bedrijventerrein Achtersluispolder met als inzet leerwerktrajecten op dit terrein voor jongeren uit Poelenburg.
 - Zaanstad onderzoekt de mogelijkheid in Poelenburg op het bedrijventerrein en in het winkelcentrum het Keurmerk Veilig Ondernemen te realiseren.

c. Inzet rijk:

- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld. Vooruitlopend hierop neemt Zaanstad deel aan het project voorbereidingstrajecten participatiebudget.
- SZW, OCW en WWI zorgen voor begeleiding en ondersteuning bij de vormgeving van het proces. Daarnaast is er een financiële tegemoetkoming van eenmalig 225.000 euro beschikbaar van WWI, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen (brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- EZ zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan (startende) ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan projecten (pilots) in dit programma.
- EZ ontwikkelt een wetsvoorstel "Experimenten BGV-zones". Dit voorstel zal naar verwachting in de tweede helft van 2008 van kracht worden. Deze nieuwe wet maakt het voor ondernemers mogelijk om te experimenteren met gebiedsverbeteringen. Als de meerderheid van de ondernemers in een gebied dat wil kan de gemeente een lokale heffing instellen om gebiedsverbeteringsplannen uit te voeren. De ondernemers bepalen welke maatregelen ze nemen en voeren deze uit. De maatregelen zijn aanvullend op de gemeentelijk dienstverlening, EZ zal hierbij de krachtwijken, waar nodig en waar mogelijk, gericht faciliteren met informatie en tools.
- EZ faciliteert de gemeente bij haar afweging om een kanszone(regeling) tot stand te brengen en in welke passende vorm. Dit gebeurt door middel van het verspreiden van het rapport met de tussenevaluatie van de Ondernemersregeling Kansenzones Rotterdam (OKR) en het aansluitend organiseren van een verdiepingbijeenkomst tussen

gemeenten. Onder verwijzing naar het afsprakenkader tussen WWI en Aedes kunnen woningcorporaties hier een rol bij vervullen.

- Het rijk (EZ, VROM, BZK) wil Zaanstad faciliteren om branchering toe te passen door kennisuitwisseling rondom de bestaande wettelijke en niet-wettelijke instrumenten (zoals bijv. straatmanagers).

3. Integreren

a. Gezamenlijke ambitie:

Ingezet wordt op een kwaliteitsslag in de inburgering, waarbij deze beter aansluit bij de kennis en kunde van de inburgeraar. Zaanstad biedt 100% van haar inburgeringstrajecten duaal aan, gecombineerd met reïntegratietrajecten.

De te ontwikkelen Multifunctionele Accommodatie draagt bij aan interetnische ontmoetingen. Het is straks de plek om naar toe te gaan voor allerlei diensten en om samen initiatieven te ondernemen.

b. Inzet stad:

- Via het Centrum Jong en de Brede School worden allochtone ouders bereikt en wordt de koppeling met inburgeringstrajecten en duale taaltrajecten gerealiseerd.
- Zaanstad neemt deel aan een pilot om de toegankelijkheid van het Centrum voor Jeugd en Gezin voor allochtone ouders te verbeteren. De Coördinator van het Centrum draagt zorg voor de coördinatie van de activiteiten in het kader van deze pilot.
- De sportdeelname van allochtone meisjes in Poelenburg neemt toe met 10%. De nadruk ligt op de meisjes omdat daar de meeste winst valt te behalen. De jongens sporten al volop.
- Bij de communicatie- en participatie van (onderdelen van) het uit te voeren Masterplan is er extra aandacht voor de werving en betrokkenheid van allochtonen (individueel en georganiseerd). Sleutelfiguren uit de buurt zetten we hierbij in. Culturele activiteiten horen daarbij.
- Tussen 2008 en 2013 worden 150 allochtone vrouwen begeleid naar sociale activering door een gidsenproject.
- Zaanstad voert een onderzoek uit naar woon/zorgbehoeften van allochtone ouderen en zal op basis hiervan een voorstel formuleren voor vervolgacties.
- Zaanstad doet een beroep op de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) voor activiteiten waarin de ontmoeting tussen jong (veelal allochtoon) en oud in de wijk centraal staat.
- Zaanstad neemt deel aan het project voorbereidingstraject Participatiebudget. De gemeente stemt in met deelname en medewerking van de drie terreinen inburgering, reïntegratie en educatie. Daarnaast heeft Zaanstad een ervaren projectleider ingeschakeld die verantwoordelijk is voor het voorbereidingstraject. Zaanstad levert de verschillende producten en instrumenten, die met de opgedane kennis beschikbaar wordt gesteld voor verspreiding naar andere gemeenten.
- Van een samenhangende aanpak van integratie, inburgering en op termijn educatie (implementatie Participatiebudget) gaat een extra impuls uit voor de inburgering in Poelenburg. Er wordt een relatie gelegd met de bewonersparticipatie bij de herstructurering. Zo wordt het voor deelnemers bijvoorbeeld makkelijker door te stromen naar een bewonersgroep of buurtactiviteiten. Een basiscursus wonen en leefbaarheid voor allochtonen vrouwen kan aansluiten bij een duaal uitgevoerd taaltraject.

c. Inzet rijk:

- De minister voor WWI faciliteert de deelname van Zaanstad aan de pilot om de toegankelijkheid van het Centrum voor Jeugd en Gezin (in Zaanstad Centrum Jong) in Poelenburg voor allochtone ouders te verbeteren en daarmee het bereik onder allochtonen van inspanningen op het gebied van opvoedingsondersteuning en toeleiding naar (vrijwillige) hulpverlening. Het betreft een pilot waarvoor vier gemeenten een samenwerkingsverband aangaan met het kennisinstituut Pharos en met Berenschot. Hiervoor komt een bijdrage beschikbaar van €42.000 (zie brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)).
- SZW, OCW en WWI streven naar de totstandkoming van een Participatiebudget, waarin met ingang van 1 januari 2009 middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie worden gebundeld.
- Zaanstad kan een beroep doen op procesmanagement van het rijk bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Via de landelijke stimuleringsregeling 'Ruimte voor contact' (www.ruimtevoorcontact.nl) kunnen lokale instellingen een beroep doen op financiële ondersteuning voor projecten gericht op duurzame interetnische ontmoeting.
- Op Forum kan een beroep worden gedaan voor advies en begeleiding in het integratieproces. Zie o.a. de producten 'woonateiërs' en 'wijktafels' om allochtone burgers bij het WAP te betrekken (www.forum.nl).

4. Leren en opgroeien

a. Gezamenlijke ambitie:

Een sociaal sterke wijk

Een sociaal sterke wijk. Met daarbij ook de nadruk op het verbeteren van de vooruitzichten van jeugd en jongeren in de wijk. In de wijk wonen relatief veel jongeren die moeite hebben met bewegen en/of kampen met overgewicht. Er staat nog geen school in de wijk en de schooluitval is te hoog. Over vier jaar starten op de basisschool meer kinderen zonder taalachterstand, is er minder schooluitval, is de overlast van jongeren verminderd, hebben minder jongeren (gezondheids-)problemen en zijn alle jongeren tot 27 jaar of aan het werk, of zitten op school.

Centrum voor Jeugd en Gezin

Alle ouders, jeugdigen en kinderen moeten met alle mogelijke vragen over opvoeden en opgroeien en voor hulp terecht kunnen bij een laagdrempelig en herkenbaar Centrum voor Jeugd en Gezin in de buurt. In het basismodel CJG worden diverse functies van opvoed- en gezinsondersteuning gebundeld. Het betreft in ieder geval het preventief jeugdbeleid (de 5 functies uit prestatieveld 2 van de Wmo) en de jeugdgezondheidszorg. Het gaat daarbij niet alleen om bundeling van bestaande taken, maar waar nodig moet vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin direct opvoed- en gezinsondersteuning geboden worden.

In het Centrum voor Jeugd en Gezin moet ook de schakel naar de geïndiceerde jeugdzorg en naar de Zorg- en Adviesteams (ZAT) geregeld zijn.

Brede scholen

Het stimuleren van uitbreiding van het aantal brede scholen met aantrekkelijke dagarrangementen inclusief sport en cultuur, waarbij gestreefd wordt naar een dekkend aanbod in de wijk zodat de ontwikkelingskansen van de kinderen worden vergroot. Daarbij wordt gestimuleerd, dat scholen samenwerken met sportverenigingen en cultuurinstellingen en doorgaande leerlijnen ontwikkelen. Ook willen we bevorderen dat de jeugd tot 18 jaar vertrouwd raakt met één of meer kunstvormen en dat er voor alle leerlingen dagelijks op en rond scholen een sport- en beweegaanbod is.

Conciërges

De ambitie is dat leerkrachten en directeuren in de wijken meer gelegenheid krijgen om hun tijd te besteden aan het primaire proces. Daarom willen we op iedere basisschool in de krachtwijk een conciërge.

Sluitende aanpak 0-4 jarigen

Het streven naar een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie. Kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken. Naast verhoging van bereik streven we ook naar een verhoging van de kwaliteit (zoals bijvoorbeeld het aanbieden van 4 dagdelen VVE, waarbij er sprake is van twee leidsters op een groep van 15 kinderen. Tenslotte streven we naar een sluitende aanpak binnen een gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen.

b. Inzet stad

- Voor 2011 wordt het Centrum Jong uitgebouwd tot een Centrum voor Jeugd en Gezin in Poelenburg en later ondergebracht in de te ontwikkelen Multifunctionele Accommodatie. Tijdsplanning is afhankelijk van de uitvoering van het Masterplan. De Multifunctionele Accommodatie waarin het Centrum voor Jeugd en gezin uiteindelijk gehuisvest wordt is volgens planning in 2012/2013 gereed.
- Zaanstad realiseert een brede school in de wijk met een uitgebreid activiteiten aanbod op gebied van sport en cultuur, ook na school en 's avonds. Hierbij is het uitgangspunt om een doorlopende lijn te hanteren tussen binnen- en buitenschools leren.
- Zaanstad streeft voor 2010 naar 40% reductie van het aantal voortijdige schoolverlaters; 10% dit schooljaar (2008), 15% in 2008/2009 en 15% in 2009/2010.
- Zaanstad creëert een betere samenhang tussen kinderopvang, peuterspeelzaal en voorschoolse educatie: Kinderen bij wie op tweejarige leeftijd een taalachterstand wordt vastgesteld kunnen vanaf 2,5 jaar in deze voorzieningen deelnemen aan VVE-programma's. Het streven is om alle doelgroepkinderen te bereiken.
- Zaanstad creëert een sluitende aanpak binnen de gemeente vanaf de signalering van een risico op een taalachterstand op het consultatiebureau naar een daadwerkelijke inschrijving op een voorschoolse voorziening om te voorkomen dat er kinderen buiten de boot vallen.
- De gemeente draagt er zorg voor dat op alle basisscholen in de wijk volwaardige fulltime conciërges worden aangesteld. Over de co-financiering vindt overleg met het rijk plaats (zie brief van 1 februari WWI/W2008002440).
- In overleg met VWS en OCW stelt de gemeente het aantal benodigde combinatiefuncties vast. De gemeente zal ten behoeve van deze combinatiefuncties 60% van de kosten bijdragen.
- Er komt een 'Kindlint'; een duidelijke herkenbare markering van de veiligste routes tussen de school en andere ontmoetingsplekken voor kinderen; het ontwerpen ervan kan in samenwerking met ouderen en mensen met een beperking (in het kader van WMO) onder het motto: wat voor kinderen veilig en aantrekkelijk is, is voor iedereen goed. Zo stimuleren we ook de ontmoeting tussen jong en oud.
- Kinderen en jongeren worden uitdrukkelijk uitgenodigd mee te tekenen in het kader van de uitvoeringsplannen voor het Masterplan.
- Bij de brede school komen diverse sportfaciliteiten: een sportzaal, een sportplein en een Cruiff-Court.
- Zaanstad faciliteert Choku Gym in haar activiteiten ter versterking van de sociale cohesie en de gezondheid van de Poelenburgers;
- Bestaande sportveldjes worden zodanig opgeknapt en verbeterd dat deze uitnodigen tot meer sporten.
- Om de taalontwikkeling van kinderen in de wijk te bevorderen is een bibliotheekfunctie gewenst. Deze krijgt een plaats in de ontwikkeling van de Multifunctionele Accommodatie.

c. Inzet rijk:

- De minister voor Jeugd en Gezin stelt extra middelen beschikbaar voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin (zie brief van 1 februari 2008 (WWI/W2008002440)). Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- De minister voor Jeugd en Gezin zorgt voor een wettelijke verankering van het basismodel CJG.
- Tevens wordt wettelijk vastgelegd dat gemeenten de verplichting krijgen om te komen tot sluitende afspraken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren alsmede met een bredere kring van organisaties.
- Tenslotte is het voornemen om wettelijk vast te leggen dat de gemeente, wanneer partijen er in individuele gevallen niet in slagen een oplossing te bieden, dan wel zich onttrekken aan de afspraken, de verantwoordelijkheid krijgt partijen hierop aan te spreken. Partijen worden verplicht mee te werken aan het bieden van oplossingen.
- De minister voor Jeugd en Gezin gaat vooruitlopend op de wetgeving met partijen bestuurlijke afspraken maken om te komen tot sluitende afspraken in de geest van de voorgenomen wetgeving.
- De minister voor Jeugd en Gezin ondersteunt verder alle gemeenten bij de vorming van CJG's door een uitgebreid ondersteuningstraject dat samen met de VNG wordt vormgegeven. Dit ondersteuningstraject zal bestaan uit een website, concrete handreikingen voor gemeenten op inhoudelijke thema's, het verspreiden van goede voorbeelden en (thematische) bijeenkomsten.
- Vanuit de Impuls 'brede school, cultuur en sport' zullen door VWS en OCW en gemeente middelen ter beschikking worden gesteld voor combinatiefuncties. Dit betreft functies voor professionals die bij één werkgever in dienst zijn, maar werkzaam zijn in, of ten behoeve van meerdere sectoren. Met de gemeente worden apart afspraken gemaakt over het aantal combinatiefuncties.
- Het rijk zal een platform oprichten voor de verschillende gemeenten die de ambitie op het gebied van de sluitende aanpak 0-4 jarigen ondersteunen waar het delen van expertise en informatie met betrekking tot harmonisatie mogelijk wordt gemaakt. Goede voorbeelden kunnen hier besproken worden, maar ook knelpunten of problemen kunnen hier aan de orde komen waarbij constructief zal worden gezocht naar oplossingen.
- De middelen voor VVE worden verhoogd. Voor het jaar 2008 komt er in ieder geval 53,5 miljoen extra voor VVE beschikbaar vanuit OCW (Brief van 1 februari WWI/W2008002440).
- Er komt een aanvraagregeling voor basisscholen die tegemoet komt in de kosten van een conciërge. Voor geheel Nederland is voor de regeling € 20 miljoen beschikbaar. Basisscholen in de aandachtswijken en de G4 kunnen met voorrang gebruik maken van deze regeling. Voorwaarde zal cofinanciering zijn. Over de specifieke uitwerking vindt op dit moment nog overleg plaats. De maximale bijdrage vanuit OCW is 0,4 fte. per basisschool (€ 12.937,-). Vanaf augustus 2008 kunnen alle aandachtswijken een beroep doen op deze regeling. Met de G-4 worden aparte afspraken gemaakt voor de basisscholen in de niet-aandachtswijken in hun gemeente. Daarna komt er een regeling voor alle basisscholen.
- Het NISB stelt als kennisinstituut informatie ter beschikking aan gemeenten. NISB kan vanuit haar werkprogramma 2008 1(één) dagdeel per WWI-wijk aanbieden, bij voorkeur

te benutten voor vraagverkenning en het analyseren van de lokale situatie. De analysefase kan uitmonden in een voorstel voor in te zetten interventies, ondersteuning van de gemeente door NISB bij uitvoering, of uitvoering van de interventie door NISB eventueel samen met andere partners.

NISB heeft daarvoor een modulair wijkconcept ontwikkeld, waar interventies zoals de Ketenaanpak Actieve Leefstijl, Communities in Beweging, Beweegkriebels deel van uitmaken.

5. Veiligheid

a. Gezamenlijke ambitie:

Door de fysieke herstructurering van Poelenburg zal het de komende jaren niet eenvoudig zijn om het huidige niveau van veiligheid te handhaven. Poelenburg is nu objectief gezien een relatief veilige wijk.¹ De inwoners en dan met name de jeugd ervaren echter een grote mate van onveiligheid. Om deze onveiligheidsgevoelens tegen te gaan heeft Zaanstad de volgende ambities op het gebied van veiligheid:

- Terugdringen van onveiligheidsgevoelens in de buurt van 38% in 2007 naar 30% in 2012. In 2017 moeten de onveiligheidsgevoelens zijn teruggedrongen tot 20%. (bron: Zaanpeiling, onveiligheid in de buurt)
- Minimaal handhaven van het huidige niveau van het aantal activiteiten van veelvoorkomende criminaliteit², waarvoor een extra inzet nodig is, gezien de herstructurering, te meten middels het aantal aangiften. We streven naar het terugdringen van veel voorkomende criminaliteit door vermindering van 10% (peildatum: 2017), van het aantal aangiften per 10.000 inwoners.

b. Inzet stad:

- Zaanstad realiseert in Poelenburg het project "Doe effe normaal". Wijkagenten adopteren scholen en lichten samen met Halt de jongeren voor over veilig gedrag. Zaanstad zet in Poelenburg extra wijkagenten in na een discussie over prioriteiten met de politieleiding.
- Zaanstad investeert extra in de sociale veiligheid bij het vormgeven van de openbare ruimte, door gebruik te maken van een externe plantoetsers.
- Zaanstad zet extra handhavers in met een pleinmanagementfunctie.
- In de wijk Poelenburg wordt weinig gefietst. Er zijn daarom juist speciale projecten om inwoners 'op de fiets' te krijgen. Hoewel het aantal fietsendiefstallen in de wijk om deze reden al laag is, zullen de extra in te zetten handhavers ook oog hebben voor het tegengaan van fietsendiefstal.
- Zaanstad stelt een aparte sociaal beheerder aan die ervoor zorgt dat "tijdens de verbouwing het leven doorgaat" – schoon, heel en veilig en mensen aansporen zich in te zetten voor de leefbaarheid in de wijk.

c. Inzet rijk:

De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de gemeenten met de volgende beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij Voorkomen.

- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelsysteem in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie, het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het is aan het regionaal college, op voordracht van de regionale driehoek, om te bepalen welke wijken dat in de regio zijn. Met de korpsen is afgesproken dat hierbij specifieke aandacht

¹ Aangiftecijfers politiekorps Zaanstreek-Waterland

² Het gaat hier om de volgende categorieën: diefstal uit de woning, diefstal fiets, beroving, overval en winkeldiefstal.

- wordt besteed aan de 40 WWI-wijken. Het korps Zaanstreek-Waterland krijgt in de periode 2007 – 2011 zeven extra wijkagenten.
- In opdracht van het ministerie van BZK zal naar voorbeeld van de Fear of Crime toolkit van de Britse Home Office een toolkit onveiligheidsgevoelens ontwikkeld worden door het CCV. Deze (digitale) toolkit omvat de tot nu toe opgebouwde kennis over onveiligheidsgevoelens en geeft gemeenten en andere veiligheidspartners op lokaal niveau directe handvatten om hun problemen te analyseren en ze vervolgens effectief aan te pakken.
 - Het rijk brengt het plan van aanpak fietsendiefstal ten uitvoer.

6. Bewonersparticipatie

a. Gezamenlijke ambitie:

Voor het slagen van de bovenstaande ambitie in Poelenburg is het cruciaal dat bewoners meedoen en zich mede verantwoordelijk voelen voor hun wijk. Tot op heden hebben de bewoners zich echter nog onvoldoende goed georganiseerd. Daarom zal door de gemeente ingezet worden op een zo optimaal mogelijke bewonersparticipatie en daarnaast organisatie daarvan. De herstructurering in het kader van het Masterplan biedt kansen om mensen uit te nodigen mee te doen. Basiscursussen en vaardigheidstrainingen behoren tot het basisaanbod.

b. Inzet stad:

- Uitgangspunt: meedoen aan voorbereiding en uitvoering van herstructurering vergroot de kennis van mensen over dergelijke processen, vergroot hun grip op de directe woon- en leefomgeving en biedt tal van aanleidingen voor extra cursussen en leer/werktrajecten (bv. van basiscursus wonen & leefbaarheid tot buurtvoorlichtster).
- Zaanstad ontwikkelt een communicatie- en participatieplan waarin extra aandacht is voor de werving van 'moeilijk bereikbare groepen' (allochtonen, jongeren, vrouwen, werkenden). Daarin is er sprake van het zoeken naar de verbinding met de bekende bewonersgroepen (vaak oudere autochtonen).
- Er is een mix van formele en informele participatie met bijbehorende instrumenten.
- Zaanstad zet experimenten op met digitale participatie (iedereen online).
- Zaanstad stimuleert bewonersinitiatieven van onderop, uit de wijk zelf voortkomend.
- Voor de bewoners van Poelenburg is jaarlijks een leefbaarheidsbudget van € 60.000 beschikbaar ten behoeve van bewonersinitiatieven. Bewoners beslissen zelf over de besteding van de middelen en kunnen rechtstreeks bij de gemeente budget claimen voor de organisatie/facilitering van bewonersinitiatieven. De € 100.000 die de gemeente ontvangt van het rijk, ten behoeve van burgerinitiatieven, zal wanneer deze bijdrage van het rijk ontvangen is, in 2008 aan het reguliere leefbaarheidsbudget worden toegevoegd.
- Zaanstad bouwt deels voort op haar reguliere wijkoverleg en de drie klankbordgroepen; fysieke plannen, sociaal-economische plannen en de verkeersstructuur in Poelenburg.

c. Inzet rijk

- WWI stelt in 2008 € 20 miljoen voor burgerinitiatieven ter beschikking. Hiervan zal € 10 miljoen beschikbaar komen voor de 40 wijken. Zaanstad ontvangt in 2008 € 100.000.
- Experiment: Het rijk stelt zich als taak om in het kader van het bevorderen van bewonersparticipatie in de wijk de komende jaren experimenten te starten die hieraan zullen bijdragen. De nadere invulling van deze experimenten zal samen met de gemeenten die aangetoond hebben interesse te hebben in dit experiment vastgesteld worden.

7. Experimenten

a. Ambitie

Zaanstad wil haar ambitie van zorgzame gemeente vorm geven, bemoeizorg toepassen en achter de voordeur daadwerkelijke interesse en empathie met haar bewoners tonen. Ze wil ingrijpende problemen als schulden, opvoedingsvragen en huiselijk geweld aanpakken. En ze wil mensen stimuleren om een stap verder te komen (participatie, scholing, werk). Ook al om goed voorbereid te zijn op de herstructurering en de kansen op sociale stijging te kunnen grijpen. Ze gaat daarbij uit van de kracht van mensen en wil deze verder uitbouwen.

b. Inzet stad:

- Inzetten op de kracht en mogelijkheden van mensen en aansluiten bij wat ze al doen. Daarvoor inventariseren hoe die overlevingsstrategieën eruit zien en welke versterking er vanuit de gemeente geboden kan worden.
- Achter de voordeur koppelen aan de huisbezoeken die corporaties doen, o.a. in het kader van de uitvoering van het Masterplan.
- In het reeds bestaande netwerkoverleg komen tot inspirerende samenwerking tussen instellingen en partijen waarbij onorthodoxe en innovatieve aanpakken boven komen borrelen.
- De gemeente Zaanstad neemt graag deel aan de experimenten rondom slagkracht achter de voordeur en het opheffen van bureaucratische structuren (nrs. 4 en 5).

c. Inzet rijk:

Om op bepaalde terreinen doorbraken te forceren, wil het rijk experimenteerruimte creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken. Het rijk wil samen met de gemeenten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt aan de slag op de volgende onderwerpen:

- samenhang en integraliteit
- bewoners
- slagkracht in de wijk
- slagkracht achter de voordeur
- opheffen bureaucratische structuren

In de eerste helft van 2008 zal het rijk in samenspraak met de gemeenten die zich voor een bepaald onderwerp hebben opgegeven invulling gaan geven aan deze experimenten.

8. Kennis

a. Gezamenlijke ambitie:

Een vraaggericht kennisaanbod vanuit verscheidene kenniscentra die het terrein van de wijkaanpak bestrijken, waardoor steden op adequate wijze worden ondersteund bij de uitvoering van hun wijkactieplannen, inclusief experimenten, en er een optimale kennisontwikkeling en -uitwisseling plaatsvindt binnen en tussen de steden en waar nodig de wijken onderling.

b. Inzet stad:

- Zaanstad zal haar vragen verder invullen en ook kennis inbrengen op basis van de best practices in de gemeente, onder meer op het gebied van wijkgericht werken en publiek-private samenwerking.

c. Inzet rijk:

- WWI heeft een consortium van kenniscentra tot stand gebracht dat zijn aanbod onderling afstemt en waar nodig aanpast en uitbreidt ten behoeve van de kennisbehoefte onder de 40 wijken/18 gemeenten.
- WWI heeft één digitaal loket '40 wijkenaanpak' tot stand gebracht, waar gemeenten via een portaal de diverse kenniscentra kunnen raadplagen en benaderen; waar een gemeenschappelijke agenda van symposia, workshops en opleidingen wordt aangeboden; waar good practices staan beschreven.
- WWI heeft een gezamenlijke helpdesk gerealiseerd, waar gemeenten hun vragen m.b.t. de wijkenaanpak kunnen stellen en binnen korte tijd antwoord of toelichting krijgen.
- WWI zorgt voor een vraaggericht aanbod van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn. Dit kan o.a. in de vorm van kleine bijeenkomsten, cursussen en excursies.

9. Landelijke alliantie

a. Gezamenlijke ambitie:

Veel partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven willen een bijdrage leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Op landelijk niveau wordt met deze organisaties een landelijke alliantie worden gevormd die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. WWI faciliteert deze landelijke alliantie.

b. Inzet stad:

- Zaanstad zet voornamelijk in op een samenwerking met de Johan Cruyff Foundation en Richard Krajicek Foundation.

c. Inzet rijk:

- Ondersteuning en faciliteren van de landelijke alliantie. Met de partners worden afspraken gemaakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar wordt een landelijk evenement georganiseerd voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport wil WWI ondersteuning bieden aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen. Daarmee willen we ook een verbinding leggen naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. WWI zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.
- WWI maakt afspraken met de partners van de landelijke alliantie over het aanbod dat de partners doen aan gemeenten voor concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot)activiteiten).
- WWI is een makelaar tussen gemeente en de partners en zal met iedere gemeente apart in overleg treden om te bezien welke afspraken met welke partijen kunnen worden gemaakt.

10. Financiering

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen in de wijkactieplannen ter bereiking zijn staan drie extra geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376).

2. Delen van extra rijksmiddelen t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkenaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. Daar waar extra gelden lopen via indicatieprocessen, zoals bij de jeugdzorg, is automatisch te verwachten dat de extra middelen bovengemiddeld terecht zullen komen in wijken met veel jeugdzorgproblemen, i.c. dus ook de 40 aandachtswijken. Verder is in het bestuursakkoord tussen rijk en VNG afgesproken dat in het bijzonder op het gebied van zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebelid en schuldhelpverlening en Jeugd en Gezin er voor gemeenten en rijk beleidsmatig en budgettair gezamenlijke opgaven liggen. In de brief van 15 november 2007 (DGWWI/W2007103016) en de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten, als ook van het accres van het gemeentefonds en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Gezien de problematiek die in de 40 wijken speelt is te verwachten dat naast de extra rijksinzet de gemeenten ook zelf een extra inzet vanuit de eigen gemeentelijke middelen in die wijken plegen.

Door gemeenten, woningcorporaties en overige lokale en regionale organisaties zijn op basis van deze uitgangspunten afspraken gemaakt over de financiering en uitvoering van de wijkactieplannen.

Dit heeft tot de volgende afspraken in het wijkactieplan Poelenburg geleid in het zogenoemde Brandarisakkoord:

Toelichting op Brandarisakkoord:

1. De totale investering in het Wijkactieplan bedraagt € 51,728 miljoen
2. Om € 10,219 miljoen aan projectsteun uit Centraal Fonds voor Volkshuisvesting (CFV) te krijgen dienen de corporaties minimaal € 34 miljoen te investeren en/of bij te dragen in de kosten van de uitvoering van het Wijkactieplan.
3. De corporaties voldoen ruimschoots aan deze eis. De totale investering (rendabel en onrendabel) door de corporaties in het Wijkactieplan is € 34,151 miljoen, te weten € 10,151 miljoen voor MFA en € 24 miljoen voor het milieuprogramma. Daarnaast dragen de corporaties € 7,337 miljoen uit eigen middelen bij in de kosten van het sociaal economisch programma en de projectleider MFA.
4. Op basis hiervan hebben zij recht op de projectsteun van totaal € 10,219 miljoen uit het CFV. Hiervan gebruiken zij dan nog € 4,519 miljoen voor het sociaal economisch programma en € 5,691 miljoen om het onrendabele deel van het MFA af te dekken. Deze verdeling is indicatief.
5. De bijdrage aan het Sociaal-economisch programma uit het Wijkactieplan vanuit gemeente is € 4,396 miljoen en vanuit het rijk minimaal € 1,096 miljoen.
6. De gemeente draagt circa € 2,211 miljoen bij aan de multifunctionele accommodatie;
7. In het charter te sluiten tussen de gemeente en het rijk, wordt opgenomen dat de projectsteun van € 10,219 miljoen uit het Centraal Fonds voor Volkshuisvesting een randvoorwaarde is voor de uitvoering van het Wijkactieplan.

Brandarisakkoord:

Brandarisakkoord: 14 feb 08						
bedragen * € 1.000	Totaal	aandeel corporaties	aandeel corporaties via Centraal Fonds	aandeel gemeente	rijk brief 1 feb	derden
INVESTERINGEN						
Multifunctioneel accommodatie	10,151		5,691	2,211		2,240
Milieuprogramma en duurzaam renoveren	24,000	24,000				
Totaal investeringen	34,151	24,000	5,691	2,211	0	2,240
KOSTEN						
projectleider ontwikkeling MFA	0,150	0,075		0,075		
Sociaal economisch programma	17,427	7,262	4,519	4,321	1,096	0,230
Totaal kosten	17,577	7,337	4,519	4,396	1,096	0,230
Totaal	51,728	31,337	10,219	6,607	1,096	2,470

MFA=multifunctionele accommodatie

11. Voortgang

Om op de hoogte te blijven van de voortgang en onszelf scherp te houden op de urgentie daarvan organiseren we de volgende zaken:

- **Controle en verantwoording:** Uitgangspunt is dat de reguliere vormen van verantwoording en controle een stevige basis vormen en dat daar alleen iets aan toe wordt gevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
 - Democratische controle: de gemeente doet jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
 - Elkaar aanspreken: de stad en het rijk spreken elkaar op basis van bestaande documenten, waaronder de hier bovengenoemde, aan op de bereikte resultaten.
- **Overleg en aanpassing van het charter:**
 - Regelmatig ambtelijk overleg. Daartoe heeft elke stad een accountmanager bij WWI.
 - Jaarlijks een bestuurlijk gesprek over de voortgang. Eventuele aanpassingen van het charter kunnen hier worden besproken. Indien beide partijen akkoord zijn kan het charter worden aangepast.
 - Visitatie: gemeenten en rijk gaan samen bepalen hoe een visitatie zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- **Meten en kennisdelen:**
 - Monitoring:

Effectmeting: De (maatschappelijke) effecten van de verschillende maatregelen zullen via een jaarlijkse outcomemonitor worden gevolgd. Deze outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen in kaart op de terreinen wonen, werken, leren en opgroeien, integreren en veiligheid. Aan de hand van deze informatie kan worden vastgesteld hoe de situatie in de wijken zich ontwikkelt en kan worden vastgesteld of en in hoeverre de beoogde maatschappelijke effecten (zullen) worden gerealiseerd (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het CBS.

Metten van acties en maatregelen: De gemeente geeft in dit charter aan welke inspanningen zij samen met andere partijen zullen plegen om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren. Deze partijen maken onderling afspraken over de wijze waarop de voortgang van deze inspanningen jaarlijks wordt gevolgd en geregistreerd en op welke wijze deze partijen naar elkaar verantwoording afleggen over de al dan niet gerealiseerde prestaties. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de informatie die de gemeenten in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelen.

De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het LSA. Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
 - Kennisdelen: Over en weer worden best practices en kennis uitgewisseld ten behoeve van optimale voortgang in de wijken.

12. Overig

Mediation

- Partijen zullen elkaar lopende het uitvoeringsproces informeren over de realisatie van de inhoudelijke en financiële inzet met betrekking tot de wijkactieplannen. Indien de gemeente lopende het proces van uitvoering van de wijkactieplannen van mening mocht zijn dat een woningcorporatie de in de wijkactieplannen afgesproken inzet in onvoldoende mate levert, kan zij bij de minister voor Wonen, Wijken en Integratie een verzoek indienen voor mediation. Wanneer dit niet tot het gewenste resultaat/afgesproken resultaat leidt, zal de minister uiteindelijk gebruik maken van het wettelijke handhavingsinstrumentarium.
- Deze afspraken gelden vanaf 1 maart 2008 tot en met 31 december 2017.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

13. Voorwaarden

- De projectsteun van het Centraal Fonds is voorwaarde voor de uitvoering van het WAP. Voor de totstandkoming van het financieel akkoord tussen de gemeente en corporaties is uitgegaan van een bijdrage uit het Centraal Fonds ter grootte van 30% van de kosten en investeringen van de corporaties, met een maximum van 30% van de door de Minister van WWI aangegeven additionele inzet van € 3,4 miljoen per jaar.
- Voorts wordt aangetekend dat de continuïteit van geen van de partijen in het geding mag zijn. Voor een corporatie zou dat kunnen zijn wanneer deze geen financiële borging meer kan krijgen. In dat geval zullen de gemaakte financiële afspraken moeten worden herzien.
- Het Masterplan Poelenburg moet vastgesteld worden. Het Wijkactieplan dient als completering van en is in die zin ook afhankelijk van het Masterplan.

In dit charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Dit charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend te Zaanstad op 5 juni 2008

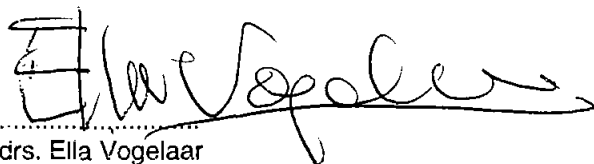
De wethouder van Wijkgericht Werken en Zaandam Zuidoost,

.....
drs. Ronald Ootjers

Zaanstad, datum 5 juni 2008

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

.....
drs. Ella Vogelaar

Zaanstad, datum 5 juni 2008

Dit is een publicatie van: **Ministerie van VROM**
→ Rijnstraat 8 → 2515 XP Den Haag → www.vrom.nl

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, milieu, wonen, wijken en integratie. Beleid maken, uitvoeren en handhaven.

Nederland is klein. Denk groot.